

Beretning

over forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

(Afgivet af udvalget den 26. maj 1966).

Udvalget har behandlet lovforslaget i 21 møder og har herunder haft 17 samråd med finansministeren samt et samråd med nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Almindelig dansk Gartnerforening,
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,
Bogbinderlauget i København,
Assurandør Carl Breiting,
Butikshandelens Fællesråd,
Centralforeningen af Bogbindermestre i
Provinsen,

hr. G. Christiansen,
Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening
af 20. juni 1875,

Danmarks Erhvervsfrugtavlerforening,
Danmarks Rederiforening,
Dansk Billedhuggersamfund,
Dansk Fiskeriforening,
Dansk Litograflaug,
Dansk Papdåse Fabrik A/S,
Dansk Papirhandlerforening,
Dansk Papirserviet Fabrik A/S,
Dansk Papæskefabrikant-Forening,
Dansk Planteskoleerforening,
Dansk Provins Bogtrykkerforening,
Dansk Speditørforening,
Danske Elværkers Forening,
Danske Slagtermestres Landsforening,
De danske Andelssalgforeninger for
Gartneri og Frugtavl,
De forenede Papirfabrikker A/S,
De forenede Protokolfabrikker A/S,
De samvirkende danske Husmands-
foreninger,
De samvirkende danske Landbo-
foreninger,
Den danske Antikvarboghandler-
forening,
Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl,

Foreningen af danske Gasværker,
Foreningen af Importører og Grossister i
Tobaksbranchen,
Foreningen af Jernskibs- og Maskin-
byggerier i Danmark,
Foreningen af Maskinposefabrikanter i
Danmark,
Foreningen Dansk Tapetindustri,
Fællesforeningen for Danmarks Brugs-
foreninger,
Fællesrådet for danske Tjenestemand-
og Funktionærorganisationer.
Grafisk Kunstnersamfund,
Grosserer-Societetets Komité,
Firmaet Peter F. Heering,
Håndværksrådet,
Industrirådet,
International Business Machines A/S,
Tidsskriftet „Kontor-Nyt“,
Københavns Bogtrykkerforening,
Københavns Engros Grønttorv,
Københavns magistrat,
Landbrugsrådet,
Landsforeningen Danske Vognmænd,
Landsforeningen Evnesvages Vel,
civilingeniør Lars H. Larsen,
fhv. departementschef Rudolf Lassen,
Paul Lehmann A/S,
Malende Kunstneres Sammenslutning,
Skibsreder A. P. Møller,
Papirvareindustriens Arbejdsgiver-
forening,
Plumrose A/S,
Radiofabrikantforeningen,
Radiogrossistforeningen,
Sammenslutningen af Fjernvarmeværker
og -centraler i Danmark,
Scandinavian Airlines System,
Smede- og maskinarbejdere hos A/S De
forenede Papirfabrikker og
Jens Villadsens Fabrikker A/S.

En del af de skriftlige henvendelser er med finansministerens kommentarer optaget som bilag til beretningen.

I udvalgets drøftelser er indgået en af departementet for told- og forbrugsafgifter udarbejdet skitse til almindelig omsætningsafgift i detaileddet, og udvalget har desuden drøftet reformer af indkomstskattelovgivningen. Til brug under drøftelserne har finansministeren stillet følgende materiale til rådighed:

Et i finansministeriet i 1924-25 udarbejdet forslag til lov om tillægsskat efter forbrug under hensyntagen til opsparing. Forslaget har aldrig været fremsat i rigsdagen,

betænkning nr. 202-1958 om forbrugsbeskatning,

betænkning nr. 378-1964 vedrørende skatbegunstigelse for opsparing,

betænkning af oktober 1965 om skattelettelser for opsparing til uddannelse og bosætning m. v. samt

det af Norges regering til Nordisk Råd afgivne „Meddelande om rekommendation nr. 28-1964 angående harmonisering av vissa skatter och avgifter“.

Fra finansministeren har udvalget endvidere modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål fra udvalget samt en række notater i forbindelse med de i udvalget førte drøftelser. Såvel spørgsmål med besvarelser som notater er optrykt som bilag til beretningen, hvor tillige er optrykt forskellige politiske partiers skitser til skattereformer.

Under udvalgsbehandlingen har finansministeren stillet en række ændringsforslag til forslaget til lov om almindelig omsætningsafgift. Udvalget har ikke taget stilling til ændringsforslagene, der tillige med ministerens bemærkninger til forslagene er optrykt i beretningen som bilag 84.

Udvalget har ikke tilendebragt sit arbejde.

P. u. v.

Carl Petersen,
formand.

Bilagsfortegnelse.

I. Vedrørende den statsfinansielle baggrund for udvalgets drøftelser.

Bilag		Sp.
61.	Oversigt over den statsfinansielle stilling*)	1193
62.	Oversigt over statens drifts- og anlægsudgifter	1201
63.	Oversigt over kapitalbudgettets hovedposter	1203
64.	Kasseoverskuddets fordeling på de enkelte halvår	1211
65.	Refusion i henhold til vejtilskudslovens kap. I	1215
66.	Arbejdskraftforbruget ved offentlige investeringer	1219
67.	Finansministerens redegørelse ved mødet den 18. november 1965	1223
68.	Skrivelse af 22. november 1965 fra Danmarks Nationalbank	1229
69.	Skrivelse af 9. december 1965 fra Det økonomiske Råds formandskab	1233
70.	Finansministerens udtalelser ved mødet den 17. maj 1966	1237

II. Vedrørende lovforslaget om merværdiafgift.

A. Notater og besvarelser af spørgsmål.

71.	Merværdiafgiftssystemet i Vesttyskland (Spørgsmål 76)**)	1239
72.	Fransk lov om merværdiafgift	1243
73.	Den almindelige omsætningsafgift i Sverige	1269
74.	Provenuet af merværdiafgiften	1273
75.	Spredte spørgsmål i tilslutning til spørgsmålene i beretningen af 28. september 1965, bilag 1: Udenlandske skibes registrering og regnskabsføring (Spørgsmål 77)	1275
	Repræsentationsudgifter (Spørgsmål 78)	1276
	Fiskeriets stilling (Spørgsmål 79)	1277
76.	Mulighederne for at dokumentere betalt afgift af omkostninger ved forsendelse med post, bane og rutebil	1279

B. Forskellige skriftlige henvendelser vedrørende merværdiafgiften.

77.	Skrivelse af 8. november 1965 fra Dansk Billedhuggersamfund, Grafisk Kunstnersamfund og Malende Kunstneres Sammenslutning	1283
78.	Finansministerens bemærkninger til bilag 77	1285
79.	Skrivelse fra Droskecentralen Taxa, Lillebilsammenslutningen af 1926, Texas Lands- forening og Centralforeningen af Lillebilforeninger i Danmark	1287
80.	Finansministerens bemærkninger til bilag 79	1291
81.	Skrivelse af 18. marts 1966 fra Københavns magistrat, overborgmesteren	1293
82.	Skrivelse af 12. november 1965 fra Plumrose A/S	1297
83.	Finansministerens bemærkninger til bilag 82	1303

C. Ændringsforslag.

84.	Finansministerens ændringsforslag til lovforslaget	1305
-----	--	------

*) Bilag 1-60 er optrykt i beretningen af 28. september 1965.

**) Spørgsmål 1-75 er optrykt i bilag I i beretningen af 28. september 1965.

III. Forskellige erhvervsorganisationers udtalelser vedrørende skitsen til almindelig omsætningsafgift i detailledet.

	Sp.
Bilag 85. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	1323
86. Butikshandelens Fællesråd	1325
87. Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratørforeninger i Danmark	1333
88. Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	1335
89. Danske Elværkers Forening, Foreningen af Danske Gasværker, Sammenslutningen af Fjernvarmeverker og -centraler i Danmark	1341
90. Dansk Fiskeriforening	1345
91. De samvirkende danske Landboforeninger, Landbrugsrådet og De samvirkende danske Husmandsforeninger	1347
92. Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl	1351
93. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger	1353
94. Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer	1357
95 og 96. Grosserer-Societetets Komité	1359
97. Håndværksrådet	1367
98. Industrirådet	1369
99. Landsforeningen Danske Vognmænd	1373
100. Provinshandelskammeret	1377
101. Oversigt over bilag 85-89 og 91-100	1381

IV. Indkomstskattelovgivning.

102. Skøn over <i>indkomstfordelingen</i> for skatteåret 1966-67	1389
103. <i>Beskatningsgrundlaget</i> for statsindkomstskatten 1965-66 og 1966-67	1395
104. Statsfinansielle <i>virksomheder af forskellige ændringer</i> af statsindkomstskatten og visse kompensationsordninger	1397
105. Udkast til skatteskalaer med lavere procenter lige over <i>proportionalsskattegrænsen</i>	1405
106. Forskellige <i>muligheder for skattelettelse</i> inden for et års beløb på ca. 1.700 mill. kr.	1421
107. <i>Skatteskalaer uden skattefradrag</i> (Spørgsmål 80)	1425
108. Det skattemæssige <i>forsørgerbegreb</i>	1441
109. Antallet af enlige forsørgere	1449
110. Udkast til udskrivningsregler med én statsskatteskala for forsørgere og ikke-forsørgere	1451
111. Svenske regler om beskatningen af <i>ægtefæller</i>	1455
112. Oversigt over <i>fradrag</i>	1463
113. Notat om <i>bunden opsparing</i>	1469
114. Forskellige former for <i>bunden opsparing</i>	1475
115. <i>Bunden opsparing</i> i penge- og låneinstitutter	1481
116. <i>Bunden opsparing</i> i forsikringsselskaber	1485
117. <i>Bunden opsparing</i> i form af sparebeviser	1489
118. De økonomiske <i>virksomheder af bunden opsparing</i>	1491
119. Forbrugspåvirkningen af afgiftsforhøjelser og <i>bunden opsparing</i>	1495
120. Spørgsmål vedrørende <i>skattebegunstigede opsparingsordninger</i> (Spørgsmål 81 og 82)	1499
121. <i>Kommuneskatten</i> i procent af forskellige bruttoindkomster (Spørgsmål 83)	1505
122. Skattelovskommissionens forslag af 1948 til beskatning af værdien af <i>bolig i egen ejendom</i>	1507
123. Provenutabet ved forhøjelse af <i>aktieselskabernes indkomstfradrag</i> til 5 pct. (Spørgsmål 84)	1511

V. Skattereformskitser fra forskellige politiske partier.*)

124. Venstres skitse	1513
125. Det radikale venstres skitse	1519
126. Partiet de uafhængiges skitse	1523
127. Liberalt centrums skitse	1541

*) I beretningen af 28. september 1965 er som bilag 2, 4 og 5 optrykt skitser fra henholdsvis finansministeren, det konservative folkeparti og socialistisk folkeparti.

Bilag 61.**FINANSMINISTERIET**

Den 17. november 1965.

Oversigt over den statsfinansielle stilling i 1965-66 og 1966-67.*I. Driftsindtægter samt kapitalbudget.*

	1965-66		1966-67	
	Skøn 19. aug. mill. kr.	Skøn 12. nov. 65 mill. kr.	Skøn 19. aug. mill. kr.	Skøn 12. nov. 65 mill. kr.
Oms	2.030	2.040	2.330	2.375
Andre afgifter	7.200	7.010	7.650	7.575
I alt told- og forbrugsafgifter	9.230	9.050	9.980	9.950
Personskatter	4.500	4.500	5.700	5.600
Selskabsskatter	780	780	710	700
Andre driftsindtægter	360	350	335	400
I alt driftsindtægter	14.870	14.680	16.725	16.650
I alt drifts- og anlægsudgifter	13.620	13.585	15.255	15.720
Overskud på drifts- og anlægsbudget	1.250	1.095	1.470	930
Saldo på kapitalbudgettet	÷ 645	÷ 680	÷ 715	÷ 750
Præmieobligationslån	80	40	20	20
Kasseoverskud	685	455	775	ca. 200

II. Drifts- og anlægsudgifter.

	1965-66		1966-67	
	Skøn 19. aug. mill. kr.	Skøn 12. nov. 65 mill. kr.	Skøn 19. aug. mill. kr.	Skøn 12. nov. 65. mill. kr.
Folke-, invalide- og enkepension	1.990	1.975	2.200	2.570
Øvrige sociale udgifter	2.026	2.040	2.140	2.490
Landbrugsordninger	481	495	460	530
Undervisning m. v.	2.132	2.136	2.255	2.580
Øvrige civile driftsudgifter	1.954	1.957	1.970	2.300
Statsvirksomheder, excl. K. G. H.	÷ 30	÷ 80	÷ 50	95
Vejrefusioner	375	375	400	400
Andre trafik anlæg	780	780	880	870
Andre civile anlæg	480	480	465	680
Forsvar og CF	1.745	1.745	1.745	1.935
Bevillingsreserve til driftsbudget	35	35	80	120
Nye huslejesubsidier	5	—	25	—
Statens ATP-bidrag	40	40	20	—
Pristalsregulering af lønninger og pens.	485	485	1.165	740 ¹⁾
Kompensation til folkepensionister m. fl. for nye overenskomster og buketter	92	92	140	—
Overenskomstmæssige lønforhøjelser	880	880	1.085	295 ¹⁾
Prisstigning på statens vareforbrug	150	150	275	115 ¹⁾
I alt drifts- og anlægsudgifter	13.620	13.585	15.255	15.720

¹⁾ Opført som en reserve på FFL, i alt 1.150 mill. kr.

Oversigten er opstillet som finansplanen af 19. august, der byggede på den forudsætning, at merværdiafgiften ikke indføres. For 1966-67 er anført nye skøn, der er grundlag for finanslovforslagets tal.

A. Vedrørende 1965-66.

Tallene for *oms og andre afgifter* er tolddepartementets seneste skøn.

Som følge af ølstrejken gav *ølafgiften* i finansårets første del ca. 50 mill. kr. mindre end forudsat ved finansårets begyndelse. I augustskønnet var der kun delvis taget hensyn hertil, da der ikke forelå endelige oplysninger om omsætningen. Der er her tale om et engangstab; afgiften indløber nu som forventet.

Efter at salget af *biler* i januar kvartal havde ligget meget højt, har der været en mærkbar nedgang i sommermånederne i forhold til det forventede. Denne nedgang har medført en mindreindtægt fra registreringsafgiften på ca. 100 mill. kr. i forhold til finansloven. Bilsalget har dog rettet sig noget i sidste måned, og det forventes, at omsætningen i resten af finansåret vil svare til det forudsatte.

I augustskønnet var der kun i begrænset omfang taget hensyn til disse forskydninger. På *de øvrige poster* vedrørende forbrugsafgifter var augustskønnet også noget for optimistisk. Den samlede bedømmelse af afgifterne er derfor på nuværende tidspunkt mere pessimistisk end da.

Den nu udsendte bekendtgørelse om forhøjet *godtgørelse for oms på byggematerialer* med virkning fra 1. marts 1965 vil indebære et minus på 20 mill. kr. i indeværende finansår.

Efter de hidtidige erfaringer med *præmieobligationslånet* må det påregnes, at kun halvdelen af det forventede salg opnås, d. v. s. et minus på 40 mill. kr. Der er foreløbig udleveret for godt 40 mill. kr. til salg gennem pengeinstitutterne.

Vedrørende *andre indtægter* må forventes et lille minus bl. a. på rentekontoen, hvor renteudgiften på det i forsommeren optagne statslån kommer med.

Der foreligger ikke et mere detaljeret skøn over *drifts- og anlægsudgifterne* i 1965-66, men med få undtagelser ser det ud til, at de tidligere skøn kan holde.

Statsvirksomhedernes indtægter tegner sig

nu noget lysere end skønnet i august; der må her påregnes en merindtægt på 50 mill. kr.

En gennemgang af de *lovbundne udgifter* tyder ikke på, at der er systematiske afvigelser fra de tidligere skøn. Det skal dog nævnes, at der bliver tale om en merudgift på 25 mill. kr. som følge af den ændrede tilskudsberegning for Københavns kommunes institutioner for sindslidende. Dette tilskud vedrører 1965-66, men kunne ikke optages på finansloven, da tilskudsreglerne endnu ikke var fastlagt sidste vinter.

Lovforslaget om midlertidige driftslån til boligbyggeri er i det nye skøn medtaget på kapitalbudgettet med 15 mill. kr., medens det i oversigten af 19. august var indregnet blandt driftsudgifterne med 5 mill. kr.

Det samlede resultat af disse forskydninger på drifts- og anlægsbudgettet bliver en forringelse på 155 mill. kr., hvortil kommer det nævnte indtægtstab på 40 mill. kr. på præmieobligationslånet samt merudgifter på kapitalbudgettet på 35 mill. kr. (genudlån 20 mill. kr. og midlertidige driftslån 15 mill. kr.), i alt en forringelse af kasseoverskuddet med 230 mill. kr.

B. Vedrørende 1966-67.

Driftsindtægterne.

i: Det forventede provenu af *omsen* er sat noget højere, men samtidigt er forøget godtgørelse til byggeriet indarbejdet.

ii: Der er regnet med samme forudsætninger vedrørende de *andre afgifter* som hidtil, d. v. s. en vækst i det private forbrug (målt i faste priser) på ca. 3 pct. fra 1965 til 1966. Forhøjelsen af *stempelafgiften* er ligesom i augustoversigten forudsat forlænget for hele det kommende finansår.

iii: *Formueskatten* er efter senest foreliggende skøn over stigningen i ejendomsværdierne forhøjet med ca. 80 mill. kr., men samtidig nedsat med ca. 60 mill. kr. ud fra den forudsætning, at undergrænsen for formuebeskatningen forhøjes fra 90.000 til 150.000 kr.

iv: *Ved indkomstskatten af personer* er regnet med, at lønmodtagerfradraget forhøjes til 800 kr. med et indtægtstab på ca. 90 mill. kr. til følge.

Der er endvidere regnet med en revision af *nedslagsreglerne for ældre*, der tager hensyn til skete indkomststigninger. Mindreindtægten andrager her ca. 30 mill. kr. Der er

fortsat regnet med, at de skattepligtige indtægter bliver 13 pct. højere i 1965 end i 1964.

v: Under *andre driftsindtægter* var der tidligere regnet med, at statsejendomsskylden helt ville bortfalde pr. 1. april 1966. Der er nu regnet med aftrapning med $\frac{1}{7}$ fra denne dato. Finanslovsforslaget ligger også noget højere end overslaget af 19. august, fordi der er regnet med et større beløb for statens andel af Nationalbankens overskud samt en forøgelse af radiospredningsfondens overskud som følge af licensforhøjelse.

Drifts- og anlægsudgifter.

Den samlede udgiftsstigning fra 1965-66 til 1966-67 anslås nu til ca. 2.130 mill. kr. mod ca. 1.635 mill. kr. i augustoversigten; en mindre del af afvigelsen skyldes, at der nu regnes med lidt lavere udgifter i 1965-66. Der var endvidere i noterne til augustskønnet for 1966-67 gjort opmærksom på, at visse påregnelige merudgifter og mulige besparelser ikke var indregnet i tallene. Således var ikke medtaget noget beløb til yderligere *efterslæbsdækning* for tjenestemænd.

Mens augustskønnet var udarbejdet under forudsætning af uændret lovgivning, er der på finanslovsforslaget optaget udgifterne ved forskellige *lovforslag*, som er eller vil blive fremsat af regeringen. Det drejer sig om ca. 50 mill. kr. (invalidepension, folkepensionsbidrag m. v.).

Endvidere var ikke indregnet den stigning på andre 50 mill. kr. i refusion af *landbrugets amtsgrundskyld*, som antages at følge af 13. alm. vurdering.

På den anden side var ikke medtaget noget beløb for besparelser som følge af regeringens henstilling om at reducere de ikke lovbundne udgifter med 4 pct. Såfremt denne henstilling var blevet fulgt af alle styrelser, på områder hvor der ikke var fastsat særlige rammer, inden for hvilke aktiviteten kunne sættes op (højere undervisning og uddannelse, særforsorg, trafik-anlæg, u-landshjælp m. fl.), kunne en besparelse på op mod 125 mill. kr. være nået. Det har ikke været muligt for styrelserne at gennemføre så store reduktioner, men direktivet om at fastholde aktiviteten inden for de hidtidige rammer er i det store og hele overholdt.

På nogle punkter har regeringen dog efter

at have gennemgået budgetterne besluttet at afsætte noget større beløb til aktivitetsudvidelser end tidligere forudsat. Det drejer sig især om u-landshjælpen, Grønlandsbevillingerne og socialministerens bevillingsområde.

På forskellige andre områder har det været nødvendigt at acceptere visse begrænsede personaleudvidelser, idet de pågældende institutioners aktivitet er bestemt udefra. Det gælder f. eks. matrikeldirektoratet og veterinærkontrollen under landbrugsministeriet, de teknologiske institutter under handelsministeriet og retterne under justitsministeriet.

Det har endvidere ved den endelige udarbejdelse af finanslovsforslaget vist sig, at *behovet for anlægsbevillinger* inden for undervisnings- og uddannelsesområdet samt vedrørende Grønland var større, end man havde skønnet i sommer.

I finansplanen fra august var opført samlede *reserver* til imødegåelse af *løn- og prisstigninger* på i alt 2.685 mill. kr. (20 + 1.165 + 140 + 1.085 + 275). Dette beløb var beregnet i forhold til det løn- og prisniveau, som de enkelte budgetter på finansloven for 1965-66 er baseret på. Da finanslovsforslaget for 1966-67 som hovedregel er udarbejdet i det i april kvartal 1965 gældende løn- og prisniveau, er en væsentlig del af pris- og lønstigningerne nu indregnet i de enkelte styrelser budgetter. Dette gælder således bl. a. hovedparten af den reserve til løn- og prisstigninger, som på finansplanen fra 19. august er afsat for indeværende år, i alt 1.647 mill. kr. (40 + 485 + 92 + 880 + 150). Det har imidlertid ved gennemgangen af finanslovsbidragene vist sig, at de faktiske lønstigninger på visse områder var noget større end ventet. Der er fortsat regnet med, at januarpristallet 1966 udløser én dyrtidsportion og julipristallet 1966 yderligere én.

Det samlede resultat er en stigning i drifts- og anlægsudgifterne på ca. 2.130 mill. kr. fra 1965-66 til 1966-67. Heraf vedrører 1.225 mill. kr. *løn- og prisstigninger* på driftsbudgettet.

Væksten i *anlægsudgifterne* tegner sig for godt 300 mill. kr., hvoraf ca. 120 mill. kr. vedrører trafikinvesteringer, mens undervisning og forskning samt Grønland tegner sig for en væsentlig del af den øvrige stigning.

Den reelle vækst på *driftsbudgettet* andrager

herefter knap 600 mill. kr. Heraf skyldes ca. 100 mill. kr. vækst på de største udgiftsområder, der er genstand for lovbundne refusioner (pensionister, sygehuse, folkeskolelærere). Knap 150 mill. kr. er en følge af forbedring af sociale pensioner m. v. (invalidepension, forhøjede bundgrænser for folkepensionsbidrag). 50 mill. kr. er forøget refusion af landbrugets amtsgrundskyld som følge af 13. alm. vurdering.

De resterende 300 mill. kr. er udtryk for aktivitetsforøgelse på andre lovbundne tilskudsområder samt i statsinstitutionerne. Af denne reelle vækst i udgifterne har ca. 165 mill. kr. fundet sted på områder, hvor der var fastsat (senere forhøjede) rammer for aktivitetsudvidelse, mens ca. 60 mill. kr. vedrører styrelsernes kendte ønsker om senere tillægsbevillinger, der er indarbejdet

i reserverne. Af disse i alt 225 mill. kr. går ca. 100 mill. kr. til undervisning og forskning, 30 mill. kr. til sociale formål, 20 mill. kr. til u-landshjælp og 15 mill. kr. til formål i Grønland.

Kapitalbudget.

Det lidt større underskud på kapitalbudgettet end i skønnet af 19. august står især i forbindelse med lovforslaget om midlertidige driftslån til nye boliger (Albertslund).

I forhold til skønnet for 1965-66 er der tale om en forringelse af stillingen på kapitalbudgettet med ca. 60 mill. kr. Stigningen skyldes navnlig større udlånsvirksomhed og voksende afdrag på den udenlandske statsgæld.

Bilag 62.**FINANSMINISTERIET**

Den 9. december 1965

Drifts- og anlægsudgifter.

	1964-65	1965-66	1966-67	Stigning
	Regnskab	Skøn	Finanslov-	fra 65-66
	mill. kr.	mill. kr.	forslag	til 66-67
			mill. kr.	mill. kr.
Folke-, invalide- og enkepension	1.958	1.975	2.569	594
Øvrige sociale udgifter	1.839	2.045	2.485	440
Landbrugsordninger	513	495	529	34
Undervisning m. v.	1.901	2.136	2.572	436
Øvrige civile driftsudgifter ¹⁾	1.835	1.957	2.306	349
Statsvirksomheder ²⁾	83	÷ 80	95	175
Vejrefusioner	233	375	403	28
Andre trafik anlæg	540	780	869	89
Andre civile anlæg	423	480	678	198
Forsvar og civilforsvar	1.815	1.745	1.942	197
Bevillingsreserve vedr. driftsbudgettet . . .	—	30	120	90
Merudgifter ved løn- og prisstigninger . . .	—	1.515 ³⁾	1.150 ⁴⁾	÷ 365
Statens ATP-bidrag vedr. tjenestemænd . .	—	40	—	÷ 40
Kompensation til folkepensionister m. fl. for nye overenskomster og buketter	—	92	—	÷ 92
I alt drifts- og anlægsudgifter . . .	11.140	13.585	15.718	2.133

¹⁾ Inkl. den kgl. grønlandske handel.

²⁾ Ekskl. den kgl. grønlandske handel.

³⁾ I forhold til budgetpriseniveauet for finansloven for 1965-66 (som hovedregel lønninger og priser i april kvartal 1964).

⁴⁾ I forhold til budgetpriseniveauet for finanslovsforslaget 1966-67 (som hovedregel lønninger og priser i april kvartal 1965).

Bilag 63.**FINANSMINISTERIET**

Den 9. december 1965.

Kapitalbudgettets hovedposter.

I nedenstående oversigt er for årene fra 1961-62 til 1966-67 anført kapitalbudgettets hovedposter for derigennem at belyse, hvorledes forskellen mellem *overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet* og *kasseoverskuddet* samt forskydningerne fra år til år heri fremkommer.

Mill. kr.	61-62	62-63	63-64	64-65	65-66	66-67
	R	R	R	R	Skøn	FFL
Overskud på drifts- og anlægsbudget.....	224	716	901	1.265	1.095	930
Arve- og gaveafgift.....	68	75	101	98	100	105
Bunden opsparing.....	—	—	360	194	÷ 119	÷ 121
Præmieobligationer m. v.....	—	—	—	—	40	20
Afdrag på udlån.....	139	156	179	203	196	214
Kapitalindtægter i alt.....	207	231	640	495	217	218
Ungdommens uddannelsesfond ..	÷ 16	÷ 28	÷ 22	÷ 41	÷ 49	÷ 60
Lån til u-lande ¹⁾	÷ 13	÷ 17	÷ 19	÷ 6	÷ 33	÷ 16
Genudlån til elværker.....	÷ 127	÷ 65	÷ 154	÷ 59	÷ 34	÷ 24
Lån til boligbyggeri.....	÷ 112	÷ 64	÷ 26	÷ 10	÷ 10	÷ 10
Lån til andet byggeri m. v. ²⁾	÷ 99	÷ 108	÷ 159	÷ 175	÷ 208	÷ 230
Kapitaludgifter i øvrigt ³⁾	÷ 658	÷ 492	÷ 540	÷ 347	÷ 523	÷ 588
Kapitaludgifter i alt.....	÷ 1.025	÷ 774	÷ 920	÷ 638	÷ 857	÷ 928
Kasseoverskud ⁴⁾	÷ 594	173	621	1.122	455	220

1) Inkl. IDA og verdensbanken.

2) Jfr. nedenstående oversigt.

3) Herunder afdrag på statsgælden samt for 1966-67 bevillingsreserver.

4) Heri optagelse af lån, udmøntning af skillemønt og mellemværende med nationalbanken.

Specifikation vedr. finanslovens § 30.I.C.

Mill. kr.	61-62	62-63	63-64	64-65	65-66	66-67
Byggelån i h. t. lov nr. 129 af 1955 om jordfordeling mellem ejendomme.....	0,4	0,3	0,2	0,3	0,6	0,6
Arbejderboliger på landet.....	19,7	16,8	21,8	24,2	25,0	25,0
Dr. Alexandrines hospital.....	0,9	1,4	1,7	2,0	2,5	1,8
Sygehuset i Klaksvig.....	0,3	0,6	0,3	—	—	—

Mill. kr.	61-62	62-63	63-64	64-65	65-66	66-67
Socialministeriet (totalt).....	26,1	23,6	42,7	47,9	60,0	60,7
Arbejdsministeriet (totalt).....						
Telefonselskabet, beredskabsarb..	1,5	0,5	0,6	—	2,0	2,6
Teknologiske institutter*)	8,5	0,7	1,1	1,7	5,0	3,0
Undervisningsministeriet (totalt).	25,9	46,4	65,6	90,3	93,4	118,6
Kulturministeriet (totalt).....	—	—	0,6	1,8	6,0	6,1
Boligbyggeri i Grønland.....	10,5	11,0	11,8	1,6	1,5	1,8
Erhvervsformål i Grønland.....	5,1	7,0	12,6	2,4	4,6	5,3
	98,1	108,3	159,0	174,9	208,1	230,2

*) Omfatter opførelse, ombygning og køb.

FINANSMINISTERIET

Den 10. december 1965

Bemærkninger vedrørende kapitalbudgettets hovedposter og kasseoverskuddet.

1. Ud over posterne på drifts- og anlægsbudgettet er der væsentlige poster på kapitalbudgettet, som øver direkte indflydelse på den samlede efterspørgsel efter varer og tjenester. Der kan herom gøres følgende bemærkninger, der knytter sig til finansministeriets oversigt af 9. december 1965 over kapitalbudgettets hovedposter.

Arve- og gaveafgifterne virker formentlig ikke nævneværdigt aktivitetsdæmpende, og da totalbeløbet kun er svagt stigende fra år til år, er det uden større betydning, om det medregnes eller ikke.

Derimod udgår klart aktivitetsvirkninger fra henholdsvis ind- og udbetaling af *bunden opsparing* og delvis fra salg af *præmieobligationer*. Det fremgår af tabellen, at der fra 1962-63 til 1965-66 var store udsving her, som er væsentlige for det samlede billede af statsfinansernes virkning på efterspørgslen.

Afdrag på statens udlån viser en svagt stigende tendens fra år til år. Kun såfremt der sker ekstraordinære ændringer i afdragsydelse, bliver der tale om aktivitetsvirkninger (f. eks. forhøjelse af boliglånsafdrag).

Hovedparten af *statens udlån*, navnlig til finansiering af forskelligt byggeri, men også *studielån* (der direkte omsættes i forbrug) og lån til udviklingslandene (der finansierer dansk eksport og således repræsenterer en efterspørgsel efter dansk produktion), har direkte aktivitetsvirkninger på linje med drifts- og anlægsudgifter.

Under samleposten *kapitaludgifter* i øvrigt indgår navnlig *afdrag på statsgælden*, som formentlig ikke har større aktivitetsvirkninger, og som i hvert fald ikke viser større udsving fra år til år. Endvidere indgår forskellige andre mindre poster uden større betydning samt forskydninger på restancekonti (statens mellemværende med kommuner og institutioner).

I nedenstående tabel 1 er udvist de af de nævnte poster, der sammen med drifts- og anlægsoverskuddet påvirker den økonomiske aktivitet. Der er anført tal for 1964-65, hvor det antages, at statsfinansernes efterspørgselsdæmpende virkning var tilstrækkelig stor, samt for 1966-67.

Tabel 1.

	1964-65	1966-67	Svækkelse af statsfinanserne
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Overskud på drifts- og anlægsbudgettet	1.265	930	÷ 335
Bunden opsparing	194	÷ 121	÷ 315
Salg af præmieobligationer	—	20	20
Lån til boligbyggeri, andet byggeri m. v., ungdommens uddannelsesfond og u-lande	÷ 232	÷ 386 ¹⁾	÷ 154
I alt	1.227	443	÷ 784

¹⁾ Heri inkluderet reserven på § 30.I.C.

Statsfinansernes aktivitetsvirkning forringes således væsentligt mere end nedgangen i overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet, nemlig med ca. 800 mill. kr. mod 335 mill. kr. Det er taget i betragtning, at der fra 1966-67 må forventes tillægsbevillinger vedrørende udlån til byggeri og u-lande, idet der hertil er afsat reserver på § 30 på 70 mill. kr.

Det er på denne baggrund, der i de senere år har været tendens til at se på kasseoverskuddet, ikke alene ved en bedømmelse af statsbudgettets likviditetsvirkning, men også ved vurderingen af aktivitetsvirkningen. Det er her ikke så meget kasseoverskuddets absolutte størrelse som dets bevægelser fra år til år, der

er afgørende. Netop fordi de kapitalposter, der ikke har nogen nævneværdig aktivitetsvirkning (f. eks. arveafgiften, afdragene på statens udlån og afdragene på statsgælden), normalt kun udviser mindre udsving fra år til år, kan kasseoverskuddets bevægelser tages som et groft mål for budgettets samlede aktivitetsvirkninger.

2. Da der imidlertid synes at være usikkerhed om, *hvad kasseoverskuddet egentlig viser*, og hvorledes udsving i de øvrige poster på kapitalbudgettet påvirker kasseoverskuddet, er der til nærmere belysning heraf i nedenstående tabel 2 foretaget en opstilling, der viser sammenhængen mellem kasseoverskuddet og kapitalbudgettet henholdsvis 1964-65 og 1966-67.

Tabel 2.

	1964-65	1966-67
	Mill. kr.	Mill. kr.
Overskud på drifts- og anlægsbudgettet	1.265	930
Bunden opsparing	194	÷ 121
Salg af præmieobligationer	—	20
Lån til boligbyggeri, andet byggeri m. v., ungdommens uddannelsesfond og u-lande	÷ 232	÷ 386
I alt (jfr. tabel 1)	1.227	443
Arve- og gaveafgift	98	105
Afdrag på udlån	203	214
Genudlån til elværker	÷ 59	÷ 24
Afdrag på indenlandsk statsgæld	÷ 214	÷ 214
Afdrag på udenlandsk statsgæld	÷ 63	÷ 95
Diverse andre poster	÷ 70	÷ 209
I alt <i>kasseoverskud</i>	1.122	220
modsvares af:		
Optagelse af indenlandske statslån	3	0
Optagelse af udenlandske statslån	219	24
Udmøntning af skillemønt	13	44
Træk på nationalbanken	÷ 1.357	÷ 288

Det fremgår heraf, at kasseoverskuddet er identisk med summen af de sidste 4 poster i tabel 2. Disse 4 poster repræsenterer de kilder, gennem hvilke staten kan skaffe sig betalingsmidler uden at opkræve skatter og afgifter. Såfremt der fremkommer et *kasseunderskud*, er dette udtryk for et *finansieringsbehov*, som kan dækkes ved enten at låne på markedet her i landet eller i udlandet, ved at låne i nationalbanken eller ved at udmønte penge i kgl. mønt.

Afdragene på statsgælden — den udenlandske såvel som den indenlandske — indgår derimod ikke i denne sammenhæng, idet der her er tale om kontraktligt fastlagte udbetalinger. Disse poster er derfor medregnet, før man når frem til kasseoverskuddet (henholdsvis finansieringsbehovet), altså i tabellens øverste del, der viser, hvorledes kasseoverskuddet fremkommer som forskellen mellem på den ene side statens indtægter og skatter samt renter og afdrag på statens udlån og på den anden side statens udgifter som resultat af gældende lovgivning, løbende kontrakter eller i øvrigt konkrete dispositioner truffet til gennemførelse af statens virksomhed.

3. Kasseoverskuddet er ikke noget helt præcist udtryk for statsbudgettets likviditetsvirkning, idet en vis del af de indbetalinger og udbetalinger, som kasseoverskuddet er nettoresultatet af, sker i udenlandsk valuta og derfor ikke berører den indenlandske pengeforsyning. De vigtigste eksempler er *afdrag og renter på den udenlandske gæld*, hjælp til udviklingslandene og bidrag til internationale organer. Alt i alt er der dog tale om relativt små beløb, der kun udviser beskedne udsving fra år til år.

Optagelse af ny statslån i udlandet påvirker ikke i sig selv likviditeten, men giver sig alene udslag i, at statens tilgodehavende i nationalbanken vokser mere, end kasseoverskuddet i øvrigt måtte indebære. Såfremt der i forbindelse med lånoptagelse i udlandet sker genudlån — f. eks. til elværker — forøges pengeforsyningen, men disse genudlån indgår også i opgørelsen af kasseoverskuddet, jfr. finansministeriets oversigt af 9. december.

Bilag 64.

DET ØKONOMISKE SEKRETARIAT

Den 18. november 1965.

Kasseoverskuddets fordeling på de enkelte halvår i finansårene 1964-65—1966-67.

1. I vedføjede tabeller er vist kasseoverskuddets fordeling på de enkelte halvår i finansårene 1964-65 til 1966-67.

I den øverste tabel bringes de faktiske overskud for perioden fra april 1964 til september 1965 samt skøn over kasseoverskuddet i resten af indeværende finansår og i 1966-67.

Disse ukorrigerede tal for kasseoverskuddet er imidlertid et dårligt mål for statens påvirkning af den økonomiske aktivitet, idet de i væsentlig grad er mærket af store ind- og udbetalinger, som vedrører hele finansåret, men som er placeret i et enkelt eller i et par kvartaler. Som eksempel herpå kan nævnes, at refusionen af kommunernes vejjudgifter finder sted i april måned, at restrefusionen vedrørende de sociale pensioner m. v. udbetales i december måned, og at aktieselskabsskatten indbetales i november måned.

I den nederste tabel er disse — og en række andre — større ind- og udbetalinger fordelt jævnt over hele finansåret.

2. Der er flere grunde til, at man her bringer en fordeling af kasseoverskuddet på halvår i stedet for på kvartaler.

Selv efter en korrektion for de nævnte ind- og udbetalinger viser kvartalstallene et meget usikkert mønster fra år til år. Det sker ikke sjældent, at udbetalinger fra statskassen fremskyndes fra begyndelsen af et kvartal til slutningen af det foregående, f. eks. på grund af helligdages placering omkring kvartalsskiftet. Der forekommer også fremskyndede eller forsinkede indbetalinger.

Disse tilfældige omplaceringer af ind- og udbetalingstidspunktet slår meget hårdt igen-

nem på tallene for det enkelte kvartal. De udlignes i nogen grad, når man betragter halvår, og i endnu højere grad, når man ser på hele finansåret under ét. Som et eksempel på, at selv halvårstallene kan være ret følsomme over for ændrede betalingstidspunkter, kan nævnes, at indbetalingerne til statskassen fra kommunerne af direkte skatter i første halvår af 1965-66 har ligget godt 50 mill. kr. under det forventede niveau. I tabellen over det korrigerede overskud er dette beløb medtaget i første halvår, hvor det må formodes at være opkrævet hos skatteyderne.

Kvartalstallene for kasseoverskuddet lider desuden af den svaghed, at de er underkastet en følelig *sæsonmæssig fluktuation*. Dette hænger især sammen med, at indbetalingerne til statskassen af forbrugsafgifterne er særligt store i januar og juli kvartaler, da forbruget af de afgiftsbelagte varer er størst i oktober kvartal (julehandel) og i april kvartal (indkomststigninger og gammelt niveau for direkte skatter). Disse sæsonmæssige fluktuationer i kvartalstallene, der ikke afspejler bevægelser i den økonomiske aktivitet i samme kvartal, udjævnes, når man går over til at betragte halvårstal.

Endelig gælder det, at man, for så vidt angår resten af indeværende finansår og det kommende finansår, ikke vil være i stand til at opstille skøn over kasseoverskuddets fordeling på kvartaler med en rimelig sikkerhed. På grund af den store usikkerhed ved sådanne kvartalsskøn ville de ikke tjene som et bedre grundlag for en vurdering af den statsfinansielle udvikling end vedføjede skøn over fordelingen af kasseoverskuddet på halvår.

Kasseoverskuddet fordelt på halvår (*ukorrigerede* tal):

	1964-65 mill. kr.	1965-66 mill. kr.	1966-67 mill. kr.
April-september	274	÷ 575	(÷ 475)
Oktober-marts	848	(1.030)	(675)
I alt ...	1.122	(455)	(200)

Korrigerede tal for kasseoverskuddet på halvår:

April-september	479	÷ 110	(÷ 150)
Oktober-marts	643	(565)	(350)
I alt ...	1.122	(455)	(200)

Skønnede tal i parentes.

Bilag 65.

MINISTERIET FOR OFFENTLIGE ARBEJDER

Den 3. januar 1966.

Notat angående refusion i henhold til vejtilskudslovens kap. I.

1. I henhold til lov nr. 194 af 7. juni 1958 om tilskud til de offentlige veje, der er udarbejdet på grundlag af motorafgiftskommissionens forarbejder, udbetales der årlig på grundlag af kommunernes vejudgifter refusionsbeløb, der for amtskommunernes vedkommende er fastsat til 75 pct. af deres vejudgifter, medens refusionsprocentens størrelse for købstad- og sognekommuner varierer efter vejudgift pr. km og vejlængde pr. indbygger. For købstadkommunerne varierer refusionsprocenten fra 37 til 45, medens refusionsprocenten for sognekommunerne varierer fra 45 til 57 pct., således at tyndt befolkede kommuner med udstrakt vejlængde får størst refusionsprocent, idet højere udgift pr. km og/eller større vejlængde pr. indbygger og dermed større udgift pr. indbygger giver forholdsvis højere refusion.

Dette refusionssystem er fastlagt efter grundig gennemprøvning i motorafgiftskommissionen af mange forskellige fordelingskriterier, herunder muligheden for at yde refusion efter visse faste kriterier, såsom vejlængde, vejareal, færdselsmængde, antal motorkøretøjer og indbyggertal. Efter en praktisk bedømmelse af de resultater, der ville opnås ved anvendelsen af faste kriterier, måtte disse forlades, da det viste sig, at de alle var behæftet med mangler, såsom forskellig vejbyrde i i øvrigt ens stillede kommuner samt manglende hensyntagen til trafikens størrelse og sammensætning, bl. a. lokal kontra gennemgående trafik.

De udgifter, der er genstand for refusion, er vedligeholdelses- og administrationsudgifter for hele vej- og gadenettet (bortset fra de foreløbig ganske små vedligeholdelsesudgifter til motorveje) samt visse anlægsudgifter, først og fremmest til anlægsarbejder på det ikke-gennemgående og det lokale vejnet.

2. Af nedenstående tabel ses udviklingen i kommunernes refusionsberettigede vejudgifter i perioden 1958-59—1964-65:

Tabel 1.

Foreløbig refusionsberettiget udgift 1958-59 — 1964-65.

	Amts- kom- muner	Sogne- kom- muner	Kbhvn. + købstad- kommuner	I alt
	Mill. kr.			
1958-59 ...	74,4	152,4	54,0	280,8
1959-60 ...	85,4	178,9	59,3	323,6
1960-61 ...	103,3	184,5	66,0	353,8
1961-62 ...	124,5	263,3	84,2	472,0
1962-63 ...	145,3	303,7	117,2	566,2
1963-64 ...	118,1	228,9	93,5	440,5
1964-65 ...	186,6	354,7	131,3	672,6

Til tabel 1 bemærkes, at der i 1963-64 skete et brud på vejtilskudslovens refusionssystem, idet en midlertidig lov af 7. februar 1963 begrænsede kommunernes refusionsberettigede vejudgifter i 1963-64 til 85 pct. af vejudgifterne i 1961-62 eller 90 pct. af gennemsnittet af vejudgifterne i perioden 1959-60—1961-62. Dette har ikke alene præget budgetterne for begrænsningsåret, men antagelig også virket noget på udgifterne i 1962-63 og måske også på udgifterne i 1964-65.

Den samlede stigningsprocent i vejudgifterne for 1958-59 indtil 1964-65 kan for de enkelte kommunegrupper opgøres således:

Tabel 2.

Samlet stigningsprocent i vejudgifter fra 1958-59 indtil 1964-65:

Amts- kommuner	Sogne- kommuner	Kbhvn. + købstad- kommuner	I alt
150,9 pct.	132,7 pct.	143,1 pct.	139,5 pct.

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

3. Ved bedømmelsen af den i tabel 2 angivne stigningsprocent i kommunernes refusionsberettigede vejudgifter i perioden 1958-59—1964-65 må tages i betragtning, dels at biltallet i samme periode er steget med ca. 105 pct., nemlig fra 441.251 ved udgangen af 1958 til 907.012 ved udgangen af 1964, dels at vejbygningspristallet i samme periode er steget 40 pct. (Stigningen i priser og lønninger i almindelighed har udgjort henved 50 pct.).

Amtskommunernes refusionsberettigede vejudgifter er i de senere år steget relativt mere end de andre kommunegrupperes udgifter. En medvirkende årsag hertil kan være de senere års formindskede muligheder for at opnå tilskud af vejfonden til anlægsarbejder på landeveje, idet amterne i en vis udstrækning vælger at udføre sådanne anlægsarbejder på landeveje med 75 pct. refusion. De økonomiske muligheder herfor har for flere amter været til stede efter vedtagelsen af loven af 31. maj 1963 om hovedlandeveje, hvorefter staten betaler 100 pct. til anlægsarbejder på hovedlandeveje. Endvidere kan nævnes den skete ændring i amtskommunernes skattegrundlag.

Til sognekommunernes vejudgifter skal bemærkes, at kommunerne i Jylland siden vejtilskudslovens ikrafttræden har afholdt store ekstraordinære udgifter til belægningsforbedringer. Således er siden 1958 knap 10.000 km af det jyske bivejsnet forsynet med asfaldtæklag, hvilket i kraft af mindre vedligeholdelsesudgifter senere giver sig udslag i forholdsvis mindre stigning i vejudgifterne for sognekommunegruppen som helhed.

Det må i øvrigt fremhæves, at gennemsnitsstigningen i sognekommunernes vejudgifter dækker over meget forskellige forhold i de forskellige kategorier af kommuner inden for sognekommunegruppen (bymæssige kommuner, mindre forstæder og stationsbyer samt kommuner i udviklingsområder). Særlig udgifterne til anlæg af boligveje til byggeplaner i de hastigt ekspanderende sognekommuner indgår med øget vægt i vejudgifterne.

Lignende forhold samt udgifter til færdselsregulerende foranstaltninger og parkeringsanlæg og -pladser gør sig gældende for købstadkommunerne.

4. Ved bedømmelsen af mulighederne for

at påvirke statsbudgettet ved ændring af refusionssystemet skal først bemærkes, at dette ikke kan få virkning for statsfinanserne før 1967-68, idet den lovbundne refusion af kommunernes vejudgifter i indeværende finansår kommer til udbetaling i 1966-67. For at en ændring af refusionssystemet skal kunne få virkning på statsbudgettet i 1967-68, må en lov herom være vedtaget før 1. april 1966.

En ændring af vejrefusionen vil i betydelig grad gribe ind i kommunernes økonomi. Spørgsmålet om refusionsordningens betydning for stat og kommune er i øvrigt genstand for undersøgelse i det af økonomiministeriet i sommeren 1963 nedsatte udvalg vedrørende samtlige statens refusioner af kommunale udgifter. Ordninger på længere sigt må ses i sammenhæng med kommunallovskommissionens arbejde med ændring af den kommunale struktur.

Da der uundgåeligt må være sammenhæng mellem biltallets og færdsels stigning på den ene side og vejudgifterne på den anden side, må der med den stærkt stigende bilpark ventes fortsat stigning i kommunernes vejudgifter, jfr. at en overvejende del af disse medgår til vejnettets *vedligeholdelse og drift*. Det synes herefter vanskeligt at fiksere udgifterne, og der må i årene fremefter regnes med at skulle anvendes stigende beløb til vejudgifter, men i takt hermed må også motorafgifterne forventes at stige. Den naturlige sammenhæng mellem motorafgifter og vejudgifter er netop baggrunden for, at man i sin tid i lovgivningen har ladet provenuet af motorafgifterne (eller en væsentlig del heraf) binde til anvendelse til vejformål.

5. I forbindelse med overvejelserne af mulighederne for en eventuel midlertidig begrænsning af refusionen af vejudgifterne skal fremhæves, at en ordning i lighed med den ved begrænsningsloven af 7. februar 1963 gennemførte må frarådes. Denne ordning, der gennemførtes efter forhandling med de kommunale organisationer, bandt kommunernes vejudgifter i 1963-64 til et tidligere udgiftsår, men har vist sig at være behæftet med alvorlige administrative vanskeligheder foruden med reelle vanskeligheder for kommunerne, ganske særlig udviklingskommunerne med stærkt stigende udgifter.

Bilag 66.**FINANSMINISTERIET**

Den 9. december 1965.

Notat vedrørende arbejdskraftforbruget ved offentlige investeringer.

Da der stort set trækkes på den samme arbejdskraft ved gennemførelsen af statens anlæg, boligbyggeri, erhvervsbyggeri og kommunale bygge- og anlægsarbejder, er af udvalget ønsket en vurdering af udsigterne for aktiviteten på disse områder.

Herom kan siges:

1. Det forekommer lidet hensigtsmæssigt at søge at gøre op, hvor mange arbejdere af forskellige kategorier der medgår til de enkelte opgaver. Det er praktisk taget umuligt at lave en præcis opgørelse heraf, da der er tale om så forskelligartede arbejder — nybyggeri, ombygning, reparation, anlæg af veje, banearbejder, broarbejder, havnearbejder o. s. v. — og da der for hvert enkelt arbejde stilles forskellige krav om arbejdskraft på de forskellige etaper af arbejdets gennemførelse. Det naturlige fællesmål for de træk på samfundets økonomiske ressourcer, et arbejde indebærer, er nu engang det *totale udgiftsbeløb*. Dette gælder i hvert fald i et liberalt samfund, hvor der er en vis valgmulighed mellem forskellige former for udførelse af et arbejde (f. eks. murstensbyggeri — montagebyggeri eller f. eks. varierende grad af mekanisering). Hertil kommer, at den særlige arbejdskraftbetragtning ikke længere forekommer så relevant som tidligere, jfr. nedenfor under pkt. 4. Der er derfor ikke søgt foretaget nogen opgørelse af arbejdskraftforbruget ved de forskellige slags arbejder, men derimod foretaget en vurdering af den samlede forventede investeringsudgift på de forskellige områder. Hertil skal dog knyttes nogle supplerende bemærkninger:

2. En væsentlig del af de statslige investeringer vedrører anskaffelser af *transportmidler, materiel og udstyr*, såsom færger, isbrydere, rutebiler, togmateriel, telegrafmateriel, forsvarsmateriel, møbler o. s. v. o. s. v. Der er her enten tale om materiel,

som købes helt eller delvis i udlandet, eller som købes fra et bredt udsnit af danske industrivirksomheder. Bevægelsen i denne del af statens investeringer, der andrager over 500 mill. kr., indgår derfor i en helt anden fysisk sammenhæng end de egentlige bygge- og anlægsudgifter. Der er dog efter en foreløbig opgørelse af de større poster at dømme ikke tale om forøgelse i denne del af statsinvesteringerne.

3. Når der i nogle tilfælde opstår forsinkelser i gennemførelsen af statens bygge- og anlægsarbejder, beror det kun undtagelsesvis (f. eks. Færøerne) på, at der ikke kan skaffes byggearbejdskraft. De praktiske hindringer gør sig i reglen gældende på de forberedende stadier, før selve byggearbejdet påbegyndes, eller de beror på, at projektet ændres, efter at byggearbejdet er igangsat, således at dette må holdes tilbage i afventning på endelige detailprojekter. Projekteringskapaciteten er således en af de begrænsende faktorer, ligesom der er en tilbøjelighed til at undervurdere de mange vanskeligheder (f. eks. forhandlinger med mange myndigheder, arealerhvervelser, dispensationer o. s. v.), der skal overvindes, før et byggeri kan igangsættes.

For så vidt angår fortsættelsesarbejderne, kan man gå ud fra, at de mange hindringer på de forberedende stadier er overvundet, og at bygherrer, entreprenører og håndværkere har bedre forudsætninger for at vurdere, hvor store udgifterne bliver i det kommende år. Dette gælder utvivlsomt sådanne store og mangeårige projekter som rigshospitalet, Danmarks tekniske højskole, TV-huset, Lille-Bæltsbroen o. s. v. På visse andre områder må usikkerheden dog ifølge sagens natur være ret betydelig, f. eks. Hanstholm havn.

En meget stor del af statens investeringer er fortsættelsesarbejder; det drejer sig om

55-60 pct. af samtlige udgifter på § 27, medens knap 10 pct. er nye bygge- og anlægsarbejder (resten materielanskaffelser m. v.).

En tilsvarende opgørelse kan vanskeligt foretages for de tilskuds- og lånefinansierede arbejder på § 28 og § 30, idet der her er tale om helt eller delvis uspecificerede bevillingsrammer. (Også af den grund er en detaljeret opgørelse af arbejdskraftbehovet ikke mulig). Disse arbejder — fortrinsvis med kommunerne eller selvejende institutioner som bygherrer — fordeler sig på et stort antal ret små arbejder spredt over hele landet.

Erfaringerne har vist, at på disse områder har statens udbetalinger systematisk været mindre end de givne bevillinger, men forklaringen er her navnlig den, at udbetalingerne i mange tilfælde først finder sted, når arbejderne er helt afsluttet, således at statens udbetalinger er bagud i forhold til de faktiske investeringsudgifter.

4. Herefter skal gøres nogle bemærkninger om de *samlede forventede investeringsudgifter i 1966*:

De seneste oplysninger, der foreligger, viser, at det påbegyndte *boligbyggeri* siden juli har ligget en del lavere end i det foregående år og navnlig væsentligt lavere end de forventede færdiggørelser, således at mængden af igangværende boligbyggeri nu bevæger sig nedad.

Hvor store de samlede påbegyndelser af boliger bliver i 1966, beror ikke mindst på, hvilke ændringer der sker i kreditrationeringen. Selv med en gradvis lempelse af denne pr. 1. januar og eventuelt igen pr. 1. april må man antage, at igangsættelserne i 1. halvår bliver væsentligt lavere end i 1965, således at der næppe fra boligbyggeriet vil udgå et tilsvarende efterspørgselspres på arbejdsmarkedet.

For så vidt angår de frie *erhvervsinvesteringer* i bygninger og anlæg, synes der at være tendens til aftagende stigningstakt.

Tendensen i erhvervenes anskaffelser af maskiner og andet materiel peger i samme retning.

Det regulerede erhvervsbyggeri er endnu underkastet stærk begrænsning i forhold til de investeringsønsker, der foreligger. På områder, hvor tendenser til øget ledighed nu viser sig, vil der formentlig blive vist noget større imødekommenhed end hidtil ved udstedelsen af igangsættelsestilladelser, men de samlede kvotaer for reguleret erhvervsbyggeri — hoteller, lagerbygninger, kontorhuse o. s. v. — forventes ikke væsentligt udvidet i forhold til indeværende år, medmindre der i løbet af 1966 skulle vise sig sådanne tendenser til aftagende beskæftigelse i bygge- og anlægsgangene, at det måtte blive ønskeligt hurtigt at sætte flere arbejder i gang.

Stigningstakten i de *kommunale bygge- og anlægsarbejder* synes også stærkt dæmpet som følge af finansieringsvanskelighederne.

Helhedsindtrykket er således det, at 1966 bliver et år med aftagende efterspørgselspres inden for bygge- og anlægsgangene og muligvis en tendens til noget lavere beskæftigelse, i hvert fald hvis der ikke træffes forholdsregler i modsat retning. En gradvis lempelse af kreditrationeringen må forekomme den mest nærliggende mulighed.

På denne baggrund forekommer det hverken betænkeligt eller urealistisk at foreslå omfanget af de samlede statslige bygge- og anlægsarbejder forøget noget i forhold til indeværende års niveau. Det må ved bedømmelsen af finanslovforslagets tal tages i betragtning, at en del af stigningen i anlægsudgifterne fra 1965-66 til 1966-67 beror på højere omkostninger; det er imidlertid ikke muligt med nøjagtighed at sige, hvor stor en del af den stedfundne omkostningsstigning fra tidspunkterne fra udarbejdelsen af de overslag, der ligger til grund for finanslovforslaget for 1965-66, til tilsvarende tidspunkter, for så vidt angår forslaget for 1966-67, der faktisk er indregnet i de konkrete bevillingsforslag.

Bilag 67.

Finansministerens redegørelse ved mødet den 18. november 1965 i folketingets udvalg vedrørende den almindelige omsætningsafgift.

Ved samråd med udvalget den 12. november anmodede udvalget om en redegørelse fra finansministeren om regeringens vurdering af den økonomiske situation.

Jeg skal i den anledning anføre følgende i tilslutning til min tidligere redegørelse for den statsfinansielle stilling i indeværende og næste finansår:

De ydre betingelser for dansk økonomi synes fortsat gunstige, selv om der er tegn på en vis afdæmpning af højkonjunktoren i nogle lande. Som helhed regnes der med en lidt mindre stigning i produktionen end i de foregående år. Råvarepriserne er stabile — på nogle områder med svagt nedadgående tendens, og vort bytteforhold i udenrigshandelen vil således næppe blive forringet i 1966.

Hvad vor eksport angår, er det næppe realistisk at regne med fremgang for *landbrugseksporten*, og det kan ikke udelukkes, at der er risiko for tilbageslag for enkelte varer. Niveaulet for i år skulle dog stort set kunne holdes, forudsat der ikke sker uventede ting.

Industrieksporten vil utvivlsomt komme ud for stigende konkurrencepres, selv om markederne som nævnt fortsat vil være ret faste.

Som helhed må man regne med en noget svagere stigning i industrieksporten end i år, hvor der regnes med et plus på ca. 1.000 mill. Man kan dog ikke se bort fra, at vi på en del områder skulle kunne øge eksporten yderligere, såfremt afsætningen på hjemmemarkedet kan begrænses noget.

Skibsfartsindtægter, turistindtægter og andre „usynlige“ indtægter kan ventes forbedret, formentlig med omkring 200 mill. kr., således at den samlede valutaindtjening vel kan forbedres med omkring 1 milliard kr.

Dette er en ret god fremgang, men dog mindre end fra 1963 til 1964.

Der kan ikke påregnes samme udvidelse af produktionskapaciteten som i de foregående år.

Væksten i arbejdsstyrken i byerhvervene er nu kulmineret.

De store årgange har stort set passeret gennem uddannelsesinstitutionerne — bortset fra akademikerne — og er kommet ud på arbejdsmarkedet.

Bortvandringen for landbruget var igen i 1965 meget stor, men kan ikke forventes at blive større, snarere det modsatte.

Ledigheden har i 1965 nået et lavpunkt, således at der ikke er yderligere reserver her.

Dertil kommer, at der i foråret 1966 sker en generel reduktion af arbejdstiden.

Som helhed vil det ikke være realistisk at regne med, at produktionen kan øges med mere end ca. 3 pct.

Der må også i 1966 regnes med en opdrift i indkomsterne.

Ved en uændret skatte- og afgiftspolitik vil dette resultere i, at der ved given beskæftigelse vil være tendens til ret stærk opgang i forbruget. Denne udvikling vil være mest udtalt i foråret 1966 og dæmpes noget senere på året. Den stigning i efterspørgslen, der udgår fra investeringerne, synes nu aftagende.

De omtalte tendenser tilsiger efter regeringens opfattelse, at der må føres en politik, der på den ene side dæmper den lidt for stærke stigning, der kan ventes i forbruget, og på den anden side gør det muligt at lempe noget på den meget stærke kreditstramning, således at et tilbageslag i beskæftigelsen undgås.

Finanspolitikken har i første halvdel af året 1965 ikke været tilstrækkelig effektiv. Tværtimod er der fra statsfinanserne udgået en ekspansiv virkning, men fra i sommer har finanspolitikken været væsentligt strammere, både i kraft af de gennemførte afgiftsforhøjelser og den stigning i de direkte skatter, som skete ved overgangen til det nye skatteår.

Afgørende for vurderingen er tillige, at de offentlige udgifter er steget betydeligt uden tilsvarende finansiel dækning. Hovedparten af de offentlige udgifter — direkte lønninger såvel som indirekte lønudgifter på anlægsbudgetterne — steg med 4-6 pct. pr. 1. oktober, og samtlige sociale ydelser er reguleret op i takt hermed.

Til foråret vil en ny stigning på udgiftsbudgetterne vise sig dels som følge af allerede aftalte overenskomstmæssige reguleringer, dels som følge af forventet yderligere efterslæbsdækning, dels som følge af den yderligere pristalsportion, der påregnes udløst af januarpristallet.

Hertil kommer den almindelige stigende tendens i de offentlige udgifter, som jeg redegjorde for i sidste uge overfor udvalget. For statens vedkommende må i 1966-67 påregnes en reel stigning i drifts- og anlægsudgifterne på omkring 5 pct., altså noget mere end den stigning, der kan ventes i den samlede produktion.

Den svagt bremsende virkning, der i sommer udgik fra statsfinanserne, er i dag svækket og vil yderligere aftage i løbet af det næste halve år.

Når der nu er tegn på, at det økonomiske klima er ændret og efterspørgselspresset ved at lette, skyldes dette altså ikke så meget statsfinanserne som den kreditstramning, der blev gennemført i forsommeren.

Der er mange tegn på, at en sådan klimaændring er på vej. Det drejer sig fortrinsvis om områder, hvor kreditstramningen spiller en vis rolle. Jeg skal nævne nogle af de mest iøjnefaldende:

Der kan konstateres en vis omvendt svag tendens til større ledighed. Der er kun tale om små tal, og ledigheden er fortsat meget lav i sammenligning med årene forud for 1964. Ledigheden vedrører navnlig ufaglærte og hidrører hovedsagelig fra mindre bygge- og anlægsaktivitet.

Mængden af byggeri under opførelse er fortsat meget stor, men der kan for de seneste måneder konstateres en ret kraftig nedgang i påbegyndelsen af nyt byggeri. Det er givet, at kreditstramningen spiller ind her.

Der kan konstateres en afdæmpning i råvare- og maskinimporten, der vel bl. a. må søge sin forklaring i tilbageholdenhed med hensyn til lagerdannelse og investeringer i erhvervene.

Mere generelt kan siges, at der synes at være en tendens til svagere takt i de private investeringer.

Det er givet, at det videre forløb, for så vidt angår investeringerne — og navnlig boligbyggeri og kommunalt byggeri og anlægsvirksomhed — i høj grad vil bero på, hvorledes kreditaftalerne mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne administreres.

Bedømmelsen af investeringsaktiviteten fremover må derfor også bero på den videre administration af disse aftaler.

Såfremt der ikke snart sker en *moderering af kreditvilkårene*, må man se i øjnene, at vi står over for en tendens til nedgang i investeringsaktiviteten, navnlig i boligbyggeriet.

Da der samtidig er tendens til stigning i forbruget, er der altså tale om en vis omfordeling mellem forbrug og investering.

Det vil naturligvis altid være diskutabelt, hvor balancen skal søges, og der kan argumenteres for, at investeringsniveauet var kommet vel højt op i forhold til opsparingen. Den nævnte omfordeling bør dog efter regeringens opfattelse ikke føres så vidt, at der bliver tale om et direkte fald i de faste investeringer, og boligbyggeriet bør i hvert fald opretholdes på et niveau af ikke under 40.000 lejligheder pr. år.

Accepteres det, at omfordelingen fra investering til forbrug ikke må gå for vidt, må konklusionen blive, at vægten nu i højere grad må lægges på finanspolitikken, og at kreditpolitikken bør lempes noget.

Det er derfor regeringens opfattelse, at vi nærmer os det tidspunkt, hvor en vis lempelse af pengepolitikken er hensigtsmæssig, men at dette på den anden side kun vil være forsvarligt, såfremt der kan gennemføres en finanspolitik, der i hvert fald mindst giver dækning for stigningen i statsudgifterne.

En sådan finanspolitik forudsætter, at nye indtægtsmuligheder tilvejebringes.

Det forudsættes herved, at den udgiftspolitik, regeringen har lagt op til, vinder tilslutning. Den er tilrettelagt ud fra det synspunkt, at der må føres en stramt tilbageholdende linje for statens og kommunernes udgifter, men også ud fra den overbevisning, at opgaverne inden for uddannelse, forskning, sundhedsvæsen, social for-
sorg, u-landshjælp, trafik o. s. v. må og skal løses.

Regeringen må derfor nu lægge afgørende vægt på, at den nødvendige stigning i sta-

tens udgifter dækkes finansielt ind, og at der samtidig sikres et passende overskud på statens drifts- og anlægsbudget, således at der ikke fra den offentlige sektor udgår en ekspansiv virkning. Dette vil med de forudsætninger, der i øvrigt gælder for statens kapitalbudget, være ensbetydende med, at kasseoverskuddet skal sættes tilsvarende i vejret. Det gælder i særdeleshed for det kommende finansår; men også for resten af indeværende finansår vil det efter regeringens opfattelse være af betydning, at der sikres noget større indtægter for staten.

Bilag 68.

DANMARKS NATIONALBANK

København, den 22. november 1965.

Hr. finansminister Henry Grünbaum.

Ved skrivelse af 16. november 1965 har finansministeren på foranledning af folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgiftsudvalget) anmodet Danmarks Nationalbank om at afgive en vurdering af den økonomiske situation, herunder problemerne vedrørende kreditstramningen og dennes sammenhæng med finanspolitikken.

I besvarelse heraf skal Nationalbanken udtale følgende:

Den økonomiske udvikling i 1964 og første halvdel af 1965 viste tydelige tegn på en for kraftig ekspansion, som navnlig gav sig udslag i en så stærk stigning i pris- og omkostningsniveauet og i et så stort under-skud på betalingsbalancen, at det var åbenbart, at den økonomiske politik måtte strammes med det formål at bremse stigningen i det samlede efterspørgselspres.

På denne baggrund gennemførtes i foråret visse finanspolitiske foranstaltninger. Desuden blev der ved aftaler med banker, sparekasser og de obligationsudstedende institutter fastlagt retningslinjer for kreditpolitikken, som sigtede mod at holde den samlede kreditudvidelse inden for noget snævrere rammer end i det foregående år.

Men på sommeren kunne der spores svage tegn på en begyndende afdæmpning af efterspørgselspresset, og i de senere måneder er denne tendens blevet mere tydelig. Inden for investeringsområdet er det indtrykket, at først og fremmest landbrugsinvesteringerne er vigende, og at interessen for at sætte nyt boligbyggeri i gang er noget mindre end i de foregående år, navnlig uden for hovedstadsområdet. Hertil kommer, at industriinvesteringerne efter den meget kraftige vækst i 1964 må skønnes at

stige i langsommere takt, i hvert fald i den nærmeste tid. På næsten alle områder ligger investeringerne dog fortsat på et meget højt niveau.

Afsvækkelsen i investeringsønskerne skyldes dels pris- og omkostningsudviklingen i forbindelse med, at man på visse områder midlertidigt har nået et mætningspunkt, dels den økonomiske politik. Det er dog ikke muligt at udskille den indbyrdes vægt af disse faktorer.

Forbruget viser fortsat stigende tendens, men dog næppe i så hastigt tempo som tidligere.

For så vidt angår betalingsbalancen, tyder udviklingen i valutastillingen på, at de løbende betalinger til og fra udlandet i de senere måneder har været nogenlunde i ligevægt, men efterårsmånederne er normalt de gunstigste for betalingsbalancen, og der kan derfor meget vel overvejende være tale om et sæsonfænomen, jfr. at der også i efteråret 1964 gjorde sig en tilsvarende udvikling gældende.

De konstaterede tendenser til en vis afsvækkelse af efterspørgselspresset er ikke i sig selv foruroligende; de er tværtimod i overensstemmelse med hensigten med den økonomiske politik.

Ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik — herunder vægtforholdet mellem finans- og pengepolitikken — for den kommende tid er det nødvendigt at vurdere, om de omtalte tendenser til en afsvækkelse af efterspørgselspresset vil fortsætte, eller om man må regne med, at der indtræder en stabilisering omkring det nuværende høje efterspørgselsniveau, eventuelt efterfulgt af en yderligere opgang senere.

De senere års udprægede internationale højkonjunktur synes at skulle fortsætte i den kommende tid, og der er derfor mulighed for, at den gunstige udvikling i industrieksporten kan fortsætte. Samtidig må der imidlertid regnes med en høj indenlandsk efterspørgsel, idet der stadig er et stort behov for en fortsat modernisering og udbygning af de forskellige erhvervs kapitalapparat, ligesom der allerede nu kan forudses betydelige indkomstforhøjelser fra foråret 1966. Hertil kommer de stærkt stigende offentlige udgifter. Den samlede efterspørgsel kan derfor i løbet af 1966 let på ny komme til at ligge i overkanten af, hvad der er foreneligt med indre og ydre samfundsøkonomisk stabilitet.

Under disse forudsætninger vil det være hensigtsmæssigt, at den stramme økonomiske politik ikke lempes på en sådan måde, at efterspørgselspresset fra næste forår atter bliver for stærkt.

Ved tilrettelæggelsen af vægtfordelingen mellem finans- og pengepolitikken for den kommende tid må det erindres, at de dispositioner, der træffes i de kommende måneder, først vil få fuld virkning noget senere. Det har ofte været fremhævet, at det ville være ønskeligt at kunne lempe pengepolitikken, herunder ikke mindst begrænsningerne i obligationsudstedelsen. Hvis der skal skabes øgede finansielle rammer for byggeri og anden investering til igangsættelse i foråret og sommeren, må der følgelig allerede nu tages skridt til i overensstemmelse med de truffe aftaler at lempe kreditbegrænsningen noget.

Den nære sammenhæng mellem finans- og pengepolitikken medfører imidlertid, at det, så vidt stillingen i øjeblikket kan bedømmes, må være en forudsætning for en gradvis lempelse af pengepolitikken, at den stramme finanspolitik fastholdes.

Under de forhandlinger, der i den senere tid er ført mellem pengeinstitutterne og Nationalbanken, har der været enighed om, at man ikke ønsker nogen lempelse i de

aftalte begrænsninger i kreditgivningen, medmindre der er rimelig sikkerhed for, at den økonomiske udvikling tillader det. Herunder har navnlig været fremhævet betydningen af en fastholdelse af finanspolitikken for det kommende finansår.

Der melder sig naturligt det spørgsmål, om der kan angives en bestemt størrelse for det overskud på statsfinanserne, som vil opfylde målsætningen om, at den finanspolitiske stramning fastholdes, og dermed skabe grundlag for en nærmere angiven lempelse af pengepolitikken.

En sådan præcisering af størrelserne er næppe mulig. I indeværende finansår har der været tendens til, at statsfinanserne har virket stimulerende på aktiviteten i april og juli kvartaler, men de vil formentlig virke mere afdæmpende i de to næste kvartaler. Det er dog næppe forsvarligt at sætte lighedstegn mellem den tidsmæssige fordeling af ind- og udbetalinger til statskassen og statsfinansernes realøkonomiske virkning, da bl. a. afregningssystem, herunder betalingsterminer og kreditbetingelser, spiller så stor rolle.

Det forekommer mere rimeligt at se finansåret under ét, og her vil den mest hensigtsmæssige retningslinje være, at den reelle udgiftsstigning, der må påregnes i det kommende finansår, i det mindste dækkes ved indtægtsforøgelse af en sådan størrelse og karakter, at den samlede efterspørgsel ikke stimuleres. Hvis denne betingelse opfyldes, kan man sige, at den finanspolitiske stramning fastholdes.

En realistisk vurdering af mulighederne for at ændre vægtfordelingen mellem finans- og pengepolitikken kan derfor ikke formuleres mere præcist, end at en fastholdelse af den finanspolitiske stramning efter de anførte retningslinjer skulle gøre det muligt at påbegynde en gradvis lempelse af pengepolitikken i et omfang, der til enhver tid må bestemmes af en samlet bedømmelse af udviklingen i beskæftigelsen, priserne og betalingsbalancen.

Med hilsen

Danmarks Nationalbank

Erik Hoffmeyer.

Sunesen.

Svend Andersen.

Bilag 69.**DET ØKONOMISKE RÅD.**

Formandskabet.

Den 9. december 1965.

Hr. økonomiminister Ivar Nørgaard.

Foranlediget af drøftelserne i folketinget den 3. december d. å. vedrørende regeringens forslag til afgiftslove har økonomiministeren ved skrivelse af 6. december forespurgt formandskabet, om den aktuelle økonomiske udvikling giver anledning til supplerende bemærkninger til den redegørelse, der blev afgivet til regeringen den 16. oktober d. å.

Da forespørgslen har den aktuelle finanspolitiske diskussion som baggrund, skal formandskabet indledningsvis fremhæve, at finanspolitikens konkrete udformning — herunder størrelsen af statsudgifterne og spørgsmålet om, i hvilket omfang og på hvilken måde virkningerne af en eventuel vækst i statsudgifterne skal søges neutraliseret — er et rent politisk spørgsmål, som formandskabet ikke kan tage stilling til. Det efterfølgende angår derfor alene det principielle spørgsmål om virkningerne af ændringer i statens udgifter og indtægter på baggrund af den aktuelle økonomiske situation og den udvikling, det i øjeblikket er muligt at forudse i 1966.

I redegørelsen af oktober gav formandskabet udtryk for den opfattelse, at de uligevægtstendenser, som tidligere på året havde præget dansk økonomi, nu var mindre fremtrædende, først og fremmest som følge af en mindskelse af det tidligere meget kraftige efterspørgselspres i investeringssektoren. Vedrørende forbruget blev det i redegørelsen omtalt, at forbrugsudviklingen efter formandskabets opfattelse ikke i den forløbne del af 1965 havde været nogen stærk konjunkturstimulerende faktor, og det skønnedes, at der ikke ville ske nogen afgørende ændring i dette forhold i de nærmest følgende måneder. For så vidt angår afsætningen til udlandet, skønnede man, at den hidtidige stigningstakt for eksporten som helhed stort set ville kunne fastholdes, men på baggrund af tendenserne til afsvækkelse af væksten

i den internationale samhandel anså man det ikke for realistisk at regne med en forstærket eksportfremgang. Under disse omstændigheder vurderede man den kommende tids konjunkturudvikling således, at formindskelsen af presset fra investeringssektoren ville slå igennem som en reel formindskelse af det samlede efterspørgselspres.

På baggrund af den bedre overensstemmelse, der således efter formandskabets opfattelse var tilvejebragt mellem produktionsmulighederne og den samlede efterspørgsel, anså man det for tvivlsomt, om det ville være hensigtsmæssigt i væsentligt omfang at ændre styrken i den påvirkning af den samlede efterspørgsel, som udgår fra statsfinanserne.

Det blev i redegørelsen nævnt, at de midler, som står til rådighed for den økonomiske politik, ikke er så præcise i deres virkninger, at man med tilstrækkelig sikkerhed kan afgøre, hvorledes mindre forskydninger i statens indtægter og udgifter vil virke. Man fandt imidlertid på den ene side anledning til at fremhæve, at det i den foreliggende situation næppe ville være hensigtsmæssigt at gennemføre skatteforhøjelser i det i regeringens finansplan af 13. august forudsatte omfang, nemlig med et beløb på ca. 400 mill. kr. i januar kvartal 1966, svarende til 1600 mill. kr. på årsbasis eller ca. 2½ pct. af befolkningens disponible indkomster. På den anden side gjorde man opmærksom på, at man i finansåret 1966-67 i forhold til 1965-66 syntes at måtte regne med en forøgelse af statens drifts- og anlægsudgifter, der ville blive større end stigningen i indtægterne i henhold til den gældende skatte- og afgiftslovgivning. Det måtte derfor påregnes, at statsfinanserne ville komme til at virke efterspørgselsstimulerende i det nye finansår — især i dettes begyndelse — medmindre der med virkning allerede fra finansårets begyndelse blev gennemført foranstalt-

ninger, der kunne neutralisere denne efterspørgselspåvirkning fra statsfinanserne.

De oplysninger, der siden udarbejdelsen af oktober-redegørelsen er fremkommet om bl. a. udviklingen i beskæftigelsen, importen og byggeriet, synes at understøtte antagelsen om, at der i øjeblikket hersker en bedre balance i dansk økonomi, end tilfældet var indtil hen på sommeren 1965, omend det må erkendes, at sæsonmæssige forskydninger i nogen grad kan vanskeliggøre bedømmelsen. Der er dog fremkommet det nye moment i bedømmelsen af konjunkturudviklingen i de kommende måneder, at finansministeren ved forelæggelsen af finanslovsforslaget for 1966-67 udtalte, at den bremsende virkning, der i sommer udgik fra statsfinanserne, nu er svækket, og at den vil aftage yderligere i løbet af det næste halve år.

I finanslovsforslaget regnes der med samlede drifts- og anlægsudgifter i finansåret 1966-67 på godt 15,7 milld. kr. eller ca. 2,1 milld. kr. mere, end udgifterne nu ventes at blive i indeværende finansår. Heroverfor står en nogenlunde tilsvarende stigning i driftsindtægterne, således som disse påregnes at ville stille sig under forudsætning af uændret lønmodtagerfradrag.

Som fremhævet i kapitel III i redegørelsen af oktober i år må der imidlertid af en række grunde tilvejebringes overdækning — ved skatteforhøjelse eller på anden måde — for stigninger i statens udgifter, såfremt man stiller det krav til finanspolitikken,

at der ikke over statsfinanserne må ske en forøgelse af den samlede efterspørgsel.

I øvrigt er der grund til at fremhæve, at selv om det budgetterede overskud på drifts- og anlægsbudgettet bliver af nogenlunde samme størrelse i finansåret 1966-67 som i indeværende finansår, betegner dette en lempelse sammenlignet med den senere del af finansåret 1965-66, allerede fordi overskuddet i indeværende finansår i alt væsentligt vil fremkomme i dettes tre sidste kvartaler.

Ved en vurdering af statsfinansernes virkning i det kommende finansår må det endelig tages i betragtning, at over halvdelen af den budgetterede indtægtsstigning falder på personskatter, og at denne del af indtægtsstigningen først indtræder nogle måneder ind i finansåret, medens en stor del af udgiftsstigningen må påregnes at blive effektiv allerede fra finansårets begyndelse.

På baggrund af det ovenfor anførte om statsfinansernes udvikling i første halvdel af 1966 finder formandskabet anledning til at fremhæve risikoen for, at der fra statsfinanserne kommer til at udgå så stærke ekspansive virkninger, at et fornyet efterspørgselspres vil gøre sig gældende i forårs- og sommermånederne. Skal en sådan udvikling undgås, vil det være nødvendigt at tilrettelægge finanspolitikken således, at man sikrer, at de fornødne neutraliserende foranstaltninger får virkning i takt med stigningen i statsudgifterne.

På formandskabets vegne

Carl Iversen

Bilag 70.

**Finansministerens udtalelser i mødet den 17. maj 1966 kl. 10 i folketingets
udvalg vedrørende den almindelige omsætningsafgift.**

Af statsministerens erklæring umiddelbart efter fællesmødet mellem den socialdemokratiske folketingsgruppe og regeringen fremgår det allerede, at regeringen må afvise de betingelser for fortsatte forhandlinger, som blev opstillet af venstres og det konservative folkepartis repræsentanter ved mødet i udvalget torsdag den 12. maj. Det blev på dette møde aftalt, at svar skulle afgives tirsdag, og jeg skal da officielt meddele udvalget dette svar og samtidig give vor begrundelse herfor.

De stillede betingelser kan resumeres således:

- 1) Hverken spørgsmålet om indførelse af kildeskat eller ophævelse af skattefradragetsregel kan indgå i de videre forhandlinger om skattereformen. Samtidig opretholder venstre, at spørgsmålet om ejendomsskatterne skal kunne indgå i de videre drøftelser.
- 2) Regeringen forpligter sig til i den periode på 2-3 år, det ville tage at gennemføre den eventuelle skattereform på basis af mer værdiafgiften, ikke at indføre kildeskatten eller ophæve skattefradragetsreglen.
- 3) Regeringen må end ikke i denne periode forelægge forslag til eller søge vedtaget lovforslag om kildeskat eller ophævelse af skattefradragetsreglen, selv om sådanne ændringer først ville blive gennemført med virkning efter den nævnte periodes udløb.
- 4) De konservative har desuden krævet, at der ikke kan ændres ved hverken meroomsprocenten eller udskrivningsreglerne for statsindkomstskatten før 1. april 1969, uden at der herom er opnået enighed mellem samtlige de partier, der deltager i det eventuelle forlig om en skattereform.

Under udvalgets møde i torsdags har jeg klart sagt, at det for regeringen var en selvfølge, at en eventuel aftale om en skattereform naturligvis holdes for hele den periode på de 2-3 år, det vil tage at gennemføre reformen, men at vi ikke ville tage imod en håndfæstning.

Det har også været helt klart, at der med skattereformen ikke var taget stilling til spørgsmålet om dækningen af statsudgifterne for de kommende år. Det har jo netop været en forudsætning for forhandlingerne, at hele merprovenuet skulle anvendes til skattelettelse og compensationer, og heri ligger selvsagt, at der ikke ved skatteomlægningen i sig selv fremskaffes yderligere midler til dækning af en stigning i statens udgifter. At søge sådanne udgiftsstigninger dækket ved nye punktskatter — nye bukker — som man har henvist os til fra konservativ side, må være ganske og aldeles i strid med ånden i og selve formålet med den påtænkte reform.

Det er naturligvis uantageligt for regeringen at skulle binde sig finanspolitisk til over en periode på 2-3 år at være afhængig af et eventuelt veto fra blot et enkelt af de partier, der deltager i forliget. En sådan håndfæstning er uforenelig med de krav, der må stilles til en ansvarsbevidst ledelse af den økonomiske politik.

På regeringens vegne skal jeg derfor meddele, at vi ikke kan acceptere de af venstre og det konservative folkeparti stillede betingelser, men vil samtidig tilføje, at vi er parat til fortsatte forhandlinger om en skattereform, såfremt disse betingelser frafalder.

Bilag 71.

Merværdiafgiftssystemet i Vesttyskland.

Spørgsmål 76.

Hvilke indvendinger har man haft i Vesttyskland mod merværdiafgiftssystemet?

Svar af 17. november 1965:

På grundlag af materiale indhentet gennem udenrigsministeriet skal man bemærke følgende vedrørende det af forbundsregeringen i oktober 1963 fremsatte forslag til lov om en almindelig omsætningsafgift efter merværdiafgiftssystemet (Entwurf eines Umsatzsteuergesetzes).

Forinden forslagets forelæggelse for forbundsdagen havde det — i overensstemmelse med tysk forfatningsret — været genstand for forhandling i forbundsrådet, hvori bl. a. deltog enkeltstaternes finansministre.

Under denne forhandling anbefalede forbundsrådets finansudvalg forbundsrådet at stemme imod forslaget. Finansudvalget havde ingen principielle indvendinger mod merværdiafgiftssystemet som sådant, men fandt, at tidspunktet ikke var egnet for den foreslåede afgiftsomlægning. For det første burde man ifølge udvalget afvente de nærmere retningslinjer for den planlagte afgiftsharmonisering inden for Fællesmarkedet. For det andet mente udvalget, at en afgiftsomlægning under de herskende konjunkturforhold kunne udløse uønskede prisstigninger. Endelig var udvalget af den opfattelse, at en merværdiafgift efter de foreslåede retningslinjer ikke kunne gennemføres uden så mange undtagelser og særregler, at en praktisk løsning ikke ville være mulig.

Forbundsrådet gav uanset finansudvalgets indvendinger sin tilslutning til forslaget, omend med visse forbehold. Disse forbehold gik ud på, at afgiftsomlægningen ikke burde gennemføres på et tidspunkt med højkonjunktur, og at den skulle tilpasses harmoniseringsplanerne for Fællesmarkedet. Forbundsrådet ønskede endvidere forskellige af lovforslagets enkelte bestemmelser nærmere overvejet under udvalgsbehandling i forbundsdagen.

Medvirkende til forbundsrådets positive stilling til lovforslaget var, at rådet anså den gældende tyske kumulative flerledsaftgift for ikke at være neutral over for erhvervsstrukturen, og at den derfor hæmmer den fri erhvervsudøvelse. Rådet bemærkede i øvrigt, at det kumulative afgiftssystem ikke muliggør en nøjagtig udligning af afgiftsbelastningen på import og eksport. Rådet gav endvidere udtryk for, at merværdiafgiften for at tilgodese neutraliteten over for erhvervsstruktur m. v. burde gennemføres i så ren form som muligt.

Regeringens forelæggelse af lovforslaget i slutningen af oktober 1963 for forbundsdagen var ledsaget af en omfattende begrundelse. Det anførtes bl. a. heri, at regeringen fortsat ønsker gennemført en skattereform, der forhøjer afgifternes andel af det samlede skatteprovenu. Det fremlagte lovforslag skulle imidlertid ikke ses som led i en sådan reform. Afgiftens størrelse var foreslået fastsat således, at provenuet af merværdiafgiften ikke overstiger provenuet af den gældende afgift.

Det fremgik af forelæggelsen, at forslagets hovedformål var at gennemføre en afløsning af den gældende kumulative flerledsaftgift, hvis mangler med hensyn til neutralitet over for erhvervsstruktur og udenrigshandel ikke kunne afhjælpes inden for selve systemets rammer. Det blev endvidere ved forelæggelsen anført, at når regeringen havde foretrukket merværdiafgiftssystemet som nyt afgiftssystem, skyldtes dette, at finansministeriets „Videnskabelige Råd“ i en i 1960 afgivet betænkning havde anbefalet denne form for afgift; efter de foreliggende planer for afgiftsharmoniseringen inden for Fællesmarkedet var det også merværdiafgiftssystemet, der her blev foretrukket.

Under forslagets 1. behandling i forbundsdagen i februar 1964 fremkom der ingen principielle indvendinger mod merværdiafgiftssystemet.

Der fremkom forskellige vurderinger af den virkning, som afløsningen af det kumulative afgiftssystem, der har været anvendt i 50 år, må forventes at få for erhvervslivet. Overgangen til merværdiafgift vil indebære, at afgiftsbelastningen stiger for nogle varer og tjenesteydelser og falder for andre, selv om afgiftsomlægningen ikke medfører nogen ændring i den samlede afgiftsbelastning.

Forslaget blev henvist til udvalgsbehandling, men denne behandling blev ikke afsluttet inden forbundsdagens valgperiode udløb i september 1965; ifølge forbundsfinansministeriet skyldtes dette mangel på tid.

Det er af talsmænd for det tyske finansministerium oplyst, at et nyt lovforslag, der i alle væsentlige træk skulle svare til det tidligere fremsatte, snarest kan forventes forelagt den ny forbundsdag. Det ny for-

slag forventes at blive fremsat som et forbundsmedlemsforslag. (Behandlingen kan derved fremskyndes).

Om det tyske erhvervslivs stillingtagen til forslaget er oplyst, at af de 450 erhvervsorganisationer, der har udtalt sig om forslaget, har $\frac{4}{5}$ reageret positivt. Flere større organisationer har dog fremført kritik mod forslaget, og det førnævnte „Videnskabelige Råd“ har på den baggrund — forud for 1. behandlingen i forbundsdagen — udsendt en erklæring, hvori rådet bl. a. advarer de enkelte erhvervsgrane mod at betragte reformforslaget ud fra snævre branchesynspunkter og mod at fremsætte ønsker om undtagelser og lempelser for enkeltbrancher, der føler sig truet i deres „velerhvervede“ rettigheder, som de har draget fordel af under det bestående afgiftssystem.

Bilag 72.

Foreløbig oversættelse af fransk lov om merværdiafgift nr. 66-10 af 6. januar 1966, der ændrer omsætningsafgifter og forskellige bestemmelser af økonomisk karakter. (Journal Officiel, 7. januar 1966, side 163 ff.).

AFSNIT I.

Generalisering af merværdiafgiften.

Sektion I.

Ophævelse af afgifter.

§ 1.

Følgende afgifter ophæves:

1. Afgiften på tjenesteydelser;
2. Den lokale omsætningsafgift;
3. Afgiften på vine;
4. Afgiften på æble- og pæreceder samt mjød;
5. Afgiften på let gæret druesaft;
6. Den almindelige afgift og tillægsafgiften på køretøjer, der anvendes til vejtransport af varer;
7. Den almindelige afgift på skibe i indenrigs sejlads;
8. Forfaitair-afgiften på kaffe og te;
9. Afgiften på ugarvet læder og huder;
10. Den lokale og departementale afgift på udlejning af møblerede lokaler;
11. Afgiften på maling af korn;
12. Licensafgiften for møllere og grynmøllere;
13. Den særlige stempelafgift, bortset fra stempelafgiften på kopier m. v.

§ 2.

Følgende områder er fritaget for enhver proportional registreringsafgift, når der opkræves merværdiafgift:

1. Salg af nye varer i forbindelse med en forretnings overdragelse til eller indskud i et selskab;
2. Overdragelse af indtægtsnydelse.

Sektion II.

Merværdiafgiftens anvendelsesområde.

§ 3.

1. Der skal svares merværdiafgift af omsætninger foretaget i Frankrig, når omsætningen er af industri- eller handelsmæssig karakter og uanset formålet med eller resultatet af omsætningen.

2. Denne afgift gælder uanset:

- dels den juridiske stilling for de personer, der medvirker i udførelsen af den afgiftspligtige virksomhed, eller disse personers forhold til alle andre skatter;
- dels formen eller arten af disse personers mellemkomst, og om denne er af sædvanlig eller tilfældig karakter.

§ 4.

1. Der skal ligeledes svares merværdiafgift af:

- 1) Virksomhed udført af andelsforeninger, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning, konservering og salg af landbrugsprodukter med undtagelse af de tilbageleveringer, disse andelsforeninger yder deres ikke afgiftspligtige medlemmer for at dække deres families forbrug;
- 2) Virksomhed udført af landbrugere, som beskæftiger sig med virksomhed, der efter art eller betydning kan sammenlignes med den virksomhed, der udøves af

- industri- eller handelsdrivende, selv om virksomheden udgør en fortsættelse af landbrugsvirksomheden;
- 3) Virksomhed, der ikke udføres handelsmæssigt, når betalingen herfor udgør en betydelig del af prisen for varer eller tjenester, der er afgiftspligtige;
 - 4) Handel med ejendomme, forretninger samt aktier eller andele i ejendomsselskaber, og hvis udbytte er skattepligtigt som industri- eller handelsfortjeneste;
 - 5) Virksomhed, som afgiftspligtige udfører til deres eget brug eller til deres virksomheders brug;
 - 6) Leveringer, som en, der ikke er pligtig at svare merværdiafgift, foretager til sig selv af kød, for hvilket der skal betales den særlige kødafgift;
 - 7) Køb af drikkevarer, for hvilke der skal betales afgift, når sælgeren ikke er afgiftspligtig til merværdiafgift;
 - 8) Virksomhed, der falder ind under anvendelsesområdet for omsætningsafgift i henhold til den lovgivning, der er gældende ved denne lovs kundgørelse.

2. Et dekret udstedt af Conseil d'État før 1. januar 1967 skal sikre harmoniseringen af bestemmelserne i denne lov, i anordning nr. 59-109 af 7. januar 1959 og i toldloven, især med hensyn til rettighederne til fradrag for virksomheder, der sikrer fabrikation og oplægning af olieprodukter.

Dette dekret skal tilpasse bestemmelserne i §§ 256-II a og 279 quinquis i den almindelige skatte- og afgiftslov, bortset fra ordningen, der gælder den sidste bruger, samt indeholde ændringer i den i liste B i § 265 i toldloven fastsatte tarif uden dog at ændre det samlede toldbeløb for hvert af produkterne.

3. De former for virksomhed, som vil medføre pligt for landmænd til at svare merværdiafgift, vil blive præciseret ved dekret udstedt af Conseil d'État efter udtalelse fra de pågældende producenters faglige organisationer.

De former for ikke handelsmæssig virksomhed, som vil medføre pligt til at svare denne afgift, vil blive defineret ved dekret udstedt af Conseil d'État efter udtalelse fra de pågældende erhverv.

Et dekret udstedt af Conseil d'État efter

udtalelse fra de pågældende erhverv vil begrænse beskatningen af leveringer til virksomheden selv til kun at omfatte de tilfælde, hvor manglende beskatning ville medføre en forskel i konkurrencebetingelserne.

§ 5.

1. Følgende kan efter anmodning blive merværdiafgiftspligtige for virksomhed, for hvilke de ikke obligatorisk er afgiftspligtige:

- 1) Lokale sammenslutninger;
- 2) Offentlige institutioner;
- 3) Landbrugere;
- 4) Personer, som beskæftiger sig med virksomhed, der angår udøvelsen af et ikke handelsmæssigt erhverv;
- 5) Personer, der udlejer en industri- eller handelsvirksomhed;
- 6) Personer, som opfører turisthoteller, som foretager bymæssige fornyelsesarbejder, som udfører grundarbejder, eller som opfører bymæssige anlæg; i dette tilfælde falder deres fremstilling eller leverancen ind under anvendelsesområdet i § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963;
- 7) Virksomheder, der udfører forretninger med nyt industriaffald og indsamlingsmaterialer, (cfr. § 8,5).

2. De nærmere regler fastsættes ved dekret af Conseil d'État. Reglerne kan være forskellige efter virksomhedens art.

§ 6.

1. Transporter fra eller til udlandet eller oversøiske områder eller departementer anses som tjenester udført i Frankrig for den del af strækningen, der ligger på det nationale område.

Beslutninger, der tages ifølge internationale overenskomster eller aftaler eller ved dekreter, kan ændre denne bestemmelse med hensyn til:

- på den ene side luft- eller søtransporter;
- på den anden side transport ad landevej eller ved indlandssejlsads.

Jernbanetransporter fra og til udlandet betragtes som tjenester udført uden for Frankrig. Samme bestemmelser kan tages ved dekreter for transport ad landevej.

2. Transporter fra et punkt til et andet i hovedlandet betragtes som tjenester be-

nyttet i Frankrig, selv for den andel af strækningen, der ligger uden for dette område.

Denne bestemmelse gælder dog ikke for turistrejser, for så vidt angår den andel af transporten, der foretages uden for Frankrig.

Den gælder heller ikke for søtransporter af varer mellem det kontinentale Frankrig og Korsika.

3. Virksomhed, der udføres for, og ydelser, der leveres til brug for skibe og søtransporter til eller fra udlandet samt oversøiske områder eller departementer, og for hvilke der er fastsat en fortegnelse ved dekret, betragtes som tjenester udført uden for Frankrig.

4. De nærmere betingelser for denne paragrafs anvendelse fastsættes ved dekret.

For visse ved dekret fastsatte transporters sker opkrævningen ved fortoldningen og efter de regler og straffebestemmelser, der gælder i toldsager.

§ 7.

1. Ligetillemet med eksport er:

- a) Salgs-, reparations- og forarbejdningsvirksomhed vedrørende:
 - dels søgående skibe, der ikke er knyttet til den nationale flåde, som er bestemt til sejlads på havet, og som har fransk nationalitets- og registreringsbevis;
 - dels flodbåde bestemt til sejlads på internationale floder og registreret som sådanne hos toldvæsenet;
- b) Salg til rederier og erhvervsfolkere af varer bestemt til at indgå i disse skibe samt redskaber og net til saltvandsfiskeri;
- c) Salgs-, reparations- og forarbejdningsvirksomhed vedrørende luftfartøjer bestemt for franske luftfartsselskaber, hvis flyvninger til eller fra udlandet eller oversøiske områder eller departementer (bortset fra det franske hovedland) repræsenterer mindst 80 pct. af alle de flyvninger, de udfører;
- d) Salg til de samme selskaber af varer, der er bestemt til at indgå i deres luftfartøjer.

2. Indførsel af ovennævnte skibe, fartøjer,

luftfartøjer, varer, redskaber og fiskenet er fritaget for merværdiafgift.

3. Når de nævnte genstande og varer oplyses med udelukkende at anvendes til sejlads på havet eller på internationale floder eller til erhvervmæssigt saltvandsfiskeri, er de merværdiafgiftspligtige efter reglerne for indførte varer.

4. Overdragelse af luftfartøjer eller dele af luftfartøjer fra ovennævnte luftfartsselskaber til andre selskaber, der ikke opfylder de samme betingelser, omfattes af merværdiafgiften.

5. Betingelserne for anvendelse af foranstående bestemmelser fastsættes i fornødent omfang ved bekendtgørelser fra finansministeren.

§ 8.

1. Fritaget for merværdiafgift er:

- 1) Virksomhed, der falder ind under anvendelsesområdet for forlystelsesskat;
- 2) Virksomhed, der falder ind under anvendelsesområdet for den særlige afgift på finansmæssig virksomhed;
- 3) Virksomhed, der udføres af autoriserede eller edsvorne varemæglere, skibsmæglere og assurancemæglere, når betalingen sker ved provision eller mæglerprovision, der er fastsat ved lov- eller reglementsbestemmelser;
- 4) Salgs-, kommissions- og mæglervirksomhed vedrørende levende dyr, af hvis kød der skal svares den særlige afgift, samt indførsel af sådanne dyr; salgs-, kommissions-, mægler- og indførselsvirksomhed med fangst fra saltvandsfiskeri i tilfælde, hvor der skal betales havnepenge, og hvor varerne bringes i handelen i frisk tilstand af fiskeeksportører, bortset fra salg til forbrugere;
- 5) Indførsel samt salgs-, kommissions- og mæglervirksomhed vedrørende nyt industriaffald og indsamlingsmaterialer;
- 6) a) Salg af brugte genstande foretaget af personer, der har anvendt genstandene i deres virksomhed. Denne fritagelse gælder dog ikke for varer, hvis handelsmæssige omsætning giver anledning til forskelle i beskattningen. En liste over sådanne genstande ud-

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovft. om almindelig omsætningsafgift.

- færdiges ved bekendtgørelse fra finans- og økonomiministeren efter udtalelser fra de interesserede erhverv;
- b) Indtil 31. december 1967 salgs-, kommissions- og mæglervirksomhed med brugte motorkøretøjer;
- 7) Afsætning og tjenesteydelser fra statsinstitutioner, der ikke selv har økonomisk forvaltning;
- 8) Virksomhed, der udføres af handelsagenter;
- 9) Virksomhed af social eller filantropisk karakter, der udføres af institutioner, som ikke har vinding til formål:
- a) dels, når denne virksomhed ikke betales i forhold til omkostningerne ved de ydede tjenester, og de pågældende institutioners midler suppleres med tilskud fra den offentlige og private velgørenhed;
- b) dels, når de gældende priser er blevet godkendt af den offentlige myndighed, når administrationen er af en uegennyttig karakter, og når lignende virksomhed ikke normalt udføres af virksomheder, der er skattepligtige. Et dekret fra Conseil d'État fastsætter disse betingelser og især de faktorer, der motiverer administrationens uegennyttige karakter.
- § 29 i anordning nr. 58-1372 af 29. december 1958 ophæves;
- 10) Udstykningsforretninger, der ikke falder ind under anvendelsesområdet for § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963, og som udføres efter den forenklede procedure, som gælder i byplanlægnings-sager på betingelse af, at grunden er blevet erhvervet ved arv eller gave, der ligger mere end 3 år tilbage;
- 11) Virksomhed, der allerede er fritaget for merværdiafgift eller afgift på tjenesteydelser i henhold til den lovgivning, der gælder på kundgørelsesdatoen for denne lov, og hvis fritagelse ikke er ophævet ved punkt 3 i denne paragraf.
2. Den i § 271-34° (2. stykke) i den almindelige skatte- og afgiftslov omhandlede fritagelse for antikvitets- og samlerobjekter, der er genstand for auktionssalg, og som er underkastet proportional registreringsafgift, udvides til på samme betingelser at omfatte salg af brugte genstande samt salg

af originale kunstværker, der opfylder betingelser, som vil blive fastsat ved dekret.

3. De i nedennævnte paragraffer i den almindelige skatte- og afgiftslov omtalte fritagelser ophæves:

- § 271, 1°, 2°, 3°, 12°, 14°, 15°, 20°, 21°, 24°, 25°, 28°, 33°, 34° (1. stykke), 35°, 38°, 40°, 42°, 45°, 46°, 47°, 48° og 56°.
- § 279, stykke 3°, 4°, 5° og 6°.

4. Ved fravigelse fra bestemmelserne i ovenstående 1-4) kan landbrugere på de betingelser, der er omtalt i denne lovs § 5, få tilladelse til at anvende merværdiafgiften på leveringer af levende dyr, af hvis kød der skal svares særlig afgift.

Sektion III.

Beregning af merværdiafgiften.

§ 9.

1. Afgiftspligten indtræder:
- a) For køb, salg og leveringer ved varens levering;
- b) For varer og tjenester, som de afgiftspligtige leverer eller yder til sig selv, ved den første anvendelse;
- c) For arbejder på fast ejendom ved modtagelsen af betaling af a conto-beløbene (raterne) eller af beløb ifølge opgørelser eller fakturaer;
- d) For de leveringer af kød, som er omtalt i § 4-6), når afgiftspligten for den særlige afgift indtræder;
- e) For alle andre omsætninger ved modtagelsen af betalingen.
2. Dog gælder følgende:
- a) De bestemmelser vedrørende afgiftspligten indtræder, der gælder ved kundgørelsen af denne lov, forbliver i kraft, for så vidt angår indførsel og olieprodukter;
- b) Afgiftspligtige, for hvis omsætninger afgiftspligten indtræder ved modtagelsen af betalingen, kan få tilladelse til at svare afgiften efter debiteringerne;
- c) For arbejder på fast ejendom kan entreprenørerne på betingelser og for arbejder, der fastsættes ved dekret, vælge at svare afgiften efter leveringerne.

§ 10.

1. Merværdiafgiften skal svares af de personer, der udfører den afgiftspligtige virksomhed, bortset fra de ved dekret fastsatte tilfælde, hvor indbetalingen af afgiften kan udsættes på de i dekretet fastsatte betingelser.

2. Enhver, der har tilladelse til at modtage varer eller tjenesteydelser afgiftsfrit eller mod nedsat afgift, er forpligtet til at betale afgiften eller differenceafgiften, når betingelserne for afgiftsfritagelse eller afgiftsnedsættelse ikke opfyldes.

§ 11.

1. Den afgiftspligtige værdi er:

- a) Ved salg eller bytte af varer vederlaget eller værdien af de varer eller tjenester, der modtages som betaling;
- b) For arbejder på fast ejendom beløbet ifølge entreprisekontrakter, opgørelser eller fakturaer;
- c) For tjenesteydelser prisen for tjenesteydelserne eller værdien af de varer eller tjenester, der modtages som betaling;
- d) For leveringer den normale salgspris for tilsvarende varer eller tjenesteydelser på det sted og i det øjeblik, hvor afgiftspligten indtræder;
- e) For køb købsprisen;
- f) For virksomhed, der udføres ved medlemmænd, og som resulterer i levering eller salg af afgiftspligtige produkter fra personer, der ikke er merværdiafgiftspligtige, totalbeløbet for den forretning, disse medlemmænd deltager i; denne bestemmelse gælder dog ikke brugte genstande;
- g) Når ikke andet er bestemt, bruttoværdien af de ved den afgiftspligtige omsætning modtagne vederlag eller indvundne fortjenester, af hvilken art de end er.

2. Priser, beløb og værdier, som defineret ovenfor, omfatter alle omkostninger og afgifter.

Hvad køb angår, tillægges de afgiften, og i påkommende tilfælde de skatter, der er lagt på varen, selv om opkrævningen af disse er blevet udsat.

3. En bekendtgørelse fra finans- og økonomiministeren kan fastsætte et fast be-

løb eller et minimumsbeløb for beregningen af afgift ved afgiftspligtige køb af afgiftspligtige varer i henhold til § 4.

4. Med forbehold af bestemmelserne i ovenstående 1 f, indgår de beløb, der tilbagebetales personer, som aflægger nøjagtigt regnskab for deres mandanter over de udlæg, de har foretaget i deres sted, ikke i prisen for tjenester, som de skal svare afgift af.

5. De bestemmelser, der på kundgørelsesdatoen for denne lov gælder vedrørende fastsættelsen af den afgiftspligtige værdi for indførsel og for olieprodukter, forbliver i kraft.

*Sektion IV.**Merværdiafgiftens satser.*

§ 12.

1. Normalsatsen for merværdiafgiften er 16²/₃ pct.

2. Den kan nedsættes ved dekret fra Statsrådet efter indstilling fra Conseil d'État, hvis denne afgifts provenu er større end forventet.

§ 13.

Merværdiafgiften opkræves efter en sats på 6 pct., hvad angår:

a) Ydelser vedrørende værelseudlejning i hoteller, der er klassificeret som turisthoteller, samt i ferieopholdssteder, der er godkendt efter regler, som fastsættes ved bekendtgørelse fra finansministeren og ministeren for turistanliggander.

Disse etableringer har for pension og halvpension ret til denne sats på et værdigrundlag, der fastsættes ved bekendtgørelse fra de samme ministre.

b) Ydelser vedrørende forsyning og aflædning af vand;

c) Virksomhed vedrørende køb, indførsel, salg, levering, kommission, mæglervirksomhed eller behandling af følgende produkter:

— vand;

— brød til dagligt forbrug, som det er defineret ved dekret, og bagemel, der anvendes til fremstilling af sådant brød;

— mælk leveret til ernæring dels i naturlig tilstand, pasteuriseret eller homogeni-

- seret, dels i kondenseret tilstand, sødet eller usødet, dels som mælkepulver, sødet eller usødet, mælk, der er tilsat smagsstoffer eller gæret eller begge dele på én gang, yoghurt, fløde, smør og ost;
- letflydende spiseolier, frø, oliefrugter og vegetabiliske olier, der anvendes til fabrikation af letflydende spiseolier;
 - makaroni og semuljegrøn af hårdt korn;
 - sukker;
 - madeddike samt vin og alkohol, der anvendes til fremstilling af disse eddiker;
 - spise- og kagechokolade i plader; kakao-bønner og kakaosmør;
 - syltetøj, mos, gelé og marmelader; frugter, frugtpulp og frugtsaft til syltetøjsfremstilling;
 - produkter fra landbrug, fiskeri, fiskeavl og fjerkræavl, der ikke har undergået nogen forarbejdning;
 - kalkholdige jordforbedringsmidler;
 - ublandede eller blandede foderstoffer til kvæg og fjerkræ, som er optaget i en efter udtalelse fra de pågældende erhverv udstedt bekendtgørelse fra finans- og økonomiministeren; samt de produkter, der indgår i sammensætningen af sådanne foderstoffer;
 - kød og varer af animalsk oprindelse, der i henhold til § 256-II-d i den almindelige skatte- og afgiftslov var fritaget for omsætningsafgift ved kundgørelsen af denne lov;
 - fersk eller blot saltet fiskefilet;
 - gødningsstoffer;
 - svovl, kobbersulfat og kobberprodukter, der indeholder mindst 10 pct. kobber, som anvendes i landbruget;
 - metalkorn, der anvendes til fremstilling af kobbersulfat;
 - skadedyrsbekæmpende produkter, der anvendes i landbruget, forudsat at de enten er blevet godkendt, eller at der er udstedt en salgsautorisation af landbrugsministeren;
 - bøger, der er af særlig interesse på det sociale, kulturelle eller videnskabelige område, og som opfylder betingelser, der fastsættes ved dekret.

§ 14.

1. Merværdiafgiften opkræves med en sats på 12 pct.; for så vidt angår køb, indførsel, salg, levering, kommission, mæglervirksomhed eller behandling af følgende varer:

- gas, elektricitet, trykluft, vanddamp anvendt til fjernvarme samt enhver form for energi bestemt til opvarmning, luftkonditionering eller til køling af ejendomme;
 - stenkul, brunkul, koks, stenkulsbeg, stenkulstjære, tørv, trækul og briketter, brænde;
 - uforarbejdet træ fra savværk og varer fra skovbrug, træ forarbejdet til generatorer, træspåner og affald fra savværk; stavtræ, der blot er kløvet; tøndebånd, lister, kløvede stager og stænger, pæle og stokke, der blot er tilspidset; ubearbejdet træuld (spåner eller fibre); ubearbejdet naturkork og korkaffald; bruyèrerødder til pibehoveder;
 - koste samt små koste i sammenknyttede bundter, med eller uden skaft;
 - terpentinolier, beg og kolofonium i ubearbejdet tilstand stammende fra destillation af harpiks;
 - olieprodukter som anført i liste B i toldlovens § 265;
 - kogesprit;
 - husholdningssæbe;
 - andre bøger end de bøger, der kan afgiftsberigtiges med satsen på 6 pct.;
 - krystalis;
 - varer, der anvendes til menneskeføde, og som ikke kan afgiftsberigtiges med satsen på 6 pct., bortset fra drikkevarer; dog gælder satsen på 12 pct. for følgende varer:
 - frugt- og grøntsagssaft;
 - let gæret druesaft;
 - æble- og pæreceder samt mjød;
 - vine og aperitiffler på basis af vin.
2. Satsen på 12 pct. gælder ligeledes:
- a) Befordring af passagerer;
 - b) Tjenesteydelser, der er af social og kulturel karakter, eller som efter art eller pris må anses for at opfylde almindelige behov, og som er optaget i en ved dekret fastsat fortegnelse, samt tjenesteydelser,

der udføres af afgiftspligtige, som er registreret i erhvervsfortegnelsen, bortset fra virksomhed, hvis egenart ikke berettiger de pågældende til registrering i nævnte fortegnelse;

- c) Køb af perler, ædelstene og brugte genstande, hvori indgår perler eller ædelstene, når betalingen af disse køb sker pr. check;
- d) Salg til fortæring på stedet;
- e) Udlejning af møblerede værelser eller hotelværelser, der ikke kan afgiftsberigtiges med satsen på 6 pct.;
- f) Arbejder på fast ejendom, der vedrører:
- konstruktion, levering, reparation eller istandsættelse af veje og bygninger tilhørende staten og lokale institutioner samt offentlige værker;
 - konstruktion og levering af de i § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963 omhandlede faste ejendomme;
 - reparation og istandsættelse af beboelseslokaler samt dele af bygninger, hvoraf mindst $\frac{3}{4}$ af arealet benyttes til beboelse;
- g) De i § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963 omhandlede overdragelser, indskud i selskab og leveringer;
- Nedsættelserne, der er omhandlet i nævnte paragrafs punkt IV, bortfalder med undtagelse af nedsættelsen til 80 pct., der ændres til $\frac{2}{3}$ ved denne lovs ikrafttræden. Nedsættelse til 40 pct. bortfalder.
- h) Al anden virksomhed, bortset fra videre salg i samme tilstand, foretaget af afgiftspligtige, der er registreret i erhvervsfortegnelsen, når disse afgiftspligtige kan drage fordel af den i § 19-3 fastsatte ordning.

§ 15.

1. Den forhøjede sats i henhold til § 258 i den almindelige skatte- og afgiftslov fastsættes til 20 pct.

2. Den gælder virksomhed, der er defineret i nævnte paragraf, og hvorover fortegnelse er udfærdiget ved dekret.

§ 16.

Satsen for afgiften af skovbrugsvarer, hvis provenu er tilskrevet tillægsbudgettet for

de sociale ydelser til landbruget, nedsættes fra $2\frac{1}{2}$ pct. til 1 pct.

Sektion V.

Opgørelse af afgiftstilsvaret.

§ 17.

1. Merværdiafgiften, som har belastet priskefaktorerne ved en afgiftspligtig virksomhed, kan fradrages merværdiafgiften for denne virksomhed.

2. Med henblik herpå skal afgiftspligtige, der har ret til at foretage et samlet fradrag af merværdiafgiften, foretage en regulering:

- a) Hvis varerne er forsvundet;
- b) For virksomhed, der ikke er skattepligtig;
- c) I det omfang, hvori fradragsberettiget afgift overstiger skyldig afgift som følge af, at der er anvendt reducerede satser eller ydet prisnedslag.

3. Den fradragsberettigede afgift, der ikke har kunnet fradrages, kan ikke tilbagebetales.

4. Bestemmelserne i foranstående 2 og 3 gælder dog ikke den afgift, der har belastet priskefaktorerne for afgiftspligtige varer, når disse varer eksporteres.

I disse tilfælde kan den fradragsberettigede afgift fradrages i den afgift, der påhviler anden virksomhed, og tilbagebetaling kan ske indtil det beløb, der ikke kan fratrækkes.

Benyttelsen af disse regler gælder også sådanne tjenester udført uden for Frankrig, for hvilke en liste er fastsat ved dekret.

5. I relation til denne paragraf betragtes en lovligt udført forretning, hvor betalingen af merværdiafgiften er standset, som om den havde været belastet med afgift vedrørende den del af beløbet, der er betalt, inden betalingsstandsningen skete.

6. De i § 18 i denne lov omhandlede dekretter vil kunne formindske følgerne af de principper, der er fastlagt i denne paragraf, især når den afgiftspligtige har godtgjort, at varerne er destrueret.

§ 18.

1. Dekreter udstedt af Conseil d'État fastsætter de nærmere regler for anvendelse af denne lovs § 17.

Disse dekreter fastsætter især:

- det tidspunkt, på hvilket fradragene kan foretages;
- de reguleringer, som fradragene kan give anledning til;
- reglerne for, om der skal ske begrænsning i eller nedsættelse af fradrag for afgift, der har belastet varer eller tjenester, som ikke udelukkende er benyttet til afgiftspligtig virksomhed.

2. Disse dekreter kan foreskrive udelukkelser eller begrænsninger og fastsætte særlige regler dels for visse varer eller tjenester, dels for visse kategorier af virksomheder.

3. Dekreterne fastsætter ligeledes reglerne for regnskabsførelsen vedrørende fradrag og afskrivning på varen.

AFSNIT II.

Forskellige bestemmelser.

Sektion I.

Ordning for små virksomheder.

§ 19.

1. Merværdiafgiften skal ikke opkræves, når dens årlige beløb ikke overstiger 800 F.

2. Når dette beløb er større end 800 F og ikke overstiger 4.000 F, nedsættes afgiftsbeløbet ved anvendelse af en fritagelseskvotient, hvis beregningsgrundlag fastsættes ved dekret.

3. Ovennævnte større tal forhøjes til 9.600 F for afgiftspligtige, der er registreret i erhvervsfortegnelsen, og som godtgør, at vederlaget for deres (og de ansatte persons) arbejde udgør mere end 35 pct. af deres samlede årsomsætning.

Ved arbejdsvederlaget forstås forfaitair-beløbet, der gælder ved beskatning af fortjeneste, i givet fald tillagt udbetalte lønninger og de dertil hørende sociale bidrag.

I dette tilfælde nedsættes afgiftsbeløbet ved, at der i stedet for den normale sats anvendes en progressiv lineær sats, der begynder med 0 pct. ved 800 F, og som når den normale sats ved 9.600 F; beregningsbetingelserne fastsættes ved dekret.

I departementerne Bas-Rhin, Haut-Rhin og Moselle kan afgiftspligtige efter lov nr. 48-977 af 16. juni 1948 om afgift af omkostninger til håndværkerlokaler på samme betingelser nyde godt af denne forholdsregel.

4. De i denne paragraf omhandlede afgiftsbeløb omfatter afgift ekskl. fradraget af den afgift, der har belastet de amortisable formuegenstande.

5. Retten til at nyde fordel af foranstående bestemmelser er forbeholdt afgiftspligtige, der er omfattet af forfaitair-ordningen vedrørende beskatning af fortjeneste og opgørelsen af merværdiafgift.

De afgiftspligtige kan give afkald herpå.

§ 20.

1. Forfaitair-beløb vedrørende fortjeneste og omsætning fastsættes pr. kalenderår og for en periode på 2 år.

2. De beløb, der danner grundlag for beregning af skat og afgift, kan være forskellige for hvert af de 2 år i denne periode.

3. Forfaitair-beløbene fastsættes efter udløbet af det første år af den toårige periode, for hvilken de gælder.

4. De kan ændres i tilfælde af forandring af virksomhed eller af ny lovgivning.

5. De kan være genstand for en stiltiende forlængelse for en varighed af 1 år, som kan fornys.

I så fald er forfaitair-beløbet det beløb, der er blevet fastsat for det andet år af den toårige periode:

6. Disse forfaitair-beløb kan opsiges:

- af den skattepligtige i løbet af den første måned af det andet år, der følger efter den toårige periode, for hvilken de er blevet indgået, og i tilfælde af stiltiende forlængelse i den første måned af det andet år, som følger efter året, hvor forlængelsen gjaldt;

- af administrationen i løbet af de 3 første måneder af de samme år.

7. Valg af beskatning efter faktisk fortjeneste skal meddeles administrationen før den 1. februar i det år, for hvilket ordningen er fastsat.

Valget gælder for det nævnte og det følgende år.

Det er uopsigeligt i denne periode.

Valg af beskatning efter faktisk fortjeneste eller efter faktisk omsætning kan ikke ske i løbet af det andet år af en forfaitairperiode på 2 år.

8. En skattepligtig, der som følge af nedgang i sin omsætning falder ind under anvendelsesområdet for forfaitair-ordningen, kan dog vælge fortsat at blive beskattet efter sin faktiske fortjeneste og sin faktiske omsætning ved at udøve sin ret til at vælge før den 1. februar det følgende år.

Dette valg er gyldigt for det pågældende år og for det foregående år.

9. Udelukket fra forfaitair-ordningen er:

- a) for så vidt angår omsætningsafgifter: afgiftspligtig indførsel og køb;
- b) for så vidt angår fortjenester og omsætningsafgifter:
 - juridiske personer, der er pligtige at betale selskabsskat;
 - virksomheder, der er merværdiafgiftspligtige i henhold til § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963;
 - forretninger, der angår faste ejendomme, forretningsvirksomheder eller aktier eller andele i ejendomsselskaber, og hvis udbytte skal medregnes ved opgørelsen af indkomstskat som industri- og handelsfortjenester;
 - forretninger, der angår udlejning af driftsmateriel eller varige forbrugsgoder, medmindre varerne har karakter af tilbehør for en industri- eller handelsvirksomhed.

10. Fra en ved dekret fastsat dato at regne skal forfaitair-beløb vedrørende fortjeneste og omsætning fastsættes for de samme perioder.

Ligeledes skal valget af beskatning efter den faktiske fortjeneste og den faktiske omsætning ske samlet og også gælde for de samme perioder.

Disse bestemmelser kan midlertidigt finde anvendelse for alene visse dele af det nationale område.

11. Ved anvendelsen af denne paragraf skal den fradragsberettigede afgift, der påhviler amortisable formuegenstande, fastsættes ved særskilt vurdering.

§ 21.

1. For nye virksomheder omfatter forfaitair-beløbet den periode, der går fra den første driftsdag til den 31. december i det følgende år.

Disse virksomheder kan dog vælge beskatning efter den faktiske fortjeneste og den faktiske omsætning. Meddelelse om valget skal gives til administrationen inden 30 dage efter virksomhedens påbegyndelse.

Valget gælder indtil den 31. december det følgende år.

2. For nye virksomheder reduceres de i denne lovs § 19 omhandlede beløbsgrænser i forhold til den tid, som er forløbet imellem årets begyndelse og virksomhedens påbegyndelse.

3. I den periode, der er angivet i 1 ovenfor, kan administrationen påbyde nye virksomheder at føre afgiftsregnskab efter de regler, der gælder for afgiftspligtige, som beskattes efter faktisk omsætning og faktisk fortjeneste.

§ 22.

1. Afgiftspligtige, der omfattes af forfaitair-ordningen, har ret til at fakturere merværdiafgiften med den lovligt gældende sats for den pågældende virksomhed.

Bestemmelserne i 1. stykke af nedenstående § 36-1, hvorefter enhver, der anfører merværdiafgift på en faktura, er afgiftspligtig, gælder ikke afgiftspligtige, der er fritaget for at svare afgift, eller som svarer nedsat afgift, såfremt disse afgiftspligtige over for funktionærer fra skattedirektoratet fremviser fakturakopier eller andre tilsvarende dokumenter, som de måtte have udstedt med anførsel af denne afgift.

2. Forfaldne afgifter for den periode, der går forud for meddelelsen om forfaitair-beløbet, skal indbetales midlertidigt af afgiftspligtige, der ikke har valgt beskatning efter den faktiske omsætning.

For afgiftspligtige, der allerede var omfattet af forfaitair-ordningen, skal disse indbetalinger mindst andrage de forfaldne beløb, der er fastsat for det foregående år.

Hvis det drejer sig om afgiftspligtige, der tidligere var omfattet af ordningen med beskatning efter den faktiske omsætning, skal indbetalingerne svare til mindst tolvtedelen eller fjerdedelen af de skyldige afgifter for det foregående år afhængigt af, om beløbet skal indbetales ved månedlige eller kvartalsvise betalinger.

Hvis det drejer sig om nye virksomheder, fastsættes beløbet for de midlertidige indbetalinger efter aftale med administrationen.

§ 23.

For virksomheder, der omfattes af forfaitair-ordningen, fastsættes ved dekret de betingelser, der gælder for fradrag af merværdiafgift vedrørende investeringer, som ikke var forudset, da forfaitair-beløbet blev fastsat.

Sektion II.

Særlige ordninger.

§ 24.

1. Med hensyn til forretninger, der angår faste ejendomme, forretningsvirksomheder eller aktier eller andele i ejendomsselskaber, og hvis udbytte skal medregnes ved opgørelsen af indkomstskat som industri- eller handelsfortjenester, beregnes merværdiafgiften af forskellen imellem:

a) Dels den forlangte pris og de omkostninger, hvormed den forhøjes, eller salgsprisen, hvis den er højere end prisen forhøjet med omkostningerne;

b) Dels:

- enten de beløb, som sælgeren har betalt, af hvilken art det end er, for erhvervelse af formuegenstande;
- eller den nominelle værdi af aktier eller andele, der er modtaget til gengæld for de indskud af naturalier, sælgeren har ydet.

2. Disse bestemmelser gælder ikke forretninger, som falder ind under anvendelsesområdet for § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963.

3. Bestemmelserne i § 28-2 i lov nr. 63-1316 af 27. december 1963 gælder i tilfælde af uenighed om formuegenstandens salgspris.

4. Uanset de almindelige regler, som merværdiafgiftspligtige skal overholde, er de personer, som udfører de i denne paragraf omhandlede forretninger, underkastet de pligter og straffebestemmelser, som er gældende for handel med formuegoder, når denne lov kundgøres.

5. Disse personers køb er fritaget for skatter og afgifter ved ejerskifte på betingelse af:

— dels at de retter sig efter de særlige forpligtelser, de har ifølge ovenstående bestemmelser;

— dels at de meddeler deres hensigt om at videresælge inden en frist på 5 år.

Hvis videresalg ikke finder sted inden denne frist, er køberen pligtig at betale de skatter og afgifter ved ejerskifte, hvis opkrævning er blevet udsat, samt en tillægsafgift på 6 pct.

Disse skatter og afgifter skal betales i løbet af den måned, der følger efter ophøret af nævnte frist.

§ 25.

Med hensyn til salg af andre brugte genstande end de genstande, der er opført på den i § 8-1, 6)a) omhandlede liste, udgør den afgiftspligtige værdi forskellen mellem salgsprisen og købsprisen. Det samme gælder for salg af originale kunstværker, der opfylder betingelser, som vil blive fastsat ved dekret. Dette dekret skal ligeledes fastsætte betingelserne for afgiftens beregning.

§ 26.

1. I departementerne Guadeloupe, Martinique og Réunion:

Sektion III.

Diverse afgifter.

Sektion IV.

Finansiering af tillægsbudget for de sociale ydelser til landbruget.

*Sektion V.**Forebyggelse af bedrageri.*

§ 36.

1. Enhver, der anfører merværdiafgift på en faktura eller ethvert andet dokument, der fungerer som sådan, er afgiftspligtig alene på grund af faktureringen.

Fradrag for eller tilbagebetaling af merværdiafgift vedrørende salg eller tjenester, der er ophævet, annulleret eller ubetalt, skal godtgøres over for administrationen ved forudgående rettelse af den oprindelige faktura.

2. Når fakturaen eller dokumentet ikke svarer til leveringen af en vare eller udførelsen af en tjenesteydelse eller angiver en pris, der ikke virkeligt skal betales af køberen, hæfter den, som har faktureret beløbet, for afgiften, der ikke kan gøres til genstand for noget fradrag af den, der har modtaget fakturaen eller dokumentet.

§ 37.

1. Den pligt, fabrikanter og grossister har til at lade deres forsendelser ledsage af en følgeseddel, er begrænset til de varer, der er opført på en liste, som udfærdiges ved bekendtgørelse fra finans- og økonomiministeren efter udtalelse fra de pågældende faglige organisationer. Følgesedlen skal udfærdiges før varenes indladning. Den skal opbevares af modtageren.

Det kan pålægges fragtføreren af sådanne varer at forsyne sin vogn med et synligt mærke, hvis udseende fastsættes ved bekendtgørelse fra finans- og økonomiministeren og ministeren for offentlige arbejder.

2. Det kan pålægges merværdiafgiftspligtige personer, der omdanner, opbevarer eller anvender de omhandlede varer, at føre et lagerregnskab.

3. Fabrikanter, som forarbejder leveret materiale, skal føre en særlig protokol med navn og adresse på ordregiverne og for hver af dem anføre arten og mængden af de materialer, der sættes i arbejde, og de leverede forarbejdede varer.

4. De i ovenstående 2 og 3 nævnte særlige regnskaber og protokoller skal forevises enhver funktionær fra skattedirektoratet.

5. Overtrædelser af bestemmelserne i denne paragraf, som opdages ved besøg hos de afgiftspligtige eller konstateres i omsætningen, forfølges og straffes som i sager vedrørende indirekte skatter.

6. De nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i denne paragraf fastsættes ved offentligt reglement.

§ 38.

De frister, der er fastsat i §§ 15, 16, 22 (2. stykke) og 55 i lov nr. 63-1316 af 27. december 1963, forlænges med 1 år.

AFSNIT III.**Finansiering af de lokale budgetter.***Sektion I.**Anvendelse af provenuet.*

.....

*Sektion II.**Fordeling af provenuet.*

.....

*Sektion III.**Forskellige bestemmelser.*

.....

AFSNIT IV.

Reformens ikrafttrædelse.

§ 50.

1. Bestemmelserne i denne lov træder i kraft den 1. januar 1967.

2. Oppebørsel efter den 31. december 1966 af skatter og afgifter, hvis bortfald er nævnt i denne lov, henføres helt til hovedbudgettet.

§ 51.

1. Principperne for anvendelsen af denne lovs bestemmelser fastsættes efter behov ved dekret, hvor ikke andet er bestemt.

2. Hvor loven ikke udtrykkeligt bestemmer andet, fastsættes de formaliteter, der foreskrives de afgiftspligtige, ved bekendtgørelser fra finansministeren.

§ 52.

1. Bestemmelserne om de skatter og afgifter, som bortfalder ved denne lov, ophæves.

Det samme gælder følgende paragraffer i den almindelige skatte- og afgiftslov: 256-I, 2°, 270-270 ter, 277-2°, 292 quater, 442 bis-442 sexies, 467 (andet stykke), 553 A, 1573-1580, 1581, 1593 og 1594.

2. Alle bestemmelser i modstrid med denne lovs bestemmelser ophæves.

De særlige regler vedrørende afgiftspligt, afgiftsberegning og afregning af merværdiafgiften, der er nævnt i § 27 i lov nr. 63-254 af 15. marts 1963, forbliver dog i kraft bortset fra bestemmelser, der er i modstrid med denne lov.

3. § 85 i lov nr. 61-1396 af 21. december 1961 ophæves.

4. Reglerne vedrørende opkrævning, garantier og forfølgelse for overtrædelser, der er gældende ved denne lovs kundgørelse, forbliver i kraft med hensyn til indførsel og olieprodukter.

5. Den almindelige skatte- og afgiftslov, der er omtalt i de foregående paragraffer, er den lov, der er bekendtgjort ved dekret nr. 63-1204 af 4. december 1963.

80 Udvalgenes betænkninger m. m.

§ 53.

1. Dekreter udstedt af Conseil d'État fastsætter de nødvendige overgangsbestemmelser for anvendelsen af denne lov.

2. Disse dekretter kan især:

- Fastsætte reglerne for beskatning af løbende forretninger efter den dato, hvorpå de er indgået;
- Fastsætte særlige fradragsregler, der kan træde i kraft før den 1. januar 1967 for visse formuegenstande eller visse kategorier af virksomheder.

Sådanne bestemmelser kan dog ikke tvinge handelsvirksomheder til i en periode, der svarer til den normale omsætningshastighed for deres lagre, at betale afgift, der er større end den, de skulle betale, hvis afgiften blev beregnet direkte af deres margin.

3. Med hensyn til omsætningsafgifter er de pr. 31. december 1966 gældende forfaitair-beløb og valg af beskatning efter den faktiske omsætning ugyldige fra og med 1. januar 1967.

4. For afgiftspligtige, der omfattes af en ministeriel bekendtgørelse, er gyldigheden af forfaitair-beløb eller valg af beskatning efter den faktiske omsætning begrænset til til året 1967.

Denne bekendtgørelse kan bestemme, at fastsættelsen af disse forfaitair-beløb eller udøvelsen af retten til valg kan foretages før den 1. januar 1967.

5. Fra 1. januar 1967 at regne og indtil datoen for anmeldelsen af deres forfaitair-beløb skal de afgiftspligtige foretage foreløbige indbetalinger, der udregnes på grundlag af deres faktiske omsætning, under hensyntagen til de fradrag, de kan kræve.

6. Overgangsbestemmelserne, der skal træffes for at sikre, at forfaitair-perioden falder sammen med kalenderåret og gør forfaitair-beløbene vedrørende fortjeneste og omsætning ensartet, fastsættes ligeledes ved dekret af Conseil d'État.

7. Et dekret udstedt af Conseil d'État før 1. juli 1966 kan udskyde ikrafttrædelses-

datoen for denne lovs bestemmelser til 1. januar 1968.

I så fald skal de i loven fastsatte datoer forlænges med 1 år.

Dette dekret kan dog bevare anvendelsesdatoen, der er fastsat i § 50 i loven, for så vidt angår bestemmelserne i §§ 20-1 til 8 og 10, 21-1 og 3, 22-2 og 53-6; i dette tilfælde ophæves stykkerne 3 og 4 i § 53.

§ 54.

Et dekret udstedt af Conseil d'État før 1. januar 1968 skal sikre harmoniseringen af den almindelige skatte- og afgiftslov med bestemmelserne i denne lov.

Bilag 73.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 25. marts 1966.

Den almindelige omsætningsafgift i Sverige.

1. Den almindelige omsætningsafgift i Sverige er en sidsteledsafgift (detaileds-afgift). Afgiften, der blev indført i 1960, var oprindelig på 4 pct., men blev i 1962 forhøjet til 6 pct. og i 1965 til 9,1 pct. Afgiften beregnes af prisen (detailprisen) indbefattet afgiften. Den gældende afgiftssats svarer således til 10 pct. af prisen uden afgift.

2. Afgiftspligten omfatter alle varer bortset fra de særligt undtagne. Af disse kan nævnes alle former for brændsel (energi) samt aviser, visse tidsskrifter og medicin på recept. Fritagelsen for brændsel må ses i sammenhæng med den særlige svenske energiskat.

Endvidere er en række af de varer, som landbruget indkøber til driften, undtaget fra afgiftspligten. Det gælder bl. a. udsæd, planter, foderstoffer, gødning, plantebeskyttelsesmidler og levende dyr.

Tjenesteydelser, der har relation til afgiftspligtige varer, er omfattet af afgiftspligten. Dette gælder således udleje, reparation, forandring og rengøring af afgiftspligtige varer.

3. Derimod omfatter afgiften ikke arbejdsydelser på fast ejendom, således at der af byggeri og anlægsarbejder alene betales afgift af de anvendte materialer. Der er ingen afgiftsfritagelser for fast ejendom, og der ydes ingen godtgørelse for afgiftsbelastningen på byggeriet.

4. Erhvervslivets driftsmidler bliver ligeledes belagt med afgift, men i forbindelse med afgiftsforhøjelsen i 1965 blev der gennemført særlige regler for driftsmidler, der tilsigter at undgå, at afgiftsbelastningen på driftsmidlerne blev forøget som følge af afgiftsforhøjelsen. Den særlige regel går ud på, at der ved afsætning af maskiner og andre løse driftsmidler, der skal anvendes i

erhvervsmæssig virksomhed, og som har en beregnet levetid på over 3 år, alene skal beregnes afgift af 60 pct. af salgsprisen. Bestemmelsen har i praksis vist sig meget vanskelig at administrere, såvel for erhvervslivet som for myndighederne. Det er i de enkelte tilfælde svært at afgøre, om reduktionsreglen kan finde anvendelse.

5. Virksomhederne indsender opgørelse over afgiften for perioder på 2 måneder ad gangen. Opgørelsen skal indsendes inden den 18. i den måned, der følger efter afgiftsperiodens udløb, og afgiftsbeløbet indbetales inden samme frist.

6. Landbruget skal i princippet svare afgift af sit salg ligesom andre erhverv, d. v. s. at der skal svares afgift af salg til forbrugere og af udtagelse af egne produkter til privat forbrug. Derimod kan landbrugerne ikke indkøbe varer og ydelser til brug i bedriften afgiftsfrit, bortset fra de ovenfor nævnte afgiftsfri varer (udsæd, planter, foderstoffer, gødning, plantebeskyttelsesmidler og levende dyr m. m.). Dette betyder, at landbruget må betale afgift af andre driftsmidler, herunder maskiner.

For landbrugets afregning af afgiften med det offentlige gælder særlige regler. Landbruget afgiver ikke de sædvanlige angivelser for 2 måneders perioder, men i forbindelse med den årlige selvangivelse til indkomstskat skal indsendes en opgørelse over afgifts-tilsvaret. Dette opkræves så sammen med indkomstskatten.

7. Provenuet af den svenske detaileds-afgift udgjorde for året 1964, da afgifts-satsen var 6 pct., 3.340 mill. kr. For året 1966 regner man med den nugældende afgiftssats på 9,1 pct. med et provenu på ca. 6.000 mill. kr.

For så vidt angår et i udvalget mundtligt rejst spørgsmål om beregning af afgift på småbeløb, skal man oplyse, at der i Sverige ikke gælder særlige regler om afgiftsberegning af salg på under 5 kr. Sådanne salg skal medregnes i den afgiftspligtige omsætning på sædvanlig måde.

Når der i en svensk boghandel er givet udtryk for, at der ikke svares afgift af sådanne små salg, hænger dette formentlig sammen med, at de svenske boghandlere for de små salg indkalkulerer afgiften i priserne, medens de ved salg af bøger som regel anfører afgiften særskilt på notaerne.

Bilag 74.**FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 14. januar 1966.

Notat om provenuet af merværdiafgiften.

I bemærkningerne til det i maj 1965 fremsatte lovforslag om merværdiafgift er det anført, at den foreslåede afgift på grundlag af den forventede omsætning af varer og ydelser i 1966 anslås at ville indbringe ca. 4.680 mill. kr. årlig.

På givne foranledning skal man oplyse, at på grundlag af de nyeste skøn over udviklingen anslås dette tal nu til ca. 4.570 mill. kr.

Tallet er ligesom det tidligere beregnet på grundlag af nationalregnskabsstatistikens opgørelse af forbruget m. v. i 1963. Årsagen til, at det nye skøn viser et lavere provenu, er, at forbruget m. v. i 1963 nu opgøres noget lavere end tidligere, samt at stigningen i forbruget fra 1964 til 1965 skønnes at være mindre end efter forventningerne i maj 1965.

Merprovenuet ved indførelse af merværdiafgift findes ved fra den samlede indtægt at trække provenuet af den gældende almindelige omsætningsafgift, som nu på 1966-basis anslås at indbringe ca. 2.250 mill. kr. Desuden må fratrækkes godtgørelse til boligbyggeri o. lign. anslået til ca. 250 mill. kr., således at det årlige merprovenu kan anslås til ca. 2.070 mill. kr.

Der er ikke i de nyeste oplysninger grundlag for at ændre de i bemærkningerne anførte tal vedrørende størrelsen af godtgørelserne til detailhandlerne og de andre særlige forhold, der påvirker merprovenuet i de første kvartaler efter merværdiafgiftens ikrafttræden.

Forventet provenu af merværdiafgiften (1966-basis):

	Skøn pr. maj 1965 mill. kr.	Skøn pr. jan. 1966 mill. kr.
Bruttoindtægten af merværdiafgiften	4.680	4.570
Herfra går:		
Engrosomsen	2.330	2.250
Byggegodtgørelse	250	250
Netto...	2.100	2.070

Bilag 75.

Spørgsmål 77:

I samråd ønskes drøftet, om der er muligheder for at tvinge udenlandske skibe i fart mellem danske havne til registrering og regnskabsføring.

Svar af 17. november 1965:

I tilslutning til drøftelse i samråd af spm. 77 vedrørende mulighederne for at tvinge udenlandske skibe i fart mellem danske havne til registrering og regnskabsføring skal man anføre følgende:

Ifølge lovforslaget skal enhver, der driver afgiftspligtig virksomhed, anmelde denne virksomhed til registrering hos toldvæsenet. Anmeldelsespligten gælder, uanset om den pågældende har dansk indfødsret, bopæl eller fast forretningssted her i landet.

Toldvæsenet kan føre kontrol med, at udenlandske skibe i fart mellem danske havne registreres gennem de beføjelser, der i toldlovens kap. 2 er tillagt toldvæsenet. Det hedder f. eks. i § 17, at „ethvert fartøj, der befinder sig på dansk toldområde, er undergivet toldvæsenets kontrol.“ I § 23 bestemmes: „Fra et fartøj må ikke landsettes passagerer eller ilandbringes varer, forinden toldvæsenets tilladelse foreligger.“ § 32 lyder således: „Føreren af et fartøj er pligtig til at give toldvæsenet meddelelse om det forventede tidspunkt for afsejlingen. Fartøjet må ikke afsejle, forinden det er inkvireret, og toldvæsenet har givet tilladelse til afsejlingen.“ Toldvæsenet har mulighed for at dispensere fra disse bestemmelser bl. a. for fartøjer i indenrigspassagerfart.

Dersom et udenlandsk skib i fart mellem danske havne nægter at efterkomme lovens forskrifter, må toldvæsenets fremfærd over for skibet blive den samme som over for andre virksomheder, der nægter at rette sig efter bestemmelserne. Inddrivelse af skyldig afgift må kunne finde sted efter lovens almindelige bestemmelser.

I øvrigt bemærkes, at det næppe vil være praktisk muligt for udenlandske skibe at drive rutefart mellem danske havne, uden at skibene har en repræsentant her i landet til at formidle kontakten med publikum (billetsalg m. v.). Denne repræsentant for det udenlandske rederi vil blive registreret.

Spørgsmål 78:

I samråd ønskes drøftet repræsentationsudgiftsspørgsmålets betydning i henseende til forskelsbehandling mellem danske og udenlandske producenter, jfr. Industrirådets skrivelse af 10. august 1965, Ad § 16, stk. 3 (bilag 47 i beretningen af 28. september 1965).

Svar af 17. november 1965:

I tilslutning til drøftelse i samråd af spm. 78 vedrørende repræsentationsudgiftsspørgsmålets betydning i henseende til forskelsbehandling mellem danske og udenlandske producenter skal man anføre følgende:

For så vidt angår repræsentationsomkostninger, som danske og udenlandske virksomheder afholder her i landet, bliver der ikke nogen forskelsbehandling som følge af, at der ikke er fradragsret for repræsentationsudgifter.

For så vidt angår repræsentationsudgifter, der afholdes i udlandet, vil der kun være en forskel, hvis der enten ikke er afgift på f. eks. restaurationsbesøg i udlandet, eller udenlandsk lovgivning giver fradrag for sådanne afgifter.

Det bemærkes, at restaurationsvirksomhed også er omfattet af de forslag eller skitser til merværdiafgift, som foreligger i andre lande, at repræsentationsudgifter ikke er fradragsberettigede efter det svenske kommissionsudkast, og at den skitse til merværdiafgift, som forhandles i Fællesmarkedet, udtrykkelig nævner repræsentationsudgifter som udgifter af den art, for hvilke fradragsret kan nægtes.

Spørgsmål 79:

Er der nogen mulighed for at imødekomme det af Dansk Fiskeriforening i skrivelse af 2. september 1965 (bilag 14 i beretningen af 28. september 1965) fremsatte ønske om, at fiskernes udgående afgift afregnes til staten direkte fra auktioner, andelssalg og andre aftagere af fisken?

Svar af 29. november 1965:

Spørgsmålet om fiskeriets stilling under merværdiafgiften har været drøftet med Dansk Fiskeriforening og Vestjysk Fiskeriforening på et møde i departementet den 25. november 1965. Det blev under denne drøftelse klart, at det af Dansk Fiskeriforening i skrivelsen af 2. september 1965 fremsatte ønske om, at auktioner, andelssalg og andre aftagere af fisk afregnede fiskernes udgående afgift direkte til staten, beroede på en misforståelse. Såfremt køberne ikke skal afregne fiskernes udgående afgift med fiskerne selv, vil der ikke være nogen mening i at foretage en afgiftsberegning ved fiskens overførsel til auktion eller andelssalg og lade den således beregnede afgift indbetale til staten fra auktionen eller andelssalget. Fisken videresælges jo straks fra auktion eller andelssalg, og den ved fiskens overførsel fra fisker til andelssalg beregnede afgift vil derfor komme til fradrag i auktionens eller andelssalgets udgående afgift samtidig med, at den skal indbetales. Der bliver altså tale om en overflødig mellemregning.

Fiskeriforeningens ønske i nævnte skrivelse af 2. september 1965 er derfor i realiteten at forstå som et ønske om, at fiskerne holdes uden for registreringspligten, og at der først beregnes merværdiafgift ved salg fra næste omsætningsled — altså ved salg fra auktioner, andelssalg, grossister eller detailhandlere.

En sådan ordning vil imidlertid medføre, at fiskerne ikke gennem opkrævning af afgift hos deres kunder kan få dækning for afgiften på deres egne indkøb til brug i deres erhverv. Fiskeriforeningen havde tænkt sig, at fiskerne i stedet for skulle have den ved indkøb af driftsmidler erlagte afgift refunderet af toldvæsenet. Godtgørelsen skulle

udbetales en gang i kvartalet efter ansøgning fra den enkelte fisker. Som anført i tidligere besvarelser vedrørende gartneriets stilling under en merværdiafgift vil afgiftsgodtgørelser af denne karakter medføre et væsentligt arbejde for afgiftsmyndighederne. For fiskerne ville ordningen betyde, at de skulle holde regnskab med indkøbene i samme omfang, som hvis de var registreret under merværdiafgiften, og i øvrigt indebære den ulempe, at de kom til at stå i forskud med betydelige afgiftsbeløb. Hertil kommer, at man alligevel på en eller anden måde måtte have fiskerne ind under afgiftssystemet, for så vidt de afsætter fisk til private forbrugere. En sådan afsætning til private foregår ikke fra de store fiskerihavne, men det forekommer i en vis udstrækning på mindre landingspladser. Det vil af hensyn til fiskehandlerne næppe være rigtigt at bortse herfra.

Merværdiafgiften vil i øvrigt — såfremt man holder fiskerne uden for systemet — blive vanskeligere at praktisere for detailhandlere, der foretager indkøb direkte hos fiskere, fordi de i så fald i deres indkøbsregnskab måtte sondre mellem sådanne indkøb i afgiftsfri stand og alle andre indkøb til virksomheden.

Det skal endelig anføres, at kontrollen med afgiftens rigtige erlæggelse i fiske-detailhandelen vil blive svækket, såfremt fiskerne holdes uden for afgiftssystemet.

Under den drøftelse, som departementet har haft med fiskeriets organisationer, har man fremført de ovenfor anførte betragtninger vedrørende fiskeriets stilling. Man har endvidere redegjort for det system vedrørende regnskabsførelse og afregning af afgift på årsbasis, som har været forhandlet med landboorganisationerne, jfr. besvarelsen af spørgsmål 28 i beretningen af 28. september 1965.

Fiskeriets organisationer har ikke villet afvise tanken om, at et tilsvarende system blev anvendt for fiskernes vedkommende, men har ønsket tid til nærmere overvejelse og drøftelse i organisationerne af fordele og ulemper herved, inden fiskeriet tager endelig stilling til spørgsmålet.

Bilag 76.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 10. maj 1966.

Notat vedrørende mulighederne for at dokumentere betalt afgift af forsendelser med post, bane og rutebil.

Vedrørende pakker forsendt med postvæsenet.

Som det er anført i besvarelsen af udvalgets spørgsmål (spørgsmål 61 i beretningen af 28. september 1965), undersøger man sammen med generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet mulighederne for at kunne lade de sædvanlige postpakkekvitinger være et led i afsenderens dokumentation for betalt afgift af forsendelsen. Om de hidtidige overvejelser skal oplyses følgende:

Afsendere, der ønsker kvittering for indleverede pakker, skal selv over for indleveringsposthuset fremlægge en på forhånd udfyldt kvitteringsdokumentation. Til denne dokumentation anvendes forskellige former for blanketter (løse blanketter, kvitteringsbøger, antalsedler m. m.). Afhængig af den anvendte kvitteringsform kan blanketterne indeholde enten oplysninger til direkte identifikation af de indleverede pakker (afsender- og modtageradresse) — i så fald anfører postvæsenet oplysning om pakkens vægt på kvitteringen — eller alene oplysning om antallet af indleverede pakker. For indenlandske forsendelser angiver postvæsenet *ikke* portobeløbets størrelse i kvitteringen.

Generaldirektoratet har oplyst, at det ikke skønner at have teknisk mulighed for at foretage væsentlige ændringer i den hidtil anvendte ekspeditionsform.

Ifølge lovforslagets bestemmelser kan en virksomhed til den indgående afgift alene medregne afgiftsbeløb, som særskilt er anført på indkøbsfakturaen.

Det er især om dette punkt, overvejelserne om tilpasningen til dokumentationsbestemmelserne har drejet sig, for så vidt angår postvæsenets kvitteringssystemer.

Som nævnt ovenfor anfører postvæsenet ikke portobeløbet på de afgivne kvitteringer.

Man kunne gennemføre den ordning, at afsenderen selv i forbindelse med indleveringen påfører kvitteringsblanketten oplysning om enten afgiftsbeløbets størrelse eller portobeløbets størrelse; i sidstnævnte tilfælde måtte så $\frac{1}{11}$ af portobeløbet af afsenderen kunne anses for betalt afgift ved beregningen af den indgående afgift. Ingen af disse fremgangsmåder fordrer væsentlige ændringer i det gældende system; skal der blot være en vis mulighed for kontrol, kræver det dog, at virksomhederne for visse ekspeditionsformer skal udfærdige yderligere 1 blanket pr. indleveret pakke. Ordningen forudsætter, at postvæsenet stikprøvevis kontrollerer det af afsenderen på kvitteringsblanketten anførte beløb.

Overvejelserne er endnu ikke afsluttet. Såfremt ordningen med anførsel af portobeløb — og ikke afgiftsbeløb — må vælges som den mest hensigtsmæssige, vil det være nødvendigt, at der indsættes en dispensationsbestemmelse i § 17.

Det skal bemærkes, at en ordning som den ovenfor skitserede medfører, at der ingen forskel bliver i bestemmelserne mellem virksomheder, der selv frankerer postadressekortene (med frimærker eller med frankostemplingsmaskine), og virksomheder, der betaler portoen kontant ved pakkerens indlevering.

Vedrørende gods forsendt med jernbanen.

a. Banepakker.

Ligesom hos postvæsenet kan afsendere af banepakker — d. v. s. pakker, hvor fragten betales med DSBs specielle banemær-

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

ker — få kvittering for indleverede pakker på blanketter, som forud udfyldes af afsenderen. For visse ekspeditionsformer påfører jernbanen fragtbløbets størrelse på kvitteringerne (løse blanketter eller kvitteringsbøger), medens der i andre tilfælde alene meddeles kvittering for pakkeantallet (samlervkitteringer). Sidstnævnte fremgangsmåde anvendes alene i tilfælde, hvor afsenderen forud selv har frankeret pakkerne med DSB-banemærker.

Det af banerne anvendte kvitteringssystem kan umiddelbart tilpasses dokumentationsbestemmelserne vedrørende indgående afgift under forudsætning af, at kravet om særskilt anførsel af afgiftsbeløbet frafaldes for sådanne forsendelser. For forsendelser, hvor kvitteringen indeholder oplysning om fragtbløbets størrelse, har afsenderen dokumentation for fragt inklusive afgift. For øvrige forsendelser (for sendelser på samlervkitteringer) kunne stilles krav om, at afsenderen udfærdigede et særligt bilag for de enkelte pakker med anførsel af fragtbløbet. Det er dog muligt, at et sådant særligt bilag kan undværes, idet virksomheder, der benytter samlervkitteringer, har kvittering for de forud indkøbte banemærker. Disse banemærker kan (modsat postfrimærker) kun benyttes over for banerne ved pakkefor sendelser, og banemærkekvitteringen kunne eventuelt træde i stedet for kvittering for de enkelte pakkefor sendelser. Til denne fremgangsmåde er dog knyttet forskellige problemer af kontrolmæssig karakter, som endnu ikke er afklaret.

b. Fragtgodsforsendelser.

Ved enhver fragtgodsforsendelse påfører banerne fragtbløbets størrelse på fragtbrevet, således at afsenderen (eventuelt modtageren) dermed har dokumentation for betalt fragt.

Det vil være muligt for banerne at anføre afgiftsbeløbet særskilt på fragtbrevet, men man gør dog opmærksom på, at statsbanerne har lagt stor vægt på at blive fritaget for den særskilte fakturering af afgiften, eventuelt således, at det anføres på fragtbrevet, at afgiften udgør $\frac{1}{11}$ af det samlede fragtbløb.

En imødekommelse af statsbanernes ønske om fritagelse for særskilt fakturering af afgift på fragtbrevet må ligesom de ovenfor skitserede ordninger vedrørende postpakker og banepakker forudsætte, at der indsættes en dispensationsbestemmelse i § 17.

Vedrørende pakker forsendt med rutebiler.

Efter de for departementet foreliggende oplysninger benyttes der ikke en ensartet fremgangsmåde ved rutebilernes gods ekspedition, idet de enkelte rutebilselskaber anvender systemer, der afviger fra hinanden. På grundlag af oplysninger fra statsbanernes rutebilvæsen og en enkelt rutebilstation i provinsen kan dog oplyses følgende om principperne i de anvendte metoder:

For statsbanerne gælder, at der ikke benyttes mærker som ved banepakker. Der udstedes i et vist omfang fragtbreve, hvorpå fragtbløbet anføres. For så vidt angår denne ekspeditionsform, gælder derfor det ovenfor anførte om fragtgodsforsendelser med banerne. For pakker, der indleveres på ruten, udsteder DSB ikke fragtbreve, idet der kun udstedes billetter udfyldt på en billetteringsmaskine. Billetterne følger pakkerne. I disse tilfælde får afsenderen således i dag ikke nogen form for forsendelsesdokumentation.

For så vidt angår andre rutebiler end statsbanernes, gælder som nævnt, at der benyttes forskellige systemer. I disse systemer indgår bl. a. anvendelse af egentlige fragtbreve eller — i de tilfælde, hvor afsenderen ønsker det — kvitteringsformularer (løse blanketter, kvitteringsbøger m. m.). For pakker, der indleveres på ruten, benyttes i mange tilfælde billetter udfyldt på billetteringsmaskine, jfr. den af statsbanerne benyttede metode.

I det omfang, der ikke benyttes fragtbreve eller kvitteringsformularer med anførsel af fragtbløb, vil det af hensyn til de registrerede virksomheders behov for dokumentation for betalt afgift være nødvendigt for rutebilselskaberne at udstede en form for kvittering.

Det tilføjes, at det efter det foreliggende må antages, at pakker, der indleveres på ruten, i overvejende grad er pakker fra private afsendere.

Bilag 77.

**DANSK BILLEDHUGGERSAMFUND
GRAFISK KUNSTNERSAMFUND
MALENDE KUNSTNERES SAMMENSLUTNING**

Den 8. november 1965.

Billedkunstnernes faglige organisationer tillader os herved at rette henvendelse til udvalget med anmodning om, at der i det af regeringen forelagte forslag om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift) indføjes en bestemmelse om, at kunstværker er undtaget fra at erlægge afgift — svarende til undtagelsesbestemmelsen i den nugældende lov nr. 211 af 16. juni 1962, § 3.

Ifølge sagens natur kan salg af unik billedkunst ikke sidestilles med almindelig vareomsætning. Dette er klart tilkendegivet i toldtariffen, som i sine positioner 99.01-99.03 har undtaget grafik, maleri og skulptur fra told. I erkendelse heraf har den nugældende lov om omsætningsafgift under henvisning til de nævnte positioner i toldtariffen undtaget kunstværker fra afgift. Uanset at det foreliggende lovforslag gør vareområdet altomfattende, findes der efter

vor formening ikke saglig begrundelse for at indbefatte et kulturgode som billedkunst, der næppe begrebsmæssigt kan dækkes af betegnelsen „erhvervsmæssig omsætning af varer“.

Billedkunstnernes organisationer er af den opfattelse, at indførelse af omsætningsafgift på kunst ikke alene vil have en katastrofal negativ virkning på vore medlemmers økonomiske kår, men endvidere vil være af stærkt hæmmende indflydelse på billedkunstens udbredelse i Danmark. Hertil vil komme store praktiske vanskeligheder ved på billedkunstens område at gennemføre en afgift som den foreslåede.

Repræsentanter for vore organisationer vil gerne have mulighed for mundtligt over for udvalget nærmere at uddybe organisationernes synspunkter i denne sag.

For Dansk Billedhuggersamfund

Johan Galster.

For Grafisk Kunstnersamfund

Rasmus Nellemann.

For Malende Kunstneres Sammenslutning

Navn.

Til folketingsudvalget vedrørende lov om omsætningsafgift.

Bilag 78.**FINANSMINISTERIET**

Departementet for told og forbrugsafgifter.

Bemærkninger til bilag 77.

Dansk Billedhuggersamfund, Grafisk Kunstnersamfund og Malende Kunstneres Sammenslutning anmoder om, at kunstværker undtages fra afgiftspligten i samme omfang, som kunstværker er undtaget fra afgiftspligten efter den gældende engrosafgiftslov.

Organisationerne finder, at salg af unik billedkunst ikke kan sidestilles med almindelig vareomsætning, og at der — uanset at lovforslaget er altomfattende for vareområdet — ikke er saglig begrundelse for at indbefatte et kulturgode som billedkunst under afgiftspligten.

Det anføres endvidere, at afgiftspligt for kunst vil have en katastrofal virkning for kunstnernes økonomiske kår og hæmme billedkunstens udbredelse. Organisationerne finder endelig, at der vil være store praktiske vanskeligheder forbundet med at administrere en merværdiafgift på billedkunstens område.

Man skal hertil bemærke følgende:

Under den gældende engrosafgiftslov er kunstværker af den art, der hører under toldtariffens position 99.01-99.03, undtaget fra afgiftspligten, d. v. s.

- a. malerier, tegninger, akvareller og pasteller, der udelukkende er fremstillet som håndarbejde,
- b. originale stik, tryk og litografier, d. v. s. direkte aftryk af en eller flere plader, som kunstneren helt har udført som håndarbejde,
- c. originale skulpturer, uanset materialets art.

Denne undtagelse kan — omend med nogen vanskelighed — administreres under en engrosledsafgift. Derimod må det anses

for meget uheldigt at gennemføre en sådan afgiftsundtagelse under en afgift, der som merværdiafgiften går helt ud i detailleret. Afsætningen af kunstværker foregår jo ikke blot fra kunstneren selv, men også i betydeligt omfang fra detailforretninger, der enten har købt varerne eller har dem i kommission.

De detailvirksomheder, der sælger de nævnte kunstværker, er boglader, kunsthandlere m. fl., som desuden afsætter andre efter lovforslaget afgiftspligtige varer. En afgiftsundtagelse for kunstværker vil derfor indebære vanskeligheder for disse virksomheder, dels fordi det er vanskeligt for en detailhandler at vurdere, hvad der er omfattet af toldlovens definition af kunstværker, dels fordi det vil volde besvær i praksis at opdele salget.

Det almindelige synspunkt, der gælder for en generel afgift, hvorefter varer, der afsættes i detailhandelen, ikke bør holdes uden for afgiftspligten, synes derfor også at burde anlægges på kunstværker.

Skulle man alligevel i et vist omfang imødekomme kunstnerne, kunne dette gøres ved en tilsvarende bestemmelse som i detailledsforslaget fra 1962, hvorefter kunstnerne er fritaget for at svare afgift for så vidt angår afsætning af egne kunstværker af den art, der hører under toldtariffens position 99.01-99.03. En sådan bestemmelse findes også såvel i den gældende svenske detailledsoms som i det svenske kommissionsudkast til en merværdiafgift. Man gør dog opmærksom på, at bestemmelsen vil indebære en forskelsbehandling af de tilfælde, hvor kunstneren sælger egne værker direkte til private, og de tilfælde, hvor afsætningen sker gennem kunsthandlere m. fl.

Bilag 79.

Angående forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

De fire hyrevognsorganisationer: Droske-Centralen TAXA, Lillebilsammenslutningen af 1926, Taxas Landsforening og Centralforeningen af lillebilforeninger i Danmark, tillader sig herigennem at rette henvendelse til folketingets udvalg i anledning af det af finansministeren den 12. maj 1965 fremsatte lovforslag nr. 177 om forslag til lov om almindelig omsætningsafgift, der efter forslaget § 2, afsnit e, også skal omfatte befordring ved hyrevognskørsel.

Organisationerne ønsker ikke at tage nogen generel stilling til den foreslåede form for skatteopkrævning, men vi føler det som vor pligt over for folketingsudvalget at påpege de vanskeligheder, der uvægerligt vil fremkomme, og som efter vore erfaringer er af en sådan art, at den foreslåede afgiftsform ikke vil kunne indpasses i vort erhverv.

Der vil være to muligheder at vælge imellem som opkrævningsform for afgiften:

1. Afgiftens registrering på taxametret.
2. Opkrævning sideløbende med taxametrets udvisende.

Ad 1. Såfremt opkrævningen af de foreslåede 10 pct. skal registreres på taxametret, vil det medføre, at samtlige hyrevogne i landet, der er forsynet med taxameter, på én gang skal have indført nye taksthjul i taxametret for samtlige de takster, taxametret er indstillet til at udvise, ligesom et urværk til registrering af ventetid også bliver nødvendigt.

En sådan udskiftning vil blive temmelig kostbar for hyrevognsvognmændene, og da der her i landet kun findes ganske få autoriserede taxameterurmagere, vil en ændring

af samtlige taxametre ikke kunne gennemføres på mindre end 8-10 måneder. Da alle taxametre er fremstillet i udlandet og samtlige taksthjul og urværker skal rekvireres fra fabrikkerne, vil man derudover være afhængig af, om fabrikkerne vil være i stand til at levere disse nye dele inden for en rimelig tidsfrist.

Taksterne for hyrevognskørsel er landet over meget forskellige, og da der flere steder køres henholdsvis efter taxameter inden for byområdet og kilometerpris uden for byområdet, vil en sådan registrering simpelt hen være umuligt at gennemføre.

En del taxametre vil ikke kunne ændres, idet deres oprindelse er af så gammel dato, at reservedele ikke forefindes eller fremstilles mere.

Det skal samtidig påpeges, at en stor del af hyrevognene, især i landdistrikterne, ikke er underkastet bestemmelser om taxameterpligt og som følge deraf ikke er forsynet med taxameter.

Ad 2. En opkrævning af afgiften sideløbende med taxametrets udvisende vil i realiteten betyde, at vognmænd og chauffører vil komme til at betale afgiften, idet de normale drikkepenge, som der er taget hensyn til ved fastsættelse af taksten og chaufførlønningerne, vil bortfalde.

Foruden at vognmændene vil miste en del af indtægten, der er baseret på drikkepenge, vil man omgående blive stillet over for et lønkrav fra chaufførernes organisation, der vil kræve en lønkomensation for de mistede drikkepenge, et krav, som vil være meget vanskeligt at imødegå, idet forudsætningerne for overenskomsternes oprettelse dermed er bortfaldet.

Foruden det her nævnte vil der uvægerligt opstå mange problemer og tvivlsspørgsmål med hensyn til en hyrevognmands pligt til at svare den foreslåede afgift. Ud af mange eksempler, der kan fremdrages, skal vi nævne nogle enkelte:

Hvorledes er en hyrevognmand stillet, såfremt en passager nægter at betale ud over det beløb, taxametret udviser?

Hæfter vognmanden i så fald for den afgift, han ikke har modtaget?

Efter de gældende love har politiet ingen mulighed for at inddrive betaling for hyrevognskørsel, men henviser vognmændene til at inddrive beløbet gennem civilretligt søgsmål.

Hvorledes er en hyrevognmand stillet i tilfælde, hvor passageren stikker af fra betalingen?

Skal vognmanden i dette tilfælde hæfte for den afgift, han ikke har modtaget?

Hvorledes er en hyrevognmand stillet i tilfælde af, at en chauffør efter nogle dages kørsel udebliver uden at gøre regnskab for det indkørte beløb?

Skal en vognmand ud over det tab, han herved påføres, svare afgift af det på taxametret registrerede beløb?

Disse få nævnte eksempler viser allerede, at lovens virkninger for hyrevognsområdet indeholder mange svage punkter, hvilket igen medfører, at der ikke vil kunne etableres en effektiv kontrol med, om hyrevognsmænd virkelig indbetaler det afgiftsbeløb, der er blevet opkrævet. En så stor svaghed i kontrollen vil samtidig medføre store fristelser for erhvervets vognmænd, og de fire hyrevognsorganisationer ønsker derfor på det kraftigste at advare mod indførelsen af den foreslåede merværdiafgift for hyrevognskørsel.

Med venlig hilsen

Droske-Centralen TAXA
Werner Olsen.

Lillebilsammenslutningen af 1926
O. H. Schwensen.

TAXAs Landsforening
Werner Olsen.

Centralforeningen af Lillebilforeninger i Danmark
Kr. Søndergård Jensen.

Til Folketingets udvalg vedrørende almindelig omsætningsafgift.

Bilag 80.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bemærkninger til bilag 79.

Droske-Centralen TAXA, Lillebilsammen- slutningen af 1926, Taxa's Landsforening og Centralforeningen af Lillebilforeninger i Danmark ønsker at advare mod inddragelse af hyrevognskørsel under merværdiafgiften, idet organisationerne finder, at den foreslåede form for beskatning ikke vil kunne indpasses i hyrevognserhvervet.

Det anføres således, at et eventuelt krav om, at afgiften skal registreres på taksametret, ikke fuldt ud vil kunne opfyldes, og at et sådant krav vil påføre erhvervet omkostninger. Skal opkrævning af afgiften i stedet ske sideløbende med taksametrets udvisende, skønner organisationerne, at dette vil indebære, at de normale drikkepenge bortfalder, således at vognmænd og chauffører selv kommer til at betale afgiften. Organisationerne anfører endvidere forskellige tvivlsspørgsmål, jfr. nedenfor.

Man skal hertil bemærke, at der ikke vil blive stillet krav om, at afgiften skal fremgå direkte af taksametret. Hyrevognmændene vil kunne opgøre den udgående afgift som $\frac{1}{11}$ af de beløb (inklusive afgift), der er modtaget fra kunderne. Afgiftens indregning i taksterne vil derfor svare til en almindelig takstændring.

Der er i øvrigt rejst følgende spørgsmål:

1. Hvorledes er en hyrevognmand stillet, såfremt en passager nægter at betale ud over det beløb, taksametret udviser?

Hæfter vognmanden i så fald for den afgift, han ikke har modtaget?

Svar: Vognmanden hæfter kun for afgiften af de beløb, der er modtaget fra kunderne, altså $\frac{1}{11}$ af den faktiske betaling.

2. Hvorledes er en vognmand stillet i de tilfælde, hvor passageren stikker af fra betalingen? Skal vognmanden i dette tilfælde hæfte for den afgift, han ikke har modtaget?

Svar: Nej, jfr. besvarelsen af det første spørgsmål.

3. Hvorledes er en hyrevognmand stillet i tilfælde af, at en chauffør efter nogle dages kørsel udebliver uden at gøre regnskab for det indkørte beløb? Skal vognmanden, ud over det tab han herved påføres, svare afgift af det på taksametret registrerede beløb?

Svar: En hyrevognmand er i det nævnte tilfælde i afgiftsmæssig henseende stillet som enhver anden ejer af en virksomhed, hvor der af personalet er begået tyveri eller underslæb. Sådanne forhold kan ikke begrunde nedsættelse af den omsætning, hvoraf virksomheden skal beregne afgift.

Bilag 81.

KØBENHAVNS MAGISTRAT

Overborgmesteren.

Den 18. marts 1966.

Den nugældende omsætningsafgift i engrosleddet — 12½ pct. — medfører merudgifter til Københavns kommunes indkøb af varer og ydelser på ca. 25 mill. kr. om året. Af dette beløb bliver 3-4 mill. kr. igen refunderet kommunen som følge af de gældende tilskudsordninger specielt inden for det sociale område. Nettomerudgiften er godt 20 mill. kr., hvilket — såfremt den fulde dækning skaffes over den kommunale personskat — svarer til en forhøjelse af udskrivningsprocenten med ca. 4.

De foreliggende forslag om merværdiafgiften og omsætningsafgiften i detailleddet vil, såfremt de gennemføres i den foreslåede form, medføre yderligere betydelige merudgifter for kommunen ved indkøb af afgiftsberigtigede varer og ydelser, hvortil kommer, at de 2 nye afgiftssystemer vil medføre, at en del af kommunens virksomheder i sig selv bliver afgiftspligtige.

På grundlag af kommunens budget for 1965-66 har man søgt at danne sig et indtryk af de samlede merudgifter ved de 2 afgiftsformer, idet man i begge tilfælde har forudsat, at afgiften bliver på 10 pct.

A. Afgiftspligtige institutioner.	Merværdiafgift mill. kr.	Detailafgift mill. kr.
Udgående afgift	68	—
Indgående afgift	34	—
Afgiftstilsvær	34	55
B. Ikke-afgiftspligtige institutioner.		
I alt afgift erlagt ved indkøb	38	43
Heri fragår statsrefusion	16	16
Nettomerudgift	22	27

Ved opgørelsen må indgå en række skøn

bl. a. med hensyn til afgiftspligtens omfang, jfr. § 3, stk. 2, i forslaget til lov om almindelig omsætningsafgift. Det kan specielt nævnes, at det ved opgørelsen er forudsat, at en del af virksomheden inden for stadsingeniørens direktorat bliver afgiftspligtig, uanset at man principielt er af den opfattelse, at der ikke i almindelighed vil opstå uheldige konkurrencemæssige følger, såfremt stadsingeniørens direktorats virksomhed overhovedet ikke bliver inddraget under afgiftspligten.

De 55 mill. kr., der er opført som de afgiftspligtige institutioners tilsvær ved en eventuel detailedsaftgift, er at betragte som minimumstal, eftersom det ikke ved opgørelsen har været muligt at beregne et tillæg for de afgifter, som de pågældende institutioner eventuelt vil komme til at betale ved indkøb af produktionsmidler m. v.

Det skal også fremhæves, at ved opgørelsen — det gælder begge omsætningsafgifterne — er ikke indregnet forhøjelser af kommunale tilskud til forskellige formål, f. eks. sociale tilskud.

Den samlede fordyrelse af Københavns kommunes virksomhed — såvel drifts- som anlægsvirksomheden — de 2 former for omsætningsafgift vil medføre, er herefter:

	Merværdiafgift mill. kr.	Detailafgift mill. kr.
Afgiftspligtige institutioner	68	55
Ikke-afgiftspligtige institutioner	22	27
I alt	90	82
Fradrag for afgift på kommunale institutioners indbyrdes omsætning	18	18
I alt	72	64

En del af disse beløb — specielt inden for de afgiftspligtige institutioner — forudsættes som bekendt båret af forbrugerne gennem højere takster.

Man skal imidlertid gøre opmærksom på, at en forhøjelse af taksterne på visse områder vil rejse betydelige problemer, eftersom afsætningsmulighederne påvirkes af prisændringer, jfr. bl. a. den henvendelse, som Fællesudvalget for Bytrafik i Danmark rettede til folketingsudvalget i skrivelse af 16. juni 1965*).

For de *ikke-afgiftspligtige* institutioner vil belastningen svare til en forhøjelse af udskrivningsprocenten med 4-5 points, og da — jfr. foran — i alt fald en del af afgiften inden for de *afgiftspligtige institutioners* område også må bæres af kommunen selv, vil den samlede forhøjelse af personskatten snarere blive 8-9 points eller mere end det dobbelte af den forhøjelse af personskatten, som svarer til den nuværende engrosomsætningsafgift.

Under henvisning hertil skal man henstille, at der ved en eventuel almindelig omsætningsafgift — enten merværdiafgift eller detailledsaft — tages videst muligt hensyn til kommunernes særlige forhold, og man skal anmode udvalget om at overveje følgende forslag:

At sporvejene også holdes uden for merværdiafgiften, idet specielt henvises til, at Københavns og Frederiksberg kommuner gennem en årrække har måttet yde et stadig større driftstilskud. Det bemærkes, at sporvejene i forvejen er undtaget fra omsætningsafgiften i detailledet.

At begravelsesvæsenets virksomhed undrages fra afgiftspligten, således at ord-

ningen på dette område ikke bliver mere omfattende end den nugældende engrosledsaft.

At vej- og kloakarbejder m. v. ikke indrages under en generel omsætningsafgift, i hvilken forbindelse henvises til, at der ikke for Københavns kommunes vedkommende her er tale om noget reelt konkurrenceforhold til private virksomheder.

At der for skolevæsenet gennemføres enten en godtgørelsesordning for erlagt afgift eller gives adgang til afgiftsfrie indkøb. Opmærksomheden henledes samtidig på det ønskelige i, at skolebygninger henføres til de former for byggeri, hvortil der kan ydes godtgørelse, og at en sådan godtgørelse også kommer til at omfatte ombygnings- og moderniseringsarbejder.

At der for hospitalsvæsenet og for de sociale institutioner samt børne- og ungdomsinstitutioner ligeledes gennemføres enten en godtgørelsesordning for erlagt afgift eller gives adgang til afgiftsfrie indkøb, og at ombygnings- og moderniseringsarbejde inddrages herunder.

At den godtgørelse, der tænkes gennemført for nyopførte beboelsejendomme, også kommer til at omfatte ombygnings- og moderniseringsarbejder.

Kun ved at træffe *særlige foranstaltninger* for kommunale virksomheder af den her skitserede karakter vil man kunne undgå, at de almindelige omsætningsafgifter nødvendiggør, at den personlige skat til kommunen forøges væsentligt.

Det skal tilføjes, at de her foreslåede ordninger i øvrigt ikke afviger væsentligt fra de ordninger, der efter forslagene skal træffes for visse særlige grupper af virksomheder.

Urban Hansen.

/ Jørgen Paldam.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

*) Optrykt som bilag 32 i beretningen af 28. september 1965.

Bilag 82.

PLUMROSE A/S

Den 12. november 1965.

Det er med den største interesse, vi har læst beretningen over forslag til lov om almindelig omsætningsafgift, som er udsendt af udvalget som blad nr. 571, 1964-65, idet vi dér bliver bekendt med den grundighed, hvormed konsekvenserne af den eventuelle lov bliver vurderet.

Det er med glæde, vi konstaterer, at vor henvendelse til udvalget af 12. august 1965 er blevet behandlet som bilag 53 og besvaret af departementet i bilag 54, hvor vi ser, at vort forslag vedrørende optagelse af bestemmelser vedrørende udstedelse af kreditfakturaer og efterbetalingsfakturaer bliver positivt modtaget.

Vi skal imidlertid her fremhæve et specielt forhold, der opstår mellem registrerede virksomheder ved udstedelsen af kreditfakturaer parterne imellem, og som først og fremmest kommer frem ved den afregningsform, der er beskrevet i lovforslagets § 17, stk. 2. Denne afregningsform er i øvrigt kun en beskrivelse af den praksis, der hersker i højeste grad inden for landbrugets salg af produkter til slagterier, mejerier o. lign., hvor de få aftagervirksomheder påtager sig kontorfunktionen for de mange landmænd.

Ved udstedelse fra aftagervirksomhedernes side af afregninger vil disse aftagervirksomheder under det beskrevne merværdi-afgiftssystem pålægge sælgerne — landmændene — en afgiftsbyrde, som disse sælgere bliver ansvarlige for over for toldvæsenet. Aftagervirksomhederne vil blandt andet udbetale et beløb til sælgerne, som aftagervirksomhederne vil behandle som indgående afgift i deres regnskab over for toldvæsenet, og som sælgerne herved bliver tilpligtet at indbetale til toldvæsenet som deres udgående afgift (naturligvis med fradrag af deres indgående afgift).

Når vi nævner dette forhold, skyldes det, at vi ikke ser dette spørgsmål om de juridiske konsekvenser af en skattebyrdes overvæltning fra en virksomhed til en anden belyst i det materiale, som vi har haft adgang til. Vi tvivler dog ikke om, at dette er blevet overvejet ved affattelsen af lovforslagets § 17, stk. 2, ligesom de samme konsekvenser må være taget i betragtning ved reglerne om udstedelse af kreditfakturaer i forbindelse med varereturneringer, prisreduktioner og efterbetalingsfakturaer, hvor de to første forhold ikke er begrænset til landbrugets afsætningskanaler, men er generelt for al handel mellem registrerede virksomheder.

Men når man fra toldvæsenets side må arbejde med en lov, der anerkender kreditfakturaer som et grundlag for de afgiftspligtige transaktioner de registrerede virksomheder imellem, står tilbage kun spørgsmålet om, hvilke forhold disse kreditfakturaer kan omfatte.

I besvarelsen af bilag 1, spørgsmål 51, og af bilag 47 i beretningen af 28. september 1965 lægges der vægt på, at sælgerne ved leveringen (faktureringen) må vide, hvor meget der skal svares i afgift.

Dette svar afgives på forespørgsler om, hvorfor der ikke kan indrømmes fradragsret i omsætningen for rabatter, der er betinget af vilkår, der ikke er opfyldt ved leveringen.

Dette svar må dog modificeres, når der åbnes en naturlig adgang til at korrigere fakturaværdien på et senere tidspunkt end leveringen gennem udstedelse af kreditfakturaer over f. eks. prisreduktioner, der aftales efter, at leveringen har fundet sted. Der er i praksis mange forhold, der kan medføre, at prisreduktioner aftales mellem køber og sælger: Der kan være helt umiddelbare årsager, som kvalitetsreklamationer,

der resulterer i et prisafslag, der igen kan være enten procentvis eller en reduktion af enhedsprisen. Der kan være tale om korrigeringer som følge af pris- eller kvantumsfejl ved fakturaudstedelsen, eller der kan være tale om korrigering af en i den oprindelige faktura anvendt ubetingede kvantumsrabatsats.

Endvidere kan der være tale om regulering af en tidligere udstedt konsignationsfaktura, hvor den oprindelige pris ikke har kunnet holde. Eller der kan være tale om prisgodtgørelse på en købers beholdning af sælgers produkter i tilfælde, hvor der er tale om betydningsfulde mærkevarer med fabrikantens nedsættelse af den landsavterrede vejledende udsalgspris.

Alle de nævnte former er prisreduktioner og ikke rabatter, men de sidste eksempler vedrører forhold, der ikke var kendt på faktureringsstidspunktet, som falder sammen med leveringstidspunktet. Dette betyder altså, at også prisreduktioner kan opdeles i betingede og ubetingede prisreduktioner.

Også efterbetalingsfakturaer — som vi med tilfredshed konstaterer man er villig til at lade indgå i oms-regnskabet — kan, som påvist i vort første indlæg, opdeles i ubetingede og betingede efterbetalinger: den del af efterbetalingen, som er kontraktligt eller kutymemæssigt aftalt, og den del, der ved ordreafslutningen er betinget af aftagerens endelige regnskabsresultat og af konkurrenternes ditto.

Endelig er der selve det rejste problem om rabatternes indregning i omsætningens opgørelse. Tilsvarende som for prisreduktionerne er der en lang skala rækkende fra ubetingede til betingede. Som påvist af Industrirådet i bilag 47 er det ikke ualmindeligt, at en kasserabat er fratrukket, selv om den er betinget af betalingsvilkår, som endnu ikke er opfyldt. Dette kan skyldes, at sælger har rig erfaring for og fuld tillid til, at køber overholder betingelserne, eller det kan skyldes, at man giver visse kunder en prismæssig præference, men uden at have anstillet nøjere handelsretlige betragtninger blot kalder prisafslaget i fakturaen for kasserabat.

Som et eksempel på, hvor vanskeligt det kan være at beskrive erhvervslivets rabat-

system med ordene „... og andre rabatter, der er betinget af vilkår, der ikke er opfyldt ved leveringen“, skal nævnes: En mærkevarerfabrikant arbejder på landsbasis med en progressiv ubetinget kvantumsrabat ved salg til detailhandlere. Varerne distribueres gennem grossister, der yder disse kvantumsrabatter ved salget af fabrikantens varer. Ved salget fra fabrikant til grossist kendes disse rabatters endelige værdi ikke, hvorfor man aftaler, at grossisten senere vil få kreditnota, når han har opgjort sin rabatyldelse. Mellem detailhandler og grossist er rabatten ubetinget, men mellem grossist og fabrikant er rabatten betinget af vilkår, der ikke er opfyldt ved leveringen til grossisten.

De ovenfor omtalte varianter inden for området er et skønsomt udpluk af de faktiske forhold inden for erhvervslivet og kunne sikkert udbygges med en lang række yderligere muligheder, der kun ville medvirke til at dokumentere, at der findes en uendelig glidende skala, hvor det ikke er muligt at drage en objektiv og klar skillelinie mellem, hvad der forstås ved rabatter, og hvad der forstås ved prisgodtgørelser, og mellem hvilke der er betingede, og hvilke der er ubetingede i forhold til leveringen.

Formålet med det fremsatte lovforslag må kun være at tilgodese statens indtægter og kontrollen hermed og ikke at tage stilling til, hvilke rabatformer der er hensigtsmæssige at anvende i erhvervslivet.

Endvidere må det være lovformuleringens opgave at gøre administrationen af loven, som skal gennemføres af ca. 350.000 erhvervsvirksomheder, så enkel som muligt, hvilket bl. a. indebærer, at der nødtigt må opstå tvivl om fortolkningen af lovens bestemmelser, og at det er muligt at behandle de forskellige debet- og kreditnotaformer med samme administrationsteknik. Det må erindres, at kun i et fåtal af virksomhederne vil det være muligt at have eksperter, der tør påtage sig endeligt at definere et kreditnotagrundlag som henhørende til en bestemt af de to kategorier, hvis sondringen mellem betingede og ubetingede rabatter skal opretholdes. Forretningsgangen i virksomhederne bør tilrettelægges sådan, at det ganske unge rutinepersonale, som er ansat på ordrekontorer og i faktureringsafdelinger, på egen hånd kan gennemføre de løbende

opgaver uden ustandseligt at kunne belaste de overordnede funktionærer med omsproblemer.

I svaret på spørgsmål 51 skrives der på side 76*) at en fradragsret for bonus og dividende (og dermed også rabatter) ikke vil indebære nogen afgiftsmæssig fordel, men blot ulejlige begge parter med den nødvendige regulering af afgiften.

Dette mener vi ikke er en helt dækkende vurdering. Når en virksomheds regnskab med afgiften kan føres så enkelt som beskrevet i lovforslagets § 18, stk. 2, vil det ingen indflydelse øve på omfanget af de dér beskrevne beregninger, om der i beregningsgrundlaget indgår rabatter eller ej. Tilbage står da, at en særbehandling af visse rabatformer vil kræve den indsats, som alle afgivelser altid betinger i en forretningsgang, der er baseret på et hovedprincip: at hver gang der skal udskrives en kreditnota, skal det nøje overvejes, om den kan fortolkes som hørende til de ubetingede eller til de betingede, om kreditnotaen skal udskrives med beregning af oms eller uden.

Ligeledes kan vi heller ikke tilslutte os argumentet om, at det er en umulig opgave for en brugsforening på landet at skulle dele salget til den enkelte landmand på dividendeberettigede og ikke-dividendeberettigede salg. Ved brugsforeningens salg af driftsmidler skal salget, jfr. § 17, ledsages af en faktura med angivelse af omsens beløb. Dette er også forudsat i det eksempel på landmandsregnskab, som er vist på side 50*). Derfor kan en kontrabog mellem landmanden og brugsforeningen i naturlig fortsættelse af det viste eksempel indrettes med følgende 3 kolonner: Driftsmidler til ubeskattet værdi, afgift heraf, husholdningsartikler til detailpris.

Vi vil derfor ved nærværende genfremsette vort forslag om, at rabatter kan medregnes i den afgiftspligtige omsætning, med en enkelt præciserende tilføjelse:

§ 7, stk. 2 D. Dette punkt udgår.

§ 7, stk. 3. Som nyt stykke tilføjes:

Ved handel mellem registrerede virksomheder kan fradrag foretages i den afgiftspligtige omsætning for rabatydelser og prisreduktioner, når grundlaget for fradragene er beregnet på tidligere afgiftspligtig omsætning og forudsat, at der udfærdiges faktura respektive kreditnota parterne imellem.

I vort oprindelige forslag til nyt § 7, stk. 3, stod der endvidere, at ved salg til private forbrugere kan der ikke foretages fradrag i den afgiftspligtige omsætning for leverancer, der har fundet sted mod betaling i rabatmærker, dividendekuponer eller lignende.

Dette blev gjort, fordi vi ikke ønskede at indlade os i en diskussion om rabatydelser til detailkunder, idet dette spørgsmål øver indflydelse på statens samlede provenu af lovforslaget. Men da vi læser af besvarelsen til spørgsmål 51, at man egentlig er villig til at give en sådan fradragsret, dersom det ikke kolliderede med hensynet til regnskabet i forbindelse med handel mellem registrerede virksomheder, har vi undladt at genfremsette denne formulering i konsekvens af, at nærværende skrivelse netop er en påstand om, at det vil være en lettelse i handelen mellem registrerede virksomheder, dersom rabatter o. lign. kunne indgå i den normale regnskabsbehandling.

Det er vort håb, at nærværende redigering for nogle af de praktiske forhold inden for regnskabsadministrationen af dansk erhvervsliv må kunne bidrage til på nøgternt grundlag at finde frem til en administrationsform, der bygger på den naturlige tankegang inden for fakturerings- og regnskabsområderne. Det er vor opfattelse, at en entydig forståelse af en sådan lovs administrationsbestemmelser er af betydeligt større værdi end nok så grundige eksterne kontrolforanstaltninger.

Med højagtelse
PLUMROSE A/S

F. Hjerl Hansen,
adm. direktør, cand. jur.

T. Watson Hansen,
datachef.

Folketingets udvalg vedrørende lov om omsætningsafgift.

*) I beretningen af 28. september 1965.

Bilag 83.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 29. november 1965.

Bemærkninger til bilag 82.

Plumrose A/S har i fortsættelse af sin tidligere henvendelse til udvalget, bilag 53 i beretningen af 28. september 1965, rejst spørgsmål om konsekvenserne af, at den i lovforslagets § 17, stk. 1, omhandlede faktureringspligt kan opfyldes ved, at modtageren (køberen) udsteder et særligt afregningsbilag, jfr. § 17, stk. 2. Selskabet mener, at det måske kan være betænkeligt, at køberen ensidigt kan fastsætte det afgiftsbeløb, som sælgeren bliver ansvarlig for.

I øvrigt gentager selskabet sit tidligere fremsatte ønske om, at bestemmelsen i lovforslagets § 7 d udgår. Ifølge nævnte bestemmelse skal kasserabatter og andre rabatter, der er betinget af vilkår, som ikke er opfyldt ved leveringen (faktureringen), medregnes i den afgiftspligtige værdi. Selskabet ønsker i stedet indsat en regel om, at alle rabatter

m. v. kan fradrages ved afsætning til anden registreret virksomhed under forudsætning af, at der udstedes en kreditnota på beløbet.

Hertil bemærkes: at bestemmelsen i § 17, stk. 2, er foreslået af praktiske grunde, da der ved mange salg kun foreligger et af modtageren udstedt afregningsbilag. Bestemmelsen tager sigte på at lette regnskabet for bl. a. landbrugere. Da afgiften beregnes på grundlag af det vederlag, der ydes for varen, kan der næppe opstå særlige problemer i de tilfælde, hvor afregningsbilaget udstedes af køberen.

Med hensyn til forslaget om ændring af rabatbestemmelserne skal man henholde sig til bemærkningerne til selskabets tidligere henvendelse, bilag 54 i beretningen af 28. september 1965.

Bilag 84.

Ændringsforslag

til

forslag til lov om almindelig
omsætningsafgift.

Af finansministeren:

Til § 2.

1) I *Stk. 2* affattes *punkt e* således:

„e. Transport og opbevaring af varer samt spedition, toldklarering o. lign. Befordring af personer.“

2) I *stk. 2* affattes *punkt g* således:

„g. Reklame. Annoncer.“

3) I fortsættelse af *stk. 2, punkt h*, indsettes ordene: „samt markedsanalyse“.

4) I *stk. 2* affattes *punkt j* således:

„j. Udlejning af værelser i hoteller, gæstgiverier, moteller o. lign. samt i pensionater, der driver virksomhed, hvortil der kræves adkomst på beværter- eller gæstgivernæring eller tilladelse i henhold til § 24, stk. 1, i beværterloven.“

5) I *stk. 2* indsettes som nyt punkt efter punkt j:

„x. Servering i restaurationer, hoteller, gæstgiverier, konditorier, kaffebarer o. lign. samt servering ved sådanne lejligheder, hvortil der kræves tilladelse i henhold til § 21 i beværterloven. Endvidere servering i de i punkt j omhandlede pensionater.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Da spedition og toldklarering ofte udføres i forbindelse med transport og opbevaring af de pågældende varepartier, er det anset for hensigtsmæssigt at inddrage de nævnte tjenesteydelser under afgiftspligten.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget præciseres, at annoncer af enhver art er omfattet af afgiftspligten.

Til nr. 3.

Da markedsanalyse ofte udføres af virksomheder, der skal registreres i henhold til lovforslagets bestemmelser, er det anset for hensigtsmæssigt at inddrage denne tjenesteydelse under afgiftspligten.

Til nr. 4.

Ved ændringsforslaget udvides afgiftspligten til at omfatte udlejning af værelser i moteller o. lign. samt i sådanne pensionater, der drives i egentlig konkurrence med hoteller og gæstgiverier.

Til nr. 5.

Ved ændringsforslaget udvides afgiftspligten til at omfatte servering i virksomheder, der drives i konkurrence med restaurationer, hoteller og gæstgiverier.

Til § 5.

6) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Virksomheder, hvis omsætning af varer og afgiftspligtige ydelser ikke overstiger 5.000 kr. årlig, skal ikke anmelde sig til registrering.“

Til § 7.

7) I *stk. 2* indsættes som nyt punkt efter punkt b:

„x. Tilslutnings- og oprettelsesafgifter og andre beløb, som leverandøren afkræver modtageren som betingelse for levering af varer og afgiftspligtige ydelser.“

8) I *stk. 2, punkt e*, tilføjes: „jfr. dog *stk. 3*“

9) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 3.* Renter, der beregnes af den til enhver tid skyldige del af købesummen, kan holdes uden for den afgiftspligtige værdi på betingelse af, at det af købekontrakten eller bilag vedrørende de enkelte betalinger fremgår, hvor meget renten udgør af disse.“

Til § 8.

10) I *stk. 1, 1. punktum*, tilføjes: „jfr. dog *stk. 0*.“

11) I *stk. 1* affattes *sidste punktum* således:

„Har virksomheden selv indført varerne fra udlandet, anses en i overensstemmelse med toldlovens kapitel 13 fastsat værdi tillagt tolden som indkøbsprisen.“

Til nr. 6.

Den ændrede affattelse indebærer, at de omhandlede små virksomheder opnår registreringsfritagelse uden først at skulle ansøge herom. Dette vil betyde en administrativ besparelse uden svækkelse af kontrollen med, at virksomheder med mere end 5.000 kr. i årlig omsætning bliver registreret.

Til nr. 7.

Ved påbegyndelsen af leverancer af gas, vand, elektricitet og varme samt ved oprettelse af telefon er det almindeligt, at leverandøren opkræver et engangsvederlag, der f. eks. betegnes tilslutningsafgift eller oprettelsesafgift. I andre tilfælde opkræves sådanne engangsvederlag ikke, men leverandørens betaling for de løbende leverancer er tilsvarende højere. Ved ændringsforslaget præciseres, at der skal svares afgift af de nævnte engangsvederlag og andre beløb, der betales som betingelse for en leverance. Der sikres herved en afgiftsmæssig ligestilling på dette område, uanset hvilken prispolitik de enkelte leverandører fører.

Til nr. 8.

Ændringsforslaget er en konsekvens af det under nr. 9 stillede ændringsforslag vedrørende renter af den til enhver tid skyldige del af købesummen.

Til nr. 9.

Der er fra erhvervslivet fremsat ønske om, at det i lovtæksten udtrykkeligt fastsættes, at almindelige kreditrenter, der ydes ved henstand med købesummens betaling, kan holdes uden for den afgiftspligtige værdi. Ændringsforslaget imødekommer dette ønske.

Til nr. 10.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 12.

Til nr. 11.

Ved ændringsforslaget præciseres, at reglen i lovforslagets § 7, *stk. 2, punkt a.*, om, at afgifter i henhold til andre afgiftslove skal medregnes i den afgiftspligtige værdi, også

12) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* For varer og afgiftspligtige ydelser, som en virksomhed anvender ved opførelse af fast ejendom til brug for virksomhedens indehaver, herunder til salg eller udlejning, eller til de i § 16, stk. 3, punkt b og d, omhandlede formål, fastsættes den afgiftspligtige værdi på tilsvarende måde som anført i *stk. 3.*“

13) *Stk. 2* udgår.

14) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 00.* Forhandleres afsætning af brugte personmotorkøretøjer, herunder kombinerede person- og varemotorkøretøjer, for hvilke der ikke ved overdragelsen til forhandleren er faktureret afgift efter denne lov, kan afgiftsberigtiges på grundlag af en afgiftspligtig værdi, der udgør $\frac{10}{11}$ af forskellen mellem indkøbsprisen og salgsprisen indbefattet afgiften. Overstiger salgsprisen ikke indkøbsprisen, beregnes ingen afgift. Beregnes afgiften på det anførte grundlag, må der ikke anføres afgiftsbeløb på forhandlerens salgsfaktura. Som brugte køretøjer anses køretøjer, der på tidspunktet for erhvervelsen er eller har været registreret her i landet, jfr. færdselslovens § 11, stk. 1.“

gælder for de af virksomheden selv indførte varer, som anvendes af virksomhedens indehaver eller til de i lovforslagets § 16, stk. 3, omhandlede formål.

Til nr. 12.

Efter bestemmelserne i lovforslagets § 8, stk. 1, skal varer og afgiftspligtige ydelser, som anvendes af en virksomheds indehaver eller til formål, der ikke medfører fradragsret for indgående afgift, afgiftsberigtiges på grundlag af indkøbspris eller fremstillingspris. En anvendelse af denne berigtigelsesregel på byggeri, som opføres af en bygningshåndværker enten til hans private brug eller til salg eller udlejning, ville indebære en begunstiggelse i afgiftsmæssig henseende af dette byggeri i forhold til byggeri, hvor bygherren ikke selv er bygningshåndværker. Det bemærkes i denne forbindelse, at afgiftsgodtgørelsen for boligbyggeri m. v. i henhold til lovforslagets § 25 vil blive ydet med et fast beløb pr. m² etageareal.

Ved ændringsforslaget er det derfor foreslået, at varer og ydelser, som en virksomhed anvender ved opførelse af fast ejendom til brug for virksomhedens indehaver eller til ikke fradragsberettigede formål, skal afgiftsberigtiges på grundlag af den almindelige salgspris.

Til nr. 13.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 15.

Til nr. 14.

Bestemmelsen i lovforslagets § 10, stk. 3, der omhandler særlige regler om afgiftsberigtiggelse af visse brugte motorkøretøjer, foreslås af tekniske grunde omformuleret og flyttet til § 8 i lovforslagets afsnit om afgiftspligtig værdi.

15) Efter *stk. 4* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 000.* Finansministeren kan for grupper af virksomheder fastsætte standardbeløb, hvorefter varer og afgiftspligtige ydelser, der anvendes som nævnt i *stk. 1*, kan afgiftsberigtiges. I tilfælde, hvor den afgiftspligtige værdi opgøres på grundlag af en kalkulation, kan der ligeledes fastsættes regler om afgiftsberigtigelse efter standardbeløb.“

Til § 9.

16) *Stk. 3* affattes således:

„*Stk. 3.* Afsætning m. v. af virksomhedens maskiner og andre driftsmidler medregnes til den afgiftspligtige omsætning. Det samme gælder varelager, maskiner og andre driftsmidler ved virksomhedens afmeldelse fra registrering.“

Til § 10.

17) I fortsættelse af *stk. 1, punkt c*, til føjes: „samt konstruktion og formgivning af varer for udenlandsk regning, når varens fremstilling skal ske i udlandet.“

18) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* Til den afgiftspligtige omsætning medregnes ikke afsætning af varer, der er anskaffet eller taget i anvendelse udelukkende til de i § 16, *stk. 3*, omhandlede formål.“

19) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Overdragelse af varelager, maskiner og andre driftsmidler medregnes ikke til den afgiftspligtige omsætning, når overdragelsen sker som led i en overdragelse af virksomheden eller en del af denne og den ny indehaver driver registreret virksomhed. Virksomheden skal give toldvæsenet meddelelse om den ny indehavers navn og adresse samt om salgsprisen for varelager, maskiner og andre driftsmidler, der overdrages.“

20) *Stk. 3* udgår.

Til nr. 15.

Stykkets 1. punktum svarer til det tidligere *stk. 2*. Ved den foreslåede nye bestemmelse i 2. punktum skabes der mulighed for at forenkle afgiftsberegningen i tilfælde, hvor den afgiftspligtige værdi opgøres på grundlag af en kalkulation.

Til nr. 16.

Ved ændringsforslaget præciseres, at der skal svares afgift, når en registreret virksomhed afsætter maskiner og andre driftsmidler, som har været anvendt i virksomheden.

Til nr. 17.

Ændringsforslaget indebærer, at konstruktion og formgivning af varer for udenlandsk regning bliver betragtet som eksport og derfor kan leveres uden afgift.

Til nr. 18.

Afgiften af varer, der anskaffes eller tages i anvendelse til de i § 16, *stk. 3*, omhandlede formål, kan ikke medregnes til virksomhedens indgående afgift. Ved ændringsforslaget præciseres, at sådanne varer ikke skal afgiftsberigtiges, hvis de senere afsættes af virksomheden.

Til nr. 19.

Efter den foreslåede affattelse af § 10, *stk. 2*, er det udtrykkeligt fastslået i selve lovbestemmelsen, at overdragelse af en virksomheds varelager, maskiner og andre driftsmidler kan ske uden afgift, når overdragelsen sker som led i overdragelse af virksomheden. Der skal gives meddelelse til toldvæsenet om den nye indehavers navn og adresse og om salgsprisen.

Til nr. 20.

Reglerne om afgiftsberigtigelse af visse brugte personmotorkøretøjer er ved ændringsforslag nr. 14 foreslået flyttet til lovforslagets § 8.

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

Til § 12.

21) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* Udstedes pantebrev til hel eller delvis betaling for varer og afgiftspligtige ydelser, anses pantebrevets pålydende beløb som modtaget betaling i den afgiftsperiode, i hvilken virksomheden modtager pantebrevet.“

22) I *stk. 8* udgår ordene „skal fastsættes efter § 8, *stk. 4*“, og i stedet for indsættes: „fastsættes efter § 8, *stk. 00* eller *stk. 4*“.

Til § 16.

23) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* Såfremt virksomheden er registreret for erhvervmæssig personbefordring eller udlejning af personmotorkøretøjer, vil afgiften af indkøb m. v. til dette formål kunne medregnes til virksomhedens indgående afgift uanset bestemmelsen i *stk. 3*, punkt f.“

Til § 17.

24) I *stk. 1* udgår 2. punktum, og i stedet for indføjes:

„Giver leverandøren efter fakturaens udstedelse afslag i prisen på leverancen, eller finder der returnering sted, skal der, i det omfang leverandøren kan foretage fradrag i

83 Udvalgenes betænkninger m. m.

Til nr. 21.

Bygningshåndværkere modtager ofte pantebrev for udførte byggearbejder. Sådanne pantebrev kan have en afdragstid på op til 25 år. Ved overdragelsen af pantebrevet har køberen opfyldt sin betalingsforpligtelse i henhold til byggeaftalen. Det er derfor foreslået, at håndværkere, der anvender betalingsmetoden, skal medregne pantebrevet fuldt ud til den afgiftspligtige omsætning ved modtagelsen. En sådan regel vil være lettere at anvende for håndværkerne end en regel, hvorefter den afgiftspligtige omsætning skulle opgøres på grundlag af terminsydelserne.

Til nr. 22.

Virksomheder, der opgør omsætningen på grundlag af modtagne betalinger, jfr. lovforslagets § 12, kan ikke anvende denne opgørelsesmåde ved afsætning af brugte motorkøretøjer, der afgiftsberigtiges efter reglen i ændringsforslag nr. 14, da det i disse tilfælde kun er en del af de modtagne betalinger, der skal svares afgift af. Det må derfor foreskrives, at virksomheden ved opgørelse af den afgiftspligtige omsætning for den afgiftsperiode, i hvilken leveringen af det brugte motorkøretøj sker, medregner et beløb svarende til den afgiftspligtige værdi, der fremkommer ved anvendelse af reglen i ændringsforslag nr. 14.

Til nr. 23.

Ændringsforslaget tilsigter at præcisere, at registrerede virksomheder, der beforder personer mod betaling, f. eks. hyrevognskørsel og rutebildrift, eller som udlejer personbiler, kan medregne afgiften af indkøb m. v. til disse formål til virksomhedens indgående afgift, idet de skal svare afgift af omsætningen ved denne virksomhed.

Til nr. 24.

Ved ændringsforslaget er det præciseret, at der skal udstedes kreditnota med særskilt angivelse af afgiftsbeløbet i tilfælde, hvor der efter den oprindelige fakturering sker en efterfølgende prisnedsættelse.

den afgiftspligtige omsætning, udstedes tilsvarende kreditnota med henvisning til den tidligere leverance. Kopi af faktura og kreditnota skal opbevares af leverandøren.“

25) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* Efter finansministerens nærmere bestemmelse kan de i *stk. 1* fastsatte regler vedrørende fakturaernes indhold fraviges for transportvirksomheder og for virksomheder, der afsætter varer på Københavns Grønttorv.“

26) Efter *stk. 5* tilføjes som nyt stykke:

„*Stk. 6.* Ved prisangivelser for varer og afgiftspligtige ydelser skal det tydeligt tilkendegives, hvis prisen ikke indbefatter afgift efter denne lov.“

Til § 18.

27) I *stk. 4* indsættes efter „§ 17, *stk. 1*“ ordene: „jfr. § 17, *stk. 0*.“

Til nr. 25.

Det vil være vanskeligt for postvæsenet, jernbanerne og rutebilerne m. fl. at udstede fakturaer, som indeholder alle de i § 17, *stk. 1*, omhandlede oplysninger. Ved ændringsforslaget tilvejebringes der bl. a. mulighed for at give transportvirksomheder tilladelse til på fragtbreve m. v. at anføre, at afgiften udgør $\frac{1}{11}$ af fragtbeløbet i stedet for at angive afgiftsbeløbets størrelse.

Ændringsforslaget åbner endvidere adgang til at lempe faktureringsreglerne for virksomhederne på Københavns Grønttorv, således at reglerne kan tilpasses de særlige forhold, der her gør sig gældende.

Til nr. 26.

Fra detailhandelens organisationer er det henstillet, at der i loven indføres en bestemmelse om, at en virksomheds salgspris ved enhver prisangivelse skal inkludere merværdiafgiften, medmindre salg sker til en registreret virksomhed og angår en leverance, hvis afgift kan fratrækkes ved opgørelse af virksomhedens afgiftstilsvær.

De fleste detailhandlere sælger overvejende til forbrugere, og for disse vil det være mest praktisk i alle prisangivelser at indbefatte afgiften. For virksomheder, der i væsentligt omfang sælger til andre virksomheder, vil en sådan indregning i prisen imidlertid besværliggøre faktureringen, da afgiften skal fremgå af fakturaerne. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at foreskrive, at det ved prisangivelser tydeligt skal tilkendegives, såfremt prisen ikke indbefatter afgiften.

Til nr. 27.

Ændringsforslaget er en følge af, at der ved ændringsforslag nr. 25 åbnes mulighed for at fravige faktureringsreglerne for transportvirksomheder og virksomhederne på Københavns Grønttorv.

Til § 19.

28) I *stk. 1* udgår ordet: „mindst“.

Til § 20.

29) *Stk. 1, 1. punktum*, affattes således: „Registrerede virksomheder skal senest 20 dage efter udløbet af hver afgiftsperiode til toldvæsenet angive størrelsen af virksomhedens udgående og indgående afgift i perioden samt størrelsen af den omsætning, der efter § 10 ikke skal medregnes i den afgiftspligtige omsætning.“

30) Efter *stk. 3, 1. punktum*, indføres:

„Såfremt den udgående afgift for sådanne virksomheder regelmæssigt er mindre end halvdelen af den indgående afgift, kan der gives virksomheden tilladelse til at anvende kortere afgiftsperiode end 1 måned, dog ikke under 1 uge.“

31) I *stk. 3* udgår 2. og 3. *punktum*, og i stedet indføres som nyt stykke efter *stk. 3*:

„*Stk. 0*. Ændring af afgiftsperioden kan kun ske med virkning fra begyndelsen af et kvartal, og anmodning herom må fremsættes senest 1 måned før ændringen ønskes iværksat. Virksomheder, der får tilladelse til at anvende kortere afgiftsperiode end kvartalet, kan ikke inden for de følgende 2 år anvende kvartalet som afgiftsperiode.“

Til § 21.

32) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1*. Afgiften for en afgiftsperiode forfalder til betaling ved afgiftsperiodens udløb og skal indbetales senest 20 dage derefter.“

Til § 25.

33) I fortsættelse af paragraffens 1. *punktum* indsættes ordene: „samt skoler.“

Til § 32.

34) *Stk. 4* udgår,

Til nr. 28.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 29.

Ændringsforslaget er en følge af, at der ved ændringsforslag nr. 30 åbnes mulighed for, at eksportvirksomheder i særlige tilfælde kan få tilladelse til at anvende kortere afgiftsperioder end kalendermåneden.

Til nr. 30.

Ved den foreslåede ændring tilvejebringes der mulighed for, at virksomheder, der langt overvejende leverer uden afgiftsberigtigelse til udlandet, kan få særlig hurtig refusion af det beløb, hvormed den indgående afgift overstiger den udgående.

Til nr. 31.

Ændringen er en konsekvens af ændringsforslag nr. 30.

Til nr. 32.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 30, hvorved der er åbnet mulighed for i visse tilfælde at anvende kortere afgiftsperioder end kalendermåneden.

Til nr. 33.

Ved ændringsforslaget udvides bestemmelsen om byggegodtgørelse til at omfatte byggeri til folkeskoler, gymnasier, højere læreanstalter og andre tilsvarende formål.

Til nr. 34.

Da det ved ændringsforslag nr. 37 er

35) Efter *stk. 5* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* Bekendtgørelse af de af nævnet truffne afgørelser sker efter retningslinier, der fastsættes af finansministeren.“

Ny paragraf.

36) Efter § 33 indsættes som ny paragraf:

„§ 00. Finansministeren fastsætter bestemmelser om godtgørelse af afgift, som udenlandske virksomheder har betalt ved køb, bearbejdning m. v., opbevaring eller transport af varer, der udføres til udlandet.“

Til § 36.

37) Som et nyt *stk. 2* indsættes:

„*Stk. 2.* Det i § 32 omhandlede nævn træder i funktion fra lovens stadfæstelse.“

Til § 37.

38) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 0.* For løbende leverancer af gas, vand, elektricitet, varme, telefon o. lign., for hvilke afregningsperioden påbegyndes inden lovens ikrafttræden og afsluttes efter dette tidspunkt, skal der til den afgiftspligtige omsætning medregnes så stor en del af vederlaget for leverancen, som tidsrummet fra lovens ikrafttræden til afregningsperiodens slutning udgør i forhold til den samlede afregningsperiode. Den del af vederlaget, hvoraf der skal svares afgift, kan afrundes efter nærmere af finansministeren fastsatte regler.“

foreslået, at det i § 32 omhandlede nævn træder i funktion, inden afgiften træder i kraft, bortfalder behovet for udstedelse af foreløbige afgørelser, hvorfor bestemmelsen herom foreslås udeladt.

Til nr. 35.

Ved ændringsforslaget bemyndiges finansministeren til at fastsætte de nærmere regler for, hvorledes og i hvilket omfang de af nævnet truffne afgørelser skal offentliggøres.

Til nr. 36.

Ifølge bestemmelsen i lovforslagets § 10, stk. 1 a., kan opkrævning af afgift for varer, der udføres, kun undlades, når udførslen sker fra en registreret virksomhed. Hvis varer overgives en udenlandsk køber her i landet, skal der derfor opkræves afgift af varerne. Ændringsforslaget tager sigte på at give udenlandske virksomheder mulighed for ved varernes udførsel at få godtgjort denne afgift samt afgift, der er betalt for bearbejdning m. v., opbevaring eller transport af varerne her i landet. Bestemmelsen gælder ikke afgift, der er betalt ved indkøb til privat brug.

Til nr. 37.

Det anses af praktiske grunde for nødvendigt, at nævnet kan træde i funktion inden afgiftens ikrafttræden.

Til nr. 38.

Efter overgangsbestemmelserne i lovforslagets § 37, stk. 1, skal der for løbende leverancer af f. eks. elektricitet og gas svares afgift af det forbrug, der finder sted efter lovens ikrafttræden. En fuld opfyldelse af dette krav ville imidlertid forudsætte, at der ved lovens ikrafttræden blev foretaget aflæsning af alle elektricitetsmålere m. v. Da en sådan fremgangsmåde ikke kan anvendes, gives der ved ændringsforslaget mulighed for, at den del af forbruget mellem to ordinære aflæsninger, der skal belægges med afgift, kan fastsættes ved en forholdsmæssig beregning. Bestemmelsen i ændringsforslagets sidste punktum giver mulighed for yderligere simplificering af beregningen,

39) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Til den afgiftspligtige omsætning i virksomheder, der opgør omsætningen på grundlag af modtagne betalinger, jfr. § 12, skal ikke medregnes betalinger for leverancer af varer og ydelser, der har fundet sted før lovens ikrafttræden. Til den afgiftspligtige omsætning skal derimod medregnes betalinger, der før lovens ikrafttræden er modtaget for leverancer, der sker efter dette tidspunkt. Har virksomheden før lovens ikrafttræden ydet forudbetaling for leverancer, der modtages efter dette tidspunkt, kan afgiften heraf medregnes til den indgående afgift.“

40) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 00.* På tidspunktet for lovens ikrafttræden skal virksomheder, der benytter betalingsmetoden, foretage en specificeret opgørelse over virksomhedens udestående fordringer vedrørende omsætningen af varer og ydelser, der omfattes af virksomhedens registrering. Opgørelsen skal indsendes til toldvæsenet senest 1 måned efter lovens ikrafttræden.“

Til § 38.

41) I *stk. 1* affattes 2. punktum således:

„Godtgørelsen beregnes på grundlag af den siden 1. april 1965 gældende afgiftssats og den værdi, hvoraf varerne tidligere er afgiftsberigtiget.“

42) I *stk. 2* tilføjes som nyt punktum:

„Disse bilag skal opbevares i 5 år efter lovens ikrafttræden.“

43) *Stk. 3* affattes således:

„*Stk. 3.* Det er en betingelse for at opnå afgiftsgodtgørelse i henhold til *stk. 1*, at en specificeret opgørelse over den godtgørelse, som kræves, er toldvæsenet i hænde senest 1 måned efter lovens ikrafttræden.“

således at man f. eks. kan tillade anvendelse af samme forholdstal for alle aflæsninger, der har fundet sted i løbet af en uge.

Til nr. 39.

I lovforslagets § 37, *stk. 1*, er det fastsat, at afgiftspligten omfatter alle leverancer, der finder sted efter lovens ikrafttræden. Ved ændringsforslaget er det derfor præciseret, at virksomheder, der benytter betalingsmetoden, skal medregne betalinger, som før lovens ikrafttræden er modtaget for leverancer efter dette tidspunkt. Det er samtidig fundet hensigtsmæssigt at indsætte en udtrykkelig regel om, at de pågældende virksomheder kan medregne afgiften af forudbetalinger til den indgående afgift.

Til nr. 40.

Ændringsforslagets 1. punktum svarer til 2. punktum i lovforslagets § 37, *stk. 2*. Fristen for indsendelse af opgørelsen over udestående fordringer foreslås ændret fra 8 dage til 1 måned.

Til nr. 41.

I medfør af den gældende lov om almindelig omsætningsafgift er der givet tilladelse til at anvende særlige berigtigelsesregler for færdigblandet beton og mørtel samt visse bygningselementer. Ændringsforslaget præciserer, at der for sådanne varer kun kan ydes godtgørelse på grundlag af den faktisk erlagte afgift.

Til nr. 42.

Af hensyn til kontrollen med de udbetalte godtgørelser bør regnskabsbilagene opbevares i mindst 5 år.

Til nr. 43.

Ved ændringsforslaget præciseres, at det er en betingelse for at opnå godtgørelse for betalt engrosafgift af varelagre, at specificeret opgørelse over den krævede godtgørelse indsendes til toldvæsenet senest 1 måned efter lovens ikrafttræden.

Bilag 85.**ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD**

Den 23. marts 1966.

Journal nr. 3. F. 24.

I skrivelse af 14. januar 1966 har finansministeriet anmodet Arbejderbevægelsens Erhvervsråd om en udtalelse angående en tilsendt „Skitse til almindelig Omsætningsafgift i Detaileddet“.

Det rejste spørgsmål må ses i relation til det tidligere fremsatte forslag til en merværdiafgift.

På denne baggrund skal erhvervsrådet udtale, at man ud fra synspunktet om det ønskelige i vareafgiftens neutrale virkning i forhold til vareart og virksomhedsform, ønskeligheden af at fritage produktionsmidler fra afgiften, ønskeligheden af neutral virkning i forholdet mellem danske og udenlandske varer og ønskeligheden af den størst mulige sikring mod afgiftsunddragelse må anse den såkaldte merværdiafgift for den mest hensigtsmæssige.

Uanset valget af vareafgiftsform må erhvervsrådet imidlertid understrege som sin opfattelse, at det må være en uømgængelig betingelse for en generel vareafgift, at der gives sådanne sociale kompensationer, at de befolkningsgrupper, der har den mindste økonomiske bæreevne, fuldt ud kompenseres for vareafgiftens tendens til at virke mere belastende for mindre indtægter end for større. Man vil i den forbindelse særlig pege på mulighederne af at forhøje børnetilskuddene, pensionerne, understøttelserne m. v. samt tilskud til familier med lave indtægter, dog således at der her ikke alene anvendes et indkomstkriterium baseret på den skattepligtige indkomst, men at også et formuekriterium tages i betragtning.

Man er opmærksom på, at det af administrationsmæssige grunde vil være nødvendigt at gøre omsætningsafgiften så generel som muligt og lade den bl. a. også omfatte fødevarer, hvoraf en del i forvejen er for-

dyret gennem hjemmemarkedsordningerne for landbrugsvarer. I denne forbindelse skal man henstille, at det undersøges, hvorvidt de indkomstfordelingsmæssigt uheldige virkninger af afgifter på fødevarer delvis vil kunne modvirkes ved en samtidig ophævelse af den eksisterende form for landbrugsstøtte. Det kan så eventuelt blive nødvendigt at yde landbruget en vis kompensation herfor gennem en anden form for støtte.

Udover at en væsentlig del af merprovenuet af en merværdiafgift må gå til sociale kompensationer, er erhvervsrådet af den formening, at noget af merprovenuet bør anvendes til nedsættelse eller eventuelt helt afskaffelse af visse punktskatter.

Man finder endvidere anledning til at understrege, at spørgsmålet om indførelse af en omsætningsafgift må ses i forbindelse med hele beskatningssystemet.

Det er efter erhvervsrådets opfattelse helt afgørende, at skattesystemet indrettes således, at det tilgodeser evneprincippet. Til lige at skatterne tilrettelægges på en sådan måde, at de i så vidt omfang som muligt virker konjunkturudjævnende.

En omsætningsafgift virker konjunkturregulerende, og det er som foran nævnt muligt i et vist omfang at råde bod på denne skatteforms uheldige sociale virkninger ved gennemførelse af forskellige sociale foranstaltninger.

Den nuværende direkte beskatning tilgodeser i et vist omfang kravene til evneprincippet, men virker ikke konjunkturudjævnende, fordi skatten betales gennemsnitligt 1½ år efter indtjeningen.

Erhvervsrådet lægger af denne grund betydelig vægt på, at den direkte beskatning ændres således, at skatten betales af de løbende indkomster (kildeskat).

P. r. v.

Jørgen Paldam

/ Byrge Quist.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 86.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Den 4. marts 1966.

I anledning af den af departementet for told- og forbrugsafgifter januar 1966 udarbejdede „Skitse til almindelige omsætningsafgift i detaileddet“ skal Butikshandelens Fællesråd bemærke følgende:

I skrivelse af 17. juni 1965 til folketingsudvalget*) anførte Fællesrådet, at butikshandelen altid principielt har vendt sig imod forbrugsafgifter.

Den siden da forløbne økonomiske udvikling giver Fællesrådet anledning til påny kraftigst muligt at advare mod en generel omsætningsafgift, der intensiverer den inflatoriske udvikling, herunder ved en forøgelse af distributionsomkostningerne i erhvervslevet som helhed og butikshandelen i særdeleshed.

Fællesrådet skal i øvrigt fremhæve, at den skattereform, som har motiveret de foreliggende forslag, efter Fællesrådets opfattelse ikke kan gennemføres på grundlag af afgiftspolitik, men må forudsætte en ændret offentlig udgiftspolitik.

Fællesrådets bemærkninger i det følgende kan således kun betragtes som en teknisk redegørelse ud fra den bundne opgave, vi er stillet overfor. Vi har fundet det rigtigst at opdele besvarelsen i to hovedområder:

- A. En teknisk gennemgang af skitsen til en detaileddsafgift.
- B. En sammenligning mellem det tidligere fremsatte forslag om merværdiafgift og den nu foreliggende skitse til afgift i detaileddet.

A. Skitsen til en detaileddsafgift.

Ad § 3, stk. 2: Fællesrådet kan helt tilslutte sig det på side 54 i „skitsen“ anførte: „Undtagelser fra afgiftspligten bør under ingen omstændigheder gøres for varer, som

er genstand for salg i den almindelige detailhandel (butikshandel)“. Desuagtet er der i § 3, stk. 2, gjort undtagelser, hvorom bemærkes følgende i „skitsen“, side 36: „Det kan ikke undgås, at allerede disse begrænsede undtagelser vil volde nogen vanskelighed for visse købmænd, navnlig i provinsbyerne og på landet“.

Dette er rigtigst. De i § 3, stk. 2, under *b, c* og *d* nævnte råstoffer til landbruget forhandles for en meget stor dels vedkommende gennem forretninger, der også handler med afgiftspligtige varer til andre forbruger-kategorier.

Fællesrådet må ud fra det anførte udtale sin afgjorte betænkelighed ved de foreslåede undtagelser og kraftigt understrege, at yderligere undtagelser vil gøre en detaileddsafgift urimelig byrdefuld, om ikke umulig at administrere for butikshandelen.

Ad § 4: Under henvisning til det ad § 3 anførte må Fællesrådet tage afstand fra, at der gives finansministeren bemyndigelse til at meddele undtagelser fra afgiftspligten. Gennemføres der desuagtet en bemyndigelsesbestemmelse, må det være en afgørende forudsætning, at det praktiske erhvervsliv repræsenteres i det i § 45 omhandlede nævn.

Ad § 8: Fællesrådet finder undtagelse for virksomheder med en omsætning på under 5.000 kr. betænkelig. Reglen er vanskelig at kontrollere og kan give anledning til „opdeling“ af mindre virksomheder i flere for at undgå afgift.

Ad § 9: Fællesrådet skal også her vende sig imod en bemyndigelsesparagraf.

Ad § 11, stk. 1: Ligesom undtagelse af varegrupper fra afgiftspligten volder butikshandelen vanskeligheder, giver det anledning til store problemer, at en lang række

*) Optrøkt i beretningen af 28. september 1965 som bilag 8.

køberkategorier kan indkøbe varer i ikke afgiftsberigtiget stand.

Fællesrådet kan derfor helt tilslutte sig det i „skitsen“ side 45, punkt 3, anførte og påpeger de store regnskabsmæssige krav, der er en følge af undtagelser, jfr. „skitsen“, §§ 20, 22 og 23.

Store dele af butikshandelen har ikke en kassefunktion eller et bogholderi, der er i stand til uden uforholdsmæssigt store omkostninger:

1. at registrere den almindelige afgiftspligtige omsætning,
2. at registrere omsætningen af afgiftsfrie varer,
3. at registrere salget af afgiftspligtige varer i ikke-afgiftsberigtiget stand til så vidt forskellige køberkategorier som industri, håndværk, andre handlende, markedenderier, restaurationer og skibe i udenrigsfart.

Der findes næppe den butikshandelsbranche, inden for hvilken ikke et flertal af udøvere har leverancer af denne karakter.

Ad § 11, stk. 2: Det vil være urimeligt at pålægge butikshandelen ansvar for, at en registreret virksomhed, der har indkøbt varer i ikke-afgiftsberigtiget stand, er berettiget hertil. Ansvar et herfor bør udelukkende lægges på køberen. Det er særligt urimeligt at ville pålægge den butikshandlende en konkret afvejning af omstændighederne i det enkelte købstilfælde, jfr. ordene „bør vide“.

Ad § 12, stk. 2 e: Fællesrådet skal henvise til det i skrivelsen af 17. juni 1965 om merværdiafgifts-forslaget anførte om det rimelige i, at alt, hvad der kan dokumenteres som *rene* renter, bør være udenfor afgiftsberegningen.

Ad § 18: Medens man kun i et vist omfang belaster fremstillingsvirksomhedernes indkøb af maskiner, inventar, emballage og andre hjælpemidler med afgift, er alt butiksinventar og alle butikshjælpemidler belastet med detailedsaftigt.

Denne bestemmelse virker urimelig, så meget mere som forretningskategorier, der behersker både industri, engros- og detailedet, har mulighed for at overføre nogle af de funktioner, der naturligt hører hjemme i detaileddet til fremstillingsleddet og derved

spare afgift på pakkeanlæg, emballage m. v.

I den af folketingsudvalget afgivne beretning af 28. september 1965 over forslag til lov om almindelig omsætningsafgift er der under spørgsmål 25, punkt 14 til 17, redegjort for de vanskeligheder, der er forbundet med en afgiftsfritagelse for butikshandelens inventar og butikshjælpemidler. Disse vanskeligheder er der på udmærket måde redegjort for af departementet. Kan disse vanskeligheder imidlertid for landbrugets vedkommende løses gennem en refusionsordning, må det tilsvarende gælde for butikshandelen, således at denne får mulighed for én gang om året på basis af bilag vedrørende butiksinventar og butikshjælpemidler at få godtgjort afgift.

Ad § 23: Som anført ad § 11 savner store dele af butikshandelen det bogholderi-apparat, der er nødvendigt for opdeling af det ikke-afgiftsberigtigede salg. Det vil derfor være overordentligt vanskeligt for butikshandelen at foretage årsopgørelser og indberetninger vedrørende ikke-afgiftsberigtiget salg til hver enkelt kunde. Det må tages i betragtning, at det for den enkelte forretning kan blive spørgsmål om et stort antal ekspeditioner, og at kundekredsen kan være stærkt skiftende, specielt med hensyn til mindre kontantindkøb. For blot et enkelt køb på nogle få kroner skal der således oprettes kundekort m. v. og foretages indberetning. Vi kan i øvrigt ganske henvise til de bemærkninger, der er anført i skitsen vedrørende almindelig omsætningsafgift i detaileddet, side 45-46, punkt 3.

Specielt vedrørende den i stk. 3 anførte frist til indsendelse af opgørelser til toldvæsenet, skal det påpeges, at denne frist er for kort, idet der netop i årets første måneder i forvejen påhviler erhvervslivet meget store administrationsbyrder i forbindelse med statusopgørelser, afslutning af årsregnskab, indsendelse af selvangivelse, opgørelse af omsætningsafgift for forudgående kvartal, opgørelser vedrørende ATP, sygefønsfonden, ulykkesforsikring m. v. Hertil kommer, at udsalg normalt afholdes i januar og/eller februar. Fristen bør derfor forlænges til udgangen af marts måned.

Ad § 25: Den angivne frist til den 20. i måneden kan blive vanskelig at overholde i

det omfang, regnskabsbehandling over bogføringscentraler vinder indpas. Fællesrådet må derfor understrege, at der bør være en dispensationsregel.

Ad § 32: Den særlige faktureringsbyrde, man lægger på detailhandelen i forbindelse med leverancer til landbruget, må kunne forenkles væsentligt. Da landbruget kun kan købe de her omhandlede varer ind i afgiftsberigtiget stand, forekommer det urimeligt, at den afgiftspligtige værdi og afgiftsbeløbet skal opgøres hver for sig. Det må være muligt at opgøre afgiftsrefusionen som 1/11 af fakturaernes samlede pålydende.

Ad § 45: Såfremt der ikke i det omtalte nævn er plads til direkte repræsentation fra det erhvervsliv, som skal praktisere lovens bestemmelser, må Fællesrådet henstille, at bestemmelsen i stk. 3, hvorefter der ved behandling af sager, der kræver særlig teknisk eller handelsmæssig indsigt, kan tilkaldes sagkyndige rådgivere, rettes til, at der skal tilkaldes sådanne rådgivere.

Sluttelig skal Fællesrådet henvise til de betragtninger, der i skrivelsen af 17. juni 1965 på side 7 blev anført over for merværdiafgiftens indregning i priserne og ud fra de samme argumenter gøre gældende, at også ved detailedsaftgift bør der i loven indføjes bestemmelse om, at ved enhver prisangivelse til endelig forbruger skal virksomhedens salgspris — herunder banderoleprisen — inkludere detailafgiften.

B. Sammenligning mellem en detailedsaftgift og en merværdiaftgift.

Uanset hvilket af de to afgiftssystemer man vælger, vil man påføre erhvervslivet en betydelig administrationsbyrde, der ikke kan undgå at påvirke omkostningsudviklingen i uheldig retning, således at man sætter meget af det, der er indvundet gennem butikshandelens rationalisering, over styr. Vi må derfor endnu en gang advare imod en generel omsætningsafgift. Måtte der desuagtet blive truffet beslutning om gennemførelse af en generel omsætningsafgift, er det Butikshandelens Fællesråds opfattelse, at en merværdiaftgift vil være et mindre onde end en detailedsaftgift.

Vi skal kort begrunde vort standpunkt:

1. En detailedsaftgift indebærer ikke den samme neutralitet som en merværdiaftgift

og vil derfor i højere grad påvirke erhvervsstrukturen.

2. En detailedsaftgift vil i langt højere grad end merværdiaftgiften påvirke erhvervslivets omkostningsniveau og dermed svække konkurrenceevnen.
3. En detailedsaftgift vil, da det fulde afgiftstilsvare påhviler butikshandelens som sidste led i omsætningen, indebære en større likviditetsmæssig belastning for den enkelte ved de kvartalsvise indbetalinger end en merværdiaftgift, hvortil kommer et vist risikomoment.
4. De administrative vanskeligheder under en detailedsaftgift vil både som følge af afgiftsfrie varer og som følge af salg af varer i ikke-afgiftsberigtiget stand for den enkelte handlende være væsentlig mere byrdefulde end under en merværdiaftgift.

Der henvises i øvrigt især til bemærkningerne foran ad §§ 18 og 23 vedrørende vanskelighederne ved en detailedsaftgift.

5. For landbrugserhvervet m. v. vil detailedsaftgiften ikke betyde de administrative lettelser i forhold til merværdiaftgiften, som vel først og fremmest har begrundet udarbejdelse af skitsen om detailedsaftgiften. I det omfang, der leveres til endelig forbruger, derunder egen husholdning, skal der alligevel føres regnskab, ligesom refusion af betalte afgifter forudsætter, at der føres regnskab.

6. For de øvrige erhverv vil en detailedsaftgift antagelig indebære større administrative byrder end en merværdiaftgift. Ikke blot skal alle virksomheder udarbejde en årsopgørelse over salget til hver enkelt kunde, men de skal også registreres, dels af hensyn til deres afgiftsfri indkøb, dels fordi de i større eller mindre omfang har salg, der i lovens forstand vil være detailedssalg.

Virksomhederne skal endvidere føre forskelligt regnskab for de respektive kundekategorier — registrerede og ikke-registrerede. Det følger af det anførte, at alle disse virksomheder også skal kontrolleres.

7. De helt naturlige betænkeligheder, man fra alle sider må have over for de krav, som den offentlige administration stilles over for, bliver større ved en detailedsaftgift end ved en merværdiaftgift.

Umiddelbart kunne det måske forekomme tungtvejende, at ca. 190.000 virksomheder skulle kunne fritages for registrering under en detailledsafgift, men dette er dog nærmest en fiktion, idet de samme virksomheder alligevel, omend på anden måde (man sparer legitimationskortene, men disse spares jo helt i merværdiafgiftssystemet), skal „registreres“ af hensyn til refusioner og kontrol m. v. Hertil kommer, at medens betalte afgifter for råvarer og driftsmidler refunderes enkelt og automatisk under et merværdiafgiftssystem, kræver detailledsafgiften et refusionssystem, der stiller betydelige krav til den offentlige administration. Administrationen skal yderligere føre kontrol med størrelsen af salg direkte til forbrugere fra ikke-registrerede virksomheder.

Endelig skal det påpeges, at detailledsafgiften ikke har den selvkontrolerende faktor igennem leddene, som merværdiafgiftssystemet indeholder.

8. Som foran anført vil de i skitsen til en detailledsafgift indeholdte undtagelser give butikshandelen betydelige praktiske vanskeligheder. Butikshandelen må imidlertid ud fra de i 1962 gjorte erfaringer alvorligt befrygte, at nogle undtagelser i et lovforslag til detailledsafgift i den videre behandling i folketinget vil trække de næste undtagelser med sig, til slut resulterende i, at butikshandelen kommer til at stå over for en så urimelig og byrde-

fuld opgave, at erhvervet overhovedet ikke kan magte den.

De specielle problemer, som merværdiafgiften rummer for engros-torvehandelen, ses ikke at blive mindre ved detailledsafgiften, jfr. det i skitsen side 63/65 anførte.

Butikshandelens Fællesråd kommer således ved en sammenligning mellem lovforslaget om en merværdiafgift og skitsen til en detailledsafgift igen til samme resultat, som vi anførte i vor skrivelse af 17. juni 1965, nemlig at

- a. vi ingen ulemper af betydning finder ved merværdiafgiftssystemet, som ikke findes ved en detailledsafgift,
- b. vi ingen fordele finder ved en detailledsafgift, som ikke indeholdes i en merværdiafgift, men
- c. at vi finder fordele i merværdiafgiftssystemet, som vi *ikke* finder ved en detailledsafgift.

Butikshandelens Fællesråd skal derfor sluttelig advare imod, at man gennemfører en detailledsafgift. Hvis afgiftssystemet skal ændres, bør det i øvrigt være til et system, der relativt let kan tilpasses udviklingen i andre lande. Efter de senest foreliggende oplysninger synes man inden for Fællesmarkedet i løbet af nogle år at ville tilstræbe en ordning, der ligner det danske merværdiafgiftsforslag.

Genparten af denne skrivelse er tilstillet folketingsudvalget.

Med højagtelse

p. f. v.

Hans Kjær,
formand.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 87.

CENTRALFORENINGEN AF HOTELVÆRT-
OG RESTAURATØRFORENINGER
I DANMARK

Den 15. marts 1966.

I anledning af den skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet, som ministeriet har sendt os til udtalelse, skal vi oplyse, at sagen har været forelagt vor hovedbestyrelse til drøftelse.

Problemet, som vi har stillet op over for hovedbestyrelsen, har været, hvorvidt man ville foretrække en merværdiomsætningsafgift eller en detailomsætningsafgift. Vi har naturligvis bemærket, at der er i de to skitser, der er forelagt til lovforslag, for så vidt angår skitsen til merværdiomsætningsafgift, medtaget udleje af hotelværelser, medens dette ikke er tilfældet, for så vidt angår detailomsætningsafgiften.

Vi har over for folketingsudvalget, der behandler forslag til lov om almindelig omsætningsafgift (merværdiomsen), under 21. juni f. å. gjort opmærksom på, at vi fandt det rimeligt, at udlejning af hotelværelser blev undtaget fra en almindelig omsætningsafgift, således som dette er sket i skitsen til den almindelige omsætningsafgift i detailledet.

Forudsat at man får afgift på hotel-

værelser undtaget også i en eventuel lov om en merværdiomsætningsafgift, er vores hovedbestyrelse enig om at ville foretrække en merværdiomsætningsafgift fremfor en detailomsætningsafgift. Vi er af den formening, at der regnskabsmæssigt og afregningsmæssigt vil opstå så store problemer uanset skitsens § 18, stk. 2, at både regnskaberne og kontrollen med disse vil blive helt urimeligt indviklede. Restaurationsvirksomheder vil i mangfoldige tilfælde komme til at betale afgift også i indkøb og at måtte kalkulere med sådan afgift og at opkræve afgiften påny ved serveringen, fordi i alt fald en del småindkøb uvægerligt vil ske i detail.

Vi skal tilføje for en fuldstændigheds skyld, at hovedbestyrelsen samtidig udtalte, at den særlige restaurantafgift på vin, spiritus og øl på 17 pct. ved indførelse af en almindelig omsætningsafgift bør bortfalde allerede af den grund, at opkrævning af begge afgifter vil give helt urimelige vanskeligheder.

Med ærbødighed

Marinus Nielsen

/ Bendixen.

Finansministeriet.

Bilag 88.

Den 25. marts 1966.

Danmarks Rederiforening har med skrivelse af 14. januar d. å. fra departementet for told- og forbrugsafgifter modtaget en af departementet udarbejdet „Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet“ med anmodning om en udtalelse.

Indledningsvis bemærkes, at man fortsat ser med betænkelighed på de konsekvenser, som indførelsen af en almindelig omsætningsafgift vil have, og man må særligt advare imod de omkostningsfordyrende virkninger, der næppe på længere sigt vil kunne undgås.

I samarbejde med Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark har man foretaget en vurdering af skitsen og sammenlignet denne med det tidligere fremsatte forslag til lov om merværdiafgift. Selv om den forelagte skitse til en detailledsafgift fritager skibe og transportydelse for afgift, finder man, at en afgift i detailledet vil have uoverskuelige omkostningsfordyrende virkninger for erhvervslivet, hvilket vil forringe konkurrenceevnen overfor udlandet. Danmarks Rederiforening og Skibsværftsforeningen vil derfor foretrække merværdiafgift, såfremt nedenstående forudsætninger af afgørende betydning for værfter og rederier kan opfyldes, idet foreningerne henviser til de i deres fælles henvendelse af 13. januar d. å. til tolddepartementet rejste problemer. Genpart af denne henvendelse vedlægges.

Foreningerne er først og fremmest enige om, at skibe til såvel udenrigs- som indenrigsfart og chartring af skibe, alt over en vis størrelse, f. eks. 15 b. r. t., samt reparationer på sådanne og udstyr i øvrigt til skibe bør være fritaget for afgift, og det foreslås, at en bestemmelse herom indsættes i lovforslaget. I forbindelse hermed bør

skibe, der indføres fra udlandet, ligeledes være afgiftsfri, og dette bør fremgå af forslagens § 24.

Endvidere bør fremgå af § 10, at varer, der leveres til brug i skibe i udenrigsfart, falder uden for den afgiftspligtige omsætning.

Da værfterne i medfør af ovenstående forslag vil komme til at stå i forskud med den indgående afgift, er det tillige en forudsætning, at der i lovforslagets § 20 åbnes adgang til, at afgiftsperioden kan nedsættes til 1 uge for skibsværfternes vedkommende, jfr. finansministerens svar ad spørgsmål 64 fra det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende forslag til lov om almindelig omsætningsafgift (optrykt p. 79 i den af udvalget den 28. september 1965 afgivne beretning).

Såfremt de ovenfor nævnte betingelser kan opfyldes, anser foreningerne, at de i deres nævnte fælleshenvendelse rejste tvivlsspørgsmål har fundet en sådan løsning, at man vil foretrække en merværdiafgift fremfor en afgift i detailledet under forudsætning af, at en almindelig omsætningsafgift overhovedet bør gennemføres; i denne forbindelse henvises til de synspunkter, som er fremført i Rederiforeningens henvendelse af 21. juni 1965 til udvalget*), og som fortsat er gældende.

Såfremt skitsen til en omsætningsafgift i detailledet kommer til at danne grundlag for fremsættelse af et lovforslag, må foreningerne forbeholde sig at fremkomme med bemærkninger til enkeltheder i et sådant forslag.

Genpart af nærværende brev er samtidig tilsendt departementet for told- og forbrugsafgifter.

Ærbødigst

Foreningen af Jernskibs- og
Maskinbyggerier i Danmark

J. M. Barfoed,
formand.

/ Kai Engell-Jensen,
direktør.

Danmarks Rederiforening

Henry Jensen,
formand.

/ Victor Wenzell,
adm. direktør.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

*) Optrykt som bilag 12 i beretningen af 28. september 1965.

Underbilag til bilag 88.

Den 13. januar 1966.

Efter at finansministeren i folketings-samlingen 1964-65 havde fremsat forslag til lov om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift), fremsatte Danmarks Rederiforening i en henvendelse af 21. juni 1965 til det af folketinget nedsatte udvalg forskellige bemærkninger til det forelagte lovforslag (optrykt som bilag 12 i folketingsudvalgets beretning over forslaget, afgivet den 28. september 1965).

Det fremgik bl. a. af Rederiforeningens henvendelse, at det måtte være en betingelse for foreningen at få fastslået, „at skibe leveret fra danske og udenlandske virksomheder til indsættelse i udenrigsfart omfattes af forslagets § 10, stk. 1 a, som undtager varer, der udføres til udlandet, fra den afgiftspligtige omsætning“, ligesom foreningen anså det for nødvendigt, at der i de tilfælde, da skibe leveres til indenrigsfart, „tillades etableret en særlig betalingsordning, der reducerer afgiftstilsvaret til kredit- og debetnoteringer“.

I de af departementet for told- og forbrugsafgifter til folketingsudvalget afgivne bemærkninger vedrørende Rederiforeningens henvendelse (optrykt som bilag 13 i udvalgets beretning) udtaler departementet, „at der ikke vil blive opkrævet afgift af skibe, der købes eller chartres fra udenlandske virksomheder til indsættelse i udenrigsfart“, men tilføjer, at der skal „svares afgift efter lovforslagets almindelige regler“, når skibe leveres fra dansk værft til udenrigsfart. Departementet stiller dog herefter i udsigt, at man „er indstillet på administrativt ved forhandling med rederierne og værfterne at søge en løsning på spørgsmålet“.

Under henvisning hertil og med anledning i det omhandlede lovforslags genfremsættelse i indeværende folketingssamling har Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark

ført forhandlinger om de spørgsmål, der berører begge foreningers interesser i henseende til udformningen af et eventuelt merværdiafgiftssystem, og de to foreninger er herunder enedes om at fremsætte følgende fælles henvendelse til departementet:

Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark er enige om, at opkrævning af merværdiafgift af nybygninger, der leveres fra danske værfter til danske rederier for indsættelse i *udenrigsfart* — d. v. s. fart enten mellem udenlandske havne eller mellem danske og udenlandske havne — er ensbetydende med diskrimination mod dansk værftsindustri til gavn for udenlandske værfter. Da danske rederiers årlige investeringer i nye skibe omfatter meget store beløb, vil betaling af den indgående merværdiafgift som tidligere anført betyde en alvorlig likviditetsmæssig belastning, når henses til, *dels* at de fleste rederier som udprægede eksportvirksomheder almindeligvis vil stå i forskud med den indgående afgift, *dels* at opnåelse af banklån til finansiering af forskudsbeløbet i en del tilfælde vil vise sig vanskelig og i alle tilfælde være omkostningsfyldende.

Dersom der vil blive opkrævet merværdiafgift for skibe leveret fra danske værfter til danske rederier for indsættelse i indenrigsfart, kan det medføre, at rederierne for at undgå at stå i forskud med afgiften i nogle tilfælde vil foretrække at bygge skibene ved udenlandske værfter. Konkurrencen på det internationale fragtmarked såvel som inden for skibsbygningsindustrien er så skarp, at der skal meget lidt til, før danske værfter bliver yderligere dårligt stillet.

Hverken de danske værfter eller de danske rederier er interesseret i en sådan udvikling, ligesom begge parter er af den mening, at en udvikling i denne retning også må anses for uheldig ud fra samfundsmæssige betragtninger.

Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark er derfor enige om at henstille til departementet for told- og forbrugsafgifter, at alle skibe til indsættelse i udenrigsfart i afgiftsmæssig henseende stilles lige, uanset om de pågældende skibe er leveret fra dansk eller udenlandsk værft, og således at der i intet tilfælde skal opkræves merværdiafgift af skibenes byggesum. Foreningerne henstiller endvidere, at second-hand skibe, der indkøbes af danske rederier fra andre danske virksomheder for indsættelse i udenrigsfart, samt udførelse af reparationer på danske skibe, der sejler i udenrigsfart, ligestilles med nybygninger i afgiftsmæssig henseende, idet de samme likviditetsproblemer gør sig gældende på disse områder.

Med hensyn til levering af skibe til indenrigsfart bliver den likviditetsmæssige belastning ved at stå i forskud med afgiftsbeløbet for rederier, der i udstrakt grad beskæftiger sig med denne sejlads, yderligere forværret derved, at sådanne rederier i hénhold til lovforslaget vil få kvartalet som afregningsperiode. Dette vil virke diskriminerende mod danske rederier i forhold til udenlandske rederier, der frit kan beskæftige deres skibe i dansk indenrigsfart — det være sig såvel i passagerfart som fragtfart — så meget mere som, at udenlandske rederiers skibe ved at blive underkastet afgiftsreglerne, med hensyn til de personer og den last, der transporteres, opnår en likviditetsmæssig fordel, da de kun har udgående afgift. Danske skibe i indenrigsfart vil derfor blive dårligere stillet end andre erhverv, hvilket igen vil ramme værfterne. Dertil kommer, at skibe ofte skiftevis beskæftiges i udenrigs- og indenrigsfart, i hvilke tilfælde formentlig skibets første beskæftigelse efter

leveringen vil være bestemmende for, om der skal erlægges afgift eller ej.

Under disse forhold er det u hensigtsmæssigt at sondre mellem de omhandlede to fartsområder i afgiftsmæssig henseende. For at undgå vilkårligheder henstiller foreningerne, at man holder skibe i almindelighed uden for enhver afgiftsberigtigelse, hvilket ikke skulle give anledning til særlige vanskeligheder, jfr. departementets „Redegørelse vedrørende merværdiafgift“ af 30. december 1964, kap. II, p. 37, afsnit 4. Den svenske skitse til et merværdiafgiftssystem forudsætter fuldstændig afgiftsfritagelse for skibe på mindst 20 N. R. T.

I modsat fald må foreningerne lægge betydelig vægt på, at afgiftssystemet til sin tid praktiseres på en sådan måde, at der nok beregnes merværdiafgift, når et dansk eller udenlandsk værft leverer en nybygning til et dansk rederi, som sætter nybygningen i indenrigsfart, men at den beregnede afgift ikke kommer til opkrævning. Foreningerne er indstillet på straks at optage forhandling med departementet med henblik på en sådan ordning for skibe, der leveres til indsættelse i indenrigsfart.

Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark er enig med Danmarks Rederiforening i at fremhæve, at det gennemfattede forslag til lov om almindelig omsætningsafgift indeholder så mange og så store tvivlsspørgsmål, at en fuldt tilfredsstillende løsning herpå er af afgørende betydning for foreningernes stilling til forslaget, og foreningerne henstiller derfor, at foranstående bemærkninger til lovforslaget tages op til nøje overvejelse allerede på indeværende tidspunkt og ikke udskydes til endelig løsning efter forslagets eventuelle vedtagelse.

Ærbødigt

Foreningen af Jernskibs- og
Maskinbyggerier i Danmark

J. M. Barfoed,
formand.

/ Kai Engell-Jensen,
direktør.

Danmarks Rederiforening

Henry Jensen,
formand.

/ Victor Wenzell,
adm. direktør.

Bilag 89.

DANSKE ELVÆRKERS FORENING
FORENINGEN AF DANSKE GASVÆRKER
SAMMENSLUTNINGEN AF
FJERNVARMEVÆRKER OG -CENTRALER
I DANMARK

Den 11. marts 1966.

Angående eventuel indførelse af merværdiafgift eller omsætningsafgift i detailledet.

I anledning af, at man har anmodet erhvervene om udtalelser med hensyn til indførelsen af merværdiafgift eller detaileddsafgift, har Danske Elværkers Forening, Foreningen af Danske Gasværker og Sammenslutningen af Fjernvarmeværker og -Centraler i Danmark gennemgået de to afgiftssystemers konsekvenser i administrativ henseende og kan herefter oplyse, at vanskelighederne ved en detaileddsafgift må anses for så betydelige for medlemsforetagenderne, at en tilfredsstillende løsning næppe i praksis vil være gennemførlig, hvorfor merværdiafgiften således som foreslået af finansministeren må være at foretrække.

Forslaget til lov om almindelig omsætningsafgift §§ 12, 13 og 38 frembyder nedenævnte overgangsproblemer, der vil kunne medføre dobbeltbeskatning:

1. Formuleringen af merværdiafgiftslovens §§ 12 og 13 vil medføre, at forbrugerne kan komme til at erlægge afgift af op til et års forbrug foretaget inden lovens ikrafttræden.
2. Medlemsforetagendernes overgang fra ikke-registrerede virksomheder under engros-afgiften til registrerede virksomheder ved indførelse af merværdiafgiften medfører i henhold til lovforslagets § 38, at den engrosafgift, som er betalt af de betydelige lagerbeholdninger, der findes hos værkerne, ikke vil kunne godtgøres.

I finansministeriets skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet af 6. januar 1966 forudsættes, at overgangsbestemmelserne i de to afgiftssystemer bliver enslydende. I det omfang dette måtte blive tilfældet, vil tilsvarende spørgsmål som anført ovenfor under 1. og 2. gøre sig gældende ved detaileddsafgiften.

Man tillader sig at gå ud fra, at der åbnes mulighed for lovgivningsmæssigt eller administrativt at løse disse spørgsmål.

Af hensyn til værkeres planlægning vil en stillingtagen til det under 1. anførte være nødvendig inden indførelsen af det pågældende afgiftssystem.

Medlemsforetagendernes overgang fra ikke-registrerede virksomheder til registrerede under merværdiafgiften eller detaileddsafgiften vil medføre en betydelig forskelsbehandling i det omfang, de enkelte værker har taget ny-anlæg i brug, idet den erlagte engros-afgift af tarifpolitiske årsager nødvendigvis har måttet fordeles over en længere årrække, typisk 15-25 år. Dette forhold vil i de nærmest kommende år ikke kunne undgå at give anledning til forskelle i tarifgrundlaget for en række værkers vedkommende.

Specielt for så vidt angår skitse til almindelig detaileddsafgift af 6. januar 1966 kan man, idet man forbeholder sig senere at vende tilbage med yderligere kommentarer, påpege, at værkerne ikke finder det muligt at administrere en ordning, hvorefter egent-

lige fremstillingsvirksomheder får adgang til at købe disse virksomheders forbrug i ubeskattet stand, således som omtalt i skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet, pag. 38, 1. afsnit.

Herudover ønsker man at påpege, at medlemsforetagenderne årligt investerer betydelige beløb i distributionsanlæg. En umiddelbar anvendelse af detailedsafgiftens

principper må efter værkernes opfattelse føre til, at disse anlæg bør kunne indkøbes i ikke-afgiftsberigtiget stand.

Spørgsmålet synes imidlertid ikke endeligt afklaret i lovskitsen, idet en fritagelse for afgiftsberigtigelse af distributionsanlægene alene kan gennemføres ved fortolkning af § 18 d (transportmateriel) eller § 18 e (fast ejendom).

Med hilsen

Danske Elværkers Forening

J. Møller.

Foreningen af danske Gasværker

Per Abildgaard.

Sammenslutningen af Fjernvarmeværker
og -Centraler i Danmark

E. Sørensen.

Folketingets udvalg til behandling af forslag til
lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 90.**DANSK FISKERIFORENING**

København, den 27. april 1966.

Idet man henviser til departementets skrivelse af 14. januar d. å. (J. nr. 3. F. 24.) og den dermed modtagne skitse til almindelig omsætningsafgift i detaileddet, skal man meddele, at Dansk Fiskeriforening har gjort denne skitse til genstand for en omhyggelig overvejelse, og at man i forbindelse hermed ganske særlig har prøvet at klargøre sig de virkninger i praksis, som en efter skitsen etableret ordning vil give sig udslag i, ganske særligt sammenlignet med virkningerne af en merværdiafgiftsordning.

Dansk Fiskeriforening er som konklusion af disse overvejelser kommet til det resultat, at man alle forhold taget i betragtning må være i nogen grad tilbøjelig til at foretrække en merværdiafgiftsordning fremfor en omsætningsafgift, idet man ikke føler sig overbevist om, at denne sidste i alle forhold vil virke med samme ubetingede neutralitet som en merværdiafgiftsordning, ligesom man må nære en vis frygt for, at detailomsætningsafgiften rent administrativt vil være sværere at få til at fungere på tilfredsstillende vis end en merværdiafgiftsordning, ikke mindst fordi den efter hele sin konstruktion må antages i de enkelte tilfælde at give anledning til større fortolkningstvivl end merværdiafgiften.

Når dertil tages i betragtning, at selvstændige i fiskerierhvervet under detailomsætningsafgiften vil komme til at stå i forskud til staten i den forstand, at betalt afgift på driftsmidler m. v. først opnås refunderet efter forløbet af en ret lang periode, medens de pågældende under en merværdiafgiftsordning tværtimod vil opnå en vis henstand med betalingen af differencen mellem betalt og indkrævet afgift — det bemærkes i så henseende, at man går ud fra, at der for fiskerierhvervet kan etableres tilsvarende afregningsordning som efter den for landbruget udarbejdede skitse — må Dansk Fiskeriforening også under hensyn hertil, omend med forsigtighed, udtale sig til fordel for merværdiafgiften.

Det bemærkes, at Dansk Fiskeriforening ikke med ovenstående bemærkninger har taget stilling til de mere politiske spørgsmål, som knytter sig til principperne for statens tilvejebringelse af dækning for sine udgifter, herunder hvorvidt et afgiftsopkrævningssystem efter en af de to ovennævnte former overhovedet bør etableres, eller i bekræftende fald under hvilke forudsætninger dette bør ske.

Dansk Fiskeriforening forbeholder sig at komme tilbage til disse spørgsmål.

Med venlig hilsen

P. f. v.

Henry Sørensen,
formand./ G. L. Mourier,
kontorchef.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 91.

DE SAMVIRKENDE DANSKE
LANDBOFORENINGER

LANDBRUGSRÅDET

DE SAMVIRKENDE DANSKE
HUSMANDSFORENINGER

Den 22. marts 1966.

Med skrivelse af 14. januar d. å. fremsendte departementet „Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet“ med anmodning om en udtalelse fra landboorganisationerne.

Efter at spørgsmålet har været drøftet i organisationernes kompetente forsamlinger, skal man udtale, at landbruget må tage afstand fra tanken om indførelse af detail-oms. Hvis forbrugsbeskatningen ønskes forøget, vil landbruget foretrække, at det sker gennem den af finansministeren foreslåede merværdiafgift, idet landboorganisationerne herved skal henvisne til deres vedrørende dette forslag fremsendte henvendelser af 16. juni og 7. august 1965*), hvori anføres, at en absolut forudsætning for merværdiafgiftens praktiske administration i landbruget vil være indførelse af specielle regnskabsbestemmelser for dette erhverv.

Blandt landbrugets beavæggrunde til at foretrække merværdiafgift for detail-oms skal fremhæves:

1. Det fremgår af den forelagte skitse til detail-oms, at landmændene kan undgå at blive registreret på linje med det øvrige erhvervsliv, og alt andet lige vil landboorganisationerne foretrække en afgiftsform, der pålægger erhvervet det mindst mulige regnskabsbesvær. Men alene dette, at forbrug af egne produkter og salg direkte til forbrugere (det såkaldte stald-dørssalg) efter skitsen skal afgiftsberigtiges, må nødvendiggøre kontakt med toldmyndighederne for praktisk taget samtlige landmænd. Dette vil formentlig medføre, at landbruget også skal „registreres“ under en detail-oms, blot under en anden form end det øvrige erhvervsliv.

Hertil kommer, at en ikke ubetydelig del af fritagelsen for afgift på landbrugets produktionsmidler skal ske ved en efterfølgende godtgørelse af betalte afgifter, hvilket indebærer, at den enkelte landmand må føre et særligt regnskab over indkøbet af disse produktionsmidler. Det er organisationernes opfattelse, at der ikke i henseende til lettelse i regnskabsbesværet vil være særlig meget at hente ved at vælge detail-oms i stedet for merværdiafgift. Dette naturligvis under den forudsætning, at de af landbruget i den før nævnte henvendelse af 7. august 1965 fremførte ønsker med hensyn til regnskabsbestemmelser imødekommes, først og fremmest reglen om årlige afgiftsopgørelser, der følger den enkelte landmands regnskabsår.

2. Detail-omsen vil stille såvel det samlede landbrug som den enkelte landmand ringere i likviditetsmæssig henseende derved, at fritagelsen for afgift på produktionsmidler sker ved en efterfølgende godtgørelse af betalte afgifter. Landboorganisationerne skal dog i denne forbindelse erindre om de likviditetsmæssige vanskeligheder, der under en merværdiafgift vil opstå for landbrugets eksportvirksomheder og de af dets leverandørvirksomheder, hvis handelsform er baseret på en udstrakt kreditgivning.
3. Det vil ikke under en detail-oms være muligt at fritage erhvervslivets produktionsmidler for afgift i helt det samme omfang som under en merværdiafgift. Dels vil visse produktionsmidler ikke kunne indkøbes i ubeskattet stand (ikke opnå godtgørelse for erlagt afgift), dels vil

*) Optrykt som bilag 20 og 22 i beretningen af 28. september 1965.

undtagelse fra afgiftspligten for andre produktionsmidler medføre en indirekte afgift, der indebærer en dobbeltbeskatning. Det gælder f. eks. den for landbruget ikke ubetydelige udgift, der heder transportydelse. Hvis man valgte detail-oms, måtte landbruget formentlig kræve transportydelse gjort afgiftspligtige og transporterhvervet registreret — vel vidende, at man hermed pålagde dette erhverv en helt urimelig og måske uigen-nemfærlig administration. Men det ville være forudsætningen for, at afgiften ikke blev direkte omkostningsforøgende i landbruget. Hertil kommer, at en sådan indirekte afgift må befrygtes at være direkte pristalspåvirkende med en deraf følgende generel omkostningsforøgelse i produktionen, en omkostningsforøgelse, som landbruget som et udpræget eksport-erhverv kun i ringe grad har mulighed for at overvælte på varepriserne.

4. Det må forekomme betænkeligt, at toldmyndighedernes kontrolmuligheder ved den foreslåede godtgørelsesordning for landbrugets afgifter på produktionsmidler

er væsentlig mindre end under en merværdiafgift. Dette kan bevirke, at landbruget som sådan bliver udsat for en uberettiget mistanke om forsøg på at få godtgjort ikke-godtgørelsesberettigede afgifter.

Landboorganisationerne finder samtidig anledning til at tage afstand fra den tanke, som har været fremført om en kombination af merværdiafgift og detail-oms. Efter det for organisationerne oplyste skulle denne tanke gå ud på at indføre merværdiafgift for alle erhvervsled til og med den enkelte landbrugsbedrifts leverandører af råstoffer m. v. og fra og med dens aftagere af primærprodukter, mens der for de rene landbrugsbedrifter skulle indføres „detail-oms“. Tanken må afvises alene af den grund, at en sådan ordning ville stille landbruget i en endnu ugunstigere likviditetsmæssig situation end en ren detail-oms.

Alle forhold taget i betragtning finder landboorganisationerne således, at merværdiafgiften vil være at foretrække for detail-omsen.

For De samvirkende danske
Landboforeninger

Arne Pilegaard Larsen.

For Landbrugsrådet

Anders Andersen.

For De samvirkende danske
Husmandsforeninger

Peter Jørgensen.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 92.**ERHVERVSRÅDET FOR GARTNERI
OG FRUGTAVL**

Den 14. februar 1966.

Idet Erhvervsrådet bringer sin henvendelse af 12. august 1965*) i erindring, skal det udtale, at blandt nu foreliggende alternativer kan Erhvervsrådet give sin tilslutning til „Sidsteledsafgiften“ (SLA), således som denne og dens praktiske gennemførelse er fremstillet i finansministeriets skitse af 6. januar 1966. Selv om også denne form for opkrævning af forbrugerafgifter vil være til ulempe for erhvervet på områder, hvor det muligvis ikke var tilsigtet, og selv om refusionsordningen formentlig vil stille større krav til regnskabsføringen, end store dele af erhvervet, især de ikke-regnskabspligtige, er indstillet på, vil de strukturødelæggende virkninger, som merværdiafgiften kunne forårsage, og som nærmere er beskrevet i henvendelsen den 12. august 1965 og under

foretrædet for udvalget, kunne undgås for gartneriets vedkommende.

Skønt den endelige afgørelse vil bero på mange andre overvejelser og en politisk vurdering, anmodes det høje udvalg dog om at tage de fra frugt- og gartnerierhvervet fremførte synspunkter alvorligt i betragtning.

Skulle udvalget ville afgive en flertalsindstilling for merværdiafgiften, anmoder Erhvervsrådet indtrængende om, at Erhvervsrådets begrundelse i skrivelse af 12. august 1965 for fritagelse af producentledet forinden tages op til fornyet overvejelse.

Skulle udvalget ønske yderligere uddybning af erhvervets problemer og synspunkter, vil Erhvervsrådet være taknemmelig for påny at få foretræde for udvalget.

Med højagtelse

Erhvervsrådets forretningsudvalg.

Albert Larsen,
formand.*A. Knudsen,*
Københavns Engros-Grønttorv.*E. Thingholm,*
De danske Andelssalgsforen.
for gartneri og frugtavl.*A. O. Christensen,*
Danmarks Erhvervsfrugt-
avlerforening.*H. Paludan,*
Dansk Planteskoleejerforening.*Arne Paulsen,*
Alm. dansk Gartnerforening.

/ A. Stauning.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende
forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

*) Optrøkt i beretningen af 28. september 1965 som bilag 26.

Bilag 93.**FÆLLESFØRENINGEN FOR DANMARKS
BRUGSFØRENINGER**

Den 24. marts 1966.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har modtaget departementets skrivelse af 14. januar 1966 bilagt „Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet“ og skal i den anledning fremkomme med følgende kommentarer:

Ad paragraf 12, stk. 2, d.

(„I den afgiftspligtige værdi medregnes kasserabatter og andre rabatter, der er betinget af vilkår, der ikke er opfyldt ved leveringen (faktureringen)).“

Overgang til detailoms vil således medføre — modsat hvad der er tilfældet i den nuværende engrosoms for den af FDB til brugsforeningerne udbetalte dividende — at brugsforeningernes dividende til medlemmerne på ca. 70 mill. kr. p. a. vil blive afgiftspligtig, hvilket betyder, at brugsforeningerne ved en detailoms på f. eks. 10 pct. vil få en ekstra detailoms på ca. 7 mill. kr. p. a.

Såfremt lovforslaget ikke ændres på dette punkt, må brugsforeningerne enten opgive dividenden og reducere priserne tilsvarende eller ved hvert køb udlevere rabatkuponer med forud deklareret værdi.

I begge tilfælde vil skitseforslagets gennemførelse betyde, at brugsforeningerne — så at sige ene af alle — tvinges til at ændre den forretningspolitik, der har været et særkende for vor bevægelse i nu 100 år.

Det tilføjes, at der efter vor opfattelse ikke består kontrolmæssige betænkeligheder ved at tillade dividende fradraget i den afgiftspligtige værdi, hvorfor vi ikke ser nogen begrundelse for at ændre dette forhold ved evt. overgang fra engrosoms til detailoms.

Vi skal også henvise til, at problemet om omsætningsafgift af dividende er løst i Sverige på en for andelsbevægelsen tilfredsstillende måde, idet afgiftsloven i dette land hjemler adgang til afgiftsfritagelse for dividende.

Ad paragraf 18.

Ifølge skitseforslaget kan nærmere specificerede indkøb af varer og ydelser i registrerede virksomheder ske i ikke-afgiftsberigtiget stand, medens øvrige indkøb til brug i virksomheder er afgiftspligtige. Da disse sidste indgår som omkostninger i kalkulerne for det enkelte produkt, opstår der en betydelig og driftsøkonomisk skæv dobbeltbeskatning, når de pågældende varer senere afgiftsberigtiges.

Udover problemet dobbeltbeskatning skal vi henlede opmærksomheden på, at det i praksis på væsentlige områder vil være vanskeligt at sondre mellem, hvilke varer og ydelser der er afgiftsfri, og hvilke der er afgiftspligtige.

Ad paragraf 20, stk. 1.

Kravet om, at der ved salg i ikke-afgiftsberigtiget stand skal udstedes en dateret faktura til modtageren, er i strid med udnyttelsen af de moderne selvbetjeningsbutikkers effektive arbejdsform.

Ad paragraf 25.

Det foreslås, at angivelsen af den afgiftspligtige omsætning skal indsendes tidligst den 20. i anden måned efter afgiftsperioden, idet detailhandelen ikke uden væsentlige meromkostninger vil kunne have afsluttet sit regnskab til det i skitseforslaget krævede tidspunkt.

Generelt vedrørende detailomsen skal anføres, at den for brugsforeningsbevægelsen vil medføre en ikke ubetydelig forøgelse af det administrative arbejde i forhold til administrationen af den nuværende engrosoms, i særdeleshed som følge af kravet om særskilt udstedelse af fakturaer ved salg til registrerede virksomheder med efterfølgende opdeling i afgiftsberigtiget og ikke-afgiftsberigtiget omsætning.

Detailomsen er således i administrativ henseende også mere omkostningskrævende for brugsforeningsbevægelsen end den tidligere foreslåede merværdiafgift.

Det tilføjes, at FDB selvsagt er villig til at deltage i videre drøftelser sagen vedrørende.

Med venlig hilsen

Ebbe Groes.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 94.

FTF

Fællesrådet for danske Tjenestemand-
og Funktionærorganisationer

Den 18. marts 1966.

Vedrørende almindelig omsætningsafgift.

Ved skrivelse af 18. august 1965 til det af finansministeren den 12. maj 1965 fremsatte forslag til lov om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift) gik FTF — under visse forudsætninger — positivt ind for gennemførelse af en merværdiafgift som et led i en skattereform*).

Efter afgivelsen af denne udtalelse har FTF gennemgået den af finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter, i januar 1966 udsendte skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet og sammenlignet skitsen til lovforslag med det tidligere fremsatte lovforslag om merværdiafgift, og FTF ønsker herefter at udtale følgende:

FTF lægger vægt på, at den nuværende engrosafgift snarest afløses af enten merværdiafgift eller detailafgift. Med hensyn til valg mellem de to afgiftsformer mener man — alle foreliggende oplysninger taget i betragtning — at måtte foretrække merværdiafgiften, idet denne afgiftsform, foruden at give midler til gennemførelsen af en skattereform, efter FTF's mening muliggør en mere effektiv kontrol med skatteligningen end detailafgiften samt — gen-

nem omlægning af skattebyrden fra direkte til indirekte skatter — vil gøre skatteunddragelserne mindre.

Under forudsætning af, at provenuet af afgiften anvendes til nedsættelse af de personlige skatter, at den enkelte skatteydere samlede skattebyrde i direkte og indirekte skatter omlægges, og at der gennem særlige foranstaltninger drages omsorg for, at familier med børn og socialt vanskeligt stillede ikke rammes ved omlægningen, er merværdiafgift herefter et led i den af FTF ønskede skattereform, hvorfor FTF — under de anførte forudsætninger — kan gå positivt ind for indførelsen af en sådan afgiftsform.

I den foreliggende situation skal FTF på ny understrege sit krav om en gennemgribende skattereform. En effektiv ligning, der lægger skattebyrden ligeligt på lønmodtagere og andre erhvervsgrupper, er funktionærernes og tjenestemændenes ufravigelige krav. Merværdiafgift er et led i skattereformen, men FTF må yderligere kræve, et en gennemgribende reform snarest gennemføres.

Med venlig hilsen

N. C. Thomsen Nielsen,
formand.

Marvin Madsen,
direktør.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende
forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

*) Skrivelsen er optrykt i beretningen af 28. september 1965 som bilag 30.

Bilag 95.

GROSSERER-SOCIETETETS KOMITÉ

Den 15. marts 1966.

I skrivelse af 14. januar d. å. har finansministeriet udbedt sig komiteens udtalelse vedrørende en samtidig fremsendt skitse til et lovforslag om en almindelig omsætningsafgift i detailledet. Foranlediget heraf skal man henvise til de udtalelser, komiteen fremsatte allerede i 1962 i forbindelse med det dengang fremkomne forslag til en almindelig omsætningsafgift, der først var foreslået placeret i detailledet, men senere blev ændret til en afgift i engrosledet, og til komiteens skrivelse af 21. maj f. å. i anledning af det fremsatte forslag til en merværdiafgift.

Det vil heraf fremgå, at komiteen ikke anser vareafgifter som et egnet middel til sanering af dansk økonomi, og udviklingen siden indførelsen af engrosafgiften i 1962 har ikke givet komiteen anledning til at ændre denne opfattelse. Tværtimod må det efter komiteens mening befrygtes, at nye varefordyrende afgifter vil have den modsatte virkning, dels gennem de forøgede omkostninger, som administrationen heraf vil pålægge staten og erhvervslivet, og dels gennem de lønstigninger, som afgifterne uundgåeligt vil medføre. Begge faktorer er ensbetydende med et højere omkostningsniveau eller med andre ord en yderligere acceleration af den allerede eksisterende stærke inflation, hvilket ikke kan undgå at påvirke dansk konkurrenceevne over for udlandet på uheldig måde.

Det fremgår af bemærkningerne såvel til det foreliggende forslag til en merværdiafgift som til skitsen til en detailafgift, at det, der tilsigtes ved en omlægning af den nugældende engrosafgift, ikke blot er at etablere en ændret opkrævningsform, men

også at forøge statens nuværende provenu på ca. 2.000 mill. kr. årlig til ca. 5.000 mill. kr. årlig. Såfremt indførelsen af en ændret afgift var et led i en generel skattereform med sikkerhed for, at det opnåede provenu blev anvendt til en tilsvarende almindelig nedsættelse af de eksisterende indkomst- og formueskatter, kunne der efter komiteens opfattelse være grunde, der talte til gunst for en sådan omlægning, men selvom det fra politisk side har været nævnt, at det stærkt forøgede provenu var en forudsætning for en skattereform, foreligger der indtil nu intet konkret om en sådan reform, hvis realisation således ligger hen i det uviste.

En forøgelse af de indirekte skatter uden en tilsvarende nedsættelse af de eksisterende direkte skatter vil med den nuværende beskæftigelsessituation i erindring uundgåeligt medføre øgede lønkrav, som dels vil forflygtige de finanspolitiske virkninger, der tilsigtes, og dels vil medføre væsentlige omkostningsforøgelser til skade for landets konkurrenceevne.

Man skal endvidere i denne forbindelse pege på, at selvom formålet med afgifternes indførelse var en skattereform, må tidspunktet for en sådan omlægning betegnes som uheldigt valgt. Mulighederne for Danmarks tilslutning til det europæiske fællesmarked synes nu påny at være rykket nærmere, og ved en eventuel indtræden i denne markedsgruppe vil Danmark være nødt til at ændre sin afgiftslovgivning i overensstemmelse med de harmoniseringsbestræbelser, som Fællesmarkedet udfolder på dette område. En sådan udvikling vil betyde, at erhvervslivet påny skal tilpasse sig ændrede afgiftsbestemmelser, og enhver

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

omlægning heraf er ensbetydende med, at der påføres erhvervslivet yderligere væsentlige udgifter.

Komiteen har tidligere til finansministeriet fremsendt sine bemærkninger vedrørende lovforslaget af 12. maj 1965 om en merværdiafgift og har i dag tilsendt ministeriet sine kommentarer til skitsen vedrørende en detailafgift.

Begge forslag er efter komiteens opfattelse behæftet med så afgørende ulemper, at man ikke på det foreliggende grundlag mener at kunne foretrække det ene system fremfor det andet, men af de foran anførte grunde må advare mod dem begge. Man skal derfor henstille til udvalget at foranledige, at ingen af de to forslag gennemføres.

P. k. v.

Victor B. Strand,
formand.

/ B. Reslow Olsen,
kontorchef

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende omsætningsafgift.

Bilag 96.**GROSSERER-SOCIETETETS KOMITÉ**

Børsen.

Den 15. marts 1966.

Med skrivelse af 14. januar d. å. har departementet udbedt sig komiteens udtalelse vedrørende den samtidig fremsendte skitse til et lovforslag om en almindelig omsætningsafgift i detailleddet, og komiteen har efter overvejelse af sagen fundet anledning til at tilsende det nedsatte folketingsudvalg den i kopi vedlagte skrivelse, der fremsendes til departementets orientering.

Som det fremgår heraf, mener komiteen at måtte fraråde, at der på nuværende tidspunkt indføres nye inflationsskabende afgifter, men skulle der trods komiteens advarsler blive skabt et politisk flertal for indførelse af forøgede vareafgifter, står valget tilsyneladende mellem den tidligere foreslåede merværdiafgift og det nu foreliggende udkast til en detailafgift. I begge tilfælde anser komiteen det for en selvfølge, at den nugældende omsætningsafgift i engrosleddet bortfalder og allerede erlagte afgiftsbeløb refunderes.

Med hensyn til merværdiafgiftsforslaget skal man henvisse til komiteens tidligere fremsatte kommentarer vedrørende dette forslags forskellige bestemmelser, idet man skal tilføje, at disse kommentarer også i et vist omfang vil kunne have relation til en detailafgiftslov, hvis enkeltbestemmelser endnu ikke er endeligt udarbejdet.

Ved en afvejning af de to former for afgift er det komiteens opfattelse, at en merværdiafgift, som kræver registrering af et uhyre antal virksomheder (af departementet anslået til 365.000), vil medføre en så omfattende administration, at omkostningerne såvel for det offentlige som for erhvervslivet er aldeles uoverskuelige. På den anden side indeholder denne afgiftsform de fleste muligheder for neutralitet over for de enkelte erhvervsled og tillige over for eksporten, bl. a. gennem driftsmidlernes fritagelse for afgift, men kravet om betaling af afgift

allerede på importtidspunktet tilsidesætter denne neutralitet, idet bestemmelsen i realiteten er ensbetydende med beslaglæggelse af en del af importørens driftskapital, og konsekvenserne heraf er en urimelig forrykkelse af importørens konkurrencemæssige stilling.

Hvad angår skitsen til en detailafgift, skal man først pege på, at den i § 23, stk. 2, fastsatte bestemmelse om, at grossisten for hvert kalenderår skal foretage en opgørelse over salg i ikke-afgiftsberigtiget stand til hver enkelt kunde og tilsende toldvæsenet denne opgørelse, i praksis vil være umulig at opfylde for en lang række firmaer og i bedste fald forbundet med helt urimelige omkostninger. Det må erindres, at mange firmaer er gået over til at anvende mekaniske bogholderisystemer, hvoraf flere ikke udviser specificerede salg, men kun saldo-beløb. Den nævnte bestemmelse vil modvirke firmaernes rationaliseringsbestrebelse på dette område og derved binde unødigt arbejdskraft. Endvidere sker der i stigende omfang salg fra selvbetjeningslagre, ved hvilke ekspeditioner der kun udstedes kassebon.

Herudover indeholder forslaget den ulempe, at en stor del af de driftsmidler, som anvendes i handelsvirksomheder, vil blive belagt med afgift, hvorved danske grossister diskrimineres i forhold til udenlandske konkurrenter.

Fra de brancheforeninger, som har haft skitsen til lovforslaget tilsendt til udtalelse, har komiteen modtaget en række bemærkninger, der kan resumeres som følger:

1. Ifølge § 23, stk. 1, skal den årlige lageroptælling finde sted pr. 1. januar, og tilfaldelse til optælling på et andet tidspunkt gøres afhængig af, at lagerets værdi pr. 1. januar kan beregnes på betryggende måde på grundlag af firmaets regnskab. For fir-

maer med et andet regnskabsår end kalenderåret må der — i lighed med engrosafgiften — kunne tillades et andet opgørelsestidspunkt end 1. januar, da en fastholdelse af denne dato vil være forbundet med for store omkostninger for de pågældende firmaer.

2. §§ 25 og 26. Den fastsatte frist på 20 dage til opgørelse af det foregående kvartals afgiftspligtige omsætning vil i mange tilfælde være for kort.

3. §§ 31-34. Grossisterne i blomsterløg- og planteb Branchen har gjort opmærksom på, at det for deres kundekreds, som består af gartnerne, vil være en alvorlig belastning at skulle udrede afgift af næsten alle indkøbte driftsmidler året igennem, hvorfor det efter branchens opfattelse er af vigtighed, at der for sådanne virksomheder gives adgang til kortere refusionsperioder.

4. Flere brancher henstiller, at deres varer undtages fra afgiftspligten, og har fremført de vedføjede argumenter herfor:

Landbrugsmaskiner og traktorer. For større maskiners vedkommende er det ikke ualmindeligt, at købesummen erlægges i afdrag over en længere årrække, og mange landmænd har kontrakter løbende med flere forskellige leverandører. Kontrollen med afgiftsbetalinger vil derfor blive meget besværlig, og for landmændene bliver det en belastning gennem et længere tidsrum at skulle stå i forskud med det udlæg, som afgiften repræsenterer.

Gammelt jern og metal. Der er her tale om affald af varer, som i ny stand er belagt med afgift, og som efter anvendelsen til fremstilling af nye varer påny pålægges afgift. Køberne er metalforbrugende industrier, som alligevel vil have adgang til afgiftsfri indkøb af råvarer, hvorfor afgiftspligt for disse former for metalaffald vil medføre en unødvendig administration.

Tøndebåndsvidjer til smørdriller. Da 97 pct. af forbruget anvendes til afgiftsfri eksportformål, vil der ikke være noget rimeligt forhold mellem afgiftens provenu og omkostningerne ved opkrævningen heraf.

Markfrø. Varen er i omsætningen ganske at sidestille med såsæd, som foreslås fritaget for afgift. Markfrø anvendes kun i landbrugsvirksomheder og forhandles direkte fra frøgrossister til landmænd.

Medicinalvarer. De samme grunde, der talte for at fritage varerne for engrosafgiften, taler for også at holde dem uden for andre afgiftsformer.

Afskallet korn til foder. Varen indgår i mange tilfælde i afgiftsfri foderblandinger, og ifølge de allerede gældende importbestemmelser er der gennem en denaturering truffet sådanne foranstaltninger, at den importerede vare ikke kan anvendes til menneskeføde.

Foderblandinger. Ifølge skitsen er foderblandinger kun afgiftsfri, såfremt de udleveres i pakninger på 50 kg og derover, men en del af branchens firmaer pakker deres specialblandinger i 25 kg-pakninger, hvorfor det vil være rimeligt at reducere den afgiftsfri vægtgrænse hertil.

5. Ved en eventuel etablering af en detailafgift eller en merværdiafgift bør det pålægges detailhandelen — ved prisangivelser over for køberne — at anføre priserne exclusive afgift og angive denne særskilt, hvorved man undgår den i andre lande ikke ukendte usikkerhed på dette punkt.

Som det fremgår af komiteens skrivelse til folketingsudvalget, er begge afgiftsforslag behæftet med så afgørende ulemper, at komiteen ikke på det foreliggende grundlag mener at kunne foretrække det ene system for det andet, og administrationsbesværet synes for engroshandelen som helhed ikke at differere væsentligt, da begge systemer kræver registrering med deraf følgende arbejdsbyrde ved de omfattende kontrolforanstaltninger. Som anført indeholder merværdisystemet, bortset fra kravet om afgiftsbetaling på importtidspunktet, tilsyneladende færre tendenser til forvridning af erhvervsstrukturen og færre administrative usikkerhedsmomenter end detailafgiftsforslaget.

P. k. v.

Victor B. Strand,
formand.

/ *B. Reslow Olsen,*
kontorchef.

Bilag 97.

HÅNDVÆRKSRADET

Den 25. marts 1966.

I besvarelse af departementets skrivelse af den 14. januar angående Håndværksrådets stillingtagen til eventuel indførelse af en merværdiafgift skal rådet herved meddele følgende:

Håndværksrådet har allerede i vor skrivelse af 3. august 1965 til folketingets udvalg vedrørende almindelig omsætningsafgift*) udtalt vor beklagelse af de ulemper, der ved indførelsen af afgifter som engrosledsaafgiften og eventuelt merværdiaafgiften påføres håndværksmestrene. Vi tænker her ikke mindst på de øgede udgifter til kontorhøjelp til at udføre det regnskabsmæssige arbejde med opkrævning af afgifterne og administrationen af afgifterne i øvrigt.

Hvad angår specielt en detailedsaafgift, vil indførelsen af en sådan betyde, at lige så mange håndværksvirksomheder må registreres som under en merværdiaafgift — bl. a. samtlige byggevirksomheder — og virksomhedernes arbejde med administrationen af detailedsaafgiften vil blive betydelig større og mere tidkrævende end under en merværdiaafgift.

Dels vil alle engrosledsaafgiftens ulemper, herunder bl. a. en nødvendig skelnen mellem

handel med registrerede og ikke-registrerede købere, blive overført til detailedsaafgiften, dels vil der under en sådan afgift blive større muligheder for dobbeltbeskatning af f. eks. maskiner og andet materiel til skade både for danske varers konkurrence med udenlandske varer på hjemmemarkedet og for danske virksomheders muligheder for at konkurrere på udenlandske markeder.

Hertil kommer den for de fleste håndværksvirksomheder store arbejdsbyrde, der vil være forbundet med opfyldelsen af kravet i lovskitsens § 23, stk. 2, om en årlig opgørelse over foretagne leverancer af afgiftspligtige varer i ikke-berigtiget stand.

Da der således med eventuel indførelse af en detailedsaafgift bliver væsentlig større regnskabsmæssigt besvær for håndværksvirksomhederne end under en merværdiaafgiftslov eller en engrosledslov og man desuden vil komme til at slås med endnu flere vanskeligheder end under den nuværende engrosledsaafgift, vil Håndværksrådet ud fra disse afgiftstekniske betragtninger foretrække en merværdiaafgift frem for en detailedsaafgift.

P. r. v.

Ad. Sørensen.

/ *M. I. Rosenberg.*

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

*) Optrykt som bilag 39 i beretningen af 28. september 1965.

Bilag 98.

INDUSTRIRÅDET

Den 11. marts 1966.

Industrirådet har med skrivelse af 14. januar fra departementet for told- og forbrugsafgifter modtaget „Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet“ med anmodning om en udtalelse.

Efter at problemstillingen har været forelagt til udtalelse i de Industrirådsorganisationen tilsluttede brancheforeninger og der er draget sammenligning mellem detailoms, som beskrevet i ovennævnte redegørelse, og merværdiafgift i den form, der er foreslået i finansministerens lovforslag af 12. maj 1965 (lovforslag nr. 177), skal man meddele, at Industrirådet vil foretrække merværdiafgift fremfor detailoms.

De to væsentligste grunde hertil er: at merværdiafgiften vil være enklere at administrere for virksomhederne, og at der vil forekomme en vis dobbeltbeskatning under detailoms, hvilket vil belaste danske varer mere end importerede og vil have en fordyrende indvirkning på det indenlandske omkostningsniveau.

Merværdiafgiften vil være enkel at administrere, fordi *alle* salg skal belastes med afgift, mens der under detailoms i mange tilfælde vil være tale om salg i ikke afgiftsberigtiget stand, hvorunder visse formelle forskrifter skal efterkommes. Ved regnskabsmæssige noteringer under detailoms skal afgiftsberigtiget og ikke afgiftsberigtiget omsætning angives hver for sig. Den i detailoms-skitsens § 23, stk. 2, foreskrevne bestemmelse om en årlig opgørelse over leverancer i ikke afgiftsberigtiget stand til hver enkelt kunde finder departementet nødvendig af kontrolmæssige grunde under detailoms, mens en sådan bestemmelse ikke er nødvendig under merværdiafgift. Bestemmelsen vil påføre de fleste virksomheder et betydeligt administrativt ekstraarbejde.

Den såkaldte dobbeltbeskatning, der især rammer dansk producerede varer, vil være væsentlig større efter detailoms-skitsen end under merværdiafgift. Den vil forringe konkurrenceevnen på hjemmemarkedet og vanskeliggøre konkurrencen for vore eksportvarer, som ikke frigøres for denne ekstra-belastning. Industrirådet må — selv om det ofte tidligere er understreget — fremhæve, at det forekommer urimeligt, at danske erhvervs konkurrenceevne i udlandet forringes af danske afgifter.

Efter departementets detailoms-skitse vil der af produktionsvirksomhederne kunne indkøbes ikke afgiftsberigtigede driftsmidler i noget større omfang end under engrosomsen, men tilbage bliver bl. a. eksternt transportmateriel, inventar i kontor og lager, kontormaskiner og -artikler, reklameartikler, bøger, tidsskrifter, som fortsat vil skulle indkøbes i beskattet stand under detailoms. Dertil kommer, at der også i de handelsled, hvorfra industrien indkøber sine råvarer, driftsmidler m. v. bliver tale om afgiftsbelastning af alle driftsmidler og forbrugsartikler, der ikke videresælges. Disse afgiftsbeløb vil naturligvis blive overvæltet på de følgende led. Tilsvarende vil afgiftsbeløb, der betales af andre serviceerhverv, blive overvæltet. Særlig kraftig vil afgiftsovervæltningen naturligvis blive fra telefon, telegraf, telex o. lign. Da de pågældende ydelser ikke er belagt med afgift, må de selskaber, der leverer ydelserne, indkøbe alt materiel i beskattet stand.

En detailoms vil således være et afgiftssystem, hvor mange mindre afgiftsbeløb i hvert led akkumuleres og overvæltet på de følgende led, således at landets omkostningsstruktur påvirkes i opadgående retning, uden at det er muligt nøjagtigt at opgøre hvor meget. Under en merværdiafgift vil den

indgående afgift kunne fratrækkes i meget videre omfang, dog med de i lovforslagets § 16, stk. 3, nævnte undtagelser.

Industrirådet tillader sig at erindre om, at rådets tilslutning til indførelse af en almindelig omsætningsafgift, som vil kunne give et provenu, der er væsentligt større end engrosomstens provenu, er betinget af, at merprovenuet danner grundlag for en skattereform, der flytter vægten i beskatningen bort fra indkomsterne og over på forbruget.

Rådet opfordrer endvidere til, at der i forbindelse med, at der gennemføres en altomfattende omsætningsafgift, foretages en tilbunds gående gennemgang af hele punkt-afgiftslovgivningen. Det er blevet fremhævet som en fordel ved en altomfattende

omsætningsafgift, at den er neutral i henseende til forbrugsvalget. Det vil derfor være rimeligt, at en del af merprovenuet anvendes til regulering af punktafgifterne efter en indbyrdes afvejning og under hensyntagen til, om punktbeskattede varer sælges i direkte konkurrence med ikke punktbeskattede varer. Rådet tillader sig herunder at erindre om de i rådets skrivelse af 15. juni 1965 til folketingsudvalget fremførte synspunkter angående de punktafgiftsbelagte varer.

Såfremt der måtte blive truffet principbeslutning om, at lovforslag om detailoms skal fremsættes, vil rådet forbeholde sig at vende tilbage med en række tekniske bemærkninger.

P. r. v.

I. C. Thygesen.

/ W. Theilgaard.

Folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 99.

LANDSFORENINGEN DANSKE VOGNMÆND

Den 22. marts 1966.

Vedrørende den almindelige omsætningsafgift i detaileddet m. v. — samt merværdiafgiften — journal nr. 3. F. 24.

I anledning af den fra departementet med skrivelse af 14. januar d. å. modtagne skitse til almindelig omsætningsafgift i detaileddet skal landsforeningen udtale følgende:

Landsforeningen, der repræsenterer ca. 7.000 lastbilvognmænd, d. v. s. over 90 pct. af erhvervet med en vognpark på ca. 15.000 vogne, har tidligere mundtligt over for departementet redegjort for sin opfattelse vedr. en merværdiafgift, men man skal benytte lejligheden til på ny at udtale sig om denne afgiftsform.

Ad merværdiafgift.

Ifølge lovskitsen, § 2, stk. 2, pkt. e, er det tanken, at merværdiafgift principielt skal svares af al transport, derunder vejtransport af gods, d. v. s. af al vognmandskørsel med undtagelse af internationale transporter til udlandet eller i udlandet (§ 10, stk. 1, pkt. b).

Dette vil ifølge § 17 medføre pligt til udfærdigelse af faktura for hver enkelt transportydelse, pligt til at opbevare regnskabsbilag og pligt til at føre et detailleret regnskab over ind- og udgående afgift.

Hovedparten af de danske vognmandsforretninger er af beskedent omfang — 50,7 pct. af landsforeningens medlemmer har således kun 1 vogn, og 27,5 pct. af medlemmerne har 2 vogne. Kun 4,6 pct. af forretningerne har en vognpark på flere end 5 vogne. Det vil sige, at langt de fleste vognmandsforretninger ikke har noget kontorhold i egentlig forstand, og regnskabet må derfor føres af vognmanden selv, eventuelt af ægtefællen.

Indførelsen af en merværdiafgift vil for vognmændene betyde en meget væsentlig forøgelse af den enkelte vognmands eller ægtefælles arbejdsbyrde. Det må efter landsforeningens opfattelse formodes, at flertallet af medlemmerne simpelthen ikke vil kunne overkomme det med en merværdiafgift forbundne betydelige ekstra regnskabsarbejde. Dette forhold kan muligvis i et vist omfang afhjælpes ved benyttelsen af sagkyndig regnskabsassistance, hvilket dog både vil være kompliceret og bekosteligt.

Hertil kommer yderligere, at en del kørsel, navnlig i landdistrikterne, afregnes kontant, således at de samlede kontante ydelser bogføres under ét. Ifølge lovforslagets § 17, stk. 1, vil det for fremtiden være nødvendigt i hvert enkelt tilfælde at udstede specificerede bilag for den udførte kørsel. § 17, stk. 4, kan ikke antages at få praktisk betydning for vognmændene, da kørsel for private har et særdeles begrænset omfang.

Selv for de relativt få større forretninger med egentligt kontorhold vil merværdiafgiften medføre et betydelig forøget regnskabsarbejde.

Det er klart, at disse forhold medfører en mærkbar omkostningsforøgelse, for hvilken vognmændene i givet fald må have kompensation gennem takstforhøjelser.

Ganske særlige besværligheder vil merværdiafgiften medføre for fragtmandskørslen og anden stykgodsbefordring, fordi det her drejer sig om mange og små beløb. Der beforders således normalt på en fragtvogn fra 100-150 forsendelser ledsaget af hver sit fragtbrev. I praksis vil det være nødvendigt

at forsyne fragtbrevet med ekstra rubrikker og en ekstra fløj, hvis merværdiafgift indføres.

Merværdiafgiften vil derfor for dette transportområde medføre en særlig betydelig meradministration.

Specielt for fragtmændene, men også for adskillige af de øvrige vognmandsforretninger, vil det blive praktisk umuligt at overholde afregningsfristen på 20 dage ifølge § 20, navnlig i de tilfælde, hvor regnskabet føres af en regnskabskonsulent, hvilket som nævnt vil blive resultatet for langt den overvejende del af vognmændene.

Landsforeningen må på grund af de meget store praktiske vanskeligheder og omkostninger, der er forbundet med merværdiafgiften, nære de største betænkeligheder ved indførelsen af denne afgiftsform.

Vedrørende omsætningsafgift i detailledet.

Da lovskitsens § 2 ikke medtager vognmandskørsel, vil en detailomsætningsafgift som den foreslåede ikke medføre de samme administrative vanskeligheder for vognmandserhvervet som en merværdiafgift. En detailomsætningsafgift ville derfor for så vidt være at foretrække set fra vognmandserhvervets synspunkt.

En detailomsætningsafgift vil imidlertid — på samme måde som den nugældende omsætningsafgift i engrosledet — belaste de af vognmændene i deres virksomhed anvendte køretøjer med tilbehør, ekstra udstyr samt reservedele. Detailomsætningsafgiften vil imidlertid herudover medføre afgift af motorbrændstof samt af arbejds løn til reparation og vedligeholdelse, som er væsentlige udgifter i vognmandens driftsregnskab. Denne omkostningsstigning må indkalkuleres i kørselspriserne.

Også en detailomsætningsafgift vil derfor medvirke til, at omkostningsniveauet stiger. Dette forstærkes ved, at afgiften ifølge udkastets § 12, stk. 2, pkt. a, skal beregnes også af specielle afgifter som f. eks. benzin-afgift, ligesom de således forøgede transportomkostninger ifølge § 12, stk. 2, pkt. b, skal medregnes, selv om de faktureres særskilt, i den afgiftspligtige værdi af de transporterede varer, hvoraf omsætningsafgiften til sin tid skal svares. Heraf følger, at der yderligere svares omsætningsafgift af den på grund af omsætningsafgiften på vognmændenes produktionsmidler skete fordyrelse af varerne.

Resultatet heraf vil blive, at transport fordyres i forhold til andre produktionsomkostninger, hvilket vil give samfundsøkonomisk uheldige resultater.

Såfremt man indfører en detailomsætningsafgift, må det for landsforeningens vedkommende være en forudsætning, at lastvogne i produktion og omsætning ganske ligestilles med benyttelsen af andre varige driftsmidler, idet den eksterne transport er mindst en ligeså nødvendig del af enhver fremstillingsproces som den interne transport. Lastbiler, udstyr, tilbehør samt reservedele og brændstof, reparationer og vedligeholdelse må derfor fritages for detailomsætningsafgift.

§ 19, stk. 2, betyder i øvrigt i sin nuværende form en diskriminering af landtransporten. Dette er for vejtransporten så meget desto mere urimeligt, som denne i forvejen er belagt med en række særlige afgifter (vægtafgift, udligningsafgift, benzinafgift m. v.), der dækker mere end samfundets udgifter til veje, medens havneafgifterne alene går til driften af havneanlæggene.

P. I. v.

J. P. Hansen

/ Jørn Gundelach.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 100.

PROVINSHANDELSKAMMERET

Den 18. marts 1966.

Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet.

Med brev af 14. januar d. å. fremsendte departementet et antal eksemplarer af ovennævnte skitse, idet departementet samtidig anmodede Provinshandelskammeret om en udtalelse så vidt muligt senest den 15. marts d. å., men som meddelt i vort brev af 25. f. m. har det desværre ikke været Kammeret muligt at overholde denne svarfrist.

Vi skal indledningsvis meddele, at et yderligere antal eksemplarer af skitsen blev kvireret af Kammeret og herfra udsendt til dels vore handelsstandsforeninger, dels vore tilsluttede brancheforeninger, der blev anmodet om at ville fremsætte deres bemærkninger til skitsen og i forbindelse hermed tillige at ville foretage en vurdering af almindelig omsætningsafgift i detailledet sammenholdt med det tidligere i 1965 i folketinget fremsatte forslag om indførelse af en almindelig merværdiafgift.

Såvel handelsstands- som brancheforeninger har indsendt en række kommentarer til skitsen vedrørende almindelig omsætningsafgift i detailledet og har i denne forbindelse også som ønsket vurderet denne afgiftsform over for den tidligere foreslåede merværdiafgift, og udtalelserne deler sig som ventet i to grupper, nemlig dels en gruppe, hovedsagelig foreninger inden for detailhandelen, der mener at måtte gå ind for afgift i detailledet, dels en gruppe foreninger, som finder, at merværdiafgiften vil være at foretrække.

Afgørende for foreningerne, der er gået ind for en detailomsætningsafgift, er finansieringsmæssige hensyn, idet man understreger, at ved en sådan afgift vil detailhandelens, d. v. s. de registrerede virksomheders, finansieringsbyrde blive minimal, hvilket efter disse foreningers opfattelse taler til gunst for detaileddsafgiften sammenholdt med merværdiafgiften.

Efter modtagelsen af disse udtalelser er sagen blevet meget nøje gennemgået og drøftet på møde i Provinshandelskammeret den 15. ds., og ihvorvel Kammeret har fuld forståelse for de finansieringsmæssige fordele ved detailomsætningsafgiften, er Kammeret dog af den opfattelse, at der er en række alvorlige betænkeligheder forbundet med indførelse af almindelig omsætningsafgift i detailledet.

Vore betænkeligheder går for det første ud på, at man ved en afgift som foreslået i den modtagne skitse må se i øjnene, at en række registrerede virksomheder inden for detailledet vil komme til at forhandle varer i såvel afgiftsberigtiget som ikke-afgiftsberigtiget stand, og dette vil efter vor opfattelse medføre meget betydelige vanskeligheder i såvel bogholderimæssig som kontrolmæssig henseende.

Kammeret ønsker her at indskyde, at erfaringerne på dette punkt fra den nuværende engrosomsætningsafgifts administration må virke afskrækkende, ikke mindst når man må tage i betragtning, at vareområdet under en detaileddsafgift vil blive væsentligt forøget i forhold til vareområdet for den nuværende engrosomsætningsafgift, og disse forhold vil efter Kammerets mening dels medføre øgede vanskeligheder og omkostninger i de registrerede virksomheders kreds, men vil også medføre en ganske væsentlig forøgelse af kontrollen med afgiftsbestemmelsernes overholdelse.

Kammeret må endvidere nære væsentlig betænkelighed ved det forhold, at man under en detaileddsafgift ikke i nær samme udstrækning som under en merværdiafgift kan skabe sikkerhed for, at man undgår en dobbeltbeskatning for så vidt angår erhvervslivets driftsmidler og -materialer.

Som fremhævet i skitsen vil man ikke ved

en detailedsaft uanset de foreslåede refusionsordninger kunne sikre sig mod en sådan dobbeltbeskatning, hvorimod det er Kammerets opfattelse, at man under en merværdiaft i betydelig højere grad vil komme dobbeltbeskatningen til livs.

Vurderet som helhed må vi, når spørgsmålet drejer sig om detailedsaft kontra merværdiaft, udtale, at Provinshandelskammeret finder, at merværdiaftssystemet ikke har ulemper af betydning, som ikke findes under en detailedsaft, men samtidig, at der ej heller ved en detailedsaft findes fordele, som ikke indeholdes i det tidligere forelagte merværdiaftsskatteslag, og endelig er vi af den opfattelse, at vi finder, at merværdiaftssystemet i kraft af specielt fradragsretten har fordele, som ikke findes i skitsen til en detailedsaft.

Provinshandelskammeret må derfor som sin konklusion meddele, at vi ud fra rent tekniske synspunkter, således som de to afgifters administrering i erhvervslivet synes at stille sig, må gå imod indførelse af en detailedsaft, og vi finder, som det tidligere er fremhævet af Kammeret, at en merværdiaft, såfremt en ny almindelig omsætningsafgift skal indføres, vil være at foretrække for erhvervslivet.

Provinshandelskammeret ønsker imidlertid til slut på ny at fremhæve, at ovennævnte vurdering må betragtes som værende givet ud fra rent tekniske synspunkter set fra erhvervslivets side, og at vi i øvrigt for så vidt angår de økonomisk-politiske forhold, der knytter sig til gennemførelsen af en af nævnte to afgiftsformer, skal tillade os at henvise til vedlagte kopi af Provinshandelskammerets udtalelse af 13. august 1965 til folketingsudvalget, der behandler forslaget om en merværdiaft. *)

Det vil heraf fremgå, at Provinshandelskammeret er af den opfattelse, at en ny almindelig omsætningsafgift, det være sig merværdiaft eller detailedsaft, der skal afløse den nuværende engrosomsætningsafgift, kun bør indføres, såfremt det sker i forbindelse med en gennemgribende skattereform, og at afgiften altså ikke indføres som blot værende et middel til at forøge statens indtægter udover de nuværende.

Vi skal endvidere tillade os fra udtalelsen af 13. august 1965 yderligere at understrege, at man ved en sådan skattereform bør stille mod, at der sker en væsentlig nedsættelse af den direkte beskatning, og at en sådan nedsættelse bør omfatte alle grupper af skatteydere, herunder også aktieselskaber.

P. P. v.

J. Hagemann-Petersen

/ B. Kremer.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

*) Optrykt som bilag 55 i beretningen af 28. september 1965.

Bilag 101.**FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. april 1966.

Oversigt over bilag 85-89 og 91-100.

Der foreligger udtalelser fra nedennævnte organisationer vedrørende den af departementet udarbejdede „Skitse til almindelig omsætningsafgift i detailledet“.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (bilag 85).

Butikshandelens Fællesråd (bilag 86).

Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratørforeninger i Danmark (bilag 87).

Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark (bilag 88).

Danske Elværkers Forening, Foreningen af Danske Gasværker og Sammenslutningen af Fjernvarmeværker og -Centraler i Danmark (bilag 89).

De samvirkende danske Landboforeninger, Landbrugsrådet og De samvirkende danske Husmandsforeninger (bilag 91).

Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl (bilag 92).

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (bilag 93).

Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer (bilag 94).

Grosserer-Societetet (bilag 95 og 96).

Håndværksrådet (bilag 97).

Industrirådet (bilag 98).

Landsforeningen Danske Vognmænd (bilag 99).

Provinshandelskammeret (bilag 100).

Dansk Fiskeriforening har meddelt departementet, at foreningens udtalelse først kan ventes at foreligge efter et hovedbestyrelsesmøde i april.*)

I det følgende er der for hver enkelt organisation vedkommende anført et kort resumé af de afgivne udtalelser.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Ud fra synspunktet om det ønskelige i et afgiftssystem, der er neutralt over for erhvervsstruktur og udenrigshandel, anser Erhvervsrådet merværdiafgiften for mere hensigtsmæssig end en detailoms.

Erhvervsrådet understreger, at det — uanset valget af afgiftssystem — må være en betingelse for gennemførelsen af en generel vareafgift, at der ydes fuld kompensation for afgiftens tendens til at virke mere belastende for mindre indtægter end for større. Man henstiller fra Erhvervsrådets side, at det undersøges, hvorvidt afgift på fødevarer delvis vil kunne modvirkes ved en samtidig ophævelse af den eksisterende form for landbrugsstøtte, eventuelt ved ydelse af en anden form for støtte til landbruget.

Erhvervsrådet er af den formening, at noget af merprovenuet ved en generel vareafgift bør anvendes til nedsættelse eller eventuelt helt afskaffelse af visse punkt-afgifter.

Det understreges i øvrigt, at spørgsmålet om indførelsen af en almindelig omsætningsafgift må ses i forbindelse med hele beskatningssystemet. Det er herved Erhvervsrådets opfattelse, at skattesystemet indrettes således, at det tilgodeser evneprincippet, og at det i så vidt omfang som muligt virker konjunkturudlignende.

Sluttelig fremhæves, at Erhvervsrådet lægger betydelig vægt på, at den direkte beskatning ændres til kildeskatt.

Butikshandelens Fællesråd.

Fællesrådet advarer mod at indføre en generel omsætningsafgift. Skal en sådan indføres, foretrækker Fællesrådet merværdi-

*) Jfr. nu bilag 90.

afgiften, dels fordi den er mere neutral over for erhvervsstruktur og konkurrenceevne, dels fordi den ikke er så byrdefuld at administrere for den enkelte handlende som detailedsaftiften. Det tillægges væsentlig betydning, at man inden for Fællesmarkedet tilstræber en ordning efter lignende mønstre som det danske merværdiafgiftsforslag.

I øvrigt indeholder udtalelsen en række bemærkninger af teknisk karakter, som er genstand for overvejelse i departementet.

Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratørforeninger i Danmark.

Under forudsætning af, at udlejning af hotelværelser holdes uden for afgiftspligten under en merværdiafgiftslov — således som det er tilfældet efter detailedsskitsen — vil Centralforeningen foretrække merværdiafgiften. Centralforeningen peger på, at detailedsaftiften vil give virksomhederne store regnskabsmæssige problemer. I øvrigt udtaler Centralforeningen, at den særlige restaurationsafgift på 17 pct. bør bortfalde ved indførelse af en ny almindelig omsætningsafgift.

Danmarks Rederiforening og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark.

I fælleshenvendelsen fra rederierne og værfterne anføres, at de to organisationer fortsat ser med betænkelighed på de konsekvenser, som indførelsen af en almindelig omsætningsafgift vil have, og der advares særligt imod de omkostningsfordyrende virkninger, der næppe på længere sigt vil kunne undgås.

Rederierne og værfterne vil foretrække en merværdiafgift, såfremt en almindelig omsætningsafgift skal gennemføres. Det er dog herved en afgørende forudsætning for de to erhverv, at merværdiafgiften udformes således, at skibe over en vis størrelse (f. eks. 15 registertons brutto) samt chartering, reparation og udstyr vedrørende sådanne skibe holdes uden for afgiftsberegningen. Endvidere ønskes der adgang til afgiftsfri levering af varer til brug om bord i skibe i udenrigsfart samt mulighed for værfterne til at opnå nedsættelse af afregningsperioden til 1 uge.

Danske Elværkers Forening.

Foreningen af Danske Gasværker og Sammenslutningen af Fjernvarmeværker og -Centraler i Danmark.

Foreningerne anser vanskelighederne ved en detailedsaftiften for så betydelige for de medlemsforetagender, der er tilsluttet organisationerne, at man vil foretrække den foreslåede merværdiaftiften.

Foreningerne rejser i øvrigt nogle overgangsproblemer, som vil være forbundet med både merværdiaftiften og detailedsaftiften. Disse problemer er optaget til overvejelse i departementet.

De samvirkende danske Landboforeninger.

Landbrugsrådet og

De samvirkende danske Husmandsforeninger.

Det hedder i udtalelsen, at landbruget må tage afstand fra tanken om indførelse af detailoms. Hvis forbrugsbeskatningen ønskes forøget, vil landbruget foretrække, at det sker gennem den af finansministeren foreslåede merværdiaftiften. Organisationerne understreger med henvisning til deres tidligere henvendelser, at en absolut forudsætning for merværdiaftiftens praktiske administration i landbruget vil være indførelse af specielle regnskabsbestemmelser for dette erhverv.

Blandt landbrugets bevæggrunde til at foretrække merværdiaftiften for detailoms fremhæves:

1. Detailoms vil på grund af beskatning af eget forbrug og stalddørssalg samt godtgørelsessystemet ikke give landbruget væsentlig mindre regnskabsbesvær end merværdiaftiften. Det anføres i henvendelsen, at denne vurdering naturligvis forudsætter, at de af landbruget tidligere fremsatte ønsker med hensyn til regnskabsbestemmelser, først og fremmest årlige afgiftsopgørelser, imødekommes.
2. Detailoms vil stille landbruget ringere i likviditetsmæssig henseende derved, at fritagelsen for afgift på produktionsmidlerne sker i form af en efterfølgende godtgørelse af afgiften.
3. Det vil ikke være muligt under en detailoms at fritage erhvervslivets produktionsmidler for afgift i helt samme omfang som under en merværdiaftiften. Det anføres, at under en detailoms måtte landbruget

nok under en eller anden form kræve transportydelse friholdt for afgift. Der peges endvidere på, at landbruget som eksporterhverv kun i ringe grad har mulighed for at overvælte en indirekte afgiftsbelastning på varepriserne.

Landbrugsorganisationerne slutter henvendelsen med at tage afstand fra tanken om en kombination af merværdiafgift og detailoms med det sigte at holde rene landbrugsbedrifter uden for registreringssystemet. Man finder, at en sådan ordning vil stille landbruget i endnu ugunstigere likviditetsmæssig situation end en ren detailoms.

Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl.

Erhvervsrådet foretrækker detaileddsafgift for merværdiafgift. Det er Erhvervsrådets opfattelse, at selv om opkrævning af en detaileddsafgift vil være til ulempe for erhvervet, og selv om den refusionsordning, som detaileddsafgiften indebærer, formentlig vil stille større krav til regnskabsføringen, end store dele af erhvervet er indstillet på, vil de strukturdelelæggende virkninger, som merværdiafgiften menes at ville forårsage for gartnerierhvervet, kunne undgås ved en detaileddsafgift.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Fællesforeningen finder, at detailomsen i administrativ henseende er mere omkostningskrævende for brugsforeningsbevægelsen end merværdiafgiften.

Det fremgår endvidere af udtalelsen, at man finder, at detailomsen vil medføre en ikke ubetydelig forøgelse af brugsforeningsbevægelsens administrative arbejde i forhold til den gældende engrosoms.

Fællesforeningen mener, at dividende bør kunne holdes uden for den afgiftspligtige omsætning, og udtaler endvidere, at detailomsen vil medføre dobbeltbeskatning, samt at det vil være vanskeligt at sondre mellem afgiftsfri og afgiftspligtige varer og ydelser.

Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer.

Fællesrådet foretrækker merværdiafgift for detaileddsafgift, idet det er Fællesrådets opfattelse, at merværdiafgiften foruden at

give midler til gennemførelsen af en skatte-reform muliggør en mere effektiv kontrol med skatteligningen end detaileddsafgiften.

Under forudsætning af, at afgiftsprovenu anvendes til en nedsættelse af de personlige skatter, og der drages omsorg for, at familier med børn og socialt vanskeligt stillede ikke rammes ved omlægningen, er merværdiafgift herefter et led i den af F.T.F. ønskede skattereform, hedder det i udtalelsen.

Grosserer-Societetets Komité.

Komiteen kan hverken gå ind for merværdiafgift eller detaileddsafgift. Den finder, at forbrugsafgifter ikke er et egnet middel til sanering af dansk økonomi.

Der kunne dog være grunde, der taler for en omlægning af den gældende engrosafgift, såfremt den var et led i en generel skattereform med sikkerhed for, at det opnåede provenu blev anvendt til en tilsvarende almindelig nedsættelse af de eksisterende indkomst- og formueskatter, men en sådan reform ligger efter komiteens opfattelse hen i det uvisse. Under hensyn til, at muligheden for Danmarks tilslutning til det europæiske fællesmarked på ny synes at være rykket nærmere, finder komiteen i øvrigt, at tidspunktet for en omlægning af forbrugsafgifterne er uheldigt valgt, selv om formålet dermed var en skattereform.

Komiteen har i en særskilt skrivelse (bilag 96) fremsat en række bemærkninger af teknisk karakter til detailedsskitsen. Disse er genstand for nærmere behandling i departementet.

Håndværksrådet.

Håndværksrådet beklager de ulemper, som den gældende engrosoms påfører håndværksmestrene, og som en merværdiafgift også vil betyde i form af øgede udgifter til kontorhjelpe m. v.

Rådet fremhæver, at der under en detaileddsafgift må registreres lige så mange håndværksvirksomheder som under en merværdiafgift, og Rådet finder, at håndværkernes arbejde med administrationen af detaileddsafgiften vil blive betydeligt større og mere tidkrævende end under en merværdiafgift. Specielt anføres, at der under en detailoms må skelnes mellem handel med registrerede og ikke registrerede købere, og

at en detailoms indebærer større muligheder for dobbeltbeskatning.

Håndværksrådet foretrækker derfor en merværdiafgift fremfor en detailoms.

Industrirådet.

Industrirådet foretrækker merværdiafgift for detailoms. Afgørende for rådets standpunkt har været, at merværdiafgiften vil være enklere at administrere for virksomhederne, og at detailoms vil medføre en vis dobbeltbeskatning. Denne dobbeltbeskatning vil belaste danske varer mere end importerede og vil have en fordyrende virkning på det indenlandske omkostningsniveau.

Rådets tilslutning til en ny almindelig omsætningsafgift er betinget af, at merværdiafgiften danner grundlag for en overflytning af vægten i beskatningen fra indkomst til forbrug. Rådet anser det endvidere for rimeligt, at der sker en regulering af punkt-afgifterne.

Rådet forbeholder sig at fremkomme med en række tekniske bemærkninger, såfremt der træffes principbeslutning om, at detailomsforslag skal fremsættes.

Landsforeningen Danske Vognmænd.

Landsforeningen nærer betænkeligheder ved indførelse af en merværdiafgift, da denne afgiftsform anses at ville medføre store praktiske vanskeligheder og omkostninger for vognmændene. Da transport ikke er omfattet af afgiftspligten efter detailedts-skitsen, vil Landsforeningen for så vidt

foretrække detailedtsafgiften. Der peges dog på, at denne afgift ligesom den gældende engrosoms vil belaste vognmændenes driftsmidler og desuden medføre, at brændstof og arbejds løn ved reparation og vedligeholdelse af køretøjerne bliver beskattet. Da transporten derved fordyres i forhold til andre produktionsomkostninger, gør Landsforeningen sin tilslutning til en detailedtsafgift betinget af, at lastvogne i produktion og omsætning helt ligestilles med benyttelsen af andre varige driftsmidler, således at lastbiler, udstyr m. v., brændstof, reparation og vedligeholdelse fritages for afgift.

Provinshandelskammeret.

Kammeret finder, at der er en række alvorlige betænkeligheder forbundet med indførelse af en detailedtsafgift. Kammeret peger således på, at der vil opstå betydelige bogholderimæssige og kontrolmæssige vanskeligheder i tilfælde, hvor en virksomhed forhandler både afgiftspligtige og afgiftsfri varer. Endvidere peger kammeret på, at der ikke ved detailedtsafgiften i nær samme udstrækning som ved merværdiafgiften skabes afgiftsfrihed for erhvervslivets driftsmidler og materialer.

Kammeret konkluderer, at man ud fra rent tekniske synspunkter må foretrække en merværdiafgift, men gør sin tilslutning til merværdiafgiften betinget af, at der gennemføres en skattereform, der medfører skattenedsættelse for alle grupper af skatteydere, herunder også aktieselskaber.

Bilag 102.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 3. maj 1966.

Skøn over indkomstfordelingen for skatteåret 1966-67.

I vedføjede oversigter er indkomstansættelserne for skatteåret 1966-67 skønsmæssigt opdelt i grupper efter størrelsen af den skattepligtige indkomst for forsørgere og for ikke-forsørgere hver for sig. Opdelingen er udarbejdet på basis af det statistiske departements indkomststatistik for skatteåret 1965-66 (Statistiske Meddelelser 1965, Indkomstansættelser til staten for skatteåret 1965-66), og det er herved forudsat, at bruttoindtægterne fra 1964 til 1965 vil stige med ca. 13 pct.

For hver gruppe er foruden antallet af indkomstansættelser anført den anslåede gennemsnitlige skalaindkomst, og på grundlag heraf er den gennemsnitlige statsindkomstskat samt statsindkomstskattens provenu beregnet.

Det må understreges, at de anførte tal er skønnede og derfor behæftet med en vis usikkerhed. Hertil kommer, at tallene i visse henseender er anslået ud fra forudsætninger, der nu er forældede. Det kan således nævnes, at der ikke er taget hensyn til de ændringer

i nedslagsreglerne for folkepensionister m. fl., der er gennemført med virkning fra skatteåret 1966-67; ligesom de for samme skatteår gennemførte ændringer med hensyn til forsikringsfradrag, etableringsfondsordning m. v. ikke er taget i betragtning. Disse forhold bevirker, at totalprovenuet for skatteåret 1966-67 bliver ca. 6.570 mill. kr., hvilket er omkring 200 mill. kr. højere end det provenu, der i øjeblikket må anses for det sandsynligste.

De anførte indtægtsfordelinger egner sig derfor ikke til beregninger af den samlede skatteudskrivning. Derimod kan de benyttes som grundlag for skøn over de provenumæssige virkninger af ændringer i statskatteskalaerne, forudsat at disse ændringer ikke er alt for indgribende.

Endelig bemærkes, at virkningerne af bestemmelsen om afrunding af skalainkomsten er indregnet i de anslåede gennemsnitlige skalainkomstbeløb. Skattebeløbene er derfor beregnet af de anførte gennemsnitlige skalainkomster uden afrunding.

Skøn over fordelingen på indkomstintervaller af statsindkomstskatten i skatteåret 1966-67.

a. Forsørgere.

Skattepligtig indkomst	Antal indkomst- ansatte	Gennemsnitlig skalaindkomst	Gennemsnitlig statsindkomstskat	Statsindkomst- skatteprovenu
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.000 kr.		kr.	kr.	mill. kr.
0.....	11.900	0	0	0
— 1.....	3.000	160	0	0
1— 2.....	5.000	329	0	0
2— 3.....	4.000	1.162	0	0
3— 4.....	4.000	1.336	0	0
4— 5.....	33.000	1.838	0	0
5— 6.....	77.000	2.170	0	0
6— 7.....	79.000	2.741	0	0
7— 8.....	59.000	3.811	0	0
8— 9.....	64.000	5.633	0	0
9— 10.....	70.000	7.703	148	10,4
10— 12.....	100.000	10.015	633	63,3
12— 14.....	103.000	11.780	1.004	103,4
14— 16.....	126.000	13.564	1.378	173,6
16— 18.....	138.000	15.526	1.790	247,0
18— 20.....	122.000	17.446	2.194	267,7
20— 22.....	101.000	19.467	2.618	264,4
22— 24.....	91.000	21.770	3.102	282,3
24— 26.....	83.000	23.960	4.326	359,1
26— 28.....	68.000	26.250	5.825	396,1
28— 30.....	52.580	28.400	7.330	385,4
30— 32.....	39.900	30.360	8.724	348,1
32— 34.....	27.725	32.350	10.236	283,8
34— 36.....	18.980	34.370	11.771	223,4
36— 38.....	13.370	36.390	13.306	177,9
38— 40.....	10.485	38.410	14.842	155,6
40— 45.....	16.170	41.810	17.426	281,8
45— 50.....	9.550	47.670	21.879	208,9
50— 60.....	9.570	53.875	26.789	256,4
60— 70.....	4.780	64.030	35.014	167,4
70— 80.....	2.880	74.030	43.114	124,2
80— 90.....	1.715	84.080	51.255	87,9
90— 100.....	1.195	94.010	59.298	70,9
100— 150.....	2.625	118.180	79.403	208,4
150— 200.....	860	170.980	124.283	106,9
200—.....	863	324.580	267.301	230,7
I alt.....	1.555.148	—	—	5.485,0

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

*Skøn over fordelingen på indkomstintervaller af statsindkomstkatten i skatteåret 1966-67.**b. Ikke-forsørgere.*

Skattepligtig indkomst	Antal indkomst- ansatte	Gennemsnitlig skalaindkomst	Gennemsnitlig statsindkomstskat	Statsindkomst- skatteprovenu
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.000 kr.		kr.	kr.	mill. kr.
0.....	16.500	0	0	0
— 1.....	14.000	510	0	0
1— 2.....	20.000	1.470	0	0
2— 3.....	46.000	2.389	0	0
3— 4.....	68.000	3.238	0	0
4— 5.....	67.000	4.058	36	2,4
5— 6.....	60.000	4.938	124	7,4
6— 7.....	50.000	5.915	222	11,1
7— 8.....	42.000	6.999	440	18,5
8— 9.....	39.000	8.023	655	25,5
9— 10.....	37.000	9.061	873	32,3
10— 12.....	73.000	10.566	1.189	86,8
12— 14.....	72.000	12.558	1.607	115,7
14— 16.....	64.000	14.519	2.123	135,9
16— 18.....	48.000	16.480	2.927	140,5
18— 20.....	30.000	18.490	3.751	112,5
20— 22.....	17.000	20.570	4.604	78,3
22— 24.....	10.000	22.580	5.544	55,4
24— 26.....	7.000	24.580	6.764	47,3
26— 28.....	4.000	26.580	8.126	32,5
28— 30.....	2.420	28.590	9.533	23,1
30— 32.....	2.100	30.550	10.944	23,0
32— 34.....	1.275	32.550	12.484	15,9
34— 36.....	1.020	34.560	14.031	14,3
36— 38.....	630	36.560	15.571	9,8
38— 40.....	515	38.560	17.111	8,8
40— 45.....	830	41.850	19.645	16,3
45— 50.....	450	47.050	23.649	10,6
50— 60.....	430	53.800	29.264	12,6
60— 70.....	220	64.000	38.240	8,4
70— 80.....	120	74.060	47.093	5,7
80— 90.....	85	83.970	55.814	4,7
90— 100.....	55	94.800	65.344	3,6
100— 150.....	125	117.700	86.735	10,8
150— 200.....	40	167.800	134.330	5,4
200—.....	37	319.700	290.605	10,8
I alt.....	794.852	—	—	1.085,9

Bilag 103.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 20. april 1966.

**Beskatningsgrundlaget for statsindkomstkatten af personer i skatteårene
1965-66 og 1966-67.**

	Indkomstår 1964 Skatteår 1965-66 mill. kr.	Indkomstår 1965 ¹⁾ Skatteår 1966-67 mill. kr.
De skatteansattes samlede indkomst	43.460 ¹⁾	49.100
fragår: Betalte skatter	÷ 7.400 ¹⁾	÷ 8.600
Forsikringer m. v.	÷ 1.900 ¹⁾	÷ 2.600
Lønmodtagerfradrag	÷ 1.000 ¹⁾	÷ 1.050
Andre fradrag	÷ 1.250 ¹⁾	÷ 1.420
Skattepligtig indkomst	31.910	35.430
fragår: Nedslag for folkepensionister m. fl.	÷ 1.325	} ÷ 2.730
Nedsættelser for renteindtægter	÷ 45	
Indkomster under skattegrænsen m. v.	÷ 1.560	
Ansæt indkomst for statsskatteydere	28.980	32.700
fragår: Fradrag for hustruindkomst	÷ 675	÷ 710
Fradrag for merindtægt	÷ 620	÷ 750
Afrundinger og unøjagtigheder	÷ 70	÷ 70
Skalaindkomst for statsskatteydere	27.615	31.170
fragår: Statsskatteydernes indkomster under skattegrænsen	÷ 10.000 ¹⁾	÷ 11.000
Indkomstbeskatningens grundlag	17.615	20.170
Udskrevet indkomstskat til staten ²⁾	5.210	6.450
fragår: Børnetilskud	÷ 805	÷ 800
Lempelser for visse indskud m. v.	÷ 80	—
Udskrevet statsskat, netto	4.325	5.650

¹⁾ Anslåede tal.²⁾ Alene almindelig indkomstskat af personer samt statens andel af sømandsskatten.

Bilag 104.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 26. marts 1966.

Statsfinansielle virkninger af forskellige ændringer af statsindkomstkatten og visse kompensationsordninger.

I forbindelse med drøftelserne af en almindelig omsætningsafgift overvejes det at gennemføre forskellige ændringer i indkomstbeskatningen samt visse kompensationsordninger. Til brug ved disse overvejelser er der i det følgende samlet en række oplysninger om de statsfinansielle virkninger af forskellige ændringer i skattelovgivningen og af et par mulige kompensationsordninger. Alle de anførte provenutab er anslået på årsbasis enten for skatteåret 1966-67 eller for finansåret 1966-67.

1. Indkomstkatten til staten.

Der er i det følgende redegjort for de provenumæssige virkninger af forskellige ændringer i statsindkomstkattens skalaer. Som udgangspunkt er det forudsat, at statsindkomstkatten for skatteåret 1966-67 skal udskrives efter de nuværende skalaer, der har været gældende siden skatteåret 1963-64.

Provenutabene som følge af de enkelte ændringer i skalaerne (forhøjelse af bundgrænsen, af proportionalsskattegrænsen o.s.v.) er anslået hver for sig, og det er i alle tilfælde forudsat, at den pågældende skala i øvrigt fastholdes uændret. Denne fremgangsmåde indebærer, at skattelettelserne på det indkomsttrin, hvor ændringen hører op, kommer alle skatteydere med højere indkomster til gode.

a. Forhøjelse af bundgrænsen.

Forsørgerskalaens skattefrie bundgrænse er nu 7.000 kr. En forhøjelse af bundgrænsen vil bevirke, at skatten af indtægter, der ligger over den ny bundgrænse, nedsættes med 210 kr. for hver tusind kroner, hvormed grænsen forhøjes. Provenutabet som følge af en forhøjelse af grænsen med 1.000 kr., 2.000 kr. og 3.000 kr. kan anslås således:

Forhøjet bundgrænse kr.	Skønnet provenutab mill. kr.
8.000	omkring 240
9.000	- 470
10.000	- 675

For *ikke-forsørgere* er den skattefrie bundgrænse 3.700 kr., og en forhøjelse af denne grænse medfører, at ikke-forsørgere med skalaindtægter, der ligger over den ny bundgrænse, vil få skattelettelse på 10 kr. for hver 100 kr.s forhøjelse af bundgrænsen. Provenutabet som følge af, at bundgrænserne forhøjes med 300 kr., 800 kr. og 1.300 kr., kan anslås til følgende beløb:

Forhøjet bundgrænse kr.	Skønnet provenutab mill. kr.
4.000	omkring 20
4.500	- 50
5.000	- 80

b. Forhøjelse af proportionalsskattegrænsen.

Overgrænsen for forsørgerskalaens første trin er nu 22.000 kr. En forhøjelse af denne grænse med 1.000 eller 2.000 kr. o. s. v. op til 7.000 kr. vil bevirke, at der bliver tale om følgende provenutab:

Forhøjet proportionalsskattegrænse kr.	Skønnet provenutab mill. kr.
23.000	ca. 150
24.000	- 285
25.000	- 405
26.000	- 540
27.000	- 660
28.000	- 760
29.000	- 850
30.000	- 930

Ved beregningen af disse provenutab er der ikke taget hensyn til, at det i forbin-

delse med en forhøjelse af proportional-skattegrænsen vil være nærliggende at ned-sætte procenterne på skalaens andet og eventuelt også tredje trin. I den gældende forsørgerskala stiger procenten ved pro-portionalskattens overgrænse fra 21 til 60. Sættes proportional-skattegrænsen op til 25.000 kr., bliver der tale om en stigning fra 21 pct. til 70 pct. En udjævning af stignin-gen i forsørgerskalaens procenter vil med-føre et yderligere provenutab, hvis størrelse bl. a. vil afhænge af, hvilken proportional-skattegrænse man vælger, og hvorledes ud-jævningen nærmere skal udformes.

Endvidere kan der blive tale om at til-passe ikke-forsørgerskalaen til de ændringer, der skal gennemføres i forsørgerskalaen. Også dette vil medføre provenutab.

c. Nedsættelse af proportional-skatteprocenten.

På forsørgerskalaens første trin beregnes skatten nu med 21 pct. En nedsættelse af denne procent med 1 til 20 vil medføre skattelettelser og provenutab, hvis størrelse bl. a. afhænger af, hvilke indtægtsgrænser der fastsættes for det pågældende trin i skalaen. Hvis disse grænser f. eks. fast-sættes uforandret til 7.000 og 22.000 kr. eller til 7.000 og 30.000 kr., må man regne med følgende provenutab:

Proportional-skattegrænser kr.	Skønnet provenutab mill. kr.
7.000-22.000	omkring 125
7.000-30.000	- 135

d. Forhøjelse af lønmodtagerfradraget.

Det faste lønmodtagerfradrag — løn-modtagerfradrag A — udgør 10 pct. af løn-indtægten, dog højst 400 kr. De 400 kr. gjaldt første gang for skatteåret 1953-54. En forhøjelse til 800 kr. skønnes nu at ville medføre et provenutab, der for skatteåret 1966-67 kan anslås til omkring 125 mill. kr.

e. Forhøjelse af hustrufradrag m. m.

Det nuværende hustrufradrag beregnes som halvdelen af hustruindkomsten, og fra-draget kan ikke overstige 2.000 kr. En fordobling af overgrænsen til 4.000 kr. vil medføre et provenutab, der for skatteåret 1966-67 kan anslås til omkring 130 mill. kr.

2. Formueskat.

Under behandlingen af forslaget til ud-skrivningslov for skatteåret 1966-67 er der stillet forslag om en ny formueskatteskala. Herefter forhøjes det skattefri bundbeløb fra 90.000 kr. til 200.000 kr. Det heraf føl-gende provenutab er for skatteåret 1966-67 anslået til omkring 135 mill. kr.

3. Forhøjelse af børnetilskud.

Indførelsen af en merværdiafgift eller en detailedsaftgift på 10 pct. til afløsning af den nuværende engrosafgift vil medføre en stig-ning i udgifterne til forbrug. De foreliggende beregninger, der er foretaget på grundlag af forbrugsundersøgelsen fra 1963, tyder på, at det for de fleste lønmodtagere drejer sig om en merudgift på 4-5 pct. af den disponible indtægt; for de laveste indkomster vil ud-giftsstigningen antagelig blive på ca. 5 pct.

De nuværende børnetilskud andrager 630 kr. for hvert af de fire første børn og 680 kr. for hvert barn udover det fjerde. Personer, der ikke er sambeskattet med en ægtefælle, får et særligt tillæg på 300 kr. pr. barn. Hvis de nuværende børnetilskud forhøjes med f. eks. 5 pct., vil merudgiften for skatteåret 1966-67 andrage omkring 40 mill. kr.

Endvidere kan oplyses, at en forhøjelse af de almindelige børnetilskud med 100 kr. pr. barn vil medføre en merudgift, der for skatteåret 1966-67 kan anslås til ca. 122 mill. kr.

4. Kompensationsordninger.

En kompensationsordning til fordel for personer med lave indtægter må antagelig tilrettelægges således, at udgangspunktet bliver en merudgift på ca. 5 pct. af den disponible indkomst, jfr. de foran under 3 omtalte beregninger. Kompensationen kan f. eks. gives i form af en *forhøjelse af for-skellige sociale ydelser* såsom folkepension, invalidepension, enkepension m. v. ud fra den betragtning, at de fleste personer i disse grupper har indtægter, der er så lave, at de ikke skal betale statsindkomstskat.

En 5 pct.s forhøjelse af de nævnte sociale ydelser vil for finansåret 1966-67 medføre en merudgift på omkring 150 mill. kr.

En sådan ordning vil medføre, at en del personer, der betaler statsskat og derfor i givet fald får skattelettelse, tillige vil få kompensation i form af højere sociale ydelser. Til gengæld vil personer, der ikke modtager de nævnte sociale ydelser, men som har indtægter under statsskattens bundgrænse, hverken få højere sociale ydelser eller skattelettelse.

En anden mulighed er at indføre kontante *persontilskud* til alle forsørgere med indtægter, der ligger under statsskattens bundgrænse, ud fra den betragtning, at disse forsørgere ikke vil få fordel af en eventuel forhøjelse af statsskattens bundgrænse. Et sådant persontilskud kan f. eks. fastsættes til ca. 350 kr. for alle forsørgere med skala-indkomster på 7.000 kr. og derunder. Desuden kan tilskuddet aftrappes for personer

med indtægter lige over denne grænse, f. eks. således at det helt bortfalder, når indtægten når op på den ny, forhøjede bundgrænse. Udgifterne til et sådant persontilskud kan for skatteåret 1966-67 anslås til omkring 150 mill. kr. Da alle personer, der opfylder betingelserne for at få folke- og invalidepension samt enkepension m. v. skattemæssigt betragtes som forsørgere, vil et sådant persontilskud tilfalde alle folke- og invalidepensionister m. fl., der har så lave indtægter, at de ikke vil få fordel af eventuelle nedsættelser i statsindkomstskatten. Derimod vil ikke-forsørgere med indkomster under statsskattens bundgrænse ikke få det nævnte persontilskud. Det drejer sig fortrinsvis om unge, der har lave indtægter, fordi de er under uddannelse.

Supplerende notat af 12. april 1966 om provenutab ved forhøjelse af proportional-skattegrænsen.

I en oversigt af 26. marts 1966 over de statsfinansielle virkninger af forskellige ændringer af statsindkomstskatten m. m. er der bl. a. anført skønnede provenutab for forskellige forhøjelser af den såkaldte proportional-skattegrænse til 23.000 kr., til 24.000 kr. o. s. v. op til 30.000 kr. Disse provenutab er anført i følgende oversigt tillige med skøn over, hvad provenutabet vil andrage, hvis grænsen sættes op til 33.000 kr., 35.000 kr. og 38.000 kr. Ved opgørelsen af de anførte provenutab er det forudsat, at den skattnedsættelse, der bliver tale om for skala-indkomster, der svarer til den forhøjede proportional-skattegrænse, også skal tilfalde skatteydere med højere skala-indkomster. De nævnte provenutab er anslået under forudsætning af, at forhøjelsen af proportional-skattegrænsen gennemføres med virkning for skatteåret 1966-67. Der er således tale om provenutabet det første år, hvor proportional-skattegrænsen forhøjes.

I nedenstående oversigt er det endvidere anslået, hvad de tilsvarende provenutab vil andrage i det lange løb, når virkningerne af skattefradragsreglen tages i betragtning. Ved beregningen af disse provenutab er ud-

gangspunktet ligeledes indkomsterne og udskrivningsreglerne for skatteåret 1966-67, men det er her forudsat, at såvel indkomster som udskrivningsregler vil forblive uændrede igennem en årrække.

Forhøjet proportional-skattegrænse kr.	Skønnet provenutab	
	første år mill. kr.	i det lange løb mill. kr.
23.000.....	ca. 150	ca. 80
24.000.....	- 285	- 155
25.000.....	- 405	- 225
26.000.....	- 540	- 300
27.000.....	- 660	- 375
28.000.....	- 760	- 440
29.000.....	- 850	- 500
30.000.....	- 930	- 555
33.000.....	- 1.125	- 700
35.000.....	- 1.220	- 770
38.000.....	- 1.330	- 855

Ved opgørelsen af de anførte provenutab er der *ikke* taget hensyn til, at der i forbindelse med en forhøjelse af proportional-skattegrænsen i forsørgerskalaen formentlig må foretages visse ændringer i skalaen for ikke-forsørgere. Også disse ændringer vil medføre provenutab.

Supplerende notat af 26. april 1966 om udgifterne ved forhøjelse af børnetilskud.

I et notat af 26. marts 1966 om „statsfinansielle virkninger af forskellige ændringer af statsindkomstskatten og visse kompensationsordninger m. v.“ er det anført, at en forhøjelse af de nuværende almindelige børnetilskud med 100 kr. pr. barn vil medføre en merudgift, der for skatteåret 1966-67 kan anslås til ca. 122 mill. kr.

En forhøjelse med 100 kr. pr. barn, der alene skal omfatte børn under 5 år, skønnes for samme skatteår at ville medføre en merudgift på omkring 38 mill. kr. Skal den nævnte forhøjelse omfatte alle børn under 7 år, kan merudgiften anslås til omkring 52 mill. kr.

Bilag 105.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 12. april 1966.

Udkast til skatteskalaer med lavere procenter lige over proportionalsskattegrænsen.

I vedføjede underbilag 1-3 er anført tre sæt udkast til skalaer for statsindkomstskatten. Fælles for de tre udkast er, at forsørgerskalaens procenter lige over proportionalsskattegrænsen er noget lavere end de tilsvarende procenter i den gældende skala, således at „knækket“ ved proportionalsskattegrænsen rettes ud. På forsørger-skalaens første trin er procenten 21 ligesom i den gældende skala. På det andet trin er procenten 40 mod 60 i den gældende skala, og på det tredje trin er procenten 60 mod 70 i den gældende skala.

I alle tre udkast er den skattefri bundgrænse 9.000 kr. for forsørgere og 4.500 kr. for ikke-forsørgere mod henholdsvis 7.000 kr. og 3.700 kr. i den gældende skala.

Forsørgerskalaens proportionalsskattegrænse er i udkast I 22.000 kr. ligesom i den gældende skala. I udkast II er denne

grænse sat op til 24.000 kr., og i udkast III er den yderligere forhøjet til 27.000 kr.

Ikke-forsørgerskalaerne i de tre udkast er afpasset efter de tilsvarende forsørgerskalaer.

Virkningerne af de tre skalaudkast er nærmere belyst i vedføjede underbilag 4-7. I underbilag 4 og 5 er procenterne på de forskellige indkomsttrin sammenlignet med procenterne i de gældende skalaer. Underbilag 6 og 7 viser en række eksempler på de skattnedsættelser, der vil blive tale om, hvis udkastene benyttes i stedet for de gældende skalaer.

Hvis de tre udkast skulle benyttes ved skatteudskrivningen for skatteåret 1966-67, ville de medføre provenutab, der skønsmæssigt kan anslås til følgende beløb:

Udkast I.....	omkring	800 mill. kr.	
— II.....	—	1.200	- -
— III.....	—	1.400	- ..

Underbilag 1.

Udkast I, statsskatteskalaer.

Forsørgere.

Af en skalaindkomst på:		betales:	
9.000 kr.	0 kr.		
9.000- 22.000 -	0 - af	9.000 kr. +	21 pct. af resten
22.000- 25.000 -	2.730 - -	22.000 - +	40 - - -
25.000- 30.000 -	3.930 - -	25.000 - +	60 - - -
30.000- 40.000 -	6.930 - -	30.000 - +	78 - - -
40.000-100.000 -	14.730 - -	40.000 - +	82 - - -
100.000-200.000 -	63.930 - -	100.000 - +	85 - - -
200.000-400.000 -	148.930 - -	200.000 - +	95 - - -
400.000 kr. og derover	338.930 - -	400.000 - +	105 - - -

Ikke-forsørgere.

Af en skalaindkomst på:		betales:	
4.500 kr.	0 kr.		
4.500- 6.000 -	0 - af	4.500 kr. +	10 pct. af resten
6.000- 14.000 -	150 - -	6.000 - +	21 - - -
14.000- 22.000 -	1.830 - -	14.000 - +	39 - - -
22.000- 25.000 -	4.950 - -	22.000 - +	50 - - -
25.000- 30.000 -	6.450 - -	25.000 - +	65 - - -
30.000- 40.000 -	9.700 - -	30.000 - +	79 - - -
40.000- 50.000 -	17.600 - -	40.000 - +	83 - - -
50.000-100.000 -	25.900 - -	50.000 - +	88 - - -
100.000-200.000 -	69.900 - -	100.000 - +	95 - - -
200.000-400.000 -	164.900 - -	200.000 - +	105 - - -
400.000 kr. og derover	374.900 - -	400.000 - +	110 - - -

Underbilag 2.

Udkast II, statsskatteskalaer.

Forsørgere.

Af en skalaandkomst på:		betales:	
9.000 kr.	0 kr.		
9.000- 24.000 -	0 - af	9.000 kr. +	21 pct. af resten
24.000- 28.000 -	3.150 - -	24.000 - +	40 - - -
28.000- 33.000 -	4.750 - -	28.000 - +	60 - - -
33.000- 50.000 -	7.750 - -	33.000 - +	80 - - -
50.000-200.000 -	21.350 - -	50.000 - +	85 - - -
200.000-400.000 -	148.850 - -	200.000 - +	95 - - -
400.000 kr. og derover	338.850 - -	400.000 - +	105 - - -

Ikke-forsørgere.

Af en skalaandkomst på:		betales:	
4.500 kr.	0 kr.		
4.500- 6.000 -	0 - af	4.500 kr. +	10 pct. af resten
6.000- 15.000 -	150 - -	6.000 - +	21 - - -
15.000- 24.000 -	2.040 - -	15.000 - +	40 - - -
24.000- 28.000 -	5.640 - -	24.000 - +	55 - - -
28.000- 33.000 -	7.840 - -	28.000 - +	70 - - -
33.000- 40.000 -	11.340 - -	33.000 - +	82 - - -
40.000-100.000 -	17.080 - -	40.000 - +	88 - - -
100.000-200.000 -	69.880 - -	100.000 - +	95 - - -
200.000-400.000 -	164.880 - -	200.000 - +	105 - - -
400.000 kr. og derover	374.880 - -	400.000 - +	110 - - -

Underbilag 3.

Udkast III, statsskatteskalaer.

Forsørgere.

Af en skalaindkomst på:		0 kr.		betales:	
9.000- 27.000 -	0	- af	9.000 kr. +	21 pct. af resten
27.000- 30.000 -	3.780	- -	27.000 - +	40 - - -
30.000- 35.000 -	4.980	- -	30.000 - +	60 - - -
35.000- 40.000 -	7.980	- -	35.000 - +	76 - - -
40.000- 50.000 -	11.780	- -	40.000 - +	81 - - -
50.000-200.000 -	19.880	- -	50.000 - +	86 - - -
200.000-400.000 -	148.880	- -	200.000 - +	95 - - -
400.000 kr. og derover	338.880	- -	400.000 - +	105 - - -

Ikke-forsørgere.

Af en skalaindkomst på:		0 kr.		betales:	
4.500- 6.000 -	0	- af	4.500 kr. +	10 pct. af resten
6.000- 15.000 -	150	- -	6.000 - +	21 - - -
15.000- 22.000 -	2.040	- -	15.000 - +	40 - - -
22.000- 30.000 -	4.840	- -	22.000 - +	50 - - -
30.000- 35.000 -	8.840	- -	30.000 - +	70 - - -
35.000- 40.000 -	12.340	- -	35.000 - +	77 - - -
40.000- 50.000 -	16.190	- -	40.000 - +	82 - - -
50.000-100.000 -	24.390	- -	50.000 - +	91 - - -
100.000-200.000 -	69.890	- -	100.000 - +	95 - - -
200.000-400.000 -	164.890	- -	200.000 - +	105 - - -
400.000 kr. og derover	374.890	- -	400.000 - +	110 - - -

Underbilag 4.

*Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og udkast I-III.**Forsørgere.*

Af skala- indkomst mellem kr.	beregnes statsskatten med			
	iflg. gældende regler pct.	I pct.	II pct.	III pct.
7.000- 9.000	21	0	0	0
9.000- 22.000	21	21	21	21
22.000- 24.000	60	40	21	21
24.000- 25.000	60	40	40	21
25.000- 27.000	70	60	40	21
27.000- 28.000	70	60	40	40
28.000- 30.000	70	60	60	40
30.000- 33.000	76	78	60	60
33.000- 35.000	76	78	80	60
35.000- 40.000	76	78	80	76
40.000- 50.000	76	82	80	81
50.000-100.000	81	82	85	86
100.000-105.000	81	85	85	86
105.000-200.000	85	85	85	86
200.000-400.000	95	95	95	95
400.000 kr. og derover	105	105	105	105

Underbilag 5.

*Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og udkast I-III.**Ikke-forsørgere.*

Af skala- indkomst mellem kr.	beregnes statskatten med			
	iflg. gældende regler pct.	I pct.	II pct.	III pct.
3.700- 4.500	10	0	0	0
4.500- 6.000	10	10	10	10
6.000- 14.000	21	21	21	21
14.000- 15.000	41	39	21	21
15.000- 22.000	41	39	40	40
22.000- 24.000	61	50	40	50
24.000- 25.000	61	50	55	50
25.000- 28.000	70	65	55	50
28.000- 30.000	70	65	70	50
30.000- 33.000	77	79	70	70
33.000- 35.000	77	79	82	70
35.000- 40.000	77	79	82	77
40.000- 50.000	77	83	88	82
50.000-100.000	88	88	88	91
100.000-200.000	95	95	95	95
200.000-400.000	105	105	105	105
400.000 kr. og derover	110	110	110	110

Underbilag 6.

*Statsindkomstskat ifølge gældende regler og udkast I-III.**Forsørgere.*

Skala- indkomst kr.	gældende regler kr.	Statsskat ifølge		
		udkast I kr.	udkast II kr.	udkast III kr.
9.000	420	0	0	0
22.000	3.150	2.730	2.730	2.730
25.000	4.950	3.930	3.550	3.360
30.000	8.450	6.930	5.950	4.980
35.000	12.250	10.830	9.350	7.980
40.000	16.050	14.730	13.350	11.780
50.000	23.650	22.930	21.350	19.880
100.000	64.150	63.930	63.850	62.880
105.000	68.200	68.180	68.100	67.180
200.000	148.950	148.930	148.850	148.880

	Skattenedsættelse ifølge udkast		
	I kr.	II kr.	III kr.
9.000	420	420	420
22.000	420	420	420
25.000	1.020	1.400	1.590
30.000	1.520	2.500	3.470
35.000	1.420	2.900	4.270
40.000	1.320	2.700	4.270
50.000	720	2.300	3.770
100.000	220	300	1.270
105.000	20	100	1.020
200.000	20	100	70

Underbilag 7.

*Statsindkomstskat ifølge gældende regler og udkast I-III.**Ikke-forsørgere.*

Skala- indkomst kr.	gældende regler kr.	Statsskat ifølge		udkast III kr.
		udkast I kr.	udkast II kr.	
4.500	80	0	0	0
14.000	1.910	1.830	1.830	1.830
22.000	5.190	4.950	4.840	4.840
25.000	7.020	6.450	6.190	6.340
30.000	10.520	9.700	9.240	8.840
35.000	14.370	13.650	12.980	12.340
40.000	18.220	17.600	17.080	16.190
50.000	25.920	25.900	25.880	24.390
100.000	69.920	69.900	69.880	69.890
200.000	164.920	164.900	164.880	164.890

Skattenedsættelse ifølge udkast

	Skattenedsættelse ifølge udkast		
	I kr.	II kr.	III kr.
4.500	80	80	80
14.000	80	80	80
22.000	240	350	350
25.000	570	830	680
30.000	820	1.280	1.680
35.000	720	1.390	2.030
40.000	620	1.140	2.030
50.000	20	40	1.530
100.000	20	40	30
200.000	20	40	30

Bilag 106.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 28. april 1966.

Forskellige muligheder for skattelettelser inden for et års beløb på ca. 1.700 mill. kr.

Lønmodtagerfradrag: Forhøjelse til 800 kr. koster ca. 125 mill. kr.

Børnetilskud: Forhøjelse på 100 kr. pr. barn koster ca. 122 mill. kr.

Persontilskud: 350 kr. til alle forsørgere med skalaindkomst under den nuværende bundgrænse på 7.000 kr. koster ca. 150 mill. kr.

Bundgrænser:

8.000 kr. for forsørgere	koster ca. 260 mill.
9.000 - - - - -	520 -
10.000 - - - - -	755 -

Hustrufradrag:

Forhøjelse med 1.000 kr.	koster ca. 70 mill.
- - 2.000 - - -	130 -

Med en forhøjelse af lønmodtagerfradraget til 800 kr., børnetilskud forhøjet med 150 kr. pr. barn, indførelse af persontilskud på 350 kr. og en bundgrænse på 10.000 kr. for forsørgere og 5.000 kr. for ikke-forsørgere bliver provenutabet og merudgiften til tilskud følgende:

Lønmodtagerfradrag ca.	125 mill. kr.
Børnetilskud	180 - -
Persontilskud	150 - -
Bundgrænse	755 - -

I alt . . . ca. 1.210 mill. kr.

For en familie med 2 børn giver det en skattelettelse m. v. på godt 1.000 kr., forudsat at den pågældende får fordel af lønmodtagerfradragets forhøjelse.

Der er herefter ca. 500 mill. kr. til rådighed for yderligere skattelettelser.

I. Lavere procenter (40 og 60 pct.) på et stykke over proportional-skattegrænsen.

A. Hvis forsørgerskalaens proportional-skattegrænse bibeholdes uændret på 22.000 kr.s skalaindkomst (svarende til ca. 28.000 kr.s bruttoindkomst), og procenten nedsættes til 40 og 60 på de næste to trin i skalaen (mod nu 60 og 70), koster det ca. 280 mill. kr. med tilsvarende ændringer i ikke-forsørgerskalaen, således som angivet i bilag 105.

Der er da ca. 220 mill. kr. til rest.

En forhøjelse af overgrænsen for *hustrufradraget* med 50 pct. til 3.000 kr. koster ca. 70 mill. kr.

Der kan da også blive penge til at afskaffe *restaurationsskatten*, hvilket koster ca. 150 mill. kr.

B. Føres proportional-skattetrækket op til 24.000 kr. (svarende til en bruttoindkomst på ca. 32.000 kr.) med tilsvarende nedsættelse af procenterne på de følgende trin lige over den nye grænse, koster det omkring 700 mill. kr.

C. Med en proportional-skattegrænse på 27.000 kr. (svarende til en bruttoindkomst på ca. 37.000 kr.) og en tilsvarende nedsættelse af procenterne på de næste trin af forsørgerskalaen, koster det ca. 900 mill. kr.

II. Forlængelse af proportional-skattetrækket uden ændring af skalaen i øvrigt.

A. En forlængelse til 24.000 kr. koster ca. 285 mill. kr. og vil medføre, at alle skalaendringer, der svarer til eller over-

stiger denne grænse, opnår en yderligere skattelettelse på ca 800 kr.

B. En forlængelse til 27.000 kr. koster ca. 660 mill. kr. og medfører tilsvarende skattelettelser på 2.150 kr. for indtægter på 27.000 kr. og derover.

C. En forlængelse til 30.000 kr. koster ca. 930 mill. kr. og medfører tilsvarende skattelettelser på ca. 3.600 kr. for alle skalaindkomster på 30.000 kr. og derover.

I disse tilfælde vil *marginalskatten* ved de nye proportionalsskattegrænser springe fra de 21 pct. op til 60 pct., 70 pct. og 76 pct. i henholdsvis A., B. og C.

Hvis man skal undgå de store skattelettelser for indkomster over de nye proportionalsskattegrænser, må skatteprocenter på disse indkomstrin sættes op. Det vil give endnu højere marginalskatte.

De foran under A.-C. nævnte provenutab må forhøjes lidt, fordi ikke-forsørgerskalaen i givet fald må tilpasses. Det vil antagelig kun medføre provenutab på indtil ca. 25 mill. kr.

III. Bundgrænse 9.000 kr., proportionalsskattegrænse 24.000 kr. og nedsættelse af procenterne til 40 og 60.

En bundgrænse på 9.000 kr. vil med en proportionalsskattegrænse på 24.000 kr. og en nedsættelse af procenterne lige over den nye grænse fra 60 og 70 til 40 og 60 koste ca 1.200 mill. kr., jfr. skalaerne i bilag 105.

Kombineret med et lønmodtagerfradrag på 800 kr., et persontilskud på 350 kr. og en forhøjelse af børnetilskuddet med 200 kr. pr. barn vil det koste yderligere ca. 500 mill. kr. For en familie med 2 børn vil det give en lettelse på ca. 900 kr., når indtægten ligger under den nuværende proportionalsskattegrænse på de 22.000 kr., og når familien får fordel af det forhøjede lønmodtagerfradrag.

Indkomster på 24.000 kr. vil herudover få en lettelse på ca. 800 kr. stigende til ca. 2.500 kr. ved en skalaindkomst på 35.000 kr. For højere indkomster vil lettelsen igen aftage. (Se bilag 105, underbilag 6, udkast II. I de her anførte beløb indgår dog også en skattelettelse på 420 kr. som følge af bundgrænsens forhøjelse til 9.000 kr.)

Under disse forudsætninger bliver der ikke penge til hverken forhøjelse af hustrufradraget eller afskaffelse af restaurations-skatten.

De foran anførte provenutab og udgifter til tilskud er anslået som helårstal på basis af forholdene i finansåret eller skatteåret 1966-67. Om provenutallene vedrørende statsindkomstskatten gælder, at man må regne med, at skalaerne, der svarer til en eller anden kombination af ændringer, ikke vil medføre nøjagtig det provenutab, som fremgår af de foran angivne beløb. Det vil ofte være nødvendigt at udjævne skalaerne noget, og dette kan påvirke størrelsen af provenutabene.

Bilag 107.**Skatteskalaer uden skattefradragregel.***Spørgsmål 80:*

Hvorledes ville skatteskalaen komme til at se ud, når skattefradragreglen ophævedes — under forudsætning af uændret indkomstbehov for staten og uændret beskatning af de forskellige skalaindkomster?

Svar af 27. april 1966:

I vedføjede underbilag 1 og 2 er anført skalaer til beregning af statsindkomstskat for skatteåret 1966-67 svarende til de gældende skalaer for forsørgere og for ikke-forsørgere. Ved udarbejdelsen af skalaerne er det forudsat, at der ved indkomstopgørelsen ikke skal gives fradrag for betalt indkomstskat til stat og kommune, folkepensionsbidrag samt kirkelige afgifter. Desuden er der regnet med, at merindtægtsfradraget skal bortfalde. Dette fradrag har til formål at modvirke den særlig kraftige beskatning, som det første år rammer indtægtsstigninger på grund af skattefradraget og de deraf betingede forholdsvise høje skattesatser. Hvis skattefradraget afskaffes og skattesatserne nedsættes, bliver merindtægtsfradraget derfor overflødig.

Det er i spørgsmålet forudsat, at fradraget for betalt formueskat også skal afskaffes. Den endelige udformning af statskatteskalaer uden skattefradrag forudsætter, at der tages stilling til, hvorledes udskrivningsreglerne for formueskatten, folkepensionsbidraget, kommuneskatten og de kirkelige afgifter skal udformes.

Ved udformningen af skalaerne i underbilag 1 og 2 er det forudsat, at statsindkomstskatten ifølge skalaerne så vidt muligt skal svare til statsindkomstskatten ifølge de gældende regler for de skatteydere, der ikke skal betale formueskat. Der er desuden set bort fra, at skattefradragets reglers afskaffelse kan medføre visse forskydninger i de beløb, der skal betales som folkepensionsbidrag, kommuneskat og kirkelige afgifter.

Når statsindkomstskatten skal beregnes efter de nævnte skalaer, bliver beskatningsgrundlaget for de nuværende skalaindkomster forhøjet med skattefradraget og merindkomstfradraget. Størrelsen af disse fradrag afhænger imidlertid af, hvorledes den enkelte skatteydere indtægts- og beskatningsforhold har udviklet sig i de forudgående år, og fradragene vil derfor være forskellige også for skatteydere, der i det pågældende skatteår har samme skalaindkomst. Det er derfor ikke muligt at udarbejde skalaer uden skattefradrag, der i alle tilfælde fører til samme statsindkomstskat som de gældende regler. I stedet har man søgt at udforme skalaerne således, at de så vidt muligt medfører samme statsindkomst som de gældende regler for de skatteydere, hvis skattefradrag og merindkomstfradrag tilsammen svarer til gennemsnittet af de pågældende fradrag i vedkommende indtægtsgruppe.

Da der ikke foreligger statistiske oplysninger om størrelsen af disse fradrag i de enkelte indtægtsgrupper, har man måttet foretage en særlig, delvis skønsmæssig beregning af skattefradrag og merindtægtsfradrag for en lang række grupper af skatteydere. Antallet af statskatteydere — forsørgere og ikke-forsørgere hver for sig — er opdelt i en række grupper efter størrelsen af den forventede ansatte indkomst for skatteåret 1966-67. For hver af disse grupper er den gennemsnitlige skalaindkomst og den gennemsnitlige statsindkomstskat beregnet på grundlag af de gældende regler.

Dernæst har man for hver enkelt gruppe anslået det gennemsnitlige skattefradrag og det gennemsnitlige merindtægtsfradrag. Skattefradraget omfatter statsindkomstskat, kommuneskat, folkepensionsbidrag samt kirkelige afgifter, og det drejer sig om ca. halvdelen af udskrivningen for

skatteåret 1964-65 og ca. halvdelen af udskrivningen for skatteåret 1965-66. Beløbene er skønsmæssigt fordelt på de enkelte grupper på basis af beregninger over, hvorledes udskrivningen for de to skatteår er fordelt efter forsørgerstilling og efter størrelsen af de ansatte indkomster i de pågældende skatteår. De gennemsnitlige merindtægtsfradrag for skatteåret 1966-67 er anslået skønsmæssigt og svarer til de fradrag, der er benyttet ved budgetteringen for skatteåret 1966-67. Da disse skattefradrag og merindtægtsfradrag er skønnede, er de behæftet med en vis usikkerhed.

For at nå frem til de indkomstbeløb, hvoraf der skal beregnes statsindkomstskat efter skalaerne, er de gennemsnitlige skala-indkomster ifølge gældende regler i hver enkelt gruppe forhøjet med det anslåede gennemsnitlige fradragsbeløb (skattefradrag + merindtægtsfradrag) for vedkommende gruppe. Selve skalaerne er derefter udformet således, at statsskatten, beregnet af gennemsnitsindkomsten før skattefradrag og merindkomstfradrag, i de enkelte grupper, så vidt det er praktisk muligt, svarer til statsskatten ifølge de gældende regler.

På denne måde bliver statsindkomstskatten ifølge skalaerne omtrent den samme som statsskatten ifølge gældende regler for de skatteydere, hvis skattefradrag og merindkomstfradrag tilsammen svarer til det anslåede gennemsnitlige fradrag for skatteydere i den pågældende indkomst- og forsørgergruppe. Derimod vil skatteydere, hvis fradrag afviger fra det anslåede gennemsnitstal for deres gruppe, ikke komme til at betale samme statsindkomstskat efter skalaerne som efter de gældende regler. Skatteydere, der har haft særligt lave skattefradrag, fordi deres indtægt i de senere år er steget forholdsvis kraftigt, vil komme til at betale lavere statsskat efter skalaerne end efter de gældende regler. Andre skatteydere med særligt store skattefradrag vil komme til at betale højere statsskat efter skalaerne end efter de gældende regler. Det vil f. eks. blive tilfældet, hvis deres indtægt i de senere år er steget forholdsvis lidt eller ligefrem har været faldende.

Skalaernes statsskatteprocenter på de forskellige indkomsttrin er i underbilag 1 og 2 sammenlignet med de tilsvarende procenter ifølge de gældende skalaer dels for forsør-

gere, der ikke har ret til hustrufradrag, dels for ikke-forsørgere.

De anførte statsskatteprocenter er de procenter, der står i selve skatteskalaerne. De benyttes ved beregningen af statsskatten af indtægten i de indtægtsintervaller, der er angivet i oversigternes to første kolonner. F. eks. udgør statsskatteprocenterne i underbilag 1 på første trin 21 ifølge de gældende regler og 16 ifølge skalaudkastet. Det vil sige, at statsskatten ifølge gældende regler beregnes med 21 pct. af skala-indkomsten, der — opgjort efter de gældende regler — ligger mellem 7.000 kr. og 22.000 kr. Statsskatten uden skattefradrag beregnes med 16 pct. af indkomst før skattefradrag (og merindtægtsfradrag), der ligger mellem 7.500 kr. og 27.500 kr. På næste trin beregnes den gældende statsskat med 60 pct. af skala-indkomst mellem 22.000 kr. og 25.000 kr., medens statsskatten uden skattefradrag beregnes med 41 pct. af indtægt før skattefradrag (og merindtægtsfradrag), der ligger mellem 27.500 kr. og 31.300 kr. Samme procent anvendes også på de følgende trin, idet skalaens andet trin går helt op til 200.000 kr.s indtægt før skattefradrag og merindtægtsfradrag.

Skalaernes procenter svarer ikke helt til de såkaldte ligevægtsskatteprocenter. Disse procenter angiver de satser, man skulle benytte, hvis man ville beregne de nuværende skattebeløb af indtægten før skattefradrag, forudsat at skattefradrag og pålignet skat er lige store (er i ligevægt). Denne betingelse er dog kun opfyldt, når skatteyderens indkomst og udskrivningsreglerne har været uforandrede igennem en årrække. I de senere år har langt de fleste skatteydere imidlertid haft stigende indtægter. Derfor er størrelsen af deres skattefradrag påvirket af de forudgående års lavere indtægter, og det medfører, at skattefradragene gennemgående er lavere end den pålignede skat. Det er dette forhold, der bevirker, at stigende indtægter beskattes forholdsvis hårdt. Hvis man i overensstemmelse med det stillede spørgsmål skal opnå samme provenu, som efter de gældende regler fremkommer ved beskatning af stigende indkomster, må man, når skattefradraget falder bort, benytte procenter, der er noget højere end ligevægtsskatteprocenterne.

Det må bemærkes, at forskellen mellem skalaernes procenter og de tilsvarende ligevægtsskatteprocenter bliver særlig stor på de indkomsttrin, der ligger lige over forsørgerkalaens proportionalsskattegrænse på 22.000 kr.s skalaandkomst. De skatteydere, hvis skalaandkomst for skatteåret 1966-67 når lidt op over denne grænse, vil nemlig efter de gældende regler få deres indtægtsstigning beskattet ret kraftigt på grund af det store spring i den nuværende forsørgerkala. I de forudgående år har de kun betalt proportionalsskat til staten, og deres skattefradrag vil derfor være særlig lavt i forhold til den skat, de nu skal betale. I spørgsmålet er det forudsat, at skatteyderne på alle indkomsttrin så vidt muligt skal betale samme skat som efter de gældende regler. I så fald må skatteprocenten på indkomsttrinene lige over proportionalsskattegrænsen blive særlig høj i forhold til den tilsvarende ligevægtsskatteprocent, nemlig 41 procent ifølge skalaudkastet mod ca. 34 procent ifølge en ligevægtsskatteberegning.

Skalaudkastenes procenter er på alle ind-

komsttrin væsentligt lavere end de tilsvarende procenter i de gældende skalaer, selv om den dertil svarende skat i kroner og øre er nogenlunde den samme. Den såkaldte marginalskat er således sat betydeligt ned.

Som allerede nævnt forudsætter sammenligningerne, at skattefradrag og merindtægtsfradrag tilsammen svarer til de anslåede gennemsnit på det pågældende indtægtstrin. For skatteydere, hvis fradrag er højere end de anslåede gennemsnit, vil skalaerne bevirke, at statskatteprocenterne på visse indtægtstrin nedsættes mindre end vist i oversigterne, og der kan forekomme tilfælde, hvor statskatteprocenten ifølge skalaudkastene bliver højere end de gældende procenter. Omvendt vil skatteydere, hvis skattefradrag og merindtægtsfradrag i alt er lavere end de anslåede gennemsnit, på visse indtægtstrin få nedsat statskatteprocenterne endnu mere, end det fremgår af oversigterne i underbilag 1 og 2.

Underbilag 1.

Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og skalaudkast uden skattefradrag.

Udkast A.

Forsørgere.

Skalaindkomst ifølge gældende regler	Hertil svarende indkomst før skattefradrag	Statsskatteprocent ifølge gældende regler	skala- udkast
1	2	3	4
kr.	kr.	pct.	pot.
7.000	7.500		
22.000	27.500	21	16
25.000	31.300	60	41
30.000	40.200	70	41
50.000	78.400	76	41
105.000	183.600	81	41
114.300	200.000	85	41
200.000	364.200	85	44
216.500	400.000	95	44
400.000	770.000	95	47
		105	47

Ifølge de gældende regler beregnes statsindkomstskatten af de dele af skalaindkomsten, der ligger mellem beløbsgrænserne i kol. 1, med de tilsvarende procenter i kol. 3.

Ifølge skalaudkastet skal statsindkomstskatten beregnes af de dele af indkomsten før skattefradrag, der ligger mellem beløbsgrænserne i kol. 2, med de hertil svarende procenter i kol. 4.

Underbilag 2.

Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og skalaudkast uden skattefradrag.

Ikke-forsørgere.

Skalaindkomst ifølge gældende regler	Hertil svarende indkomst før skattefradrag	Statsskatteprocent ifølge gældende regler	skala- udkast
1	2	3	4
kr.	kr.	pot.	pot.
3.700	4.200		
6.000	7.200	10	8
14.000	17.600	21	16
14.300	18.000	41	16
20.400	27.000	41	27
22.000	29.300	41	41
25.000	33.900	61	41
30.000	42.600	70	41
50.000	82.900	77	41
82.600	150.000	88	41
100.000	183.200	88	47
159.700	300.000	95	47
200.000	383.100	95	49
400.000	805.000	105	49
		110	49

Ifølge de gældende regler beregnes statsindkomstkatten af de dele af skalaindkomsten, der ligger mellem beløbsgrænserne i kol. 1, med de tilsvarende procenter i kol. 3.

Ifølge skalaudkastet skal statsindkomstkatten beregnes af de dele af indkomsten før skattefradrag, der ligger mellem beløbsgrænserne i kol. 2, med de hertil svarende procenter i kol. 4.

Supplerende besvarelse af 4. maj 1966.

I svaret på spørgsmål 80 af 27. april 1966 er der redegjort for, hvorledes statsskatte-skalaer uden skattefradrag og merindtægts-fradrag kan udformes, når den samlede ud-skrivning for skatteåret 1966-67 skal svare til udskrivningen ifølge de gældende regler, og når skatten på de forskellige indkomst-trin så vidt muligt skal svare til den skat, der skal betales ifølge de gældende regler. De i svaret omtalte skalaudkast er i det følgende betegnet som udkast A.

I underbilag 3 er anført nye skalaudkast uden skattefradrag, der i det følgende er be-tegnet som udkast B. Disse udkast adskiller sig fra udkast A ved, at de ikke svarer til de gældende skalaer, men til et sæt skalaudkast med skattefradrag, der er anført i „Udkast til statsskatteskalaer med lavere procenter lige over proportionalsskattegrænsen“ af 12. april 1966 (Bilag nr. 105). Det drejer sig om udkast I, hvor bundgrænserne er 9.000 kr. for forsørgere og 4.500 kr. for ikke-for-sørgere, proportionalsskattegrænsen er 22.000

kr. og procenterne på forsørgerkalaens andet og tredje trin er 40 og 60. Dette skala-udkast skønnes at ville medføre et provenu-tab på omkring 800 mill. kr.

Udkast B vil ligeledes medføre et provenu-tab, der for skatteåret 1966-67 skønnes at ville andrage omkring 800 mill. kr. Stats-skatten på de forskellige indkomsttrin svarer nogenlunde til beskatningen ifølge udkast I for de skatteydere, hvis skatte-fradrag og merindtægtsfradrag tilsammen svarer til de anslåede gennemsnitlige fradrag for skatteydere med samme indkomst og forsørgerstilling.

Statsskatteprocenterne ifølge udkast B er i underbilag 4 og 5 sammenlignet med stats-skatteprocenterne i de gældende skalaer. Ved sammenligningen er det forudsat, at skatte-fradrag og merindtægtsfradrag tilsammen svarer til de nævnte anslåede gennemsnit.

I svaret til spørgsmål 80 er der gjort nærmere rede for forskellige problemer i for-bindelse med sammenligninger mellem be-skatning med og uden skattefradrag.

Underbilag 3.**Statsindkomstskat uden skattefradrag.**

Udkast B.

Forsørgere.

Af en indtægt før skattefradrag på:	betales:	
under 10.000 kr.	0 kr.	
10.000- 28.000 -	0 - af 10.000 kr. + 16 pct. af resten	
28.000- 32.000 -	2.880 - - 28.000 - + 24 - - -	
32.000- 50.000 -	3.840 - - 32.000 - + 40 - - -	
50.000-200.000 -	11.040 - - 50.000 - + 42 - - -	
200.000-400.000 -	74.040 - - 200.000 - + 44 - - -	
400.000 kr. og derover	162.040 - - 400.000 - + 47 - - -	

Ikke-forsørgere.

Af en indtægt før skattefradrag på:	betales:	
under 5.000 kr.	0 kr.	
5.000- 7.200 -	0 - af 5.000 kr. + 7 pct. af resten	
7.200- 18.000 -	154 - - 7.200 - + 16 - - -	
18.000- 30.000 -	1.882 - - 18.000 - + 26 - - -	
30.000- 50.000 -	5.002 - - 30.000 - + 40 - - -	
50.000-150.000 -	13.002 - - 50.000 - + 42 - - -	
150.000-300.000 -	55.002 - - 150.000 - + 47 - - -	
300.000 kr. og derover	125.502 - - 300.000 - + 49 - - -	

Underbilag 4.

Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og skalaudkast uden skattefradrag.

Forsørgere.

Skalaindkomst ifølge gældende regler	Hertil svarende indkomst før skattefradrag	Statsskatteprocent ifølge gældende regler	skala- udkast
1	2	3	4
kr.	kr.	pet.	pet.
7.000- 9.000	7.500- 10.000		
9.000- 22.000	10.000- 27.500	21	0
22.000- 22.300	27.500- 28.000	21	16
22.300- 25.000	28.000- 31.300	60	16
25.000- 25.400	31.300- 32.000	60	24
25.400- 30.000	32.000- 40.200	70	24
30.000- 35.300	40.200- 50.000	70	40
35.300- 50.000	50.000- 78.400	76	40
50.000-105.000	78.400-183.600	76	42
105.000-114.300	183.600-200.000	81	42
114.300-200.000	200.000-364.200	85	42
200.000-216.500	364.200-400.000	85	44
216.500-400.000	400.000-770.000	95	44
over 400.000	over 770.000	95	47
		105	47

Efter de gældende regler beregnes statsindkomstskatten med procenterne i kol. 3 af skalaindkomst inden for beløbsgrænserne i kol. 1.

Efter skalaudkastet beregnes skatten med procenterne i kol. 4 af indkomst før skattefradrag, der ligger inden for beløbsgrænserne i kol. 2.

Underbilag 5.

Statsskatteprocenter ifølge gældende regler og skalaudkast uden skattefradrag.

Ikke-forsørgere.

Skalaindkomst ifølge gældende regler	Hertil svarende indkomst før skattefradrag	Statsskatteprocent ifølge gældende regler	skala- udkast
1	2	3	4
kr.	kr.	pet.	pet.
3.700- 4.300	4.200- 5.000	10	0
4.300- 6.000	5.000- 7.200	10	7
6.000- 14.000	7.200- 17.600	21	16
14.000- 14.300	17.600- 18.000	41	16
14.300- 22.000	18.000- 29.300	41	26
22.000- 22.400	29.300- 30.000	61	26
22.400- 25.000	30.000- 33.900	61	40
25.000- 30.000	33.900- 42.600	70	40
30.000- 33.800	42.600- 50.000	77	40
33.800- 50.000	50.000- 82.900	77	42
50.000- 82.600	82.900-150.000	88	42
82.600-100.000	150.000-183.200	88	47
100.000-159.700	183.200-300.000	95	47
159.700-200.000	300.000-383.100	95	49
200.000-400.000	383.100-805.000	105	49
over 400.000	over 805.000	110	49

Efter de gældende regler beregnes statsindkomstskatten med procenterne i kol. 3 af skalaindkomst inden for beløbsgrænserne i kol. 1.

Efter skalaudkastet beregnes skatten med procenterne i kol. 4 af indkomst før skattefradrag, der ligger inden for beløbsgrænserne i kol. 2.

Bilag 108.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 18. april 1966.

Notat om det skattemæssige forsørgerbegreb.

I dette notat redegøres der i hovedtræk for, hvilke personer der stilles som familieforsørgere ved indkomstbeskatningen til staten. Notatet indeholder endvidere en kort omtale af baggrunden for de gældende regler.

A. Gældende regler.

Ifølge ligningslovens (lovbekendtgørelse nr. 421 af 6. december 1965) § 25, stk. 1, omfatter det skattemæssige forsørgerbegreb 4 hovedgrupper:

- 1) Gifte mænd, der sambeskattes med hustruen.
- 2) Personer, der har børn.
- 3) Personer, der har plejebørn.
- 4) Ældre personer samt invalider.

Desuden indeholder § 25, stk. 2, en særlig regel om mænd, der ophører med at blive sambeskattet med hustruen, fordi hun dør, eller på grund af skilsmisse, separation eller faktisk adskillelse. Ved denne særlige regel udvides forsørgerstillingen for hovedgruppe 1 til at gælde en tid efter sambeskatningens ophør. § 25, stk. 3, indeholder en noget lignende regel for enker.

Endelig kan visse andre skatteydere ifølge § 25, stk. 4, efter ansøgning blive stillet som familieforsørgere.

Reglernes nærmere indhold er følgende:

Hovedgruppe 1. (§ 25, stk. 1, nr. 1). Forsørgerstillingen tilkommer alle *gifte mænd, der sambeskattes* med hustruen. Hvis ægtefællerne ikke sambeskattes, fordi de lever varigt adskilt, kan manden ikke få forsørgerstilling efter § 25, stk. 1, nr. 1. (Såfremt han opfylder betingelserne i nogen af de andre bestemmelser i § 25, kan det dog medføre, at han alligevel får forsørgerstilling).

Mandens forsørgerstilling bevares for det skatteår, der følger nærmest efter hustruens død eller efter, at ægtefællerne er blevet separeret, skilt eller faktisk adskilt, jfr. § 25, stk. 2. Der er ikke en tilsvarende regel om fraskilte eller fraseparerede kvinder.

Når en enke første gang skatteansættes selvstændigt efter mandens død, skal hun stilles som familieforsørger, jfr. § 25, stk. 3. Hvis hun første gang kun er selvstændigt skattepligtig for en del af et skatteår, stilles hun også som familieforsørger i det næste skatteår.

Hovedgruppe 2. (§ 25, stk. 1, nr. 2). Skattepligtige, der *har børn* — herunder sted- og adoptivbørn — *under 18 år*. Barnet skal enten være *hjemmeværende*, eller det skal i overvejende grad *forsørges af den skattepligtige* gennem bidrag til barnets underhold; der bortses herved fra bidrag, som den pågældende kan fradrage i sin skattepligtige indkomst i medfør af ligningslovens §§ 10 og 11 (underholdsbidrag i anledning af skilsmisse og separation m. v. samt underholdsbidrag til børn uden for ægteskab).

Hovedgruppe 3. (§ 25, stk. 1, nr. 3). Skattepligtige, der *har plejebørn under 18 år*. Der gælder ingen betingelser om, at plejebarnet skal være hjemme el. lign.

Hovedgruppe 4. (§ 25, stk. 1, nr. 4). *Ældre skatteydere*, der bortset fra størrelsen af deres skattepligtige indkomst opfylder betingelserne for at få nedslag i skatteansættelsen efter reglerne herom (nu lov nr. 19 af 28. januar 1966 om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl.). Reglen omfatter alle personer, der har nået folkepensionsalderen. Den gælder endvidere personer, der oppebærer eller er kendt berettiget til at oppebære folkepension, invalide-

pension, pension efter enkepensionsloven samt invaliditetsydelse med bistands- eller plejetillæg.

Forsørgerstilling efter ansøgning kan ifølge § 25, stk. 4, indrømmes, når skatteyderen til stadighed vederlagsfrit underholder en ældre eller svagelig nær pårørende, der ikke selv kan forsøge sig sit underhold. Det samme gælder, når skatteyderen har børn over 18 år, som er under uddannelse og i overvejende grad forsøges af den skattepligtige. Også her bortses der fra bidrag, som den pågældende kan fradrage i sin skattepligtige indkomst.

B. Baggrunden for de gældende regler.

Baggrunden for, at forsørgere beskattes efter en lempeligere skatteskala end ikkeforsørgere, må søges i et *skatteevnesynspunkt*. Hovedbetragtningen har været den, at hvor flere personer skal leve af en vis indkomst, bør indkomsten beskattes lavere, end hvor det kun er en enlig person, der skal leve af en tilsvarende indkomst. Princippet om graduering af skattebyrden ud fra sådanne hensyn har i forskellige former været gældende i dansk beskatning langt tilbage i tiden.

Hovedtrækkene i de nuværende regler om forsørgerbegrebet kom ind i ligningsloven for skatteåret 1958-59 (lov nr. 284 af 14. december 1957, jfr. lovbekendtgørelse nr. 289 af 14. december 1957). Reglerne om ældre og invalide skatteyderes stilling som forsørgere (hovedgruppe 4 foran) kom dog først ind i ligningsloven for skatteåret 1960-61 (lov nr. 401 af 20. december 1960, jfr. lovbekendtgørelse nr. 402 af samme dato). I øvrigt er der siden 1958-59 kun sket mindre ændringer, særlig vedrørende skatteydere, der har plejebørn (hovedgruppe 3 foran).

De nye regler i ligningsloven for 1958-59 betegnede en reform af forsørgerbegrebet. Hovedformålet med reformen var at tage større hensyn til skatteydernes faktiske, reelle forsørgerbyrde og at afskaffe urimeligheder, der bl. a. fulgte af, at loven lagde for stor vægt på den formelle forsørgerpligt. Andre urimeligheder, som afskaffedes, hidrørte fra, at mange skatteydere efter den tidligere lov vedblev med at have forsørgerstilling, efter at de faktisk var blevet enlige. Det gjaldt personer, der tidligere havde

været gift (enkemænd og enker samt fraskilte eller fraseparerede mænd og kvinder), og som enten havde egen husstand eller havde forsørgerpligt over for børn under 18 år. I modsætning hertil stod personer, der aldrig havde været gift; de kunne kun få forsørgerstilling, hvis de både havde egen husstand og havde forsørgerpligt over for børn under 18 år.

Hovedindholdet af reformen i ligningsloven for 1958-59 blev herefter følgende:

1) Reglen om gifte mænd begrænsedes til mænd, der sambeskattes med hustruen. (Tidligere ansås manden også som forsørger, selv om hustruen blev beskattet selvstændigt, fordi ægtefællerne levede faktisk adskilt).

2) Ugifte personer fik principielt kun forsørgerstilling, når de havde børn under 18 år, som enten var hjemmeværende, eller som i overvejende grad forsøgedes af den skattepligtige gennem ikke-fradragsberettigede bidrag. Det samme kom i princippet til at gælde for gifte personer, der ikke sambeskattedes med ægtefællen. (De tidligere regler om „egen husstand“ blev altså afskaffet. Der skulle heller ikke mere lægges vægt på den formelle forsørgerpligt over for børn).

3) Reglen om personer, der tidligere havde været gift, blev principielt afskaffet. Som hovedregel kunne disse personer nu kun få forsørgerstilling, såfremt de opfyldte de ovenfor under 2) nævnte betingelser.

For at mildne overgangen til ikke-forsørgerstatus efter ophør af sambeskatning mellem ægtefæller indførtes der dog særlige regler for enker og enkemænd samt for fraskilte eller fraseparerede mænd. Disse personer fik forsørgerstilling for det første år efter ægtefællens død eller efter skilsmissem, separationen eller den faktiske adskillelse.

4) Endelig åbnedes der adgang til at indrømme visse skatteydere forsørgerstilling efter ansøgning, jfr. herved afsnit A, sidste stk.

Ved reformen i 1958-59 var man opmærksom på, at de nye regler kunne virke særlig hårdt over for ældre personer, der hidtil havde haft en forsørgerstilling, som de mistede efter de nye regler. Det medførte dog ikke, at der blev gjort nogen undtagelse for de ældre personer i forsørgerbestemmelsen; men der blev taget hensyn til forholdet

ved en ændring af reglerne om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m.fl. (dengang ligningslovens § 5, nu en særlig lov).

Efter to års forløb havde udviklingen medført, at det ansås for rigtigst at give alle skatteydere over folkepensionsalderen forsørgerstilling. I ligningsloven for 1960-61 blev der derfor indsat en bestemmelse, som i princippet svarede til, hvad der er omtalt i afsnit A under hovedgruppe 4.

Forarbejderne og folketingsforhandlingerne om denne lovændring er ret sparsomme. Baggrunden for ændringen må antagelig søges i, at man, efterhånden som folke-

pensionen blev udbygget, ønskede nedslagsreglerne afviklet. For at undgå, at dette skulle føre til, at enlige fik skattestigninger, der var for store i forhold til forøgelsen i deres folkepension, skulle alle ældre, invalidepensionister m.fl. fremtidig beskattes som forsørgere. Det har muligvis også spillet ind, at disse ældre skatteydere meget ofte har vænnet sig til at have deres eget hjem, således at en „husstandsbetragtning“ kunne tale noget for at give dem forsørgerstilling.

Det skal til slut bemærkes, at den af statsministeren nedsatte kvindekommision for tiden arbejder med en større undersøgelse af forsørgerbebet.

Supplerende notat af 25. april 1966.

I forbindelse med skattedepartementets notat af 18. april 1966 er der ønsket oplysninger om tilfælde, hvor reglerne om *det skattemæssige forsørgerbegreb* måtte have givet anledning til kritik.

Spørgsmålet har været drøftet underhånden med statens ligningsdirektorat samt med et par lokale skattemyndigheder. Efter gennemførelsen af de reformer, der er omtalt i notatet af 18. april 1966, er det almindelige indtryk dette, at spørgsmålene omkring forsørgerbebet stort set har fundet et roligt leje i praksis. Det er ikke særlig almindeligt, at skatteyderne besværer sig over afgørelser vedrørende forsørgerstilling. I de forholdsvise få tilfælde, hvor det sker, er det meget ofte muligt at forklare de pågældende begrundelsen for de gældende regler.

De forholdsvise få tilfælde, hvor reglerne undertiden kan give anledning til en vis reaktion fra skatteyderne, vedrører stort set kun to områder:

1. Skatteydere med *børn over 18 år*, der er under uddannelse.

Hvis barnets fader eller moder ikke opfylder de almindelige betingelser for at få forsørgerstilling — det gør de f. eks., hvis de er gift og sambeskattes — beror det på bestemmelsen i ligningslovens § 25, stk. 4, om de alligevel kan opnå forsørgerstilling. Det er især enlige mødre med børn under uddannelse, det her drejer sig om, altså enker, fraskilte og fraseparerede mødre samt mødre til børn uden for ægteskab,

Ifølge den nævnte bestemmelse kan der *efter ansøgning* indrømmes forsørgerstilling, når skatteyderen har børn, der er fyldt 18 år, og som er under uddannelse. Det er dog en betingelse, at barnet i *overvejende grad* *forsørges* af skatteyderen.

Afgørelserne i disse sager er henlagt til amtsskatterådene (i København og på Frederiksberg dog skattedirektoratet), men kan indbringes for ligningsrådet. Det er altså ligningsrådet, der har den endelige indflydelse på dette område.

Som almindelig retningslinje har ligningsrådet fastsat, at det må kræves, at barnets egen indtægt er under halvdelen af, hvad der må anses for at medgå til barnets nødvendige underhold samt eventuelle omkostninger ved dets uddannelse. Selve det „nødvendige underhold“ var oprindeligt fastlagt til 3.600 kr. årlig, men er senere forhøjet to gange, først til 4.400 kr. og senere — med virkning fra og med skatteåret 1966-67 — til 4.800 kr. årlig.

Hvor uddannelsen ikke er forbundet med særlige omkostninger, medfører det anførte, at der ikke kan indrømmes forsørgerstilling, hvis den unge selv har indtægter på over 2.400 kr. Da *lærlingeuddannelse* i reglen ikke medfører særlige omkostninger, og da lærlingelønnen for lærlinge over 18 år i de fleste fag er over 2.400 kr., kan der i reglen ikke indrømmes forsørgerstilling, når der er tale om sådan uddannelse.

Ved *andre uddannelser*, der er forbundet med særlige omkostninger, kan den unge

have en noget højere indtægt, uden at forsørgerstilling af den grund må nægtes. Udgifter uddannelsesomkostningerne f. eks. 1.000 kr. årlig, kan den unge have en indtægt på op til 2.900 kr., nemlig halvdelen af det fornævnte beløb, 4.800 kr., med tillæg af 1.000 kr. Kun hvor den unges egne indtægter (herunder også legatindtægter o. lign.) kommer endnu højere op, kan der ikke indrømmes forsørgerstilling.

Hvor den unges egen indtægt overstiger de ovennævnte grænser, anfører den enlige moder somme tider, at hun alligevel betaler hele den unges underhold, idet den unge bruger hele sin indtægt til forskellige anskaffelser el. lign. uden at betale noget for kost og logi m. v. i hjemmet. Det er dog et forhold, der ikke kan tages hensyn til.

Det bemærkes, at bestemmelsen i § 25, stk. 4, i forrige folketingssamling blev fremdraget af folketingsmedlem Nathalie Lind i et spørgsmål til den daværende finansminister (folketingets forhandlinger 1964-65 spalte 3003-3005). Det „nødvendige underhold“ var dengang fastlagt til 4.400 kr. årlig. Spørgeren så gerne grænsen forhøjet, og finansministeren ville henlede ligningsrådets opmærksomhed på dette ønske. Som tidligere nævnt er grænsen nu forhøjet til 4.800 kr.

2. Enker og enkemænd.

Efter reformen i ligningsloven for 1958-59 er det hovedreglen, at skatteyderen

kun stilles som forsørger, når han faktisk forsørger én eller flere andre personer. Gør han ikke det, stilles han som ikke-forsørger, selv om hans udgifter som enlig måske er præget af, at han har sit eget hjem og måske en husbestyrerinde el. lign. til at passe det. Som nævnt i notatet af 18. april 1966 er der dog en undtagelsesregel om bl. a. enker og enkemænd, der bevarer forsørgerstillingen i den første tid efter ægtefællens død, selv om de er enlige. Hvis enken eller enkemanden er over folkepensionsalderen, bliver de ved med at have forsørgerstilling.

Det sker en gang imellem, at der rejses spørgsmål, om enlige enker og enkemænd ikke burde have permanent forsørgerstilling, selv om de er under folkepensionsalderen. Det anføres i denne forbindelse, at selv om enken eller enkemanden ikke har andre at forsørge, så bliver de alligevel tit ved med at have en del udgifter, der svarer til gifte personers. Det drejer sig om udgift til at opretholde det hjem, ægtefællerne havde, da de begge levede, samt — især for enkemænd — om udgifter til en husbestyrerinde eller anden huslig medhjælp.

Erfaringerne tyder på, at det er temmelig sjældent, at skatteyderne fremkommer med kritik af denne art. Når det sker, plejer man at henvise til, at enkerne og enkemændene i de nævnte henseender er lige-stillet med personer i samme alder, der aldrig har været gift, men alligevel har eget hjem, hushjælp o. s. v.

Bilag 109.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 11. maj 1966.

Notat om antallet af enlige forsørgere.

For skatteåret 1966-67 regner man med, at antallet af indkomstansættelser i alt vil andrage omkring 2.350.000. Dette omfatter såvel personer, der skal pålignes indkomstskat, som personer, hvis indtægter er så lave, at der ikke skal opkræves skat.

Af de omkring 2.350.000 indkomstansættelser skønnes ca. 1.555.000 at opfylde betingelserne for at opnå forsørgerstilling, medens resten — ca. 795.000 — er ikke-forsørgere.

Der foreligger ingen opgørelser over, hvor mange af de ca. 1.555.000 forsørgere der er ægtepar, og hvor mange der er enlige. Rent skønsmæssigt kan antallet af enlige forsørgere anslås til omkring 425.000. Af disse

ca. 425.000 enlige forsørgere er formentlig godt 300.000 folke- eller invalidepensionister. Det må derfor antages, at forholdsvis mange enlige forsørgere har så lave indtægter, at de ikke kommer til at betale indkomstskat til staten. Hvor mange det drejer sig om, er ikke opgjort, men rent skønsmæssigt kan antallet af enlige forsørgere, der ikke skal betale statskat, måske anslås til noget over 200.000.

Til sammenligning kan anføres, at antallet af skatsskatteydere for skatteåret 1966-67 må anslås til omkring 1.750.000, hvoraf de ca. 1.150.000 er forsørgere og de resterende ca. 600.000 ikke-forsørgere.

Bilag 110.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 10. maj 1966.

Udkast til udskrivningsregler med én statsskatteskala.

Efter de gældende regler udskrives indkomstskatten til staten efter to progressive rateskalaer, en for forsørgere og en for ikke-forsørgere. I det følgende har man skitseret et sæt udskrivningsregler, hvorefter statsindkomstskatten for alle skatteydere skal beregnes efter én skala. Skattens graduering efter forsørgerstilling skal tilvejebringes ved hjælp af personfradrag, der er højere for forsørgere end for ikke-forsørgere. Det er forudset, at de gældende regler om hustrufradrag og om merindkomstfradrag skal opretholdes, og der er endvidere regnet med, at den samlede udskrivning af statsindkomstskat for skatteåret 1966-67 skal være den samme som efter de gældende udskrivningsregler.

Den samlede udskrivning af statsindkomstskat for skatteåret 1966-67 kan anslås til ca. 6.400 mill. kr. Heraf udskrives formentlig omkring 5.350 mill. kr. eller næsten 85 pct. hos forsørgere og ca. 1.050 mill. kr., godt 15 pct., hos ikke-forsørgere.

Hvis ikke-forsørgerne skulle beskattes helt efter samme regler som forsørgere (med bundgrænse 7.000 kr. o. s. v.), ville der blive tale om et provenutab, der for skatteåret 1966-67 kan anslås til omkring 350 mill. kr. Det tilsvarende provenutab ifølge en ligevægtsskatteberegning vil antagelig beløbe sig til omkring 285 mill. kr.

Det er imidlertid som allerede nævnt tanken, at ikke-forsørgere skal have lavere bundgrænse end forsørgere. Man kunne derfor beskatte ikke-forsørgerne efter en skala, der svarer til den gældende forsørgerskala, blot med den forskel, at den skattefrie bundgrænse på 7.000 kr. nedsættes med 3.300 kr. til 3.700 kr., og at de øvrige indtægtsgrænser i skalaen ligeledes blev nedsat med 3.300 kr. (fra 22.000 kr. til 18.700 kr. o. s. v.). I så

fald ville den samlede udskrivning på ikke-forsørgere blive forøget med et beløb, der kan anslås til omkring 60 mill. kr. Det hænger bl. a. sammen med, at den gældende skala for ikke-forsørgere ikke som forsørgerskalaen har proportionalsskat. På det første trin, der i den nuværende ikke-forsørgerskala strækker sig fra 3.700 kr. til 6.000 kr., beregnes skatten med 10 pct., og først på det andet trin, der går fra 6.000 kr. til 14.000 kr., beregnes skatten med 21 pct. svarende til proportionalsskatten for forsørgere. Hvis ikke-forsørgere med lave indtægter nu skal svare 21 pct. af den del af skalaindtægten, der ligger over bundgrænsen på 3.700 kr., vil deres skat blive forhøjet. Ved en skalaindkomst på 6.000 kr. skal der nu som før beregnes skat af 6.000 kr. \div 3.700 kr. = 2.300 kr., men skatten skal nu beregnes med 21 pct. mod 10 pct. efter de gældende regler, og det bevirker, at skatten stiger med 11 pct. af 2.300 kr. eller med 253 kr. Disse skattestigninger kan begrænses noget, hvis den skattefrie bundgrænse for ikke-forsørgere forhøjes til 4.000 kr. og i så fald bortfalder praktisk taget hele den nævnte merudskrivning.

Der er herefter udarbejdet et udkast til statsskatteskala, der tænkes anvendt i forbindelse med *personfradrag på 7.000 kr. for forsørgere og på 4.000 kr. for ikke-forsørgere*. Skalaindkomsten skal altså nedsættes med personfradrag, før skattebeløbet beregnes ved hjælp af skalaudkastet. Dette er udformet på basis af den gældende forsørgerskala, men da det skattefrie beløb på 7.000 kr. nu skal trækkes fra indkomsten, før skalaen benyttes, må alle skalaens indkomsttrin nedsættes med 7.000 kr., dersom skatten af forsørgere skal blive den samme som efter de gældende regler.

Udkast til statsskatteskala.

Af en skalaindkomst efter

personfradrag på:	betales:	
under 15.000 kr.	21 pct.	
15.000—18.000 -	3.150 kr. af	15.000 kr. + 60 pct. af resten
18.000—23.000 -	4.950 - -	18.000 - + 70 - - -
23.000—43.000 -	8.450 - -	23.000 - + 76 - - -
43.000—98.000 -	23.650 - -	43.000 - + 81 - - -
98.000—193.000 -	68.200 - -	98.000 - + 85 - - -
193.000—393.000 -	148.950 - -	193.000 - + 95 - - -
393.000 kr. og derover	338.950 - -	393.000 - + 105 - - -

Virkningerne af dette skalaudkast og de omtalte personfradrag er belyst nedenfor, hvor statsindkomstskatten er beregnet på forskellige indkomstrin (skalaindkomst før personfradrag). Skatten af forsørgere er som nævnt den samme ifølge udkastet som efter de gældende regler. For ikke-forsørgere vil udkastet derimod medføre visse ændringer i statsindkomstskatten. Således vil ikke-forsørgere med skalaindkomster under

ca. 15.000 kr. gennemgående få skattestigninger på indtil et par hundrede kroner. Til gengæld vil skatten blive nedsat på andre indkomstrin. Det gælder bl. a., når indtægten er over ca. 55.000 kr.

Det omtalte udkast til udskrivningsregler skønnes for skatteåret 1966-67 at ville indbringe praktisk taget samme provenu som de gældende regler.

Statsindkomstskat ifølge udkast og ifølge gældende regler.

Skalaindkomst før person- fradrag	Statsindkomstskat af			Forskel for ikke-forsørgere (4 ÷ 3)
	forsørgere iflg. gældende regler og udkast	ikke-forsørgere ifølge gældende regler	udkast	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
4.000	0	30	0	÷ 30
6.000	0	230	420	190
10.000	630	1.070	1.260	190
14.000	1.470	1.910	2.100	190
18.000	2.310	3.550	2.940	÷ 610
22.000	3.150	5.190	4.950	÷ 240
26.000	5.650	7.720	7.750	30
30.000	8.450	10.520	10.730	210
40.000	16.050	18.220	18.330	110
50.000	23.650	25.920	26.080	160
100.000	64.150	69.920	66.580	÷ 3.340
200.000	148.950	164.920	151.800	÷ 13.120
400.000	338.950	374.920	342.100	÷ 32.720

Bilag III.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 13. april 1966.

Nye regler i Sverige om beskatningen af ægtefæller.

Ved en lov af 21. maj 1965 er der i Sverige indført adgang for ægtefæller til i et vist omfang at forlange særbeskatning. Samskatning er stadig den principielle hovedregel, men når begge ægtefæller har haft arbejdsindkomst, kan de forlange skatten af arbejdsindkomsten beregnet, som om de var blevet særbeskattet af denne indkomst.

Ordningen, der er trådt i kraft den 1. januar 1966, betegnes som en provisorisk løsning eller en overgangsløsning, der skal være gældende, indtil man når frem til en endelig løsning af sam- eller særbeskatningsspørgsmålet. Spørgsmålet er i øjeblikket genstand for en nærmere undersøgelse i en under det svenske finansdepartement nedsat arbejdsgruppe.

Den nu indførte ordning vedrører som nævnt *kun arbejdsindkomst*. Hertil henregnes for det første al lønindtægt. Endvidere indtægt ved landbrugsvirksomhed og ved anden selvstændig erhvervsvirksomhed, når den pågældende har deltaget i virksomheden „i ej blott ringa omfattning“. Når en ægtefælle har været beskæftiget i den anden ægtefælles landbrugs- eller erhvervsvirksomhed (medhjælpende hustruer), anses indtægten herved dog ikke som arbejdsindkomst, og der sker derfor ikke i disse tilfælde særbeskatning. Al indtægt, der ikke er arbejdsindkomst, betegnes som sideindkomst.

Særbeskatningen gennemføres på den måde, at hver ægtefælles netto-arbejdsindkomst beskattes efter ikke-forsørger-skalaen. Ved beregning af skatten på sideindkomster udregnes først skatten på ægtefællernes samlede indkomster (arbejds- og sideindkomster) efter forsørger-skalaen; derefter beregnes på tilsvarende måde skatten af de sammenlagte arbejdsindkomster, og forskellen mellem de beregnede skattebeløb udgør så skatten på sideindkomst; denne skat fordeles på ægtefællerne i forhold til de sideindkomster, de hver især har haft. Herved nås, at sideindkomsterne beskattes med samme progression som ved samskatning efter hovedreglen.

Særbeskatningen gælder alene med hensyn til statsindkomstskat og folkepensionsafgift.

Særbeskatning gennemføres som nævnt kun, når ægtefællerne begærer det. Der er forholdsvis få ægteskaber, hvor særbeskatning vil føre til lavere skat end samskatning. Af i alt 1.850.000 ægteskaber har i ca. 700.000 ægteskaber begge ægtefæller arbejdsindkomst, og heraf vil særbeskatning kun i 70-80.000 ægteskaber føre til lavere samlet beskatning.

Supplerende notat af 13. april 1966.

I tilslutning til skattedepartementets notat af 13. april 1966 om *ægtefællebeskatningen i Sverige* meddeles følgende supplerende oplysninger.

1. Det beror på en række forskellige forhold, *hvilke indtægtsgreupper der har fordel af at vælge særbeskatning*.

I Sverige er skatteskalaen for indkomst-

Bilag til beretn. fra udv. ang. lov. om almindelig omsætningsafgift.

skat til staten indrettet sådan, at sambeskattede ægtefæller med en samlet årsindkomst op til ca. 34.000 kr. svarer dobbelt så høj skat som en enlig med halvt så stor indtægt. Denne indretning af skatteskalarene betegnes som tudelningsprincippet. Når ægtefællernes samlede indtægt ligger under den nævnte grænse, kommer de ikke til at betale mere i samlet skat, end hvis de havde været ugifte. Der er med andre ord ingen „negativ sambeskatningseffekt“ i disse tilfælde.

Bortset fra en svag progression som følge af de kommunale grundfradrag er indkomstskatten til kommunen helt proportional. Kommuneskatten medfører derfor ingen væsentlige sambeskatningsproblemer.

Det beror ikke blot på, hvor stor ægtefællernes samlede indkomst er, men også på indkomsternes fordeling mellem mand og hustru, om de kan opnå en samlet skattebesparelse ved at vælge særbeskatning. Det er derfor ikke muligt at redegøre kort for spørgsmålet. I almindelighed kan det siges, at ægtefællerne kun rent undtagelsesvis kan spare skat ved at vælge særbeskatning, når en af dem har en årsindkomst på under 12.000 kr. Til orientering vedlægges et bilag til det svenske lovforslag, hvor spørgsmålet er belyst i tabelform. Tabellen er udarbejdet, før loven fik sin endelige form; men den giver dog et vejledende hovedindtryk. Til vejledning for skatteyderne påregnes udsendt flere tabeller, der også tager hensyn til skatteydere med forskelligt antal børn og til den varierende kommuneskat i forskellige kommuner.

Selv om ægtefællerne vælger særbeskatning, indrømmes der hustrufradrag efter de sædvanlige regler, der omtales nedenfor under 3. Dette er efter det oplyste begrundet med, at man ikke har villet komplicere den nye ordning, der i sig selv er indviklet, med særregler på dette område.

2. *Medhjælpende hustruer* er undtaget fra adgangen til at vælge særbeskatning. Når begge ægtefæller arbejder i den enes landbrug eller erhvervsvirksomhed, beskattes hele indkomsten hos den ægtefælle, som er indehaver af virksomheden. Det er ikke anset for muligt at opdele indkomsten mellem ægtefællerne og indrømme ret til særbeskatning i disse tilfælde.

3. Det fradrag, der svarer til det danske *hustrufradrag*, betegnes i Sverige som „förvärvsavgdrag“.

a) Fradraget indrømmes som hovedregel, når *hustruen har haft indtægt* af landbrugsvirksomhed, anden næringsvirksomhed eller eget arbejde. Drejer det sig om landbrugsindkomst, er det en betingelse, at hun har udført arbejde i det pågældende landbrug til en værdi af mindst 300 kr. Drejer det sig om anden næringsvirksomhed, er det en betingelse, at hun har været virksom i denne i „ikke blot ringe omfang“.

1°. Når det drejer sig om indkomst af hustruens næringsvirksomhed eller om hendes lønindtægt, indrømmes der under de nævnte betingelser altid et fradrag på 300 kr. Hvis ægtefællerne har hjemmeværende, mindreårige børn, indrømmes herudover et fradrag på 25 pct. af hustruens erhvervsindtægt. Det faste fradrag + procentfradraget kan dog aldrig overstige 3.000 kr. Fradrag efter reglen om hjemmeværende børn indrømmes også ugifte personer, når de i øvrigt opfylder betingelserne derfor.

2°. Når der er tale om hustruens landbrugsvirksomhed, indrømmes der efter tilsvarende regler som nedenfor under b) et fradrag på indtil 1.000 kr., forudsat at der er hjemmeværende mindreårige børn. Er der ikke børn, udgør fradraget 300 kr.

b) Har *manden haft indkomst* af landbrugsvirksomhed eller anden næringsvirksomhed, indrømmes der ham et fradrag, forudsat at hustruen har udført arbejde i virksomheden til et beløb af mindst 300 kr. Hvis der ikke er hjemmeværende, mindreårige børn, udgør fradraget 300 kr. Er der hjemmeværende børn, udgør fradraget op til 1.000 kr., dog højst et beløb svarende til den anslåede værdi af hustruens arbejdsindsats.

Denne regel om de *medhjælpende hustruer* medfører, at der ikke skal foretages nogen egentlig opgørelse af den medhjælpende hustrus indkomst. Er der ikke børn, skal det blot fastslås, om værdien af hendes arbejde i mandens virksomhed har udgjort mindst 300 kr. Er der børn, kan der yderligere blive tale om et nøjere skøn over hendes arbejdsindsats i intervallet 300-1.000.

Tabell utvisande ökningen (+) eller minskningen (÷) av den sammanlagda direkta skatten
Endast förvärvsinkomster. Kommunal utdebitering = 17 kr. per skattekrona.
sjukförsäkrings- och folkpensionsavgift. De i prop.

Mannens inkomst kr.	Skatte- system	Kvinnans inkomst. kr.			
		0	12.000	14.000	16.000
1	2	3	4	5	6
6.000	sam sär	487 740 + 253	3.658 3.662 + 4	4.282 4.384 + 102	4.912 5.252 + 340
12.000	sam sär	2.120 2.435 + 315	5.653 5.653 ± 0	6.382 6.437 + 55	7.242 7.342 + 100
14.000	sam sär	2.679 3.080 + 401	6.382 6.458 + 76	7.243 7.243 ± 0	8.110 8.149 + 39
16.000	sam sär	3.241 3.801 + 560	7.242 7.377 + 135	8.110 8.163 + 53	9.071 9.071 ± 0
18.000	sam sär	3.807 4.579 + 772	8.118 8.312 + 194	9.078 9.121 + 43	9.948 9.948 ± 0
20.000	sam sär	4.423 5.530 + 1.107	9.071 9.231 + 160	9.938 9.980 + 42	10.884 10.802 ÷ 82
22.000	sam sär	5.078 6.503 + 1.425	9.945 10.143 + 198	10.888 10.889 + 1	11.867 11.711 ÷ 156
25.000	sam sär	6.158 8.048 + 1.890	11.367 11.524 + 157	12.344 12.270 ÷ 74	13.323 13.092 ÷ 231
30.000	sam sär	8.285 10.780 + 2.495	13.802 13.258 + 156	14.844 14.704 ÷ 140	15.889 15.526 ÷ 363
35.000	sam sär	10.562 13.481 + 2.919	16.395 16.540 + 145	17.437 17.286 ÷ 151	18.482 18.108 ÷ 374
40.000	sam sär	12.989 16.157 + 3.168	18.988 19.217 + 229	20.036 19.963 ÷ 73	21.180 20.785 ÷ 395
50.000	sam sär	18.134 21.509 + 3.375	24.580 24.569 ÷ 11	25.720 25.315 ÷ 405	26.864 26.137 ÷ 727
75.000	sam sär	32.180 35.915 + 3.735	39.240 38.948 ÷ 292	40.479 39.694 ÷ 785	41.722 40.516 ÷ 1.206
100.000	sam sär	47.515 51.370 + 3.855	54.695 54.403 ÷ 292	55.934 55.149 ÷ 785	57.177 55.971 ÷ 1.206
200.000	sam sär	113.129 117.231 + 4.102	121.354 120.234 ÷ 1.120	122.773 120.980 ÷ 1.793	124.197 121.802 ÷ 2.395

Anm. Om hustruns inkomst understiger 12.000 kr. får makarna blott sällan skatteminskning genom särbeskattning. Vid de i kol. 1 angivna inkomstlägena för mannen skulle sålunda skatteminskning först uppkomma, när mannens inkomst är 200.000 kr. och hustruns inkomst överstiger 9.000 kr.

för makar utan barn i olika inkomstkombinationer vid begäran om frivillig särbeskattning.
Med sammanlagd direkt skatt avses statlig och kommunal inkomstskatt samt
nr. 14 föreslagna reglerna ligger till grund för tabellen.

Kvinnans inkomst. kr.

18.000	20.000	25.000	30.000	40.000	50.000
7	8	9	10	11	12
5.646	6.366	8.570	10.848	15.845	21.140
6.227 + 581	7.187 + 821	9.607 + 1.037	12.054 + 1.206	17.303 + 1.458	22.655 + 1.515
8.118	9.071	11.367	13.802	18.988	24.580
8.281 + 163	9.201 + 130	11.483 + 116	13.905 + 103	19.154 + 166	24.506 ÷ 74
9.078	9.938	12.344	14.844	20.036	25.720
9.108 + 30	9.968 + 30	12.247 ÷ 97	14.669 ÷ 175	19.918 ÷ 118	25.270 ÷ 450
9.948	10.884	13.323	15.889	21.180	26.864
9.948 ± 0	10.802 ÷ 82	13.081 ÷ 242	15.503 ÷ 386	20.752 ÷ 428	26.104 ÷ 760
10.898	11.868	14.346	16.939	22.328	28.012
10.817 ÷ 81	11.672 ÷ 196	13.951 ÷ 395	16.373 ÷ 566	21.622 ÷ 706	26.974 ÷ 1.038
11.868	12.839	15.383	17.976	23.465	29.149
11.671 ÷ 197	12.526 ÷ 313	14.805 ÷ 578	17.227 ÷ 749	22.476 ÷ 989	27.828 ÷ 1.321
12.852	13.827	16.432	19.025	24.612	30.296
12.580 ÷ 272	13.435 ÷ 392	15.714 ÷ 718	18.136 ÷ 889	23.385 ÷ 1.227	28.737 ÷ 1.559
14.346	15.383	17.988	20.633	26.317	32.001
13.961 ÷ 385	14.816 ÷ 567	17.095 ÷ 893	19.517 ÷ 1.116	24.766 ÷ 1.551	30.118 ÷ 1.883
16.939	17.976	20.633	23.475	29.159	34.941
16.395 ÷ 544	17.250 ÷ 726	19.529 ÷ 1.104	21.951 ÷ 1.524	27.200 ÷ 1.959	32.552 ÷ 2.389
19.532	20.623	23.475	26.317	32.001	38.032
18.977 ÷ 555	19.832 ÷ 791	22.111 ÷ 1.364	24.533 ÷ 1.784	29.782 ÷ 2.219	35.134 ÷ 2.398
22.328	23.465	26.317	29.159	34.941	41.123
21.654 ÷ 674	22.509 ÷ 956	24.788 ÷ 1.529	27.210 ÷ 1.949	32.459 ÷ 2.482	37.811 ÷ 3.312
28.012	29.149	32.001	34.941	41.123	47.305
27.006 ÷ 1.006	27.861 ÷ 1.288	30.140 ÷ 1.861	32.562 ÷ 2.379	37.811 ÷ 3.312	43.163 ÷ 4.142
42.969	44.205	47.305	50.396	56.578	62.760
41.385 ÷ 1.584	42.240 ÷ 1.965	44.519 ÷ 2.786	46.941 ÷ 3.455	52.190 ÷ 4.388	57.542 ÷ 5.218
58.424	59.660	62.760	66.008	72.605	79.202
56.840 ÷ 1.584	57.695 ÷ 1.965	59.974 ÷ 2.786	62.396 ÷ 3.612	67.645 ÷ 4.960	72.997 ÷ 6.205
125.624	127.043	130.598	134.145	141.240	148.335
122.671 ÷ 2.953	123.526 ÷ 3.517	125.805 ÷ 4.793	128.227 ÷ 5.918	133.476 ÷ 7.764	138.828 ÷ 9.507

Bilag 112.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 29. marts 1966.

Oversigt over fradrag m. v.

I. Fradrag ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

1. Driftsomkostninger, statsskattelovens § 6, d. v. s. udgifter, som er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten. Herunder falder bl. a.
 - a. Afskrivninger, jfr. især afskrivningsloven (lovbekendtgørelse nr. 264 af 23. juni 1965).
 - b. Henlæggelser til investeringsfond (investeringsfondsloven, lovbekendtgørelse nr. 265 af 23. juni 1965).
 - c. Udgifter til reklame og repræsentation.
 - d. Udgifter til rejser med det formål at opnå salg af varer og tjenesteydelser i det pågældende eller senere indkomstår, jfr. § 8, stk. 1, i ligningsloven (lovbekendtgørelse nr. 421 af 6. december 1965).
 - e. Udgifter til skatter og afgifter, renteudgifter og vedligeholdelsesudgifter og andre driftsudgifter vedrørende fast ejendom. For en- og tofamilieshuse er der gennemført en standardisering af fradraget for andet end skatte- og renteudgifter, jfr. § 14 A, stk. 2, i ligningsloven.
2. Skattefradrag, ligningslovens § 14, stk. 1. Fradragets retten omfatter de i indkomståret betalte personlige skatter.
3. Lønmodtagerfradrag, ligningslovens § 9, stk. 1. A-fradraget udgør 10 pct. af indtægten og ikke over 400 kr. B-fradraget ydes på grundlag af dokumenterede udgifter.

Ligningsrådet har i vidt omfang foretaget en standardisering af de udgiftsbeløb, der vil indgå i et lønmodtagerfradrag B. Der henvises til Meddelelser fra statens ligningsdirektorat (1966, side 118 ff.).

Særlig stort fradrag for lønindtægt, som er indtjent på Grønland, ligningslovens § 9 A, og stort standardfradrag for sømænd, jfr. § 5, stk. 1 og 4, i sømandsskatteloven, lovbekendtgørelse nr. 202 af 4. juni 1964.

4. Kontingent til faglige sammenslutninger, ligningslovens § 14, stk. 7, og bidrag til arbejdsløshedsforsikring, § 1 i lovbekendtgørelse nr. 263 af 23. juni 1965.
5. Udgifter til befordring.
 - a. mellem skiftende arbejdssted, ligningslovens § 9, stk. 6,
 - b. mellem den sædvanlige bopæl og arbejdspladsen, ligningslovens § 9, stk. 6 (billigste offentlige befordring — højeste udgiftsbeløb 1.800 kr. pr. person — kun fradrag i det omfang, udgifterne har oversteget 400 kr.),
 - c. for invalide og kronisk syge, ligningslovens § 9, stk. 6.
6. Udgifter til tjenestemandspension, andre pensionsordninger, der giver ret til løbende udbetalinger, ATP, § 1 i renteforsikringsloven, lovbekendtgørelse nr. 263 af 23. juni 1965.
7. Udgifter til syge- og ulykkesforsikring, indbetalinger til sygedagpengefonden, pensionsforsikringer, livrente, indekskontrakter, § 1 i renteforsikringsloven.

8. Indbetalinger til livsforsikring, pensions- og enkeforsørgelse, børneopsparingskonti, selvpensioneringskonti og kapitalbindingskonti. Fradraget skal holdes inden for et samlet beløb af 2.500 kr., jfr. § 1, stk. 1 d, i renteforsikringsloven. Til denne gruppe hører også bidrag til visse renteforsikringer og pensionskasser, jfr. § 1, stk. 1 d, nr. 3, og § 5, litra d, i renteforsikringsloven (der vælges begrænset fradragsret, til gengæld vil kun 70 pct. af udbetalingerne til sin tid blive indkomstbeskattet).
9. Indskud på etableringskonto, jfr. etableringslov nr. 222 af 4. juni 1965.
10. Fastsatte eller godkendte underholdsbidrag til ægtefælle eller børn under 18 år samt underholdsbidrag til børn uden for ægteskab, jfr. ligningslovens §§ 10 og 11.
11. Renter af gæld, jfr. statsskattelovens § 6 e.
12. Gaver til godkendte almenevelgørende institutioner og foreninger, jfr. ligningslovens § 8 A. Max. 1.000 kr.
13. Løbende ydelser, såsom aftægts- og underholdsydelser, jfr. ligningslovens § 14, stk. 2 og 3.
14. Fradrag for underskud fra de to foregående skatteår, jfr. ligningslovens § 15.
15. Udgifter til trykning af videnskabelige værker, jfr. ligningslovens § 13.

II. Skattefri hædersgaver (ligningslovens § 7 A).

Visse skattefri hædersgaver hidrører fra fonds stiftet af forskellige erhvervsforetagender og tilfalder personer, der indirekte har fremmet de pågældende foretagenders interesser. I forbindelse med en revision af fradragsregler m. v. kan der være grund til at overveje en begrænsning i adgangen til at modtage skattefri hædersgaver.

III. *Beregningsfradrag*, d. v. s. fradrag i den opgjorte skattepligtige indkomst forinden skatteberegningen. Fradragene foretages af skattemyndighederne.

1. Hustrufradrag, jfr. ligningslovens § 23. Udgør halvdelen af hustruindtægten, dog ikke over 2.000 kr.
2. Merindtægtsfradraget, jfr. udskrivningslovens § 2, stk. 4 (lov nr. 92 af 31. marts 1965). Fradraget udgør 20 (30) pct. af det

beløb, hvormed den ansatte skattepligtige indkomst overstiger 110 pct. af sidste års skattepligtige indkomst (merindtægten). Fradrag kan højst beregnes af en merindtægt på 10.000 kr. Fradraget virker kun ind ved beregningen af indkomstskatten til staten og invalide- og folkepensionsbidraget.

3. Personfradraget. Virker kun ind ved beregning af kommuneskat. Svarer til de skattefri bundbeløb i statsskatteskalarene.

IV. Særlige nedslagsregler.

1. Reglerne om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl., lov nr. 19 af 28. januar 1966.
2. Reglerne om nedslag i skatteansættelsen for renteindtægter og uregulerede pensioner. Omfatter personer, som er fyldt 67 år. Lov nr. 372 af 1. december 1962.
3. Reglerne om nedslag i skatteansættelsen for nyetablerede, ligningslovens § 27.

V. *Frdragene ved kildeskattens beregning.*

Om kildeskatteforslagets regler om de almindeligt forekommende fradrag kan følgende oplyses.

1. *Personfradrag.*

Ved skattens beregning indrømmes *personfradrag*, der fastsættes ved den årlige lov, som bl. a. indeholder udskrivningsreglerne. Ægtepar får 2 personfradrag. Personfradraget skal ydes med et højere beløb til de ældre og invalider, hvoraf en stor del efter de gældende regler får nedslag i indkomstansættelsen.

2. *Personlige skatter.*

De betalte personlige skatter kan fradrages. Ved arbejdsgiverens opkrævning af kildeskatten sker det på den måde, at fradraget indregnes ved fastsættelsen af opkrævningsprocenten. Fradraget for personlige skatter foretages således ikke på skattekortet.

3. *Lønmodtagerfradrag.*

Lønmodtagerfradraget forhøjes efter forslaget til 20 pct. af lønindtægten, dog højst 1.500 kr., men skal til gengæld yderligere dække fradrag for befodringsudgifter, faglige kontingenter og udgifter til arbejdsløshedsforsikring.

Den enkelte skatteyder må foretage en opgørelse over sine samlede udgifter af de nævnte arter. Hvis det samlede beløb overstiger det faste lønmodtagerfradrag, får skatteyderen også fradrag for det overskydende beløb. Dette beløb kan f. eks. være 500 kr., og det indgår i de udgifter, der dækkes af standardfradraget, der omtales i det følgende. Det overskydende beløb kan altså ikke trækkes fra ved siden af standardfradraget.

4. Standardfradrag.

Standardfradraget skal dække en række almindeligt forekommende fradrag og dermed ligesom udvidelsen af lønmodtagerfradraget tjene til at skabe bedst mulig overensstemmelse mellem den foreløbige og den endelige skat. Samtidig opnås en væsentlig forenkling af ligningen.

Standardfradraget udgør i henhold til § 25 1.200 kr. for enlige og 1.800 kr. for gifte mænd. For ugifte under 18 år er fradraget kun 360 kr. Fradraget indrømmes ikke, hvis skatteyderen har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Standardfradraget træder i stedet for en række af de fradrag, der tilkommer skatteyderen ved indkomstopgørelsen. Det gælder ikke følgende fradrag, som foretages *ved siden af* standardfradraget:

- a. *Det faste lønmodtagerfradrag.*
- b. Fradrag for skatteyderens egne løbende udgifter til bidrag eller præmie til en *pensionsordning* eller en *renteforsikring*, når ydelserne tilbageholdes af arbejdsgiveren og det drejer sig om fuldt fradragberettigede beløb, jfr. § 46.
- c. Bidrag til ATP.
- d. Underskud på fast ejendom.
- e. Underholdsbidrag og andre aftægts- og underholdsydelser.
- f. Fradraget for personlige skatter, jfr. foran under pkt. 2.

De under b. og c. nævnte fradrag foretages dog ikke på skattekortet, men beløbene fratrækkes af arbejdsgiveren, når han opgør lønmodtagerens indtægt.

Som udgifter, der er *omfattet* af standardfradraget, kan herefter nævnes fradrag for:

- a. Udgifter til sygeforsikring.
- b. Beløb indbetalt på indekstraktater.
- c. Præmier til renteforsikringer, som ikke er led i pensionsordninger.
- d. Præmier til kapitalforsikringer m. v., herunder kapitalbindingskonti.
- e. Indskud på etableringskonti.
- f. Renteudgifter.
- g. Lønmodtagerudgifter ud over det faste fradrag.
- h. Gaver, som kan fradrages i henhold til ligningslovens § 8 A.
- i. Underskud fra tidligere år, jfr. ligningslovens § 15.

Ligesom lønmodtagerfradraget er også standardfradraget *kun et mindstefradrag*. Skatteyderen må sammenlægge de fradrag, der er omfattet af standardfradraget, og hvis det samlede beløb overstiger standardfradraget, får han efter begæring også fradrag på skattekortet for det overskydende beløb. Dette har dog den virkning, at skatteyderen ikke samtidig kan fritages for beskatning af mindre B-indtægter (op til 600 kr.), f. eks. renteindtægter. I det fradrag, der opføres på skattekortet, medregnes desuden det før omtalte personfradrag, lønmodtagerfradraget og de fradrag, som skatteyderen eventuelt har uden for standardfradraget, f. eks. underholdsbidrag eller underskud på fast ejendom.

Det samlede fradrag på et skattekort kan f. eks. bestå af følgende poster:

Personfradrag	4.500 kr.
Lønmodtagerfradrag	1.500 -
Standardfradrag	1.800 -
Underskud på fast ejendom	1.000 -
	I alt . . . 8.800 kr.

— men på skattekortet opføres kun det samlede fradrag, 8.800 kr., uden specifikation.

Bilag 113.

FINANSMINISTERIET

Den 6. december 1965.

Notat om bunden opsparing.

Der er rejst spørgsmål om at opkræve en bunden opsparing. Der kan blive tale om en ordning med indskud i pengeinstitutter eller indbetaling til statskassen mod udstedelse af opsparingsbeviser.

I. Opsparingsbeløbets beregning.

Uanset hvilken ordning man vælger, må opsparingsbeløbet formentlig beregnes på grundlag af den skattepligtige indkomst, og de opsparingspligtige må hver for sig have oplysning om, hvad de skal indbetale formentlig i form af en særlig opkrævningsbillet. Det vil være naturligt at beregne opsparingsbeløbet efter en særlig skala. Ved beregningen kan der eventuelt tages hensyn til forsørgerstilling, antal børn, hustrus selv-erhverv m. m. Endvidere er det muligt, at skalaen skal have en bundgrænse, der ikke behøver at falde sammen med den, der gælder for statsindkomsts-katten. Af praktiske grunde bør det formentlig foreskrives, at opsparingsbeløb på f. eks. under 100 kr. ikke opkræves.

Der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt det vil være rimeligt at opkræve bunden opsparing hos skatteydere, der i det pågældende indkomstår frivilligt har foretaget en tilsvarende opsparing. En sådan fritagelsesbestemmelse forudsætter, at der i et meget stort antal tilfælde skal foretages en særlig opgørelse af skatteyderens reelle opsparing. Sådanne opgørelser kan være yderst vanskelige at foretage og vil ofte kræve, at posterne i selvangivelsen underkastes en meget nøje gennemgang for at udskille de formuebevægelser, der ikke vedrører den skattepligtige indkomst. I mange tilfælde vil det være nødvendigt at indhente yderligere oplysninger hos skatteyderen. Det kan i denne forbindelse oplyses, at man har været inde på at gøre skattelettelse for

opsparing betinget af, at der forelå en reel opsparing. En tidligere gældende præmieopsparingsordning med dette indhold måtte imidlertid ophæves, navnlig fordi denne del af ordningen ikke kunne administreres. Senere forsøg på at gennemføre en ordning efter samme princip blev opgivet under behandlingen i folketinget i 1962.

II. Opsparingsbeløbets indbetaling.

Hvis den opsparingspligtige skal indsætte opsparingsbeløbet på en konto i et pengeinstitut, må ordningen formentlig indrettes på nogenlunde samme måde som den, der var gældende for skatteåret 1950-51.

Opsparingsbeløbet blev beregnet og på-lignet af skatterådene og opkrævning ud-sendt af kommunerne. Det pålignede beløb skulle indbetales i en sparekasse eller bank. Kontoen skulle forsynes med påtegning om spærring indtil frigivelsen, som senest kunne finde sted inden udgangen af 1958. Spær-ringen omfattede også renter på kontoen. Hvis fristen for rettidig betaling var over-skredet, kunne indbetaling *ikke* ske til bank eller sparekasse — men kun til den kommu-nale opkrævningsmyndighed. I disse tilfælde inddrev kommunen beløbet og indsatte det på en spærret konto for den opsparings-pligtige. De indbetalte beløb stod til penge-institutternes rådighed ganske som andre indskud.

Der var ca. 275.000 opsparingspligtige. For det følgende skatteår, 1951-52, udvides den bundne opsparing til at omfatte ca. 750.000 personer, og samtidig bestemmes det, at en del af opsparingsbeløbet af penge-institutterne skulle indsættes i Danmarks Nationalbank. Pengeinstitutterne erklærede sig ude af stand til at administrere så mange konti, og derfor måtte man forlade ord-ningen med spærrede konti i pengeinstitut-

terne. De opsparingspligtige fik i stedet et opsparingsbevis, som skulle forrentes og indløses af statskassen. Det er dog muligt, at pengeinstitutterne i dag vil være i stand til at administrere flere konti for bunden opsparing end i begyndelsen af 1950-erne.

Den for 1950-51 gældende ordning nødvendiggjorde udførlige instrukser om forholdet mellem pengeinstitutterne og skattemyndighederne. Således måtte pengeinstitutterne foretage indberetning om hver oprettet konto til kontohaverens kommune. Disse indberetninger skulle tjene som grundlag for kommunens kontrol med opsparingsbeløbenes rettidige indbetaling. En tilsvarende udveksling af oplysninger skulle finde sted, når en ændring af ansættelsen medførte forhøjelse eller nedsættelse af opsparingsbeløbet. Det samme var tilfældet, hvis opsparingsbeløbet skulle frigives f. eks. som følge af den opsparingspligtiges død eller konkurs, eller hvor han fyldte 70 år eller fik dispensation fra opsparingspligten.

Den opsparingspligtige havde efter 1950-51-ordningen ikke mulighed for at stille opsparingskontoen til sikkerhed for lån. Hans kreditorer kunne heller ikke uden for konkurstillælde søge sig fyldestgjort i midlerne på kontoen. Reelt hindrede disse regler ikke, at det pågældende pengeinstitut ydede den opsparingspligtige lån under hensyn til beløbets tilstedeværelse.

Det har været på tale, at man skulle kunne berigtige den bundne opsparing ved *båndlæggelse af obligationer*. En sådan ordning rejser spørgsmål om, hvilken kurs obligationerne skal modtages til, og hvorledes man skal forholde sig, hvis kursværdien ikke nøjagtigt svarer til den rate, der skal berigtiges. Endvidere må der tages stilling til, hvad der skal ske med renterne af obligationen i bindingsperioden, og hvad man skal gøre, hvis obligationen udtrækkes. Obligationen måtte formentlig modtages til kursen pr. en bestemt dato. Den måtte henlægges i spærret depot i et pengeinstitut og renterne indsættes på en spærret konto. På denne konto måtte endvidere kunne indsættes det beløb, der var nødvendigt for at supplere kursværdien op til det pålignede beløb. Ved udtrækning i bindingsperioden måtte den opsparingspligtige have adgang til at instruere pengeinstituttet om at købe en anden obligation. Et eventuelt oversky-

dende beløb måtte indsættes på den spærrede konto. Ordningen ville gøre det meget vanskeligt at opkræve opsparingsbeløbet i rater.

Mange af de foran beskrevne vanskeligheder vil blive undgået, hvis man lader de opsparingspligtige indbetale opsparingsbeløbene *direkte til skattemyndighederne* på samme måde som ved den seneste bundne opsparing, der gjaldt for skatteåret 1963-64. Efter denne ordning blev der først udstedt en foreløbig kvittering, som senere blev ombyttet med et opsparingsbevis. Denne ombytning har været stærkt kritiseret. Man kunne derfor overveje en ordning i retning af følgende:

Kommunerne opbevarer opkrævningsmaterialet, eventuelt må der (ligesom for 1963-64) udskrives „hjelpehulkort“ til letelse af regnskabsføringen. Ved indbetalingen får opspareren kvittering, men det er for tilbagebetalingen uden betydning, om han møder med den. Hvis tilbagebetalingen af den bundne opsparing ikke skal ske på én gang for alle opsparingspligtige, må det formentlig forudsættes, at der med mellemrum skal ske en udtrækning af beløb til indfrielse. Hvis udtrækningen skal gælde endecifferet af skattnummeret på opkrævningsbilletten, skal opspareren opbevare denne, og mange misforståelser vil opstå. Da det planlagte fælles personregister endnu ikke er oprettet, kunne udtrækningen evt. gælde fødselsdatoen. Når et tal er udtrukket, kan vedkommende opsparer henvende sig på kommunekontoret om udbetaling. Til de opsparere, som ikke har henvendt sig inden en vis tid, må kommunerne sende meddelelse om, at de kan få den bundne opsparing tilbagebetalt. Det kan også overvejes at lade tilbagebetalingen ske til bankkonti, hvilket vil lette kommunerne.

Fordelen ved denne fremgangsmåde vil være, at opsparerne ikke skal afhente eller opbevare beviser. Vanskelighederne vil ligge i, om kommunerne kan påtage sig opgaven. Og opsparerne, som har vænnet sig til, at de skal have et bevis for deres tilgodehavende, får en helt ny ordning. De oprindelige kvitteringer bliver ikke udryddet, men de får ikke længere nogen betydning udover at kunne minde folk om kravet.

Den nærmere tilrettelæggelse af en sådan ordning vil tage tid, og for ikke at foregribe

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

noget kunne man i en eventuel ny lov nøjes med at bemyndige finansministeren til at fastsætte de nærmere regler om den praktiske fremgangsmåde med hensyn til opkrævningen og indfrielsen. I så fald skulle der ikke i selve loven stå noget om ombytning af beviser.

III. Dispensation.

Efter 1950-51—51-52-ordningen var der adgang til fritagelse for eller lempelse af opsparingspligten i en række tilfælde. Fritagelse eller lempelse kunne således indrømmes, hvis den opsparingspligtige i forvejen havde forpligtet sig til „præstationer af opsparingsmæssig karakter“ i et omfang, der virkede ekstraordinært tyngende i forhold til indkomsten. Der kunne ligeledes lempes, hvis indkomsten var gået ned, eller hvis det pålignede opsparingsbeløb skulle bruges som nødvendig kapital ved start, omlægning, modernisering eller udvidelse af den opsparingspligtiges erhvervsvirksomhed. En ikke-forsørger, der godtgjorde, at han til stadighed vederlagsfrit underholdt en nær pårørende, som på grund af alderdom eller svagelighed var ude af stand til selv at forskaffe sig sit underhold, kunne efter ansøgning opnå at få opsparingsbeløbet beregnet efter reglerne for forsørgere. Disse bestemmelser voldte så meget administrativt besvær, at de ikke blev medtaget ved den sidste bundne opsparing (for skatteåret 1963-64). Efter denne ordning kunne lempelse kun ske i trangstiltfælde efter de almindelige regler herom i skatte-lovgivningen.

IV. Opkrævningstidspunktet.

Om opsparingsbeløbet skal opkræves på én gang eller fordeles over flere rater må i nogen grad afhænge af, hvor store beløb der bliver tale om, og hvilken ordning man vælger med hensyn til indbetalingsmåden.

Forfaldstiden for 1. rate må fastsættes således, at der bliver den fornødne tid til at forberede ordningens iværksættelse. I denne forbindelse kan oplyses, at 1950-51-loven blev vedtaget den 25. november 1950 med 1. maj 1951 som forfaldsdag for 1. rate. 1963-64-loven blev vedtaget den 15. marts 1963, og 1. rate skulle opkræves pr. 1. oktober 1963. På denne baggrund må man regne med, at en ordning, der gennemføres efter nytår, tidligst kan føre til indbetaling fra de opsparingspligtige sammen med skatterne for 1966-67. Det betyder formentlig, at den bundne opsparing må beregnes på grundlag af indkomsten for dette skatteår.

V. Administrationsomkostninger.

Den bundne opsparing for 1963-64 omfattede ca. 1,1 mill. opsparingspligtige og indbragte 530 mill. kr. Omkostningerne ved administrationen skønnes at ville andrage 30-35 mill. kr. eller 6 pct. af det samlede opsparingsbeløb. Det er ikke muligt at vurdere, hvad en tilsvarende ordning med indskud i pengeinstitutter vil koste, men det bliver nok ikke meget billigere.

Bilag 114.

FINANSMINISTERIET

Den 7. december 1965.

Notat om forskellige former for bunden opsparing.

En bunden opsparing med det formål at fremme afsætningen af obligationer kan tænkes udformet på forskellige måder. Uanset hvilken måde man vælger, må skattemyndighederne beregne størrelsen af den bundne opsparing. De må endvidere føre kontrol med indbetalingen, og i mangel af rettidig betaling må de inddrive opsparingsbeløbet.

Der kan blive tale om følgende fremgangsmåder.

1) Den opsparingspligtige køber de fornødne obligationer og deponerer dem i et pengeinstitut eller et låneinstitut. Obligationernes kursværdi skal så vidt muligt svare til den pålignede bundne opsparing. Dog kan mindre differencer berigtiges ved indskud på spærret konto i et pengeinstitut.

2) Hele opsparingsbeløbet indskydes på en konto i et pengeinstitut. For de indskudte beløb køber pengeinstituttet obligationer efter den opsparingspligtiges anvisning. Obligationerne henlægges i spærret depot i pengeinstituttet indtil frigivelsen. Eventuelle restbeløb, der ikke medgår til køb af obligationer, spærres i samme periode.

3) Hele opsparingsbeløbet indskydes på en spærret konto i et pengeinstitut. Pengeinstitutterne skal for egen regning købe obligationer for et beløb svarende til summen af de modtagne indskud på bundne opsparingskonti. Pengeinstitutterne må formentlig afskæres fra at afhænde den omtalte obligationsbeholdning, før indskuddene på opsparingskontiene frigives.

4) Hele opsparingsbeløbet indbetales til Nationalbanken, der på denne måde får mulighed for at forøge sine obligationskøb. Vælges denne ordning, er der ikke noget til hinder for, at de opsparingspligtige ind-

betaler den pålignede opsparing via pengeinstitutterne; men ordningen kan også tilrettelægges således, at indbetalingen sker gennem skattevæsenet.

Ad mulighed 1.

Hvis den opsparingspligtige selv skal sørge for købet af de obligationer, der skal deponeres, må obligationerne ved deponeringen ansættes til en på forhånd fastsat kursværdi. Den kan f. eks. beregnes på basis af kursen pr. 31. december 1965. Hvis opsparingsbeløbet skal indbetales i rater, må de enkelte rater være af en sådan størrelse, at det er muligt at købe en obligation for ratebeløbet.

Det vil i praksis være vanskeligt at finde obligationer, hvis kursværdi netop svarer til ratebeløbet. Derfor må man formentlig åbne mulighed for at købe obligationer for flere mindre rater på én gang. Der må også være adgang til at deponere obligationer til en kursværdi, der overstiger opsparingsbeløbet. Den opsparingspligtige må i så fald affinde sig med, at han ikke kan disponere over obligationerne i bindingsperioden. En anden mulighed er, at den opsparingspligtige køber obligationer til en kursværdi, der er lidt mindre end opsparingsbeløbet. I så fald må det eventuelle restbeløb indskydes på en spærret konto i et pengeinstitut. Det vil imidlertid betyde, at pengeinstitutterne må oprette et stort antal små konti. Man kunne derfor overveje at give de opsparingspligtige valget mellem at anvende hele opsparingsbeløbet enten til køb af obligationer eller til indskud på en spærret konto i et pengeinstitut. Denne valgmulighed kunne eventuelt begrænses til opsparingspligtige, der pålignes en bunden op-

sparing under f. eks. 1.000 eller 2.000 kr., således at der altid skal købes obligationer, når opsparingsbeløbet overstiger denne grænse.

Ved de tidligere bundne opsparinger har renterne ikke kunnet udbetales i bindingsperioden. Hvis der nu indføres bunden opsparing i obligationer, ville det være ønskeligt, om en sådan binding af renterne kunne undgås. Bindingen måtte nemlig ske ved at indskyde renterne på en spærret konto i et pengeinstitut, og det er et spørgsmål, om det vil være praktisk med en række små konti af denne art. Når kapitalbindingskonti etableres ved indskud i obligationer, får indskyderen rentekuponerne udleveret. Imidlertid kan rentekuponer sælges særskilt, og det er derfor næppe forsvarligt at udlevere kuponarkene under en ordning med bunden opsparing.

Når kredit- og hypotekforeninger får præsenteret en udtrukket obligation til indfrielse uden kuponark, tilbageholder man et beløb svarende til værdien af de manglende kuponer. Såfremt rentekuponerne senere skulle blive indløst, tages midlerne hertil af det tilbageholdte beløb. Hvis man herefter vil sikre sig, at den opsparingspligtige kun kan få rentebeløbene, efterhånden som de forfalder, bliver det nødvendigt at forlange kuponarket deponeret sammen med obligationerne. I hver rentetermin må der så være adgang til at få udleveret den forfaldne rentekupon. En sådan udlevering af rentekuponer hver termin vil være meget upraktisk, og det er herefter et spørgsmål, om man ikke bør foreskrive, at den opsparingspligtige ikke kan disponere over renterne i bindingsperioden. I så fald må de indsættes på en spærret konto i et pengeinstitut. Det vil imidlertid medføre, at pengeinstitutterne må oprette en lang række små konti.

Det er foran berørt, at ordningen forudsætter, at de institutioner, der modtager obligationer og indskud, giver indberetning herom til skattemyndighederne i hvert enkelt tilfælde. Fremkommer indberetning ikke, må skattemyndighederne inddrive opsparingsbeløbet hos den pågældende. Det vil næppe være praktisk at lade skattemyndighederne købe obligationer for den opsparingspligtiges regning. Det inddrevne opsparingsbeløb må derfor fuldt ud indsættes på en spærret konto i et pengeinstitut.

Senere ændringer af opsparingsbeløbet vil også medføre udveksling af oplysninger mellem skattemyndigheder og penge- og låneinstitutter. Forhøjelser af opsparingsbeløbet — f. eks. som følge af ændring i indkomstansættelsen — vil således kræve supplerende obligationskøb eller indskud, og dette kræver fornyet indberetning til skattevæsenet. Det vil komplicere ordningen yderligere, hvis opsparingspligtige skal have adgang til at ombytte en deponeret obligation med en anden, der har højere kursværdi. Hvis der er tale om nedsættelse af opsparingsbeløbet, må penge- eller låneinstituttet have meddelelse herom. Den opsparingspligtige må i så fald have adgang til at udtage obligationer til en kursværdi, der svarer til nedsættelsen. Om nødvendigt må han kunne udtage en deponeret obligation og ombytte den med en anden til lavere kursværdi.

Hvis frigivelse til sin tid skal ske i flere tempi, f. eks. ved udtrækning på grundlag af fødselsår, må penge- og låneinstitutterne formentlig påse, at betingelserne for frigivelse er opfyldt, og afgive indberetningen om frigivelsen til skattemyndighederne.

Endelig kan nævnes, at eventuelle deponeringsomkostninger formentlig må afholdes af den opsparingspligtige.

Ad mulighed 2.

Ved denne ordning skal pengeinstituttet købe obligationerne efter den opsparingspligtiges ønsker. Problemerne bliver praktisk taget som ved mulighed 1.

Omkostningerne ved obligationskøbet må formentlig afholdes af den opsparingspligtige.

Ad mulighed 3.

Denne mulighed går ud på, at den bundne opsparing sker i form af indskud på spærrede konti i pengeinstitutter. Til gengæld skulle pengeinstitutterne købe obligationer for summen af de præsterede indskud. De skulle ikke kunne disponere over disse obligationer i bindingsperioden og måtte vel sælge dem ved periodens udløb. Dette ville indebære, at pengeinstitutterne måtte bære risikoen for eventuelle kurstab i perioden indtil frigivelsen og ville få eventuelle kursgevinster i denne periode.

I forhold til de opsparingspligtige vil denne ordning være mindre vanskelig at administrere end mulighed 1 og 2, fordi der ikke skal købes obligationer til de enkelte opsparingspligtige. Hele meddelelsessystemet mellem pengeinstitutter og skattemyndigheder vil blive næsten det samme som efter mulighed 1 og 2.

Ad mulighed 4.

Efter denne ordning skal opsparingsbeløbene indbetales til pengeinstitutter eller skattevæsen og derfra overføres til Nationalbanken. Hvis skatteyderen skal have en egentlig konto i et pengeinstitut, må staten (eller Nationalbanken) godtgøre pengeinstitutterne deres udgifter til forrentning af disse konti. Herudover må pengeinstitutterne under en eller anden form have dækning for de merudgifter, ordningen påfører dem. Systemet med meddelelser mellem pengeinstitutter og skattemyndigheder bli-

ver det samme som efter de foran nævnte muligheder. Herudover må pengeinstitutterne hos Nationalbanken kunne hæve beløb, der skal udbetales som følge af nedsættelser i opsparingsbeløbene ved frigivelse o. lign.

Vælger man at lade skattevæsenet opkræve opsparingsbeløbet, udelukker det ikke, at pengeinstitutterne kan modtage indbetalinger på samme måde, som det i mange kommuner sker ved skattebetalingen. I så fald sparer man det omtalte meddelelsessystem, idet udbetaling af frigivne beløb kan ske gennem skattevæsenet, der ligeledes kan overtage ind- og udbetalinger i anledning af, at opsparingsbeløbene ændres. Udgifter til forrentning af opsparingsbeløbene må afholdes af staten (eller Nationalbanken).

Opsparingsbeløbenes anbringelse i obligationer må efter denne ordning overlades til Nationalbanken.

Bilag 115.

FINANSMINISTERIET

Den 21. december 1965.

Notat om bunden opsparing i penge- og låneinstitutter.

Under drøftelserne bl. a. i folketingsudvalget angående forslag til lov om almindelig omsætningsafgift er der fremsat ønske om at få undersøgt mulighederne for at administrere en bunden opsparing, der skal have til formål at begrænse forbruget og støtte obligationsmarkedet. Det er tanken, at indbetaling skal kunne ske såvel til låneinstitutter (kredit- og hypotekforeninger m. fl.) som til banker og sparekasser. I så fald må det pligtige opsparingsbeløb beregnes af skattemyndighederne, der må give de opsparingspligtige meddelelse om størrelsen af det beløb, der skal indbetales.

Der er ikke taget stilling til, hvor meget der i givet fald skal udskrives som bunden opsparing. Der er heller ikke taget stilling til, hvor længe opsparingen skal være bunden, ligesom det er uafklaret, om frigivelse til sin tid skal ske på én gang eller i rater.

1. Opsparingsbilletter.

Uanset hvorledes ordningen i øvrigt udformes, må opsparingsbeløbet formentlig beregnes på grundlag af den skattepligtige indkomst, og de opsparingspligtige må hver for sig have oplysning om, hvad de skal indbetale formentlig i form af en særlig opsparingsbillet. Det vil være naturligt at beregne opsparingsbeløbet efter en særlig skala. Ved beregningen kan der eventuelt tages hensyn til forsørgerstilling, antal børn, hustrus selv-erhverv m. m. Endvidere er det muligt, at skalaen skal have en bundgrænse, der ikke behøver at falde sammen med den, der gælder for statsindkomstskatten. Af praktiske grunde bør det formentlig foreskrives, at opsparingsbeløb på f. eks. under 200 kr. ikke opkræves.

Det vil være meget hensigtsmæssigt at foretage beregningen af den bundne opsparing og udsendelsen af opsparingsbilletterne sammen med beregningen af statsskatten og udsendelsen af skattebilletterne for skatteåret 1966-67. Dette forudsætter imidlertid, at behandlingen af lovforslaget den 15. januar 1965 er så langt fremme, at der kan disponeres bl. a. med henblik på køb af papir, trykning af opsparingsbilletter og andet materiale m. v.

2. Indbetaling.

Indbetaling af den bundne opsparing må principielt ske til det penge- eller låneinstitut, hvor midlerne skal bindes. Institutterne kan dog kun modtage indbetalinger indtil udløbet af betalingsfristen for den pågældende rate. Institutterne skal give skattevæsenet i den kommune, hvor den opsparingspligtige er ansat til statsskat, meddelelse om hver enkelt indbetaling. Indbetalingen registreres hos kommunen, der foretager tvangsinddrivelse hos de opsparingspligtige, der ikke har betalt rettidigt.

Senere ændringer af opsparingsbeløbet vil også medføre udveksling af oplysninger mellem skattemyndighederne og penge- eller låneinstitutterne. Forhøjelse af opsparingsbeløbet — f. eks. som følge af ændring i indkomstansættelsen — vil således kræve supplerende indbetaling (ny opsparingsbillet) og indberetning fra pengeinstituttet. Af praktiske grunde bør det dog foreskrives, at forhøjelser af ansættelsen efter en bestemt dato, f. eks. 1. januar 1967, ikke medfører påligning af yderligere bunden opsparing. Nedsættelse af ansættelsen bør derimod altid medføre tilbagebetaling af

den for meget indbetalte bundne opsparing. Det betyder, at skattemyndighederne i disse tilfælde må give institutterne meddelelse om størrelsen af det beløb, der skal tilbagebetales.

Det vil formentlig være mest hensigtsmæssigt at lade den bundne opsparing betale i rater i takt med statsskattebetalingen.

3. Anbringelse.

Hvis pengeinstitutterne skal kunne disponere over den bundne opsparing på samme måde som over deres almindelige indlånsmidler, vil ordningen næppe volde pengeinstitutterne særlige praktiseringsvanskeligheder. Pengeinstitutterne vil også kunne administrere en ordning, hvorefter renterne skal kunne hæves år for år.

Låneinstitutterne har foreløbig givet udtryk for, at også de vil være i stand til at administrere en ordning, der forudsætter, at de skal modtage en lang række småindbetalinger. Kreditforeningerne forestiller sig et puljesystem f. eks. bestående af tre puljer med henholdsvis 10-årige, 20-årige og 30-årige obligationer i åbne serier. Indskyderne skulle i så fald blive lodtagne i en sådan pulje for deres indskud. De vil altså ikke få én eller flere bestemte obligationer, men en anpart i en obligationsmasse.

Hypotekforeningerne har foreløbig forestillet sig en anden ordning. Efter den skulle den opsparingspligtige få én eller flere bestemte obligationer. Det beløb, som eventuelt kom til at mangle i at nå op på opsparingsbeløbet, skulle modtages til forrentning hos *låneinstituttet*. Kreditforeningerne har givet udtryk for, at også de vil være i stand til at administrere en sådan individuel ordning.

Låneinstitutterne vil have lettest ved at administrere en ordning, hvorefter også renterne båndlægges. Det vil dog også være muligt at arrangere løbende udbetaling af renterne.

Efter kapitalbindingsordningen beholder indskyderen kuponarkene, når han indskriver obligationen. Da rentekuponer kan

omsættes, vil det imidlertid ikke være forsvareligt at benytte denne fremgangsmåde i forbindelse med en bunden opsparing.

4. Frigivelse.

Individuel frigivelse bør formentlig kunne ske, når skatteyderen dør, går konkurs eller definitivt forlader landet. Endvidere bør de bundne beløb antagelig frigives ved 70 års alderen.

Almindelig frigivelse skal formentlig først ske efter en årrække, og det vil — bl. a. af hensyn til obligationskurserne — være hensigtsmæssigt at fordele frigivelsen over en årrække. Det kan f. eks. ske ved udtrækning på basis af fødselsår.

Er der foretaget indskud i banker og sparekasser, vil indfrielsen altid ske kontant. Hvis den bundne opsparing derimod er anbragt i obligationer, kan der blive tale om at udlodde obligationer (eventuelt beviser for andele i en obligationspulje). Det må så blive den opsparingspligtiges egen sag, om han vil sælge værdipapirerne eller beholde dem. I denne forbindelse bemærkes, at der må skaffes udveje for kontant tilbagebetaling til opsparingspligtige, som får deres indkomstansættelse nedsat.

5. Dispensation.

Til belysning af, hvad dispensationsbestemmelsernes udformning kan betyde, kan anføres, at opsparingsordningen for 1950-51 og 1951-52, der indeholdt meget vidtgående dispensationsregler, gav anledning til ca. 17.000 sager i skattedepartementet. Antallet af sager i første instans (d. v. s. hos de lokale myndigheder) var langt større, antagelig 80.000-100.000.

Til sammenligning kan nævnes, at 1963-64-ordningen, hvorefter dispensation kun kunne indrømmes efter samme retningslinjer, som gælder for lempelse af statsskat, gav anledning til ca. 500 sager i skattedepartementet. Herudover har der dog været ca. 500 sager, hvor der samtidig er søgt om lempelse af statsskat og bunden opsparing.

Bilag 116.

FINANSMINISTERIET

Den 4. januar 1966.

Om bunden opsparing i forsikringselskaber.

Hvis der skal gennemføres regler om en bunden opsparing i form af indskud på indlånskonti i pengeinstitutter og/eller anbringelse i obligationer, kan der rejses spørgsmål om at åbne adgang til i stedet at vælge anbringelse i kapitalforsikring.

Spørgsmålet kan forekomme nærliggende under hensyn til, at disse 3 former for opsparing (eller rettere: binding af midler) er ligestillede i henseende til den begrænsede fradragsret. Imidlertid er der en væsensforskel mellem det, som den begrænsede fradragsret skal anspore til, og det, som tilsigtes med en bunden opsparing. Det begrænsede fradrag for forsikringspræmier m. v. måtte oprindeligt ses som et „socialt fradrag“ (som det også kendes i Norge og Sverige), der skulle tilskynde til sikring mod de økonomiske følger af en forsørgers død eller forsørgerens arbejdsløshed eller hans uarbejdsdygtighed som følge af sygdom eller invaliditet. Med indførelsen i 1958 af reglerne om kapitalbindingskonti og de samtidige regler om børneopsparings- og selvpensioneringskonti er motiveringen for fradragsretten udvidet, således at fradragsretten nu tillige benyttes som et middel til fremme af opsparingen i almindelighed. Trods denne motivændring må det dog fastslås, at der stadig indgår et socialt element i fradragsreglerne, specielt når talen er om forsikring. Den del af forsikringspræmierne, der medgår til risikodækning, repræsenterer jo ikke nogen opsparing, idet risikopræmien (hvis den ellers er rigtigt beregnet) vil blive forbrugt efterhånden til dækning af de risici, som forsikringselskabet har påtaget sig, efter ganske samme princip som for skadesforsikring. Med andre ord: Den del af en forsikringspræmie, der medgår til risiko-

dækning, vil ikke blive unddraget fra forbrug, når forholdet vurderes for alle forsikrings-tagere under ét. Den enkeltes forbrugsmuligheder vil ganske vist blive nedsat med de indbetalte forsikringspræmier, men dette modsvares for risikopræmiernes vedkommende af øgede forbrugsmuligheder for dem, der får forsikring udbetalt.

Som praktiske eksempler på kapitalforsikringspræmier, der i det hele må siges at medgå til risikodækning, kan nævnes gruppelevsfor- sikringer og de (individuelle) forsikringer med årligt faldende sum, der hyppigt benyttes til suppler- ing af en pensionsopsparingsordning. Det forekommer også i øvrigt jævnlige, at der f. eks. i forbindelse med sikkerhedsstillelse for gæld oprettes livsforsikring, hvortil præmierne helt eller for størstedelen opluges af risikodækning. På den anden side er opsparingsmomentet det fremherskende for en række kapitalforsikringer med udbetaling i levende live. Det gælder særligt for såkaldte „spareforsikringer“, der tegnes med udbetaling i en forholdsvis ung alder. Mellem disse ydergrupper forekommer en lang række mellemtilfælde, hvor den andel af præmierne, der ikke forbruges til risikodækning, men som opsamles i en præmiereserve, kan være større eller mindre.

Hvis forsikring skulle med under regler om en bunden opsparing, og hvis det forudsættes, at den bundne opsparings formål skal være at unddrage de pågældende indbetalinger fra forbrug (således at midlerne anvendes til at støtte obligationsmarkedet), måtte man først give en nærmere definition af, hvilke forsikringsformer der her kunne komme på tale. Man måtte her stille imod forsikringer, der indeholder så lidt risiko-

moment som muligt. Opgaven måtte derfor gå ud på at udskille en gruppe forsikringer, der kun indeholder et vist minimum af forsikringselement! Bortset fra det paradoksale i en sådan løsning ville der rejse sig en lang række problemer, hvis en sådan afgrænsning skulle foretages, idet der som nævnt forekommer mange forskellige forsikringsformer og individuelle forsikringsaftaler. Uanset hvor en grænse blev trukket, ville der fremkomme resultater, som for den enkelte forsikringstager og for de konkurrerende forsikringsselskaber kunne virke vilkårlige.

Udover det omtalte afgrænsningsspørgsmål — hvis eventuelle løsning måtte forudsætte længere tids overvejelser og forhandlinger med forsikringsselskaberne, herunder de grupper inden for forsikringsselskaberne, som repræsenterer indbyrdes modstridende opfattelse af, hvilke forsikringsformer det vil være rimeligt at tilskynde til på bekostning af andre forsikringsformer — skal i den følgende mere skematiske opregning nævnes nogle særlige problemer vedrørende forsikring. Opregningen kan ikke betragtes som udtømmende.

a) Det måtte vel forudsættes, at der ikke kunne indrømmes fradragsret for de forsikringspræmier, der skulle træde i stedet for en bunden opsparing. På den anden side måtte det vel så principielt være uden betydning, om forsikringen efter sin art var med fuldt eller begrænset fradragsberettigede indbetalinger. Herefter skulle vel f. eks. også (kapital)forsikring med ratevis udbetaling kunne medtages. Det måtte nok ventes, at der fra pensionsforsikringsselskabernes side ville blive rejst krav om også at undtage de egentlige renteforsikringer, idet opsparingsbestanddelen her kan være mindst lige så stor som for en række kapitalforsikringer. I så fald måtte der på den anden side tages stilling til, om de løbende udbetalinger til sin tid skulle indkomstbeskattes, eventuelt blot i begrænset omfang (70 pct. af udbetalingerne). Ved præmiebetaling før eller efter den „bundne opsparingsperiode“ måtte der melde sig spørgsmål om opdeling af udbetalingerne.

b) Der måtte tages stilling til forskellige problemer — som til dels er uafklarede i relation til de gældende fradragsregler — om, hvem der skulle stå som ejer af den pågældende forsikring, og hvem der kunne eller skulle stå som forsikringstager og forsikret.

c) Hvis der forudsættes ratevis indbetaling til nærmere fastsatte terminer af de pålignede opsparingsbeløb, vil dette vanskeligt kunne indpasses i en forsikringsordning. Yderligere problemer i denne forbindelse ville opstå, hvis også indbetalinger til allerede bestående forsikringer skulle kunne medregnes (imod at der ikke var fradragsret for disse fremtidige indbetalinger, jfr. ovenfor under a).

d) En forudsat indkomstskattepligt for renter af den bundne opsparing vil ikke kunne gennemføres med hensyn til rentetilvækst af forsikring. På den anden side måtte der tages stilling til eventuelle særregler om indkomstbeskatning af bonus. Sådanne særregler ville blive temmelig komplicerede, hvis der skulle sondres mellem løbende bonusudbetalinger og engangsbonus. Yderligere komplikationer ville opstå ved eventuel opdeling af bonus, der måtte henføres henholdsvis til præmiebetaling til udligning af bunden opsparing og præmiebetaling før eller efter den „bundne opsparingsperiode“.

e) Det vil i hvert fald for en række forsikringsformer være vanskeligt at ramme en præmiestørrelse, der svarer netop til det pålignede opsparingsbeløb. Særlige problemer ville således her opstå med hensyn til anbringelse af overskydende beløb. Er forsikringspræmien større end den pligtige opsparing, ville der yderligere melde sig spørgsmål om opdeling mellem en fri og en bunden policedel.

f) De tekniske vanskeligheder ved ændring af et foreløbigt pålignet opsparingsbeløb, f. eks. under skatterådets behandling, ville blive særligt store med hensyn til forsikring. Her kommer også det tab, der må konstateres ved hel eller delvis ophævelse af en forsikring, ind i billedet.

Bilag 117.**FINANSMINISTERIET**

Den 3. januar 1966.

Bunden opsparing i form af „sparebeviser“.

1. En bunden opsparing, der pålignes skatteyderne (jfr. tidligere lignende ordninger), kan formentlig tidligst opkræves efter midten af 1966. Hertil kommer de besværligheder ved ligning, opkrævning og tilbagebetaling, som er nævnt i finansministeriets notat herom. Spørgsmålet behandles i øvrigt videre af skattedepartementet.

2. I stedet for denne ordning kunne man i givet fald anvende en lignende ordning som i 1955-56, hvor der som compensation for afgiftsforhøjelser blev udleveret „sparebeviser“ til skatteyderne. Ordningen skulle i så fald bygge på udstedelse af opsparingsbeviser svarende til en vis procent af den skattepligtige indkomst (efter nedslag for folkepensionister), men dog med et maksimalt beløb.

3. Man kan tænke sig to former for en bunden opsparing af denne karakter:

a) Samme type som i 1955-56, hvor sparebeviserne blev udstedt af det offentlige og forrentes og afdrages ligesom anden statsgæld.

Dette betyder, at kommuner, og amtstuer skal have alt besværet med udleve-

ring og indfrielse etc., hvilket er en ret bekostelig proces.

Skal denne vej benyttes, kunne beviserne få form af „boligfundsbeviser“, der forrentes og til sin tid tilbagebetales af „boligfonden“.

b) Man kan også tænke sig, at beløbet for den bundne opsparing beregnes ved skatteligningen, hvorefter det beløb, der skal udleveres beviser for, blot påføres skattebilletten.

Mod forevisning og afstempling af denne vil skatteyderne da i en bank eller sparekasse efter eget valg kunne få udleveret en særlig bankbog. Indestående og påløbne renter vil (med sædvanlige undtagelser) først kunne hæves efter (7) års forløb, men vil også kunne bevares i længere tid derefter (med 1 års opsigelse), i hvilket tilfælde indestående og påløbne renter stadig er skattefri.

Indskuddene på disse særlige bankbøger refunderes bankerne og sparekasserne fra staten, hvorimod banker og sparekasser påtager sig forrentningen med en aftalt sats samt administration.

Bilag 118.

FINANSMINISTERIET

Den 6. december 1965.

Notat om de økonomiske virkninger af bunden opsparing.

Under drøftelserne af lovforslagene om forhøjelse af forskellige forbrugsafgifter og om forlængelsen af selskabsskattens forhøjelse er der rejst spørgsmål om indførelse af bunden opsparing. Det er vel navnlig tanken, at den bundne opsparing skal betales af personer, og det har været nævnt, at opsparingsbeløbene burde indbetales til banker og sparekasser eller anvendes til køb af obligationer.

Når der skal tages stilling til, hvor meget der i givet fald skal udskrives som bunden opsparing, og hvorledes udskrivningen skal fordeles på de forskellige grupper af skatteydere, må der tages hensyn til, at en bunden opsparing i visse henseender ikke virker på samme måde som en tilsvarende skatteudskrivning. Det hænger bl. a. sammen med, at opsparingen skal forrentes og betales tilbage. Når opsparingsbeløbene skal indbetales, vil de opsparingspligtige kende vilkårene for forrentning og frigivelse, og det vil de i en vis udstrækning tage hensyn til ved tilrettelæggelsen af deres økonomiske dispositioner.

Mange opsparingspligtige råder i forvejen over indlån i pengeinstitutter, værdipapirer eller har mulighed for at optage lån f. eks. med sikkerhed i fast ejendom, livsforsikringspolicer. Det må antages, at disse opsparingspligtige i vid udstrækning vil betragte den bundne opsparing som en særlig form for pengeanbringelse og derfor indrette sig på at betale de pålignede opsparingsbeløb uden at nedsætte deres forbrug.

Hvis den bundne opsparing fortrinsvis skal betales af mere velstillede personer, må man regne med, at dens indflydelse på forbruget vil blive væsentlig mindre, end hvis

der var tale om en tilsvarende skatteudskrivning. Skal den bundne opsparing virke kraftigere på forbruget, må den udskrives på et bredt udsnit af skatteyderne. I så fald vil mange af de opsparingspligtige være henvist til at holde igen på deres forbrugsudgifter for at betale opsparingsbeløbene, navnlig hvis disse ikke er alt for små i forhold til indkomsterne.

Den bundne opsparing vil også i vist omfang påvirke de private investeringer, navnlig hvis den udformes således, at der skal opkræves betydelige beløb hos selvstændige erhvervsdrivende, der foretager forholdsvis store investeringer. Sådanne personer vil ofte i forvejen have en ret betydelig opsparing, ligesom deres lånemuligheder vil være fuldt udnyttet, og de vil derfor kun kunne betale en større bunden opsparing, hvis de nedskærer deres investeringsudgifter. Virkningerne på investeringerne begrænses, hvis udskrivningen af den bundne opsparing fordeles på et stort antal opsparingspligtige, og hvis de skalaer, hvorefter opsparingsbeløbene skal udskrives, ikke gøres alt for progressive. Endvidere kan det nævnes, at virkningerne på investeringerne i nogen grad svækkes ved, at mange skatteydere med stærkt ekspanderende virksomheder bl. a. som følge af afskrivningsreglerne har forholdsvis lave skattepligtige indkomster.

Opsparingsordningens indflydelse på priseniveauet vil antagelig blive nogenlunde den samme, som hvis der opkrævedes en tilsvarende indkomstskat.

Om den bundne opsparing får indflydelse på den samlede likviditet, vil afhænge af, hvad der skal ske med opsparingsbeløbene. Skal de indbetales til banker og sparekasser

eller benyttes til køb af obligationer, vil likviditeten i den private sektor som helhed ikke blive påvirket. Hvis opsparingsbeløbene skal indbetales til statskassen, vil likviditeten derimod blive formindsket, og det må i så fald overvejes, om der skal iværksættes pengepolitiske foranstaltninger, der kan modvirke likviditetsstramningen.

Endelig må nævnes, at de hidtidige erfaringer tyder på, at en bunden opsparing er dyrere at administrere end direkte og

indirekte skatteforhøjelser, der indbringer tilsvarende beløb. Administrationsomkostningernes størrelse vil navnlig blive bestemt af antallet af opsparingspligtige, således at en opkrævning af et stort antal småbeløb vil være særlig uøkonomisk.

I et særligt notat er der på grundlag af erfaringerne fra tidligere opsparingsordninger redegjort for en række af de mere teknisk betonedede problemer i forbindelse med en bunden opsparing.

Bilag 119.

DET ØKONOMISKE SEKRETARIAT

Den 20. december 1965.

Om forbrugspåvirkningen af afgiftsforhøjelser og bunden opsparing.

1. I det følgende er foretaget en sammenligning af de forbrugsbegrænsende virkninger af på den ene side de foreslåede forhøjelser af afgifterne på tobak, stærke drikke og benzin og på den anden side en bunden opsparing, lignet på skalaindkomsterne og med samme provenu som de foreslåede afgiftsforhøjelser, der beløber sig til ca. 600 mill. kr.

Da eventuelle forskelle i forbrugspåvirkningen bl. a. kan hænge sammen med, at de forskellige indkomstgrupper belastes i forskellig grad ved henholdsvis afgiftsforhøjelser og påligning af bunden opsparing, har man for at forenkle fremstillingen først (i punkt 2) gennemgået virkningerne under den forudsætning, at den bundne opsparing pålignes således, at den stort set svarer til afgiftsbelastningen i hver enkelt indkomstgruppe. Dernæst drøftes i punkt 3 virkningerne af, at man typisk må regne med, at bunden opsparing har en noget anden incidens end afgiftsforhøjelserne.

2. De forskellige virkninger af henholdsvis afgiftsforhøjelser og bunden opsparing ved samme incidens hænger i høj grad sammen med, at de forskellige grupper, der rammes, i vekslende grad besidder likvide aktiver (bank- og sparekasseindskud, omsættelige værdipapirer) og let tilgængelige lånemuligheder og i vekslende omfang foretager en frivillig opsparing, der ikke er kontraktmæssig bunden i form af forsikringspræmier og afdrag på gæld.

Meget summarisk synes man at kunne regne med tre hovedgrupper og svarende dertil forskellige reaktioner over for henholdsvis afgifter og bunden opsparing.

a) For de personer, der hverken har nævneværdige likvide beholdninger eller foretager frivillig opsparing, der ikke er

kontraktligt bundet — det vil typisk også være grupper med lave indkomster — vil virkningerne af afgiftsforhøjelser og bunden opsparing stort set være den samme; forbruget vil blive reduceret med det opkrævede beløb.

b) Omvendt vil der være grupper, der har så rigelige likvide beholdninger, resp. lånemuligheder, og så stor en frivillig opsparing, at hverken afgiftsforhøjelser eller bunden opsparing vil påvirke forbruget nævneværdigt — det vil typisk være grupper, der også har betydelige indkomster. Et beskedent fald i forbruget kan eventuelt ventes i det omfang, afgiftsforhøjelser fører til reduktion eller bortfald af det afgiftsbelagte forbrug, idet man ikke kan vente, at forbruget af andre varer og tjenester stiger.

c) For det tredje er der endelig grupper, der vel råder over likvide beholdninger og en frivillig opsparing, der ikke er kontraktligt bundet, men hvor hverken beholdninger, opsparing eller indkomst er af en sådan størrelse, at opkrævningen af yderligere beløb til det offentlige er uden større betydning.

For denne gruppe må det forventes, at der både ved afgiftsforhøjelser og ved bunden opsparing bliver tale om nogen reduktion af forbruget, men reduktionen vil uden tvivl blive langt kraftigere ved afgiftsforhøjelser. Dette hænger i høj grad sammen med, at det vil være tillokkende at omflytte andre aktiver til bunden opsparing, mens man ikke vil vente, at disse personer vil reducere deres formue for at opretholde forbruget uændret i tilfælde af afgiftsforhøjelser.

Tilskyndelsen til at dække den bundne opsparing ved en formuebevægelse vil især være betydelig, hvis den bundne opsparing udgør en relativt betydelig del af den lø-

bende indtægt, hvis den skal indbetales koncentreret i en kort periode, og hvis bindingen er af kort varighed.

d) Sammenfattende må det således siges, at der ved afgiftsforhøjelser, henholdsvis bunden opsparing, med samme incidens vil være en klar tendens til, at afgiftsforhøjelser reducerer forbruget stærkere end en bunden opsparing.

3. Til denne forskel mellem virkningen af afgiftsforhøjelser og bunden opsparing med samme incidens kommer så, at der typisk må regnes med, at incidensen af de to foranstaltninger vil være væsentlig forskellig.

For afgiftsforhøjelserne kan man efter alt at dømme regne med, at de ret højt op i indkomstniveauet hviler med samme relative vægt på indkomster af forskellig størrelse for derefter for de højere og højeste indkomstgrupper at hvile med lidt aftagende vægt.

For en bunden opsparing vil incidensen naturligvis i høj grad afhænge af pålignings-

skalaen, men medmindre antallet af opsparingspligtige — og dermed også det administrative arbejde ved ligning og opkrævning — skal være meget stort, må det forventes, at et stort antal personer med lave indtægter fritages for bunden opsparing. Svarende hertil må påligningen i de højere indkomstgrupper øges væsentligt, såfremt der skal opnås samme provenu som ved afgiftsforhøjelserne. Begge disse forhold — fritagelserne i bunden og merprovenuet i toppen — vil tydeligt nok tendere mod at formindske virkningen på forbruget (jfr. punkt 2) i sammenligning med den virkning, der opnås gennem afgiftsforhøjelser.

4. Såvel de forskelle i incidens, der er beskrevet i punkt 3, som de forskelle i virkning, der — jfr. punkt 2 — må forventes ved samme incidens, medfører således, at en bunden opsparing må ventes at have en væsentlig svagere forbrugsbegrænsende effekt end afgiftsforhøjelser, der indbringer det samme provenu.

Bilag 120.

Spørgsmål vedrørende skattebegunstigede opsparingsordninger.

Spørgsmål 81:

Der udbedes en opstilling over de forskellige i kraft værende skattebegunstigede opsparingsordninger samt et skøn over, hvor stor den faktiske private meropsparing i kraft af disse ordninger formodes at være. Hvilke forpligtelser forventes statskassen at få i medfør af indeksoopsparingerne?

Besvarelse af 7. december 1965:

En oversigt over de gældende ordninger med skattebegunstigelse for forskellige former for indskud, præmier m. v. findes i vedlagte redegørelse fra skattedepartementet af oktober 1965 om skattelettelser for opsparing til uddannelse og bosætning m.v., side 2-9 og side 41-42*). De fleste af de her nævnte ordninger er tilligemed tidligere gældende ordninger og forslag til nyordninger omtalt i vedlagte betænkning nr. 378 vedrørende skattebegunstigelse for opsparing, side 7-19*).

Der foreligger ikke statistiske oplysninger, der kan danne grundlag for et skøn over, i hvilket omfang de gældende ordninger medfører forøgelse af den private opsparing. Sådanne oplysninger kan næppe heller fremskaffes, da det vil være meget vanskeligt — for ikke at sige umuligt — at afgøre, i hvilket omfang skatteydernes opsparings- og forbrugsdispositioner påvirkes af de omtalte ordninger eller af andre forhold. Det må dog nævnes, at et medlem af det udvalg, der har afgivet den foran nævnte betænkning nr. 378, har gjort rede for, hvorledes indskud på kapitalbindingskonti virker, dersom det forudsættes, at 25 pct. af det samlede indskud er nyopsparing. Herom henvises til betænkningens side 30, spalte 1 for oven.

Om de forpligtelser, staten forventes at

få som følge af indeksoopsparingen, skal man oplyse følgende:

En indekskontrakt er en aftale mellem en person („interessenten“) på den ene side og et forsikringsselskab eller et pengeinstitut på den anden side. I henhold til kontrakten foretager interessenten pristalsregulerede indbetalinger indtil det fyldte 67. år, hvorefter den opsamlede kapital udbetales med 500 kr. om året, reguleret i forhold til stigningen i pristallet i tiden mellem 1956 og året før udbetalingsåret. Udbetalingerne er livsvarige eller begrænset til en „aftalt periode“ på mellem 10 og 15 år. Den difference, der måtte fremkomme ved, at indbetalingerne — forrentet med en „grundrente“, der hidtil har været 3½ pct. p. a. — ikke er tilstrækkelige til at danne basis for de garanterede udbetalingsbeløb, dækkes af staten i form af årlige „indekstillæg“.

Indbetalinger på indekskontrakter kan uanset beløbenes størrelse fradrages i interessenternes skattepligtige indkomst. Udbetalingerne — herunder indekstillægget — indkomstbeskattes. Rentetilskrivningen under bindingsperioden er fritaget for indkomstskat, og den bundne formue medregnes ikke ved beregning af formueskat.

Som grundlag for en skønsmæssig beregning af det offentliges udgifter i tilknytning til indekskontrakterne skal man gå ud fra følgende:

- 1) Grundrenten forudsættes at være konstant 3½ pct. p. a. som hidtil.
- 2) Pristallet forudsættes at vokse med 3½ pct. om året.
- 3) Den fremtidige markedsrente antages at svinge omkring 5 pct. p. a.
- 4) Der regnes med 30 pct. i marginal ligevægtsskat til stat og kommune.

*) Ikke optrykt her.

5) Indbetalingsperioden for hver indekskontrakt sættes lig 30 år, hvilket svarer omtrent til den gennemsnitlige indbetalingsperiode for de kontrakter, der hidtil er oprettet.

6) Udbetalingsperioden fastsættes til 13 år, svarende til middellevetiden for en 67-årig person.

7) Antallet af eksisterende indekskontrakter pr. 1. januar 1972, d. v. s. ved begyndelsen af første udbetalingsår, antages at være 1.500.000, svarende til en nettostigning på ca. 100.000 kontrakter om året. Antallet af indekskontrakter pr. 31. december 1964 androg ca. 800.000.

Med de nævnte forudsætninger vil den kapitaliserede værdi af statens forpligtelse til betaling af indekstillaeg andrage 8.500 mill. kr. opgjort pr. 1. januar 1972. I dette tal er ikke medregnet den merudgift, som må følge af fortsat tegning af indekskontrakter efter opgørelsestidspunktet.

Fradrages 30 pct. i marginal ligevægtskat af de udbetalte indekstillaeg, reduceres statens (herunder kommunernes) kapitaliserede udgift til ca. 6.000 mill. kr. Omregnes beløbet til 1965-kr., når man til et noget lavere tal.

Statens beregnede forpligtelse til betaling af indekstillaeg vil tynde statsbudgettet med samme vægt som en statsgæld i 1972 på 8½ mld. kr., at afvikle f. eks. med 425 mill. kr. om året i ubegrænset tid. Statens udbetalinger af indekstillaeg vil dog falde langt mere ujævnt.

I de første år efter 1. januar 1972 vil udbetalingerne andrage beløb af størrelsesordenen et par mill. kr. om året, hvilket også gælder for de sidste udbetalinger af indekstillaeg i en tidsbegrænset ordning. Skønsmæssigt kan man regne med, at maksimum for statens udgift til betaling af indekstillaeg vil indtræde nogle år efter århundredskiftet med et årligt beløb, der nærmer sig 1 mld. kr., stadig under forudsætning af, at der ikke tegnes indekskontrakter efter 1. januar 1972.

Dersom tegning af indekskontrakter indstilles med udgangen af 1965, skønnes statens udgifter til indekstillaeg at ville andrage 60 pct. af de anførte beløb.

Ved de forannevnte beregninger er der ikke taget hensyn til den begunstigelse for interessenterne, der ligger i, at indbetalinger

på indeksskonti kan fradrages i den skattepligtige indkomst mod betaling af indkomsskat ved uddrag. Den kapitaliserede værdi pr. 1. januar 1972 af denne begunstigelsesandrage skønsmæssigt 2.000 mill. kr., således at statens og kommunernes samlede forpligtelse — alle skattebetalinger undtagen formueskatten taget i betragtning — andrage:

Værdi af indekstillaeg efter fradrag af skat	6.000 mill. kr.
Værdi af øvrige skattebesparelser for interessenterne	2.000 — -
I alt	<u>8.000 mill. kr.,</u>

i hvilket tal er indregnet de skattebesparelser, interessenterne allerede har opnået på de siden 1957 præsterede indbetalinger.

Beløbet skal forøges noget, dersom man regner med, at interessenterne i udbetalingsperioden gennemgående beskattes efter lavere sats end i indbetalingsperioden.

De nævnte tal for statens forpligtelse skal mere end fordobles, hvis man regner med 5 pct. i årlig prisstigning i stedet for 3½ pct.

Spørgsmål 82:

Der anmodes om en beregning over de fordele, en skattepligtig indtægt på henholdsvis 20.000 kr. og 200.000 kr. vil kunne opnå ved fuld udnyttelse af de fradragsmuligheder, der opstår, hvis det beløb, der skattefrit kan bindes i henhold til loven om beskatningen af renteforsikringer m.v., øges til 3.500 kr. og de første 2.500 kr.s renteindtægt gøres skattefri, idet det samtidig forudsættes, at renten af det skattefrit bundne beløb indgår i de sidstnævnte 2.500 kr.

Beregningen ønskes foretaget på grundlag af ligevægtsskatteberegninger.

Svar af 24. november 1965:

Under de i spørgsmålet angivne forudsætninger vil den skattepligtige indkomst blive nedsat med 1.000 kr. som følge af øget fradrag for indskud på kapitalbindingskonti m. v. og med 2.500 kr. som følge af skattefrihed for renteindtægter. Den samlede nedsættelse af den skattepligtige indkomst bliver således 3.500 kr.

For en forsøger i Københavns kommune

kan ligevægtsmarginalskatten ved anvendelse af de for skatteåret 1965-66 gældende udskrivningsregler beregnes til ca. 27 pct., når den skattepligtige indkomst er 20.000 kr., og til ca. 53 pct., når den skattepligtige indkomst er 200.000 kr.

Herefter kan nedsættelsen i ligevægtskatten som følge af en nedsættelse i den skattepligtige indkomst på 3.500 kr. anslås til ca. 950 kr. og til ca. 1.850 kr., når den skattepligtige indkomst før nedsættelsen er henholdsvis 20.000 kr. og 200.000 kr.

Bilag 121.**Spørgsmål vedrørende kommuneskattens incidens.***Spørgsmål 83:*

Hvis man tænker sig, at den kommunale udskrivningsprocent er 12, hvad vil så skattepligtige indtægter på henholdsvis 20.000 kr. og 200.000 kr. komme til at betale i kommuneskat beregnet procentuelt af bruttoindkomsten under anvendelse af ligevægtsskat og under forudsætning af, at det gældende statsskattesystem opretholdes?

Svar af 24. november 1965:

De i spørgsmålet nævnte procenter er anført i følgende oversigt. Det er her forudsat, at det drejer sig om en forsørger, der ikke har ret til hustrufradrag, at statsskat og

folkepensionsbidrag beregnes efter de for skatteåret 1965-66 gældende regler, at personfradraget ved kommuneskattens beregning er 4.500 kr., og at de pågældende skatteydere udover skattefradraget har ret til fradrag på 2.500 kr.

	Kr.	Kr.
Skattepligtig indkomst	20.000	200.000
Skattefradrag	5.090	177.410
Andre fradrag	2.500	2.500
Bruttoindkomst	27.590	379.910
Kommuneskat	1.860	23.460
Kommuneskat i pct. af bruttoindkomst	6,7	6,2

Bilag 122.

**Skattelovskommissionens forslag fra 1948 til beskatning af værdien af bolig i egen ejendom.
(Ekstrakt af kommissionens lovudkast med bemærkninger)*).**

§ 8. Til indkomst ved bolig i egen ejendom henregnes lejeværdien af den pågældende bolig, hvad enten den skattepligtige har gjort brug af sin beboelsesret eller ej. Hvis ejendommen i sin helhed benyttes til beboelse af den skattepligtige selv og hans husstand, skal som indkomst af boligen medregnes et beløb svarende til 3 pct. af den skattepligtiges i ejendommen indestående kapital, beregnet som ejendommens vurderingssum til ejendomsskyld ved udgangen af indkomståret med fradrag af den ejendommen påhvilende prioritetsgæld og andre byrder af privatretlig karakter samt det beløb, hvoraf der svares grundstigningskyld. Den således beregnede indkomst er at betragte som nettoindkomst, således at ingen udgifter vedrørende ejendommen, herunder heller ikke de på ejendommen hvilende skatter og renter af gæld, kan bringes til fradrag i den skattepligtige indkomst. Såfremt den ejendommen påhvilende prioritetsgæld overstiger ejendommens vurderingssum til ejendomsskyld, kan dog renterne af den overskydende del af gælden fradrages i indkomsten.

Stk. 2. Anvendes kun en del af ejendommen til bolig for den skattepligtige selv og hans husstand, ansættes værdien af den således benyttede del til det beløb, som efter forholdene på stedet kunne opnås i leje ved udleje af den pågældende lejlighed.

Stk. 3. I indkomst ved udleje eller bortforpagtning af fast ejendom, rørligt gods eller rettigheder kan fradrages de med udlejningsvirksomheden forbundne driftsudgifter.

Bemærkninger.

Til § 8.

I paragraffen foreslås en ændring af de hidtil benyttede regler for opgørelsen af den skattepligtige værdi af bolig i egen ejendom. Den nugældende regel i statsskattelovens § 4 b går ud på, at lejeværdien skal ansættes til det beløb, som ved udleje kunne opnås i leje af vedkommende ejendom eller lejlighed, dog at den, når særlige forhold måtte gøre denne målestok mindre egnet, kan ansættes skønsmæssigt. Denne regel praktiseres således, at den rent skønsmæssige ansættelse benyttes over for boligværdien af landbrugs-ejendomme, medens man, når det drejer sig om enfamilies-villaejendomme, opererer med en bruttoindtægt af ejendommen fastsat som tidligere 6 pct., nu 5 pct. af ejendoms-skyldværdien, i hvilken bruttoindtægt samtlige udgifter vedrørende ejendommen, såsom prioritetsrenter, skatter, afgifter og vedligeholdelsesudgifter, kan bringes til fradrag. Hvad endelig angår ejendomme, der benyttes dels til beboelse for ejeren og dels til udleje, fastsættes værdien af det privat benyttede under hensyntagen til lejen af det udlejede.

Disse regler kan næppe siges at fungere tilfredsstillende. De bedste resultater opnås formentlig med hensyn til de delvis udlejede villaejendomme, hvor lejen af den udlejede del afgiver en ganske god målestok for værdien af den af ejeren selv benyttede del. Derimod fører den anvendte beregningsmåde vedrørende enfamilies-villaer meget ofte til, at der fremkommer et underskud på

*) Virkningerne af kommissionens forslag, der er fra 1948, er belyst i betænkning om forbrugsbeskatning (nr. 202, 1958, side 82-83).

ejendommen, som man ikke har ment at kunne nægte ejeren ret til at fradrage i sin øvrige indkomst. Dette resultat må for en umiddelbar betragtning forekomme særdeles stødende. Boligudgiften er en udgift, der udelukkende vedrører privatforbruget, og som derfor ikke kan fradrages i den skattepligtige indkomst, men at opstille en beregningsmåde vedrørende værdien af bolig i egen ejendom, der opgør denne værdi efter principperne for opgørelsen af indkomst ved erhvervsvirksomhed, således at et fremkommet underskud bliver fradragsberettiget, er i virkeligheden at tillade villaejerne at fradrage en del af deres private boligudgift og giver dem således en urimelig skattemæssig fordel fremfor de skatteydere, der bor til leje. Man kan så sige, at et sådant underskud kun fremkommer, fordi den benyttede målestok for bruttoværdien af ejendommen er sat for lavt, og at denne målestok jo så kan forhøjes. Forholdet er imidlertid det, at en anden målestok end en vis procent af ejendomsskyldværdien vanskeligt kan findes, og da vurderingerne kan variere ret betydeligt fra sted til sted, kan man ved en forhøjelse af procenten let komme ud for tilfælde, hvor dens anvendelse fører til en

urimelig høj bruttoværdi, således at man havner i den anden grøft.

Man har ment at burde foreslå en regel, der i det foran omtalte tilfælde dels udelukker, at nogen del af de til privat beboelse afholdte udgifter kan fradrages i indkomsten, og dels sikrer, at en rimelig, omtrent til almindelig sparekasserente svarende forrentning af den i en sådan privat beboelsesejendom anbragte egenkapital inddrages under indkomstbeskatningen, idet en sådan kapitalrente formentlig må siges at være indbefattet i det ved denne kapitalanbringelse opnåede boliggede. I tilfælde, hvor ejendommen benyttes dels til egen bolig og dels til udleje eller erhvervsmæssig virksomhed, foreslås det, at værdien af det privat benyttede ansættes til, hvad der efter forholdene på stedet kunne opnås ved udleje heraf, hvilken regel svarer til den nugældende.

Den i paragraffens stk. 1 ommeldte fikserede rente af den i enfamilies-beboelsesejendomme placerede egenkapital er at opfatte som nettoindtægtsbeløb, hvori ingen udgifter vedrørende ejendommen kan fradrages.

Bilag 123.**Provenutabet ved forhøjelse af aktieselskabernes indkomstfradrag.***Spørgsmål 84:*

Hvad vil en forhøjelse af aktieselskabernes indkomstfradrag til 5 pct. betyde i provenutab?

Svar af 24. november 1965:

Aktieselskabernes indkomstfradrag svarer til halvdelen af den skattepligtige indkomst, dog højst 2,5 pct. af den indbetalte aktiekapital. Hvis de 2,5 pct. forhøjes til 5 pct. for skatteåret 1966-67, vil der for dette skatteår blive tale om et provenutab, der kan anslås til omkring 60 mill. kr. Som følge

af selskabsskatteovens bestemmelse om halvt skattefradrag vil dette provenutab i de følgende år blive reduceret til omkring 50 mill. kr., forudsat at indkomster og udskrivningsregler er uændrede.

Af de anførte provenutab vedrører 85 pct. statens andel af selskabsskatten og 15 pct. den kommunale andel.

Ved opgørelsen af provenutabet er det forudsat, at selskabsskatten for skatteåret 1966-67 og de følgende skatteår udskrives uden den for skatteåret 1965-66 gældende forhøjelse på 20 pct.

Bilag 124.

Venstres oplæg til skattereform, behandlet på venstres landsmøde den 11. og 12. september 1965.

En samlet skattereform skal gennemføres.

En væsentlig del af beskatningen skal flyttes fra skat på indkomst og opsparing til skat på forbrug, så fremgangen i produktion og reel velstand kan styrkes. Sambeskatningsproblemet skal løses og en familiepolitisk rimeligere byrdefordeling sikres.

Formålet med en skattereform er på baggrund af den skete udvikling i samfundet og produktionens vilkår, at en væsentlig mindre del af beskatningen hviler på arbejde, produktion og opsparing og en væsentlig større del på forbruget. En forudsætning for en skattereform er i øvrigt, at der er sikret fornøden fasthed i den statsfinansielle politik m. v.

Hverken de aktuelle økonomiske vanskeligheder eller det offentliges mange ventende opgaver giver udsigt til en nedgang i den samlede beskatning. Skal skattebyrden under disse vilkår mindskes, må det ske ved, at produktionen og dermed den samlede reelle nationalindkomst, hvoraf beskatningen skal udredes, bliver større. Det betyder, at beskatningen må udformes på en måde, som mindst muligt hæmmer initiativ, arbejdsindsats og opsparing, og at en nødvendig side af en skattereform er flytningen af skatten til forbruget. Venstre erkender merværdiafgiftens principielle fordele i så henseende. Disse fordele må imidlertid nøje afvejes over for de store praktiske og administrative byrder, den vil lægge på såvel erhvervene som det offentlige, og disse fordele og ulemper må nøje sammenholdes med andre afgiftssystemers, først og fremmest en detailedsafgifts.

En merværdiafgift, detailedsaftig eller et tilsvarende afgiftssystem har så vidtrækkende konsekvenser statsfinansielt og samfundsøkonomisk, at en eventuel gennem-

førelse og tidspunktet herfor ikke kan begrundes med aktuelle behov for øgede statsindtægter, men alene kan have mening i sammenhæng og samtidighed med en virkelig reform af den direkte beskatning, hvor afgiftens provenu fuldt ud anvendes hertil, til afløsning af den nuværende engrosoms og enkelte andre afgifter samt til sikring af social ligevægt inden for rammerne af en samlet og langsigtet økonomisk reformpolitik.

Formålet med en reform af den direkte beskatning kan ikke være alene at nedsætte de direkte skatter inden for rammerne af det nuværende skattesystem. Det må i første række være at ændre dette skattesystem med det sigte at nå en rimeligere byrdefordeling mellem forskellige befolknings- og familiegupper og at tilpasse skattesystemet til et samfund i fremgang. En sådan samlet og sammenhængende reform af den direkte beskatning må bl. a. indeholde:

Indkomstskatterne: De nuværende bundgrænser (bundfradrag) på 7.000 kr. for forsørgere og 3.700 kr. for ikke-forsørgere må forhøjes og området for proportional beskatning udvides væsentligt. I forbindelse hermed må overvejes en forhøjelse af den procent, hvormed beskatning sker i proportional skatteområdet, bl. a. for at sikre så langt et proportionalt interval som muligt.

Ægtefæller, som begge har arbejdsindtægt, skal have ret til særbeskatning, hvorved den ene ægtefælles indkomst beskattes efter reglerne for forsørgere og den anden ægtefælles indkomst efter reglerne for ikke-forsørgere, dog uden bundfradrag. De, der ønsker det, skal fortsat kunne vælge sambeskatning med et vist fradrag for „hustruindkomst“. Samtidigt gennemføres et fradrag i den skattepligtige indkomst for ægte-

par, hvor begge ægtefæller i betragteligt omfang udfører arbejde i en fælles virksomhed („medhjælpende ægtefælle“). Såvel de almindelige børnetilskud som de særlige tillæg hertil for enlige forsørgere forhøjes væsentligt, og i sammenhæng hermed forhøjes forældrebetalingen for børnehavpladser m. v. svarende til stigningen i det almindelige børnetilskud.

Forhøjelsen af børnetilskuddene bør ikke begrænses til kompensation for afgiftsforhøjelser, men må som led i en samlet reformpolitik desuden bidrage til en rimeligere byrdefordeling mellem familier med børn og familier uden børn. Ikke mindst i forbindelse med ophævelse af sambeskatningen er det af betydning, at børnetilskuddenes størrelse i højere grad tilpasses forskellen i skatteevne også mellem familier, hvor hustruen kan have udearbejde, og familier, hvor hensynet til børnene ikke giver hustruen mulighed herfor.

Selv om beskatningen bør indrettes sådan, at man gør vanskelighederne mindst mulige for den enlige og den udearbejdende moder, er det både familiepolitisk og samfundsøkonomisk vigtigt, at man ikke ad beskatningens vej lægger noget pres på familien i retning af at tvinge en moder til udearbejde.

I denne sammenhæng må også ses forslaget om en forhøjelse af forældrebetalingen for børnehavpladser m. v. Selv om det beløb, forhøjelsen vil indbringe, er af beskeden størrelse i forhold til de samlede børnehavudgifter og til udgifterne ved forhøjelsen af børnetilskuddene i almindelighed, så vil det kunne bidrage til større ligestilling mellem familier, der har opnået børnehavpladser, og familier, som mangelen på børnehavpladser afskærer derfra. Det særlige lønmodtagerfradrag forhøjes samtidig med, at de forskellige regler om særlige fradrag og nedslag, afgrænsningen af forsørgerbegrebet m. v. skal gennemgås med henblik på en forenkling.

De bestående skattemæssige opsparingsordninger skal udbygges og suppleres, i første række ved gennemførelse af „investeringsfonds for alle“ efter de retningslinjer, venstre tidligere har fremsat forslag om i folketinget, samt ved fritagelse for beskatning af mindre renteindtægter. En direkte forbrugsskat lader sig næppe praktisere, såfremt den skal omfatte den overvejende del

af befolkningen, men det bør overvejes på længere sigt at afløse den nuværende progressive indkomstbeskatning af en „proportionalbeskatning til tops“ suppleret med en direkte forbrugsbeskatning af særlig stort privat forbrug.

Arbejdet med en virkelig skattereform bør ikke sinkes eller belastes med diskussioner om kildeskat og lignende, som alene vedrører skatternes opkrævningsmåde.

Indkomstbeskatningens skalaer, herunder bundgrænsen og grænsen for proportionalbeskatningen, eventuelt grænsen for den direkte forbrugsskats indtræden, skal fremtidigt tilpasses indkomstudviklingen, så det sikres, at indkomstudviklingen ikke i forbindelse med beskatningens progression m. v. medfører en utilsigtet forøgelse af byrden ved de direkte skatter.

I det omfang en gennemgang af byrdefordelingen mellem stat og kommuner — bl. a. på baggrund af den igangværende tilpasning af den kommunale struktur — viser det hensigtsmæssigt at afvikle eller begrænse de nuværende refusionsordninger, så en større del af de udgifter, hvorover kommunerne råder, dækkes direkte gennem kommunernes skatteudskrivning, skal statsindkomstskatteerne nedsættes tilsvarende.

Selskabsbeskatningen, herunder kooperationsbeskatningen, bør ændres i overensstemmelse med de forslag, venstre har fremsat i folketinget.

Formue- og ejendomsskatter: Beskatningen af den opsparing, der allerede én gang som indkomst er beskattet, skal principielt afvikles. Af hensyn til opsparingen og for at afbøde urimelige skattemæssige virkninger af den igangværende ejendomsvurdering må grænsen for formueskattepligtens indtræden straks forhøjes væsentligt.

Beskatningen af fast ejendom skal i fremtiden overlades alene til kommunerne. Som et led heri samt for at afbøde uønskede skattemæssige virkninger af den igangværende ejendomsvurdering skal statsgrundskylden bortfalde. Amts- og købstad- og sognekommunernes adgang til at fastsætte eller ændre grundskyldpromillerne bør tage udgangspunkt i det provenu, som grundbeskatningen i øjeblikket indbringer. Grundbeskatningen af dyrket jord skal principielt

afskaffes, så landbrug, gartneri m. v., for hvilke den dyrkede jord er et produktionsmiddel, i denne henseende ligestilles med andre erhverv.

Den sociale balance: Venstre lægger afgørende vægt på, at skattereformen — sammen med de øvrige led i en samlet økonomisk politik — tilsigter en rimelig social balance. Ud over selve ændringerne i de direkte skatter og forhøjelsen af børnetilskuddene skal dette i første række nås gennem tilpasning af sociale ydelser og gennem udbygning af uddannelses-, omskolings- og beskæftigelsesmuligheder, også for særlig vanskeligt stillede.

Opstillingen af et konkret skatterefor-forslag må nødvendigvis ske i nøje sammenhæng med statsbudgettets udgifts- og øvrige indtægtsposter og med de påvirkninger, som staten herigennem og på anden vis udøver på den samfundsøkonomiske udvikling på det tidspunkt, da skattereformen gennemføres. Skal en samlet skattereform imidlertid opfylde sine formål, er det på den anden

side nødvendigt, at der er en vis sammenhæng også mellem størrelsesordenen af de ændringer, den indebærer for de enkelte led i beskatningssystemet.

Eksempelvis må den foreslåede løsning af sambeskatningsproblemet ses i sammenhæng dels med ændringerne i bundgrænser og i udstrækningen af det proportionalt beskattede indkomstinterval, dels med forhøjelsen af børnetilskud og betalingen for børnehavepladser m. v. og dels med indførelsen af et fradrag for „medhjælpende ægtefælle“. Skal den foreslåede løsning af sambeskatningen imidlertid føre til den rimeligere byrdefordeling mellem forskellige familiegrupper, som er et formål, så må der på den anden side også tages hensyn til løsningen af sambeskatningen ved fastlæggelsen af bundgrænser, proportionalbeskatning o. s. v. Tilsvarende må ændringerne i bundgrænserne ses i sammenhæng bl. a. med det foreslåede fradrag for „medhjælpende ægtefælle“ og med forhøjelsen af lønmodtagerfradraget og børnetilskuddene m. v.

Bilag 125.

DET RADIKALE VENSTRE

Den 23. februar 1966.

Skitse til en skattereform.

De drøftelser, der nu gennem et år har været ført i folketinget om en omlægning af omsætningsafgiftssystemet i Danmark, har efter Det Radikale Venstres opfattelse tilstrækkelig tydeligt dokumenteret, at kun gennem en generel — i princippet altomfattende — omsætningsafgift kan der tilvejebringes det fornødne økonomiske grundlag for en virkelig skattereform.

De stødfundne drøftelser synes også at have dokumenteret, at en merværdiafgift og en detailoms indebærer stort set samme muligheder for at tilvejebringe det fornødne provenu, samtidig med at de ligeledes begge kan tilvejebringe det bedre konjunkturpolitiske skatteinstrument, Danmark savner. Det vil derfor være en afvejning af de administrative og afsætningsmæssige følger for erhvervslivet, der må afgøre, hvilken af de to former for afgift der skal foretrækkes. Det Radikale Venstre vil i overensstemmelse med aftalen i folketingsudvalget meddele sin endelige stilling hertil inden den 10. maj d. å.

Ved siden af at indbringe ca. samme provenu ligner de to tænkte afgiftsformer i deres virkninger overfor forbrugerne hinanden så meget, at det er muligt nu at opstille de betingelser om ændringer i de øvrige skatter, som en gennemførelse af et af de to systemer nødvendiggør.

Det Radikale Venstre må som en ufravigelig betingelse stille kravet om, at den sociale balance i skattelovgivningen ikke forrykkes til ugunst for de lavere indkomster. Ved en udvidelse af omsætningsafgiften til en generel omsætningsskat nødvendiggøres en lettelse i den direkte beskatning af de laveste indkomster og forhøjelse af de sociale ydelser samt børnetilskud. For at sikre den sociale linje bevaret må Det Radikale Venstre derfor kræve, at følgende ændringer

gennemføres *samtidig* med indførelsen af en ændret omsætningsafgift.

Forhøjelse af den skattefrie bundgrænse for forsørgere fra de nuværende 7.000 kr. til 9.000 kr., for ikke-forsørgere fra 3.700 til 4.500 kr.

De årlige børnetilskud forhøjes med minimalt 100 kr. pr. barn, og samtidig indføres et „førstegangsbørnetilskud“, der udbetales til moderen straks ved fødslen. Dette tilskud afløser de eksisterende særlige ydelser til mødre med spædbørn.

For alle skatteydere, der har lavere indkomst end den skattefrie bundgrænse, må indføres et særligt persontilskud af en sådan størrelse, at der sikres dækning for forøgelsen i omsætningsafgiften for de pågældende.

På alle områder, hvor der er tale om sociale ydelser — folkepension, enkepension, invalidepension — må der foretages de fornødne forhøjelser i ydelserne ud fra hovedsigtet ikke at forøge skattetrykket for disse grupper.

Da ovennævnte sociale og skattemæssige kompensationer vil beslaglægge en betydelig del af det merprovenu, omsætningsafgiften vil indbringe, må de øvrige lettelser i beskatningen tilpasses dels det resterende provenu fra afgiften, dels de muligheder, der kan tilvejebringes gennem en forenkling af skattesystemet. Det Radikale Venstre stiller foreløbig følgende skitse op som mål for de følgende led i skattereformen:

Forhøjelse af proportionalsskattegrænsen.
Nedsættelse af skatteprocenterne i de grupper, der ligger lige over proportionalsskattegrænsen.

Forhøjelse af den skattefrie formuegrænse.
Ophævelse af sambeskatningen.

Forhøjelse af lønmodtagerfradraget.

Til uddybning af disse punkter kan anføres, at Det Radikale Venstre tænker sig proportional-skattegrænsen gradvis forhøjet fra de nuværende 22.000 kr. til 30.000 kr. for forsørgere og for ikke-forsørgere fra 6.000 kr. til 10.000 kr. Sideløbende hermed ønskes skatteprocenterne på skatteskalaens nederste trin sat ned, eksempelvis for forsørgere til 20, 40 og 60 pct. for de tre nederste grupper. I øjeblikket er den første procent 21 og den næste 60. Et så voldsomt spring i skatteprocenten modvirker bl. a. skatteydernes interesse for forøgelse af arbejdsindtægten. På tilsvarende måde ønsker partiet en mildnelse af overgangen i beskattningen af ikke-forsørgere.

Den ophævelse af sambeskatningen, som alle partier har udtrykt ønske om, lader sig i praksis ikke gennemføre på fornuftig måde uden indførelse af særbeskatning, hvor begge ægtefæller er udearbejdende. Samtidig ved man, at der også er et sambeskatningsproblem for de ægtefæller, som begge arbejder sammen i egen fælles virksomhed. Det Radikale Venstre foreslår derfor, at der samtidig med særbeskatningen for udearbejdende indføres et særligt bundfradrag for ægtepar med fælles erhvervsvirksomhed.

Det Radikale Venstre lægger stærk vægt på, at folketinget i arbejdet med en skattereform ikke glemmer den meget vigtige side af reformbehovet, der hedder forenkling af skattesystemet. Dansk skattelovgivning er op gennem årene blevet forsynet med så mange forskellige fradragmuligheder, at det hele er blevet totalt uoverskueligt. Uden en sådan forenkling, at en større overskuelighed er tilvejebragt, kan der heller ikke skaffes tidsmæssige muligheder for skattemyndighederne til arbejdet med den effektivisering af ligningsarbejdet, der kan sikre en rimelig og ligelig beskattning af alle befolkningsgrupper.

Ved siden af at være den direkte årsag til skattesystemets uoverskuelighed er fradragene efterhånden blevet så mange og tildelt så mange skatteydere, at deres fordele for almindelige skatteydere må anses for tvivlsomme.

Endda kan det antages, at nogle fradrag i særtilfælde kan udnyttes af enkelte, således at mange almindelige skatteydere faktisk betaler for meget i skat.

Det Radikale Venstre ønsker derfor de mange eksisterende individuelle fradrag afskaffet og i stedet erstattet af nogle få generelle, omfattende f. eks. langvarige sygdomstilfælde o. lign.

De senere års stærke økonomiske udvikling har stærkt understreget behovet for et smidigere skattesystem, der mere effektivt kan bidrage til at modvirke de hyppige angreb på den økonomiske balance. Skal dette klares på en tilfredsstillende måde, kræver det en omlægning af omsætningsafgiften bort fra den nuværende uhensigtsmæssige engrosafgift. Det er imidlertid nødvendigt, at omlægningen i skattefordelingen foretages, så alle nødvendige sociale hensyn tilgodeses, ligesom det må være en selvfølge, at der gennemføres en sådan forenkling af skattesystemet, at så mange af de eksisterende skattemæssige urimeligheder som muligt fjernes.

Det Radikale Venstres hovedsigte i skattereformbestræbelserne kan derfor deles op i følgende punkter:

1. Bedre muligheder for at dirigere den økonomiske udvikling.
2. Fastholdelse af skattesystemets sociale balance.
3. En lettelse i mellemindkomsternes skattebyrde.
4. Et mere overskueligt skattesystem.
5. Et mere effektivt ligningsgrundlag.

Bilag 126.

Partiet de uafhængiges skitse til en skattereform.

I. Indledning.

Den efterfølgende *skitse til en skattereform* er udarbejdet på grundlag af de tanker, som er samlet i *De Uafhængiges Arbejdsprogram af 1964*. Der er her gjort rede for en politik, der tager sigte på at støtte den enkeltes flid, arbejdsomhed og initiativ gennem øgede muligheder for privat opsparing. Det tilstræbes, at beskatningen ikke virker hæmmende på lysten til at arbejde og på den hensigt at sikre familie og alderdom de bedst mulige kår.

II. Grundlaget for de uafhængiges forslag.

Forslaget behandler kun statens andel af de opkrævede skatter. Personlige skatter til opholdskommunerne behandles ikke, og *det forudsættes*, at disse skatter opkræves som et tillæg til den nedenfor under pkt. B. behandlede proportionale indtægtsbeskatning svarende til den nuværende personlige kommuneskat. *Det forudsættes videre*, at staten ikke gennem en omlægning af skattefordelingen mellem på den ene side amts- og kommuneskatter og på den anden side statskatterne forøger det samlede skatteprodukt for de to skatte kategorier.

I den sidste halve snes år er de to skattegrupperes samlede sum vokset fra ca. 25 pct. til ca. 35 pct. af bruttonationalindkomsten. Der er altså hvert år inddraget omkring 1 pct. mere af denne under den offentlige aktivitet. *Det forudsættes ligeledes*, at denne vækst bringes til ophør. En fremtidig forøgelse af den offentlige aktivitet kan således kun foregå i samme tempo, som nationalindkomsten øges, d. v. s. i takt med produktionsforøgelsen.

Ud fra disse forudsætninger foreslår de uafhængige, at statens indtægter hentes gennem følgende skatter og afgifter:

- A. Punktskatter og toldafgifter samt en række mindre statsindtægter svarende til de nuværende.
- B. En proportional skat på alle indtægter, både personindkomster og selskabsindkomster. Skatten er fradragsberettiget for personer, men ikke for selskaber.
- C. En progressiv forbrugsskat lignet ud fra selvangivelsen. Skatten er fradragsberettiget.
- D. En proportional forbrugsafgift lignet ud fra selvangivelsen. Skatten er *ikke* fradragsberettiget.

Det vil fremgå, at *formueskatten, omsætningsafgiften* og alle *ejendomsskatter til staten* forudsættes ophævet. Det er videre de uafhængiges opfattelse, at selskabskatten, som er en produktionshæmmende dobbeltbeskatning, skal afvikles over en årrække. Den er i skitsen medtaget i fuldt omfang (ca. 0,7 milliard kroner) under pkt. B.

Formueskatten indgår i statsregnskabet med 380 mill. kr. De uafhængige mener, at denne skat, som i realiteten er en dobbeltbeskatning, i betydeligt omfang medvirker til at hindre den kapitaldannelse, som produktion og boligbyggeri i årevis har måttet savne. En skattereform må derfor — ikke mindst for at sikre et lavere renteniveau — betyde formuebeskatningens ophør.

Den almindelige omsætningsafgift indgår i dag med ca. 2,4 milliard kroner. De uafhængige er ikke tilhængere af en almindelig omsætningsafgift, hvad enten den lægges i engrosleddet, i detailleddet eller beregnes af merværdistigningen. Der er fire grunde hertil: 1) Omsætningsafgift kræver et helt separat og meget kostbart administrationsapparat, og 2) der pålægges herudover

erhvervslivet en betydelig ekstra byrde m. h. t. øget administration, og videre 3) forudsætter denne afgiftsform, at der ydes kompensationer til mindsteindtægterne, hvilket yderligere fordyrer en i forvejen kostbar administration. Endelig 4) frister de med en omsætningsafgift forbundne sociale kompensationer til politisk overbud i en valgsituation, således som det også har været tilfældet med folkepensionen.

Ejendomsskatterne til staten er i det kommende finansår beregnet til 27 mill. kroner. De har i de senere år været under stadig afvikling og bør helt afskaffes, fordi de bl. a. betyder en dyr administration i forhold til det beskedne provenu.

Indkomstskat for personer	6.100		
÷ børnetilskud	0.807	5.293	5.293
Formueskat	0.380		
Ejendomsskatter	0.027		
Alm. omsætningsafgift	2.375	2.782	2.782
Tolddepartementets afgifter	7.679		
÷ vejfundsbeløb	1.310	6.369	
Skattedepartementets afgift	0.320		
÷ refusion til kommunerne	0.002	0.318	
Selskabsbeskatningen	0.700		
Diverse indtægter	0.025	0.725	7.412
			15.487

IV. Skattefradragsreglen.

Under det nuværende beskatningssystem med den stærkt progressive indtægtsbeskatning er skattefradragsreglen den eneste hindring for en fra statens side umådelig beskatning af de mellemstore og større indkomster. For at befordre den udbygning af landets produktionsapparat, som er nødvendig for vor konkurrenceevne, må kapitaldannelsen — herunder først og fremmest den private opsparing — fremmes, og da hovedbidraget til opsparingen netop må komme fra de indkomster, som *kan* opspare, det vil sige de mellemstore og de større, er en bevarelse af fradragsreglen nødvendig. Man kan let enes om, at fradragsreglen — særlig hvor der er tale om stærke progressioner i beskatningen — teknisk virker uheldig ved at nødvendiggøre marginalbeskatningsprocenter i en størrelse, der psykologisk svækker tilskyndelsen til et merarbejde og således kan

I det følgende er afgifter og skatter i henhold til de uafhængiges skattereformskitse, pkt. A-D, gennemgået. Som baggrund for denne gennemgang er først angivet en summarisk opstilling over statens nuværende indtægter efterfulgt af en redegørelse for de uafhængiges stilling til *fradragsreglen* og *kildeskatten* ledsaget af nogle vigtige principielle overvejelser vedrørende de *familiepolitiske* hensyn, der er et væsentligt incitament til den foreslåede skattereform.

III. Statens nuværende indtægter.

Ifølge Finansloven for 1966-67 andrager disse i mill. kr.:

formodes at hindre den fulde udnyttelse af den disponible arbejdskraft. Undvære den kan man imidlertid ikke, fordi den bremser for mange politikeres ønsker om at øge statens aktivitet ved opkrævning af stadigt stigende skatter.

Ved en rent proportional indtægtsskat er spørgsmålet om opretholdelse eller afskaffelse af fradragsreglen uden betydning, men er der tale om en blanding af proportional og progressiv indtægtsskat, kan skattefradragsreglen af ovennævnte grunde ikke undværes. Ved den af de uafhængige foreslåede progressive forbrugsskat (pkt. C) må skattefradragsreglen af hensyn til skattens forbrugsbegrænsende virkning anses for at være en fordel, fordi den forudsætter de store marginalskatteprocenter, der her vil virke som en dæmper på de meget store forbrug baseret på store engangsindtægter.

V. *Kildeskatten.*

Denne skatteopkrævningsmetode, som næppe har et flertal for sig i folketinget, er også de uafhængige modstandere af. Begrundelsen herfor er først og fremmest den, at den enkelte skatteborger gennem kildeskatten mister orienteringen om og kontakten med, hvad det koster at være borger i et samfund, hvor staten under sin økonomiske aktivitet har overtaget så stor en del af borgernes velfærd, som tilfældet er i vort samfund. Nødvendige beskatningsændringer vil derfor — da ingen vil affinde sig med lønreduktioner, fordi staten ønsker at udvide sin økonomiske aktivitet på borgernes bekostning — få en kraftig tendens til at blive en øget skat på produktionen, og en sådan anser de uafhængige for skadelig for vor konkurrenceevne over for udlandet.

Desuden pålægger kildeskatten erhvervslivet andre betydelige byrder i form af meradministration, uden at den offentlige administration af den grund bliver mindre, fordi selvangivelse alligevel skal udfyldes, og endelig kan opkrævningsmetoden næppe — trods socialdemokratisk påstand om det modsatte — forenes med den skattefradragsregel, hvis fordele der ovenfor er gjort rede for.

VI. *Familiepolitik.*

De nuværende sambeskatningsregler er for de fleste ikke alene uretfærdige set fra et familiepolitisk synspunkt, men de opfordrer i adskillige tilfælde direkte til at undgå det ægteskab, der efter den almindelige opfattelse er en af grundpillerne i vort samfund. For at nå frem til en retfærdig løsning på problemet om sambeskatning bør indtægtsbeskatningen formes som en ren proportionalbeskatning, hvis skattefri bundgrænser varierer i forhold til familiens størrelse. Gennem rigtigt fastsatte bundgrænser opnås samtidig alle nødvendige sociale kompensationer, også de kompensationer, som indførelsen af den direkte proportionale forbrugsbeskatning (pkt. D) til erstatning for en almindelig omsætningsafgift kræver.

Det nye og meget vigtige i den foreliggende skatteskitse er således ved indkomstbeskatningen indførelsen af et fradrag for hver ægtefælle, et såkaldt *voksenfradrag*, og et fradrag for hvert barn, et *barnfradrag*. På tilsvarende måde be-

regnes et skattefrit *voksenormalforbrug* og et *barnenormalforbrug*, før den progressive, direkte forbrugsskat sætter ind.

VII. *Punktskatter og toldafgifter etc. (pkt. A).*

I den foreliggende skitse indgår ingen ændringer i de nuværende afgifter og skatter under denne gruppe. Det er ikke ensbetydende med, at de uafhængige ikke har ønske om ændringer på dette område. Partiet er således modstander af den nuværende benzinafgift, som må anses for at være produktionsskadelig i sin nuværende højde. Man har imidlertid ment det rigtigt her at undlade forslag om ændringer i denne skitse af hensyn til klarheden i selve reformprincippet, der ikke drejer sig om beskatningsomfanget, men om beskatningsmetoderne.

Provenuet af skatter og afgifter i henhold til pkt. A bliver således uændret i forhold til den vedtagne finanslov i alt 7,4 milliard kroner.

VIII. *Den proportionale indkomstbeskatning (pkt. B).*

Indkomsten opgøres på en selvangivelse efter de i øjeblikket gældende retningslinjer og med bibeholdelse af de individuelle fradrag, der til enhver tid opnås enighed om. Partiet de uafhængige er principielt imod generelle fradrag, da sådanne medfører uretfærdigheder i beskatningsgrundlaget; fradrag skal kunne specificeres og dokumenteres.

Som rimelige fradrag kan bl. a. nævnes:

- betalt skat
- livrentepremier, syge- og ulykkesforsikringspræmier
- pensionsbidrag og pensionsforsikringspræmier
- faglige fradrag (udgifter, som er nødvendige for at opretholde erhvervet).

Når indtægten er beregnet og godkendt af ligningsmyndighederne, foretager disse familiens personfradrag, der f. eks. kan være 5.000 kr. for voksne (husfader og husmoder, uanset erhvervsarbejde) og 3.000 kr. for hvert barn. Indkomstskatten beregnes da f. eks. som 25 pct. af det udkomne beløb. Er dette negativt, ydes der i stedet et tilskud på 25 pct. af beløbet, idet dog beløb under 250 kr. af administrative hensyn hverken opkræves eller udbetales.

Med en 25 pct.s skat svarer børnefradraget til et børnetilskud på 750 kr. pr. barn eller i alt børnetilskud ca. 1.125.000.000 kr., altså en stigning i børnetilskuddene på godt 300.000.000 kr. Voksenfradraget medfører en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse for forsøger fra 7.000 til 10.000 kr. og svarer altså til en kompensation til familien på 750 kr.

Skatteprocenten er foreslået til 25 på grundlag af foreløbige provenuberegninger. Det er imidlertid næppe usandsynligt, at en mere nøjagtig provenuberegning vil vise, at procenten kan sættes ned og bundfradragene øges.

Den foreløbige provenuberegning er sket

Familiens sammensætning

1 voksen
1 voksen + 1 barn
2 voksne
1 voksen + 2 børn
2 voksne + 1 barn
1 voksen + 3 børn
2 voksne + 2 børn
1 voksen + 4 børn
2 voksne + 3 børn
2 voksne + 4 børn
etc.

Eksempel: Med en skattepligtig indkomst på 14.000 kr. skal en familie på 2 voksne betale 25 pct. af 4.000 kr. = 1.000 kr., mens en familie på 2 voksne og 4 børn skal have udbetalt 25 pct. af 8.000 kr. = 2.000 kr.

IX. Den direkte progressive forbrugsbeskatning (pkt. C).

(Hvor det i dette afsnit har været nødvendigt at henvise til betænkning nr. 202/1958 om forbrugsbeskatning, vil denne blive anført som B 202).

En families eller en enkeltpersons samlede forbrug opgøres på grundlag af selvangivelsens indkomst- og formuebevægelser efter de i B 202 (pag. 94-116) angivne retnings-

på grundlag af en samlet skattepligtig indkomst på ca. 36 milliarder kr. Med bundfradragene formindskes dette beløb med ca. 15 milliarder for voksne og ca. 4,5 milliarder for børn, i alt knap 20 milliarder. 25 pct. af restbeløbet giver et skatteprovenu på ca. 4 milliarder kr.

De nuværende skattebegunstigelser for de forskellige opsparingsordninger forudsættes at falde bort ved den proportionale indkomstbeskatning, idet incitamentet til øget opsparing udelukkende kommer til at ligge i de to forbrugsafhængige beskatningsformer.

De skattefrie bundgrænser for varierende familiestørrelse er eksempelvis således:

Skattefrie bundgrænse

5.000 kr.
8.000 -
10.000 -
11.000 -
13.000 -
14.000 -
16.000 -
17.000 -
19.000 -
22.000 -

linjer. Ingen betalte skatter med undtagelse af skatten under pkt. D medregnes i det skattepligtige forbrug.

Det maksimale skattefrie *normalforbrug* afhænger af familiens størrelse. For hver voksen (husfader, husmoder) tillades 8.000 kr., for hvert barn 4.000 kr.

Beregningen af forbrugsskatten sker ved anvendelse af nedenstående faste skala. Til hver voksen svarer 2 forbrugsenheder, til hvert barn 1 forbrugsenhed. Familiens samlede normalforbrug trækkes fra det faktiske forbrug, hvorefter differencen — *restforbruget* — divideres med familiens samlede forbrugsenheder. Efter resultatet, afrundet nedad til nærmeste mangefold af hundrede og kaldet skalaforbruget, beregnes skatten på grundlag af følgende *faste skala*:

Skalaforbrug fra kr. til kr.

0	1.000
1.000	3.000
3.000	6.000
6.000	10.000
10.000	15.000
over 15.000	

Forbrugsenhedsskat

10 pct.
100 kr. af de første 1.000 kr. + 20 pct. af resten.
500 kr. af de første 3.000 kr. + 40 pct. af resten.
1.700 kr. af de første 6.000 kr. + 60 pct. af resten.
4.100 kr. af de første 10.000 kr. + 80 pct. af resten.
8.100 kr. af de første 15.000 kr. + 100 pct. af resten.

Den af skalaen udfundne *forbrugsenhedsskat* multipliceres med antallet af forbrugsenheder, og resultatet er den samlede forbrugsskat. Beregningen vil uden vanskeligheder kunne gøres til genstand for elektronisk databehandling. Nedenfor er angivet nogle eksempler på beregninger:

Eksempel 1.

Familie: 2 voksne og 2 børn.
Samlet årligt forbrug: 30.000 kr.
Normalforbrug: 24.000 kr.
Restforbrug: 6.000 kr.
Skalaforbrug: 1.000 kr.
Forbrugsenhedsskat: 100 kr.
Samlet forbrugsskat: 600 kr.

Eksempel 2.

Familie: 2 voksne og 2 børn.
Samlet årligt forbrug: 42.000 kr.
Normalforbrug: 18.000 kr.
Restforbrug: 24.000 kr.
Skalaforbrug: 3.000 kr.
Forbrugsenhedsskat: 500 kr.
Samlet forbrugsskat: 3.000 kr.

Eksempel 3.

Familie: 2 voksne og 2 børn.
Samlet årligt forbrug: 60.000 kr.
Normalforbrug: 24.000 kr.
Restforbrug: 36.000 kr.
Skalaforbrug: 6.000 kr.
Forbrugsenhedsskat: 1.700 kr.
Samlet forbrugsskat: 10.200 kr.

Provenuet fra den direkte progressive forbrugsbeskatning er vanskeligere at skønne over end ved proportionalskatten (B) og ved den proportionale forbrugsskat (D). Dels er opsparingsindflydelsen underkastet talmæssig usikkerhed, dels er det med baggrund i den eksisterende statistik vanskeligt at vurdere, i hvor høj grad normalforbruget kan „udnyttes“, særligt ved de lavere indkomster. Hertil kræves et statistisk materiale med oplysninger om indkomsternes fordeling efter familiestørrelse. Et skøn, som ikke gør krav på nogen særlig nøjagtighed, men som på den anden side næppe rammer meget ved siden af, får man gennem følgende betragtning:

Befolkningens samlede skattepligtige indkomst på ca. 36 milliarder kr. reduceres med en skønnet privatopsparing på ca. 4 milliarder kr. til 32 milliarder kr. Hvis hele det skattefrie normalforbrug blev udnyttet, blev der herefter kun 32 minus 30*) = 2 milliarder kr. tilbage som grundlag for den progressive forbrugsskat. Da indkomstfordelingen ikke er jævn, og da familiestørrelserne varierer stærkt, vil selv en fordobling af de 2 milliarder kr. antagelig være på den sikre side. Sættes gennemsnitsprovenuet af den progressive forbrugsskat til mellem 20 og 25 pct., kan det samlede skatteprovenu anslås til ca. 900 millioner kr.

Det skal understreges, at sikre beregninger naturligvis er nødvendige for en endelig fastlæggelse af den foreslåede skala. Der er her i særlig grad lagt vægt på at vise princippet, mens tallene i sig selv kun har deres betydning derigennem, at de skal vise gennemførligheden af princippet.

*X. Den proportionale forbrugsbeskatning.
(pkt. D).*

Da denne beskatning træder i stedet for en almindelig omsætningsafgift på 10 pct., skal den udskrives af det samlede forbrug fra bund til top, idet de sociale kompensationer som allerede nævnt er indbygget i den direkte indkomstbeskatning.

Der tillades kun fradrag af sådanne beløb, som ikke ville være blevet ramt af en almindelig omsætningsafgift, f. eks.

- alle opsparede beløb, herunder pensionsbidrag,
- alle livs-, syge- og ulykkesforsikringspræmier,
- betalte skatter (indkomstskat og progressiv forbrugsbeskatning).

Derimod tillades ikke fradrag af faglige udgifter, da sådanne ville blive berørt af en almindelig omsætningsafgift.

Da den direkte opkrævede forbrugsbeskatning skal fungere som „oms ved kilden“, nemlig forbrugerkilden, kan den ikke fradrages ved beregning af skat på indkomst og forbrug.

*) Ca. 3 mill. voksne á 8.000 kr. og 1,5 mill. børn á 4.000 kr. giver ca. 30 milliarder kr.

Spørgsmålet om beregningen af skatteyderens forbrug på grundlag af selvangivelsen vil blive behandlet senere.

Såfremt en skatteyder bruger hele sin indtægt, vil hans „oms ved kilden“ udgøre 10 pct. af den skattepligtige indkomst. For hver 1.000 kr., han sparer op af sin indtægt, spares 100 kr. i skat. I den henseende vil „oms ved kilden“ virke nøj-

agtig på samme måde som en almindelig omsætningsafgift.

På grundlag af et anslået totalforbrug på ca. 32 milliarder er provenuet af „oms ved kilden“ skønnet til 3,2 milliarder kr.

XI. *Det samlede skatteprovenu.*

De fire skatteformer under pkt. A-D vil herefter i alt indbringe følgende beløb:

A. Punktskatter etc. (uændret).....	7,4 milliarder kr.
B. Den proportionale indtægtsskat.....	4,0 — -
C. Den progressive forbrugskat.....	0,9 — -
D. Den proportionale forbrugsafgift.....	3,2 — -
	15,5 milliarder kr.

Da staten med den nugældende almindelige omsætningsafgift selv bidrager til denne, fremkommer der en besparelse på statens budget, såfremt omsen bortfalder. Denne besparelse bør fortrinsvis anvendes til afvikling af selskabsskatterne samt komme den proportionale indkomstbeskatning til gode. Det samme gælder et evt. merprovenu fra den progressive forbrugsbeskatning.

XII. *Fradragsbestemmelserne.*

Principielt bør der arbejdes med de enklest mulige fradragsregler, idet fradrag ikke bør benyttes til at udligne uretfærdigheder, som hidrører fra andre områder.

Når indkomstbeskatningen bliver proportional til tops, svinder betydningen af de mindre fradrag, og den aftager desuden i takt med en eventuel nedsættelse af proportionalskatteprocenten.

Sådanne udgifter, som indbetales (opspareres) for senere at blive udbetalt som skattepligtig indkomst, bør selvsagt kunne fradrages i indkomstopgørelsen. Hertil hører bl. a. pensionsbidrag, bidrag til private pensionskasser, præmier for livrente o. lign. Præmien for en almindelig livsforsikring (kapitalforsikring) henregnes ikke til denne kategori, fordi den udbetalte kapital ikke bliver indkomstbeskattet.

Af de bestående skattebegunstigede opsparingsordninger bør bidrag til indeksreguleret aldersopsparing (indekskontrakter) fortsat kunne trækkes fra ved indkomstopgørelsen, da udbetalingerne til sin tid vil blive indkomstbeskattet. Denne form for aldersopsparing svarer stort

set til livrenteforsikring. Derimod fritages indbetalinger på kapitalbindingskonti ikke, da de senere frigjorte beløb ikke indkomstbeskattes. Tilskyndelsen til at benytte denne opsparingsform falder dermed bort, idet den sidestilles med alle andre opsparingsformer, der har det tilfælles, at man undgår såvel at betale „oms ved kilden“ som progressiv forbrugsbeskatning. Tilskyndelsen til opsparing for den almindelige sparer ligger da alene i ønsket om at sikre alderdom og familie i forbindelse med den kendsgerning, at det opsparede beløb til sin tid, når de almindelige lønindkomster falder bort eller erstattes af en pension, kan bruges inden for rammen af det forbrug, som er fri for progressiv forbrugsbeskatning eller beskattes på et væsentligt lavere niveau.

Da syge- og ulykkesforsikringer er forsikringer, som samfundet har interesse i at tilskynde til at tegne, og som ofte er lovpligtige, bør de være fradragsberettigede. Dette gælder ikke det nuværende lønmodtagerfradrag. Derimod bør skatteyderne fortsat kunne fradrage sådanne udgifter, som er nødvendige for udøvelsen af erhvervet, herunder kontingent til faglige foreninger, transport mellem delte arbejdspladser, ekstraordinært store transportudgifter til den faste arbejdsplads o. lign. Det bør tillige tages under overvejelse at tillade fradrag af udgift til hushjælp og børnepasning, hvor sådanne må anses for nødvendige, for at forsørgere kan udøve deres erhverv.

Princippet for „oms ved kilden“ må være, at alle udgifter, som ville være blevet

belagt med merværdistigningsafgift, må pålægges den 10 pct. proportionale forbrugsskat. Af de fradrag, som tillades ved beregning af indkomstsskatten, bortfalder således ved forbrugsopgørelsen en del af de udgifter, som er nødvendige for opretholdelsen af erhvervet, såsom kontingent til faglige foreninger, transportfradrag o. lign., men ikke lønudgifter, der jo omsættes i forbrug hos den ny lønmodtager. Spørgsmål af denne art bør dog drøftes nærmere.

Det skattepligtige forbrug, der skal danne grundlag for den progressive forbrugsbeskatning, bør være det samme, som benyttes ved „oms ved kilden“, således at der kun skal benyttes ét regneskema til udregningen af det skattepligtige forbrug.

XIII. Aktivierungsregler.

Aktivierungsreglerne er behandlet særdeles grundigt i B 202, bl. a. i indledningen samt på pag. 69-81. Opgørelsen af det skattepligtige forbrug og aktivierungsreglerne er af udvalget, som har udarbejdet B 202, anset for at være så vanskelige at løse, at udvalget har konkluderet, at man i stedet burde foretrække en omsætnings-

afgift. Partiet de uafhængige deler ikke udvalgets betænkeligheder og støttes i dette synspunkt af flere kendte økonomer i ind- og udlandet. Heller ikke partiet venstre synes efter landsmødet i september 1965 at nære betænkeligheder ved den direkte forbrugsskat.

Det er givet, at netop disse spørgsmål i forbindelse med de nødvendige overgangsbestemmelser vil kræve meget grundige overvejelser og nøje planlægning, men partiet er af den opfattelse, at alle tekniske vanskeligheder vil kunne overvindes, således at det foreslåede skattesystem kan indføres til gavn for befolkningens trivsel, fid og sparsommelighed.

XIV. *Eksempler på virkningen af den foreslåede beskatning.*

Nedenfor er i skemaform opstillet eksempler på den skat, der under givne betingelser vil blive resultatet af nærværende forslag. Af eksemplerne vil det bl. a. fremgå, at de befolkningsgrupper, der har de store eller de mellemstore indtægter, og i særlig grad de enlige, vil få et virkeligt incitament til at spare op.

Eksempel 1.

Familie: 1 voksen (2 forbrugsenheder)

Bundgrænse: 5.000 kr.

Normalforbrug: 8.000 kr.

Samlet årligt forbrug = indkomsten.

Skattepligtig indkomst	Indkomstskat	Oms ved kilden	Forbrugs-skat	Skat i alt	Stigning for 1.000 kr. indkomst	forbrug
5.000	0	500	0	500	250	100
8.000	750	800	0	1.550	250	200
10.000	1.250	1.000	200	2.450	250	300
14.000	2.250	1.400	1.000	4.650	250	500
20.000	3.750	2.000	3.400	9.150	250	700
28.000	5.750	2.800	8.200	16.750	250	900
38.000	8.250	3.800	16.200	28.250	250	1.100
50.000	11.250	5.000	28.200	44.450	250	1.100
100.000	23.750	10.000	78.200	111.950	250	1.100

Opspares f. eks. 40.000 ved en indkomst på 100.000 kr., bliver den samlede skat reduceret til 67.950 kr.

Bilag til beretn. fra udv. ang. lovf. om almindelig omsætningsafgift.

Eksempel 2.

Familie: 2 voksne (4 forbrugsenheder).
 Bundgrænse: 10.000 kr.

Normalforbrug: 16.000 kr.
 Samlet årligt forbrug = indkomsten.

Skattepligtig indkomst	Indkomstskat	Oms ved kilden	Forbrugs-skat	Skat i alt	Stigning for 1.000 kr. indkomst	forbrug
5.000	—1.250	500	0	—750	250	100
10.000	0	1.000	0	1.000	250	100
16.000	1.500	1.600	0	3.100	250	200
20.000	2.500	2.000	400	4.900	250	300
24.000	3.500	2.400	1.200	7.100	250	300
28.000	4.500	2.800	2.000	9.300	250	500
32.000	5.500	3.200	3.600	12.300	250	500
36.000	6.500	3.600	5.200	15.300	250	500
40.000	7.500	4.000	6.800	18.300	250	700
44.000	8.500	4.400	9.200	22.100	250	700
48.000	9.500	4.800	11.600	25.900	250	700
52.000	10.500	5.200	14.000	29.700	250	700
56.000	11.500	5.600	16.400	33.500	250	900
60.000	12.500	6.000	19.600	38.100	250	900
64.000	13.500	6.400	22.800	42.700	250	900
76.000	16.500	7.600	32.400	56.500	250	1.100
84.000	18.500	8.400	40.400	67.300	250	1.100
114.000	26.000	11.400	70.400	107.800	250	1.100

Besparelserne ved et mindreforbrug aflæses i højre kolonne. Spares eksempelvis ved indkomst på 60.000 kr. i alt 10.000 kr. op, bliver skatten 7.800 kr. mindre.

Eksempel 3.

Familie: 2 voksne, 1 barn (5 forbrugsenheder)
 Bundgrænse: (5.000+5.000+3.000) =
 13.000 kr.

Normalforbrug: (8.000+8.000+4.000) =
 20.000 kr.
 Samlet årligt forbrug = indkomsten.

Skattepligtig indkomst	Indkomstskat	Oms ved kilden	Forbrugs-skat	Skat i alt	Stigning for 1.000 kr. indkomst	forbrug
5.000	—2.000	500	0	—1.500	250	100
10.000	— 750	1.000	0	250	250	100
13.000	0	1.300	0	1.300	250	100
20.000	1.750	2.000	0	3.750	250	200
25.000	3.000	2.500	500	6.000	250	300
30.000	4.250	3.000	1.500	8.750	250	300
35.000	5.500	3.500	2.500	11.500	250	500
40.000	6.750	4.000	4.500	15.250	250	500
45.000	8.000	4.500	6.500	19.000	250	500
50.000	9.250	5.000	8.500	22.750	250	700
55.000	10.500	5.500	11.500	27.500	250	700
60.000	11.750	6.000	14.500	32.250	250	700
65.000	13.000	6.500	17.500	37.000	250	700
70.000	14.250	7.000	20.500	41.750	250	900
75.000	15.500	7.500	24.500	47.500	250	900
95.000	20.500	9.500	40.500	70.500	250	1.100
100.000	21.750	10.000	45.500	77.250	250	1.100
114.000	25.250	11.400	59.500	96.150	250	1.100

Eksempel 4.

Familie: 2 voksne, 2 børn
 Bundgrænse: 16.000 kr.

Normalforbrug: 24.000 kr.
 Samlet årligt forbrug = indkomsten,

Skattepligtig indkomst	Indkomstskat	Oms ved kilden	Forbrugs- skat	Skat i alt	Stigning for 1.000 kr. indkomst	forbrug
5.000	—2.750	500	0	—2.250	250	100
10.000	—1.500	1.000	0	— 500	250	100
16.000	0	1.600	0	1.600	250	100
20.000	1.000	2.000	0	3.000	250	100
24.000	2.000	2.400	0	4.400	250	200
30.000	3.500	3.000	600	7.100	250	300
36.000	5.000	3.600	1.800	10.400	250	300
42.000	6.500	4.200	3.000	13.700	250	500
48.000	8.000	4.800	5.400	18.200	250	500
54.000	9.500	5.400	7.800	22.700	250	500
60.000	11.000	6.000	10.200	27.200	250	700
66.000	12.500	6.600	13.800	32.900	250	700
84.000	17.000	8.400	24.600	50.000	250	900
114.000	24.500	11.400	48.600	84.500	250	1.100

Herefter øges forbrugsskatten med 100+1.000 for hver 1.000 kr. merforbrug, d. v. s. skattebesparelsen ved ikke at bruge mere er tilsvarende. Skattebesparelsen aflæses i kolonnen „stigning for 1.000 kr. forbrug“ ved at gå ind ved tallet nærmest lavere.

Bilag 127.

LIBERALT CENTRUM

Forslag til en statsskattereform.

Indkomstbeskatningen med den stærke progression rammer (som følge af den stedfundne inflation) mange skatteydere hårdt. Denne uretfærdighed forstærkes yderligere ved skattefradragets retten, der bevirker en urimelig høj beskatning af de sidst tjente kroner, når man sætter sin indkomst op.

Dette virker hæmmende på borgernes lyst til at gøre en ekstra arbejdsindsats til gavn for sig selv og samfundet og er medvirkende til i vide kredse at skabe en fjendtlig indstilling over for samfundsmagten, som er skadelig for demokratiet.

L. C. går derfor ind for en vidtgående ændring af vort skattesystem med følgende sigte:

1. Skattetrykket lægges i højere grad på forbrug end på indkomst. Den sociale balance mellem indkomstgrupperne sikres ved forøgede børnetilskud, højere skattefrie bundgrænser, forhøjelse af de sociale ydelser og persontilskud til de dårligst stillede.
2. Proportionalsskattegrænsen forhøjes, således at man kan sætte sin indkomst i vejret uden at blive urimeligt beskattet.
3. Sambeskatningen ophæves, og mand og hustru ligestilles i skattemæssig henseende.
4. Skatten bør hurtigere følge svingninger i indkomsten både i op- og nedadgående retning.
5. Skatten skal for enhver skatteyder være let at beregne.
6. Ligningen effektiviseres, og administrationen forenkles.
7. Indkomstbeskatningen skal udformes, så den virker som et moderne og hensigtsmæssigt hjælpemiddel til sikring af ligevægt i samfundets økonomi.

For at imødekomme denne målsætning foreslår L. C. følgende:

Der indføres en almindelig forbrugsbeskatning på alle varer baseret på *merværdiafgiftssystemet*, der efter L. C.s opfattelse er det mest neutrale system over for erhvervslivet og borgernes forbrugsvalg, og som bidrager til en effektiv ligning. Merværdiafgiften har herudover den fordel, at den ikke belaster eksporten. Merværdiafgiften sættes til 15 pct., og den nuværende engrosomsætningsafgift på 12½ pct. ophæves. En afgift af denne størrelse er forudsætningen for, at indkomstskatterne mærkbart kan nedsættes samtidig med, at den sociale balance sikres.

Personskatterne til staten sættes væsentligt ned. *Skattefradragets retten*, der er en speciel dansk foreteelse, og som er den væsentligste årsag til de nuværende alt for høje skatteprocenter, ophæves. *Proportionalsskattegrænsen hæves til 49.000 kr.*, og skatteprocenten til staten indtil denne grænse ansættes til 13 (se nedenstående skatteskala).

Kildeskat indføres. Denne skatteform har fordele fremfor det eksisterende system, især ved sin konjunkturudjævrende funktion. Kildeskat findes i de andre skandinaviske lande og i øvrigt i alle de lande, vi normalt sammenligner os med. Udlændinge, der arbejder i Danmark, ligestilles ved kildeskat med danske skatteborgere. Kildeskat fjerner frygten for de skattemæssige konsekvenser, når indtægten går ned. En enkel skatteligning er forudsætningen for, at kildeskat bør indføres. L. C. går derfor imod den komplicerede ordning, som regeringen har forelagt (da den formelt opretholder skattefradragets retten, men reelt ophæver den, en konstruktion, hvorved man ikke høster de administrative fordele ved en fuldstændig ophævelse, da den ikke konsekvent ophæver sambeskatningen, da den opererer med 3 skatteskalaer, og da den ikke fører propor-

tionalbeskatningen tilstrækkeligt højt op).

For at ligestille lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende under en kilde-skatteordning opkræves eller gives renter for henholdsvis for tidlig eller for sent erlagt skat. De, der opkræver og indbetaler kilde-skat og merværdiafgift til staten, skal have et mindre vederlag herfor.

De eksisterende skatteskalaer for forsørgere og ikke-forsørgere erstattes af *én skala for alle*, hvor der gives et skattefrit bundfradrag for enlige, det dobbelte for ægtepar. Til statsskatten ansættes disse fradrag til 6.000 kr. og 12.000 kr., til kommuneskatten til 5.000 kr. og 10.000 kr. Dette vil bevirke en stærkt forenklet skatte-ligning.

Sambeskatningen ophæves. Ægtefællerne beskattes hver for sig i de tilfælde, hvor de begge har erhvervsindkomst. Det skattefrie bundfradrag til statsskatten er for hver 6.000 kr. (til kommunen 5.000 kr.). Dette gælder også medhjælpende hustruer, hvor det i selvangivelsen opgives, hvor meget der skyldes hustruens indkomst i den fælles virksomhed. En nøje vurdering af, om indkomstens fordeling på ægtefællerne er korrekt foretaget, bliver dog efter dette forslag kun nødvendig i de meget få tilfælde, hvor de 2 indkomster tilsammen overstiger 49.000 kr. I det tilfælde, hvor kun den ene ægtefælle har indtægt, fragår begge ægtefællers skattefrie bundfradrag i denne indtægt.

Der indføres et *fradragsstop* i fremtidig skattelovgivning, og den nuværende fradragsjungle påbegyndes ryddet ved ophævelse af skattefradragsretten. Ligeledes udgår fradrag til befordring og sygekasse (som indeholdt i de større skattefrie bundfradrag). Lønmodtagerfradraget hæves til 1.000 kr. (dog højst 10 pct. af indtægten), hvilket fradrag da også skal indeholde kontingent til faglige sammenslutninger og til arbejdsløshedsforsikring.

En sådan standardisering er en praktisk fordel, især under en kilde-skatteordning. Selvstændige har fortsat ret til fradrag efter dokumentation, ligesom lønmodtagerne fortsat ved dokumentation kan fradrage mere end 1.000 kr.

Sociale kompensationer. Da folke- og invalidepensionister og andre modtagere af sociale ydelser ikke kan kompenseres for

merværdiafgiften med en nedsættelse af indkomstskatterne, må ydelserne til disse grupper forhøjes. Da merværdiafgiften er sat til 15 pct., er forhøjelserne foreslået fordoblet i forhold til regeringens forslag eller

	mill. kr.
til	160
Ud fra samme betragtning gives der tilskud til andre økonomisk svagt stillede. Udgiften hertil kan anslås til	40
For at kompensere merværdiafgiftens virkning på udgifterne til børn forøges børnetilskuddet med 300 kr. pr. barn, andragende i alt.	360
Det er vor opfattelse, at det herudover på grund af den forskellige skatteevne hos familier med og uden børn er påkrævet at forhøje børnetilskuddet med yderligere 300 kr. pr. barn, således at det samlede børnetilskud forhøjes til 1.200 kr. pr. barn og for enlige med børn 1.600 kr. pr. barn, en yderligere udgift på i alt. . .	360

Til gengæld må udgiften til børnenes pasning, evt. i børnehave, i højere grad bæres af forældrene.

For at give alle lige adgang til uddannelse bør *lån og legater fra „Ungdommens Uddannelsesfond“* ydes uafhængigt af forældrenes indkomster og formue.

L. C. har på basis af en 15 pct.s merværdiafgift udarbejdet nedenstående skitse til *skatteskala* til stat og kommune (inkluderende det nuværende folkepensionsbidrag) i overensstemmelse med ovenstående forslag. Ved beregningen er *kommuneskatteprocenten* eksempelvis ansat til 9, hvilket nogenlunde vil indbringe det samme provenu til kommunen som 15 pct. under det nuværende system. Skalaen vedrører en gift skatteyder (lønmodtager), hvor kun den ene ægtefælle har indtægt (2 børn).

Som ovenfor anført er den skattefrie bundgrænse for statsskatten ansat til 12.000 kr., medens det kommunale bundfradrag som nævnt fastsættes til 10.000 kr. (Den ordning, hvorefter bundfradraget i visse mindre kommuner kan ansættes lavere, bibeholdes). For at opnå en praktisk kilde-skatteordning må der gælde en proportional-skat fra den kommunale bundgrænse (10.000 kr.) til det punkt, hvor statsskattens

progression sætter ind (49.000 kr.). Den kommunale indkomstskat opkræves derfor i indkomstintervallet fra den kommunale bundgrænse (10.000 kr.) til statsskattens bundgrænse (12.000 kr.) med den procent, der gælder for statsskat og kommuneskat tilsammen i proportionalsskatteområdet, nemlig 22 pct. Den beregnede skat for intervallet fra 10.000 kr. til 12.000 kr. må således udelukkende tilfalde kommunen.

Det er lagt til grund, at der opnås et kasseoverskud for det kommende år på ca. 1.400 mill. kr.

De anførte indtægter er løbende bruttoindtægter — det vil sige den samlede indtægt:

0 kr. af 10.000 kr., 22 pct. af resten	
8.580 - - 49.000 - 36 - - —	
20.460 - - 82.000 - 50 - - —	

For den ugifte skatteyder forskydes samtlige anførte indtægtsgrænser 5.000 kr. ned, idet bundfradraget ikke er 10.000 kr., men 5.000 kr. (til statsskatten 6.000 kr.).

Herefter vil f. eks. en gift *lønmodtager* med 2 børn skulle betale følgende indkomstskat til stat og kommune af en indtægt på

<i>15.000 kr.</i>	kr
Fra indtægten.....	15.000
trækkes detskattefrie bund-	
fradrag.....	10.000
Lønmodtagerfradrag*)....	1.000
	<u>11.000</u>
Skattegrundlag...	4.000
Heraf betales 22 pct.....	880
og modtages børnetilskud for	
2 børn.....	2.400
Skatteyderen får udbetalt...	<u>1.520</u>

30.000 kr.

Fra indtægten.....	30.000
trækkes detskattefrie bund-	
fradrag.....	10.000
Lønmodtagerfradrag.....	1.000
	<u>11.000</u>
Skattegrundlag...	19.000
Heraf betales 22 pct.....	4.180
÷ 2 børnetilskud.....	2.400
Samlet skat...	<u>1.780</u>

45.000 kr.

Fra indtægten.....	45.000
trækkes detskattefrie bund-	
fradrag.....	10.000
Lønmodtagerfradrag.....	1.000
	<u>11.000</u>
Skattegrundlag...	34.000
Heraf betales 22 pct.....	7.480
÷ 2 børnetilskud.....	2.400
Samlet skat...	<u>5.080</u>

Ovenstående forslag er vedtaget af L. C.s hovedbestyrelse og folketingsgruppe.

Det tager ikke stilling til en kommuneskattereform og omfatter heller ikke selskabsskatter, formueskatter og særlig indkomstskat. L. C. vil senere udtale sig herom.

Reformforslagets hovedpunkter.

- 1) Merværdiafgift indføres. Afgiften sættes til 15 pct. Samtidig ophæves engrosomsætningsafgiften på 12½ pct.
- 2) Indkomstskatterne lettes. Af de først tjente 12.000 kr. (nu 7.000 kr.) betaler ægtepar ikke statsskat. På samme måde forhøjes bundgrænsen for kommuneskatten fra 6.000 kr. til 10.000 kr. Af indtægten fra 12.000 kr. til 49.000 kr. betales 13 pct. i statsskat. Af indtægten fra 49.000 kr. til 82.000 kr. betales 27 pct. i statsskat. Af indtægten over 82.000 kr. betales 41 pct. i statsskat.
- 3) Der ydes 1.200 kr. årligt (enlige 1.600 kr.) i børnetilskud. Forhøjelsen andrager 600 kr. årligt. Heraf er 300 kr. compensation for merværdiafgift, og 300 kr. gives af familiepolitiske grunde. Regeringens forslag om compensation til folke- og invalidepensionister og dårligt stillede enlige fordobles til et samlet beløb på 200 mill. kr.
- 4) Der indføres én skala for forsørgere og ikke-forsørgere.
- 5) Sambeskatningen ophæves fuldstændig — også for ægtefæller, der arbejder i den anden ægtefælles virksomhed. Ligesom ægtefæller skattemæssigt behandles uafhængigt af hinanden, bør unge under uddannelse behandles uafhængigt af forældrenes økonomiske forhold. Lån og legater fra „Ungdommens Uddannelses-

*) Selvstændige har adgang til fradrag efter dokumentation. Derfor kan de ikke nævnes i et konkret eksempel som ovenstående.

fond“ bør således ydes uden hensyntagen til forældrenes indkomst og formue.

- 6) Restaurationsskatten ophæves.
- 7) Kildeskat indføres.
- 8) Skattefradragreglen ophæves. Fradragjunglen i indkomstskattelovgivning ryddes. Således indføres der et fradragstop for al kommende skattelovgivning. Foruden skattefradragrettens ophævelse påbegyndes afviklingen af andre bestående fradrag. Lønmodtagerne får et fast fradrag på 1.000 kr. For selvstændige bliver det tilsvarende fradrag efter dokumentation.
- 9) Reformen er sådan udarbejdet, at der opnås et kasseoverskud for et finansår på 1.400 mill. kr. Dette betyder, at kredit-

stramningen kan afvikles hurtigt og obligationskøb sikre, at det høje renteniveau *sænkes*.

Reformforslaget bør ses som en helhed, men Liberalt Centrum er rede til at forhandle med andre om de enkelte dele af reformen og tidspunkterne for dens gennemførelse.

Indkomstskatten må aldrig overstige 50 pct. Ønsket herom må især ses på baggrund af forslaget om at ophæve skattefradragreglen. Ved ophævelsen bør der garanteres en 50 pct.s grænse, og det bør samtidig sikres, at indkomstskatterne til staten ikke må overstige 25 eller 30 pct. af statens samlede indtægter.